Bikkessy József /vámos-atyai/, xxx a m.népviseletek első gyüjtője. Életkörülményeiről keveset tudunk. Atyja, Heinbucher Ignác, vagyonos pozsonyi polgár, anyja: Buss Ágnes volt. A család xx 1791. Bikkessyre magyarositotta nevét és nemességet, 1801. vámos-atyai előnevet kapott. B. 1780 körül született. Katona lett és a mérnökkarnál alezredességig vitte fel. Éveken át gyüjtötte a m. viseletek sajátkezüleg készitett képeit. Vizfestményeiből 1820. egy bécsi kiadónál 78 lapot, kézzel szinezett rézmetszetekben, negyedrét alakban, német és m. aláirásokkal a köv. cimen bocsátott közre: Pannoniens Be-

wohner in ihren volkstümlichen Trachten hergestellt. A képekhez Csaplovits János irt szöveget. A 2.kiad.Grázban jelent meg: Sammlung der merkwürdigsten,noch dermalen bestehenden National-Costume von Ungarn u. Croatien in 78 Blättern.

Az osztrák hadseregből alezredesi ranggal lépett ki.

Talán azonos azzal a Bikessy Ezredessel, aki a magyar kormány megbízásából 1849 júl. 19-én Londonban átadta Palmerston külügyminiszternek a függetlenségi ugilatkozatot.

~~Pozsonyi [illegible]~~

Csikós és Velencei részlet c. vízfestménye (1820) a Főv. Képtárban

Az 1790. évi török hadjárat-
ban mint mérnökkari
hadnagy vett részt. B.
készítette a török öztől elfoglalt
Cettin vár alaprajzát és
helyreállítási tervét. Az
ö müve a horvátországi Woi-
nich melletti katonai tábor
térképe. Mind a két rajz
a bécsi Hadilevéltárban
van.

~~A fő müvén 10 évig dol-~~
~~gozott~~.

Ö A második kiadáshoz
Csaplovics János írta
csatolt magyarázó füzetek.
B. népies képei a kor iz-
lése szerint szalonparasz-
tokat ábrázolnak

Bikkessy-Heinbacher József, festő: 12. 1770 körül Pozsonyban. ( ). 1806-tól magyar- és horvatországi állomáshelyein akvarellekben örökítette meg a népi, polgárni nemesi és katonai viseleteket. Tíz évig dolgozott e gyűjteményen, melyből 78 db Beyer, Ponheimer és Schinder grafikusok színezett rézkarcaiban jelent meg. Művének címe [ ] Természet után festett alakokkal és jelenetekkel, királyok, vezérek, középkori udvari damak stb. képei váltakoznak. A nép viseleti képek a kor ízlése szerint szalonparasztokat ábrázolnak. ( )

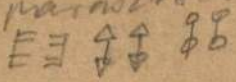

Bikessy József

Fův Képt

Csikós } virf (1820)
Velencei részlet }

A művészet mesterei képekben.

III. Munkácsy. Budapest, é. n. Eggenberger
Kis folio. 4 sztl l 10 tábla.
Eredeti papír tokban.

I. 1. p. h.

1.50 P

Bikkesy Heimbucher

l.

Gent György Cél

XXXV. aukc. (1917)

197. l.

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK
MAGYAR MESTEREK MŰVEIBŐL

CSÓK ISTVÁN, GLATZ OSZKÁR, FÉNYE
PÉCSI PILCH DEZSŐ, SZÓNYI I

A fentnevezett mag
egybetömörülve sz
külföldön s eréven
vészet egy kétségte
megvalósitása érdek
kézi szinezésü, sor
kőrajz gyüjtemény k
papiron van nyomva
mappák kereskedelmi
ára 9 műlappal együ
Midőn eme nem csek
Nagyságod nagybecs

Bikkessy - Heimbucher

József

XXII. aukció

A Nyugat 1915. 120. l.

717—766. BIKKESSY HEIMBUCHER JÓZSEF: Magyarországi typusokat, viseleteket és Árpád-házból való királyokat ábrázoló szinezett rézkarcok 1816-ból; darabja 20

E karcok közül hét darab van kiállitva, a többit a kiállitás rendezői készséggel megmutatják.

Garamdamásd (Bars)

108

Kikiáltási ár pengőben

2189. BIBLIA. Die gantze heilige Schrift. Deutsch. Von MART. LUTHER. Wittenberg, 1565—66. Folio, 2 kötet, bőrktsek. Pompás fametszetekkel, részben „HB 1550" monogrammistától . . . 24.—

2190. BIBLIA SACRA. Hebraice, Chaldaice, Graece, & Latine. Antverpiae: CHR. PLANTIN. 1569—72. Folio, 8 kötet, bőrkötések . . . . . 40.—

2191. BIBLIA IN LINGUA HEBRAICA. Saec. XVII. 12r., 4 kötet, pergtktsek. (Az első kötet igen csonka!) . . . . . 20.—

2192. BIBLIA SACRA. Per ANDREAM OSIANDRUM. Francofurti, 1611. Folio, egyk. disznóbőrkötés. (Rongált példány!) . . . . . 8.—

2193. BIBLIA UNIVERSA ET HEBRAICA. Cum Latina interpretatione XANTIS PAGININI LUCENSIS ET BENEDICTI ARIAE MONTANI. Lipsiae, 1657. Folio, 2 kötet, fbőrktsek 20.—

2194. BIBLIA SACRA vulgatae editionis. I—III. Venetiis, Nic. Pezzana. 1714. 12r., 3 kötet, perg.-kötések . . . . . 6.—

2195. BIBLIA SACRA vulgatae editionis. Venetiis, Nic. Pezzana. 1723. 4r., fbőrkts. Sok szövegközti fametszetű képpel. (Hátán „C. D. Z." monogrammal = COMES DOMINICUS ZICHY.) . . . 8.—

2196. BIBLIA HEBRAICA manuale. Edita a JOHANNE SIMONIS. Halae Magdeburgiacae. 1752. 8r., 2 kötet, bőrktsek . . . . . 8.—

2197. BIBLIA HEBRAICA. Digessit JOHANNES JAHN. Viennae, 1806. 8r., 4 kötet, (szurágott, kissé rongált), bőrktsek . . . . . 10.—

2198. BIBLIOTHECA SAMUELIS S. R. I. COM. TELEKI DE SZÉK. I—II. Viennae, 1796—1800. 8r., 2 kötet, papírktsek . . . . . 6.—

2199. BIBLIOTECA PORTATILE DEL VIAGGIATORE. Dante, Petrarca, Ariosto, Tasso. Firenze, 1833. 8r., fbőrkts . . . . . 5.—

2200. BIBLISCHES REAL-LEXIKON. Chemnitz, 1721. K. 4r., egyk. pergtkts . . . . . 5.—

2201. BIEDENFELD, FERD. FREIHERR VON, Das Buch der Rosen. Eine populäre Monographie für Dichter, Botaniker, Gärtner und Blumenfreunde. Weimar, 1847. K. 8r., fbőrkts . 3.—

2202. BIELEK LÁSZLÓ, Ur-napi beszéd, mellyet Debretzen városában tartott... Posony és Pest, 1797. 8r., fve . . . . . 1.—

2203. —, Arany gondolatok, A' mostani szabad gondolkodásnak módja ellen. Béts, Schuender. 1800. 8r., egyk. bőrkts . . . . . 3.—

Kikiáltási ár pengőben

2204. —, Vér szeme a' religiónak, 's vele járó erköltsi tudománynak. Béts, Schuender Károly J. 1801. 8r., bőrkts . . . . . 2.—

2205. BIELFELD, BARON DE, Institution politiques. La Haye, 1760. 4r., 2 kötet, papírktsek . . . 6.—

2206. BIKESSY, JOSEPH HEINBUCHER EDLER VON, Pannoniens Bewohner in ihren volkstümlichen Trachten. Ein Ethnographischer Erklärung. Wien, 1820. 4r., fve. (Csupán a szöveg.) 6.—

2207. BILLITZER, J., Geschichte Venedigs. Leipzig, 1871. 8r., fvkts . . . . . 2.—

2208. BIZARUS, PETRUS, Rerum Persicarum historia. Francofurti, Wechel. 1601. Folio, egyk. (rongált), préselt pergtkts. (Vízfoltos pl.) . . . 5.—

2209. BLUMBLACHER, CHRISTOPOHORUS, Commentarius in Käyser Carl dess fünfften peinliche Halsgerichts-Ordnung. Salzburg, 1715. K. 4r., bőrkts. (Közben néhány levél régi kézírással pótolva!) . . . . . 4.—

2210. BOCCACE, contes. (Le Décameren.) Edition illustrée de 42 vignettes. par TONY JOHANNOT, GRANDVILLE, etc. Paris, 1850. 4r., fvkts 4.—

2211. BOD PÉTER, Szent Írás értelmére vezérlő magyar leksikon. Győr, é. n. 8r., fve . . . . . 3.—

2212. —, A szent históriának summája. Posony, 1771. 8r., fbőrkts . . . . . 3.—

2213. BODO, MATHIAS, Jurisprudentia criminalis. Posonii, 1751. Folio, bőrkts . . . . . 4.—

2214. BORCHGRAVE, ÉMILE DE, La Serbie administrative, économique & commerciale. Bruxelles-Belgrade, 1883. 8r., fve . . . . . 2.—

2215. BOERHAAVE, HERMANNUS, Institutiones medicae. Francofurti ad Moenum, 1710. — —, Aphorismi de cognoscendis et curandis morbis. Francofurti ad Moenum, 1710. 12r., bőrkts . . 3.—

2216. BOETHIUS, ANICIUS MANLIUS TORQUATUS SEVERINUS, De consolatione philosophiae libri V. Tyrnaviae, 1735. 12r., bőrkts . . . . 3.—

2217. BOGÁR, FRANCISCUS, Repertorium ad mappam episcopalis dioecesis Jaurinensis. In una generali et sex specialibus tabulis cum repertorio exhibita. Jaurini, Streibig, 1821. Folio, papírkts . . . . . 10.—

2218. BOLLANDUS, JOANNES, Acta Sanctorum Ungariae. Tyrnaviae, 1743—4. K. 8r., 2 kötet, vktsek . . . . . 6.—

2219. BOLZA, FRANZ ALEXANDER REICHSFREIHERR VON, Und dessen allerunterthä-

Árverési katalógus 1938. 1. rk. 17.

Bikessy József

Fův képt

Csikós, vizf.
Velencei részlet 1820.

Felelős kiadó: dr Pogány Ö. Gábor

Budapest nyomda NV., Közp. városháza — 124344

Felelős vezető: Koltai Ferenc igazgató

Bikkessy

Stab II. 41.

Bikkessy

lásd Heinbucher alatt

Viselet. T. 1509. II.

Az előtérben látható és balra fordulva ágaskodó lovon ülő magyar nemes testőr teljes diszben és kivont karddal van ábrázolva, a háttérben Bécs látszik, melyen innen a testőrök vonulnak ki. Felirata:

König: Ungarisch-adeliche Leib-Garde.

alól balra: Nach der Natur gezeichnet von Obristlieut. Heinbucher v. Bikkessy.

jobbra: gestochen von Jacob Schindler.

Rm., mér. a rl. 50.3: 39.4 cm.

Viselet. T. 1508. II.

A jobbra haladó lovon ábrázolt arcier-testőr jobbkezében kivont kardot tart, a háttérben a bécsi Karls-Kirche tájéka látszik, a hol testőrök vonulnak ki. Felirata:

K:K: Adeliche erste Arcieren-Leibgarde.

alól balra: Nach der Natur gezeichnet von Obristlieut. Heinbucher v. Bikkessy.
jobbra: gestochen von Jacob Schindler.

Rm., mér. a rl. 50.3: 39.2 cm.

Heinbucher

I. Ferencz megkoronáztatása — I koronázási díszt viselő

A kardvágás.

Az előtérbeli ~~[illegible]~~ dombon egy balra fordult ágaskodó paripán ül a I király, ki a jobb kezében lévő karddal a négy vágás egyikét teszi meg. Fején szt. István koronája van, arcza s tajusza beretvált ~~[illegible]~~ ~~A koronázási díszbe van öltözve s~~ Rendjelei közül a szt. István rendet ~~nyakláncon viseli~~ a melynek ~~[illegible]~~ csillagja mellet díszíti nyakláncon, a Mária Terézia rendet pedig szalagon horzsa. A háttér dombos vidék. Felirata a kép alatt balra:

„A' Magyar Királi Koronázási ruhában"

jobbra: „Der König von Ungarn, in Krönungs-Ornat."

s legalól középütt: „66."

Rézmetszet, méretei a réclapnak 27 : 18·2 cm.

9549 ~~9349~~. (szines).

Timlich K.: Magyar és horvatországi nemzeti öltözetek. Bécs 1816. Cappinál.

217/96 N° 3

Kadisa:

Egész alakban s jobbra fordulta van ábrázolva. Kinyujtott jobb kezében csillagos buzogányt tart. Tollas Sisaka nyak védős, bajusza hosszú, szakálla leberetvált. Öltözete: köntös tigris bőrből, szűk nadrág és magasszárú csizma hosszú nyakú tarajos sarkantyúval. Oldalán kard lóg. Vesszőkkel telt puzdráját s iját vállán viseli. A háttér hegyes vidék. Felirata a kép alatt két sorban

balra: Kadika a Hunnusok
Herczege
jobbra: Kadika Herzog
der Hunnen

alól balra: „Heinbucher Edler Bikkessy pinxit"
jobbra: „Carl Beyer sculpsit."

s legalól középütt: „78."

Rézmetszet, méretei a rézlapnak 26·9 : 18·6 cm.

9552 ~~9352~~ (szines).

Timlich K: Magyar és horvátországi nemzeti öltözetek (1816 Bécs) Cappinál

217/96 № 6.

Buda:

Egész alakban van ábrázolva és jobbra fordultan halad, de visszanéz. Jobb kezében sas szárnyakkal ékesített páncélt, baljában pedig lobogós dárdát tart. Prémkucsmaja tollas, bajusza hosszú, szakálla leberetvált. Öltözete: kaczagány, zsinóros atilla, szűk nadrág és szarú szíjakkal. Derekát kendő-ös szorítja, oldalán kürt és kardlóg. A háttér hegyes vidék. Felirata a kép alatt két sorban:

balra: Buda Humrosock Herczege
Verére Táborba

jobbra: Buda Herzog der Hunnen
im Felde

alól balra: „Heinbucher Edler Bikkessy pinxit"
jobbra: „Carl Beyer sculpsit"

s legalól középütt: „77."

Rézmetszet, méretei a rézlapnak 26·9: 18·7 cm.

9551 ~~9351~~ (szines).

Timlich. K: Magyar és Horvátországi nemzeti öltözetek. Decs 1816. Cappinál.

217/96 N°5.

III. István:

Egész alakban s jobbra haladva van ábrázolva. Jobb kezét csipőjére támasztotta s baljával csákányszerű botra nehezedik. Prémkalpag a forgos, haja hosszú, bajusza és szakálla nincsen. Öltözete: aranybrokát atilla, piros palást ékköves csattal, viola szinű szűk nadrág, topán rojtos díszszel. A háttér dombos vidék várral. Felirata a kép alatt két sorban:

balról: III dik István Magyar Király

jobbról: Stephan III. König der Ungarn

alól balra: „Heinbucher Edler Bikkessy pinxit"
jobbra: „Carl Beyer sculpsit."
s legalól középütt: „73."

Rézmetszet, méretei a rézlapnak 26·5 : 18·4 cm.

9550 ~~9350~~ (szines).

Timlich K: Magyar és horvátországi nemzeti öltözetek. Bécs 1816. Cappinál

217/96 № 4

Bikkessy *József (Vámos-Atyai)*, eredetileg *Heinbucher*, mérnökkari tiszt, *1780 körül, †? Pozsonyból származott. A magyar népviseletekről vízfestményeket készített és azokat kétízben kiadta egy-egy rézmetszetekből álló albumban. *(Pannoniens Bewohner* stb., 1820 és *Sammlung der merkwürdigsten... National-Costüme von Ungarn und Croatien stb.)*. Az egyes lapokat Beyer, Ponheimer és Schinder metszette rézbe. Vannak köztük katonatípusokat ábrázolók is.

Bikla, az ormánságban és D.-Somogyban használt fehér vaszonszoknya. Az Ormánság K.-i részén *kebel* v. *kebél* a neve. A B. alatt viselt alsószoknyákat *kisbiklának* nevezik.

Biksard, l. *Bikszárd* (Csehszlovákia).

Bikszád *(Bicsad)*, szatmármegyei község, Tr. óta Romániához tartozik, (1930) 1880 lak. Látogatott fürdő- és nyaralóhely az Avas völgyében, szénsavas-sós gyógyforrásokkal.

Bikszárd *(Biksard)*, pozsonymegyei község, Tr. óta Csehszlovákiához tartozik, (1930) 916 lak. Határában kőkorszakbeli maradványok. Fejlett háziipara van. Közelében Éleskő várának romjai.

Bílá Církev, l. *Tiszafejéregyház* (Csehszlovákia).

Bilak *(Domnesti)*, beszterce-naszódmegyei község, Tr. óta Romániához tartozik, (1930) 743 lak.

Bilance [bilánsz], francia szó, a. m. kereskedelmi (könyvelési) mérleg.

Bilaterális (latin), a. m. kétoldali.

Bilbao, Vizcaya spanyol tartomány székhelye, a Nervion folyó torkolata és a Rio de B. tengeröböl közelében, a folyó mindkét partján. Spanyolország egyik legfontosabb kikötő-, kereskedő és iparos városa. Középkorias ó- és modern nagyvárosias újvárosrészből áll. Gyors fejlődését, ipari és kereskedelmi jelentőségét a Nervion-völgy vasércbányászatának köszöni. B.-ban van a baszk egyetem. Kikötője *Portugalete*. Közelében van *Las Arenas* híres tengeri fürdő. (1932) 168.075 lak. Az 1936. évi spanyol polgárháborúban véres küzdelmek színhelye.

Bilbor, l. *Bélbor* (Románia).

Bilc *Janez*, szlovén író, *1839, †1906. Katolikus pap volt, költeményeiben a vallást, híres szlovén férfiakat és hazája szépségeit énekelte meg. Néprajzi, helyrajzi és történeti munkákat is írt.

Bilde v. Rheinau, humanista, l. *Beatus Rhenanus*.

Bileam (v. *Bálám)*, a Bibliában pogány próféta, akit Bálák, Móáb királya, elhivatott, hogy megátkozza az előrenyomuló Izraelt. B., ámbár csoda folytán megszólalt szamara is óvta, eleget tett a királyi parancsnak, de szájában az átok fenséges áldássá lett és Izrael dicső jövőjét hirdette. Maga B. Izrael kardjától esett el.

Biled, l. *Billéd* (Románia).

Biled ul Dzserid, mintegy 2000 ha területű oáziscsoport *(El Udien, El Hamma, Nafta, Tuszar)* É.-Afrikában, Tunisztól D.-re. Datolyatermelés. A rómaiak idejéből való romok.

Bílek *František*, cseh szobrász, *1872. Szobrai és grafikai munkái sajátos vallásos, titokszerű tárgykörből valók. *(Krisztus, Golgotha)*.

Bilghez, l. *Bürgezd* (Románia).

Bilharziasis, forróégövi, főleg Egyptomban előforduló betegség. Okozója a *Bilharz* által 1851-ben felfedezett, vizi csigák útján terjesztett *Bilharzia haematobia* (helyesebben *Schisostoma haematobium*, vérmétely). Leggyakoribb tünete a vérvizelés; súlyos vérkeringési zavart okoz s az *elephantiasis* (l. o.) egyik formájához vezethet. Gyógyszere antimonsók.

Bilin *(Bělín)*, máramarosmegyei község, Tr. óta Csehszlovákiához tartozik, (1930) 947 lak.

Bilina *(Bilin)*, város Csehországban, az Érchegységben; a Lobkowitz hercegek kastélya, üvegipar, szőnyegszövés; barnaszénbányászat. Híres savanyúvízéből (B.-i savanyúvíz) évente kb. 5 millió palack fogy. (1930) 9669 lak.

Bilincs. 1. A testnek v. egyes részeinek szabad mozgását korlátozó szerszám v. kötelék. A *vas-B.* lánccal v. más módon összekapcsolt vaskarikákból készül. Ezeket, régebben, rákovácsolták a rab végtagjaira, néha a nyakára és a derekára is *(vasraverték)*, gyakran büntetésül v. a büntetés súlyosbítására. Ma a karikák jobbára önműködően csukódnak, kulccsal nyithatók s a B.-et csak a kézre, esetleg lábra alkalmazzák, foglyok ellenállásának, dühöngésének megfékezésére v. szökésük megakadályozására. Nálunk a B. használatát bűnügyekben a bűnvádi perrendtartás 156. és a nyomozási utasítás (130.000/1899. B. M. rend.) 188. §-a szabályozza. 2. Az iparban arra szolgál, hogy falon kívül vezetett csöveket helyzetükben megrögzítse. Csatornacsöveknél kovácsoltvas B.-et, falon kívül vezetett *Bergmann-csőnél* (l. o.) v. páncélcsőnél lemezből sajtolt B.-et alkalmaznak. Általában szokásos alakja a csavarokkal összeszorított, két félkör alakú rész, melyek egyikének a falba v. a falhoz való erősítés céljából nyúlványa van.

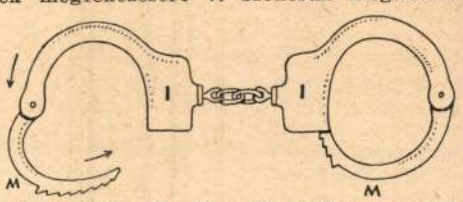

Modern kézi-bilincs. Az *M* mozgóág körben forogható, de visszafelé csak akkor, ha a zárt kulccsal kinyitják.

Bilingvis (latin), a. m. kétnyelvű.

Bilinski *Leo, lovag*, osztrák-lengyel politikus, *1846, †1923. Két ízben volt osztrák pénzügyminiszter. 1912-ben pedig közös pénzügyminiszter s Bosznia-Hercegovina

Uj Idők Lex. IV. K.

kormányzója lett. Az önálló Lengyelország megalakulása után lengyel pénzügyminiszter volt.

Bilirubin (a latin *bilis*-ből, a. m. epe), epefesték. A vörösvérsejtek festékanyagából, a haemoglobinból képződik. Savtermészetű, alkáliakkal képezett sói vízben aranysárga színnel oldódnak, ezek az epe legfontosabb festékei. Kalcium-sója oldhatatlan, az epekövek főalkotó része. Ha a B. oxidálódik, zöldszínű *biliverdin* keletkezik, ez a színváltozás a B. kimutatás módszereinek alapja. B. és biliverdin együttesen, de különböző arányban található az epében. Sárgaság esetében a vérbe, innen a szövetekbe és a vizeletbe jutott B. okozza a szem és bőr sárga színeződését.

Biliverdin, l. *Bilirubin.*

Bilje, l. *Bellye* (Jugoszlávia).

Bilkaudvard *(Bilkove Humence),* pozsonymegyei község, Tr. óta Csehszlovákiához tartozik, (1930) 537 lak.

Bilke *(Bilky),* beregmegyei község, Tr. óta Csehszlovákiához tartozik, (1930) 5614 lak. Háziipar, kosárfonás.

Bilkei Pap *Lajos,* l. *Pap* Lajos.

Bilkove Humence, l. *Bilkaudvar* (Csehszlovákia).

Bilky, l. *Bilke* (Csehszlovákia).

Bill. 1. Angol szó, a. m. okmány. Igy nevezik a váltót is: *B. of exchange.* B. a törvényjavaslat neve, szemben az egyszerű indítvánnyal *(motion).* A törvényjavaslat lehet magánjellegű *(Privat-B.)* v. közérdekű *(Public-B.).* B.-nek nevezik az angolok valamely büntetőügyben a nagyesküdtszék elé terjesztett vádlevelet is, továbbá az olyan törvényt, amellyel a parlament, a rendes bírói eljárás mellőzésével, büntetést szab ki. Egyes alaptörvények is így szerepelnek, pl. a *B. of rights,* Anglia parlamentáris alkotmányának egyik alaptörvénye. **2.** Az angol William (Vilmos) név becéző alakja.

Billa *(Bylla)* és *Boksu,* azoknak az izmaelitáknak a vezérei, akik Taksony idejében Bolgárországból vándoroltak be és Pest várát kapták örökbirtokul.

Billardiera, l. *Labillardière.*

Billbergia, a *Bromeliaceae* családba tartozó, az ananásszal rokon növénynemzetség, 40 fajjal. Gondos kezeléssel meleg szobában is tartható az egyébként melegházi *B. Sanderiana, B. speciosa, B. Forgetii, B. rosea, B. pyramidalis,* stb. Igen szép levél- és virágdísznövények. Egészen laza, homokos talajban díszlenek jól, melybe kevés Sphagnumot kevernek. Sarjakról szaporítják. Hazájuk a tropikus Amerika.

Billbergia Morelliana.

Billéd *(Biled),* torontálmegyei község, Tr. óta Romániához tartozik, (1930) 3795 lak.

Billegető *(Motacilla),* az éneklő madarak egyik nemzetsége, kicsiny, karcsú, kecses, mozgékony madarak; nevük onnan ered, hogy farkukat járás közben billegetni szokták. Nálunk a *fehér v. barázda B. (Motacilla alba,* képét l. a 724. oldalon), a *hegyi B.* v. *leányka-madár (Motacilla boarula)* és a *sárga B. (Motacilla flava)* fordul elő.

Billegető-félék *(Motacillidae),* az éneklő madarak egyik családja. Kecses, karcsú, vékony, áralakú csőrrel bíró fajok tartoznak bele. Nyilt területeken, réteken, mezőkön élnek s főleg rovarokkal, de magvakkal is táplálkoznak. Mintegy 110 fajuk jórésze az óvilágban honos.

Billegetősíp. 1. Hatlyukú népi hangszer, a furulya egyik formája. **2.** A tárogató és általában a billentyűvel ellátott fafúvók neve a régi- és a népnyelvben.

Billenő eke, a váltva forgatható ekék egyik fajtája; különösen a két gépes gőzeknél használják, de vannak ilyen ekék fogatos erőre is. Az eketesteket tartó keret középen kerekeken nyugvó tengellyel van alátámasztva s az egyik fele tompa szöget képez a másikkal, úgyhogy amíg az egyik félre szerelt eketestek a földet szántják, a másik félre szerelt eketestek a levegőben lógnak. Ilyen módon a B.-vel egyik irányban balra, a másik irányban jobbra forgatva lehet szántani.

Billenő gát, a mozgó gátak egyik fajtája, amelynél a folyóvíz duzzasztását felállítható és a meder fenekére lefektethető táblák végzik. A legegyszerűbb esetben a felállítható tábla ki van a fenékhez támasztva, van azonban vízszintes tengely körül automatikusan elforduló és a víznyomás által fölállítható B. is, mint a dobos-, pillangós- stb. gátak.

Billenő kocsi, l. *Csille.*

Billenőmérleg, l. *Mérleg.*

Billenő rezgések *(Kippschwingungen),* az ábrán látható kapcsolással előállítható elektromos rezgések. Az áramforrás az

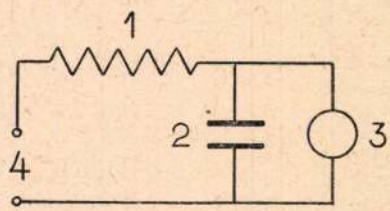

Billenő rezgések gerjesztése : 1. ellenállás; 2. kondenzátor; 3. csillámló lámpa; 4. az áramforrás sarkai.

ellenálláson keresztül lassan feltölti a kondenzátort. Mikor ennek feszültsége a csillámló lámpa gyujtási feszültségét eléri, a

Bikkessy

~~Heinbucher~~

Ltab II. 41

L. Bikkessy

Laid Thieme Becker

XVI. Eotet. 286 l.

Bikkessy-Heinbucher

József

l.

Szilágyi Magy. nemzet

tört. VIII. 457-l.

589-l.

Bp 2898

Bikkessy-Heinbucher

vod
2

Siklóssy László dr

A magyar sport ezer
éve. I. k. Bp. 1927. 235,
247. l. előtt. képpel –
362. l. u., 363. l. előtt.
368, 376. l. u., 377. l. előtt.
373,

Bikkesy József

Schoen Arnold. Petrich
András.

A Múbarát 1922.

59

Könyvfedél

5. Sienai festő 1404-ből.

Bikkessy-Heinbucher József

szül. 1780 körül

lásd okv.

Révai XXI. 155. l.

Méltán hihetnők, hogy [illegible] sok idegen művész nagy hatást gyakorolt a magyar művészet fejlődésére, stílusalakulására. Jelentőségüket inkább abban kell keresni, hogy mennyiben járultak hozzá a magyar művészi élet kialakulásához. Kétségtelen, hogy nagy részük volt benne, mert lapjaikkal hozzászoktatták a közönséget a művészi alkotás szeretetéhez, s épen olcsóságuknál fogva, vásárlásához. Időközben azonban több kiváló magyar tehetség bukkant föl s foglalta el méltó helyét

Lexikonunban

Bikessy Heimbucher József

wód
z

Réthci Prikkel Marián

A magyarság táncai.
Bp. 1924. 68. l.
képpel.

166. l. képpel
167. l.

Jelmagyarázat:

Felső fogyasztó terület.

alsó " "

tolózárak

"

tűzcsapok.

"

átmeneti cső

" "

légszelep

kutak.

üritő aknák.

Léptéke.

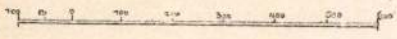

gyümölcseit. Ifjaink látták a világot, mívelődtek és kezdték mívelni az anyanyelvet is, magasabb szempontból, több ízléssel, mint eddig a nyelvnek többi szerény munkásai. Bessenyey György volt az első közöttük, ki a világ elé lépett. Műve: „Agis" tragédia, mely új korszakot jelöl a magyar irodalomban, Mária Teréziának van ajánlva, kinek trónörökös fia, József, a mit akkor nem minden magyar főúri családról lehetett elmondani, magyarúl tanult; s kinek másik fia, az akkor még csak 6 éves, korán elhúnyt Károly, 1751-ben az országgyülés tisztelgő küldöttségével magyarúl beszélgetett.

II. József és II. Lipót. Ujabb kor 1825-ig.

Mária Terézia nem sokáig élte túl az egyetem beiktatását, a tanulmányi ügy befejezését. Negyven évig uralkodott, mint Nagy Lajos, s meghalt 1780 november 29-én. Egy nappal halála előtt, miután már gyermekeitől elbúcsúzott, magához hívatta Esterházy Ferenczet, a magyar kanczellárt. „Esterházy, — mondá neki, — én meghalok! Mondja meg nemzetének, hogy hálával emlékeztem meg róla utolsó perczemig!"

Mária Terézia kormányzatában modernebb irányt követett, mint atyja. Fia, II. József, a XVIII. század fejlődésének még előbbre haladott eszméit képviselte. Míg a nagy királynő úgy szólván reális alapon állott s az államszerkezetben csak eszközt látott bizonyos közczélok, közérdekek előmozdítására: II. József szemében, a XVIII. század szelleme szerint, az állam önczél, a leghatalmasabb, a legjótékonyabb intézmény volt, melytől függött minden, melynek tehát fel kellett áldozni mindent. Ő magát is csak az állam első szolgájának tekinté; valójában pedig papja, apostola volt annak, lelkesült, rajongó, türelmetlen, mint minden ügynek apostolai lenni szoktak. Minél inkább meg volt győződve, hogy az állam jó fejedelemmel, jó törvényekkel segíteni tud minden bajon, csak akarnia kell: annál nagyobb hévvel törekedett elhárítani mindazt, mi felfogása szerint a mult babonájának, tudatlanságának volt maradványa és az új, szerencsésebb fejlődésnek útját állta. Sok akadálylyal, mely elől Mária Terézia meghátrált vagy melyet megkerült, ő egyenesen szembe szállt és le törekedett azt rontani. De nemcsak a modorra nézve volt különbség az anya és fiú közt. Nagy elvi ellentétek is voltak köztük, kivált a mi az egyházi, vallási kérdéseket illette. Mária Terézia egész életében buzgó katholikus volt, habár az egyházzal szemben sokszor úgy tett, mint XIV. Lajos ifjabb éveiben, ki a nantesi

Magyar testőr.

Om I.

Bikkessy József (?)

l. Magy NMCent

erredes magyar külön megbízott Palmerston külügyminiszterek átadja a függeslevtégi nyilatkozatot. 1849 jul. 19. Londonban.

14. l – 15. l.

17. l. (Többszöv)

64. l.

M. Nemz. Muzeum 1848–1849 centenáris kiállítás Bp. 1948.

Bikkesy-Klein-
bücher

l. Lyka MM.

LykaMagyműI800-50

179. l.

3.

4.

Bikkesy Heimbucher József

mérnökkari tiszt magyarországi állomáshelyein nagy buzgalommal rajzolta az elébe kerülő viseleteket. Gyűjteményéből 78 lapot először Tömlich Károly adott ki az én lexikonomban is közölt cím alatt 1816-ban, magyar és német szöveggel nagy negyedrétben. Második, alig változott kiadása Bikkesy neve alatt 1820-ban Pannoniens Bewohner cím alatt került forgalomba. A képek növegét e kiadában Csaplovics ~~József~~ János írta. Bikkesy népies képei szalonparasztokat ábrázolnak, a kor felfogása szerint.

Kun férfi c. képe repr. Ennüben több kép is repr.

Magyarművelődtört.

IV. 159, 638. 639. l.

172. EGY FÉRFI SZENT FEJE.
Olajminiatür. Átmérője 7.

Német festő (19. század).

173. 2 darab festmény (KATONATISZT
Vizfestmény. Mindegyik kép méret

Német festő (19. század).

174. A FESTŐ.
Vászon. 24×19.

Németalföldi festő 1600 körül.

175. LOTH ÉS LEÁNYAI.
Vászon. 148×114.

Olasz festő (17. század).

176. LÁZÁR FELTÁMASZTÁSA.
Vászon. 67×104.

Olasz festő (17. század).

176a. MÁRIA AZ ALVÓ JÉZUSSAL.
Vászon. 77×99.

Olasz festő (17. század).

177. Ó-TESTAMENTUMI JELENET.
Vászon. 75×100.

Bikkessy Heinbucher

József

Magyar insurgenseket ábrázoló kimezett metszetei repr.

Lestyán Sándor:

József nádor. Egy alkotó élet írásban és képben. 1776-1847. Bp 1943.

Bikkessy

vrod

Bikkessy: A magyar és
szlovátországi legnevere-
sebb nemzeti öltözetek
hazai gyűjteménye.
Becs 1816.

Értéke 700 P

ideri

Langer M. - A magyar és
külföldi bibliofília
története. Bpest, 1936.
123. l -

eredmény,a qualitásnak inkább ipar
szerü,mint müvészi volta miatt for
ditott arányban állana a kutatás f
radságával.Mindamellett lexikonunk
egyes cimszavai alatt közre adjuk
eddig rendelkezésünkre álló anyago

A vidéki kőnyomdák közül má
ismerjük a nagyszebeni Bielz Mihál
vállalatát.A többi nagyobb városok
ban is egymasutan keletkeznek lito
gráfiai vállalatok,elsősorban a má
korábbi tipográfiák mellett.Erdély
ben Bielz mellett a legjelentősebb
kőnyomdája a kolozsvári református
kollégium könyvnyomdájának Barra
Gábor által vezetett litográfiai
üzeme,XXIX ahol a kereskedelmi és

BIKESSY JÓZSEF / XIX. sz. elején / :

25. Csikós. - Vizf., p. 41 x 30.5 cm. Jelz.l.b.: "Nach der Natur gezeichnet von Oberstlieut. Heinbucher edler von Bikkessy 1820".

Kopp J. A Fővárosi képtár 4 m. grafika 150 éve kiállitása. Bp. 1943

25, 26. tétel

Koppmagygraf 150 éve

26. Velencei részlet. - Vizf., p. 11.4 x 9.2 cm. Jelz.b.o.:" Bikessy 1844".

Bikessy József

laui megoldására. (Ép így sokat levon a kiállítás értékéből az, hogy a telep környezete sem oly szerencsés, mint a Weissenhof-Siedlung remek kilátású domboldala, vagy a breslaui házakat körülvevő évszázados park adta bűbájos keret. Mindezt azonban kedvezően pótolja a házak összességének egy kézből eredő, felette artisztikus színezése, mely minden dicséretet megérdemel.

A lakótelep kísérleti lehetőségeinek kihasználásában ugyanaz a helyzet. A bécsi építészek e tekintetben úgyszólván alig hoztak újat, szinte az az érzésünk, hogy valami sajátságos bátortalanság vett erőt rajtuk, talán a gazdasági

Bikkesy József

festő

l.

Szépmüvèszet

1943. 60. l.

Kanitsai Nagy A.

A Fővárosi Képtár 1941–42. évi szerzeményei.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Bikkessy

L.

Jajcray Pauer

9. l.

11. l.

13. l.

Jajcray J. Pest-budai
figurák a multt század
harmincas éveiből
Bp. 1941. 9, 11, 13. l.

Bikessy - Heinbücher

(Joseph Heinbücher,
Edler v. Bikessy)

l

Höllr.

80.l.

Höllrigl J.: M. vi-
relettört. Kiallitás.
Iparmüv. Muzeum
Bp. 1930. 80. l.

alapjából [illegible]

lására legyen szabad felhoznunk;
kerítése szükségessé vált
i kőfal kerítést a lakósok
továbbá gyermekek a templom
végül mert a hátsó területet

ős kiadást a templom alapból
hen, hogy Nagyméltóságod e
kiutaltatni.

t kéri és hőspöni,

mély tisztelettel
Nagyméltóságod
alázatos szolgái
Gerjessy Károly
ref. lelkész

OCSA... EGYHÁZ PECSETJE * 1871

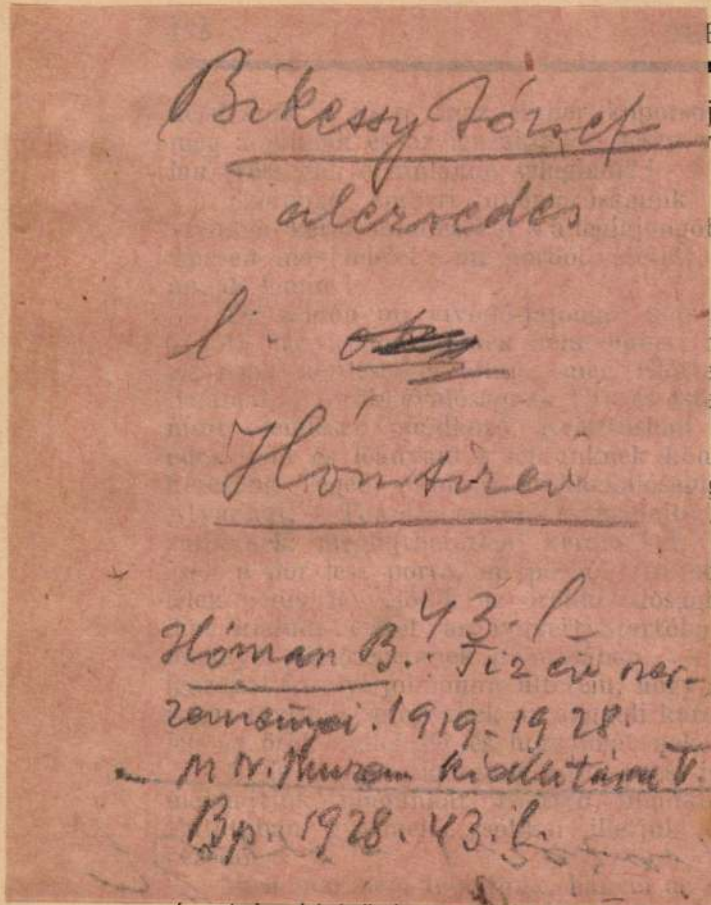

ség utaira kisérünk egy jó és igaz testverünke
már nem a sírnak éjjelébe nézünk, hanen
királyi széked fényességébe emeljük fel szen
hol meglátjuk a mi Szerettünket, az örök di
vetteknek, az angyaloknak seregében, most n
jajongunk, nem vívódunk emberi kétségek

Debrecen, 1938 július 15.

NS LAP

ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

n hó 15-én. = Előfizetési ár 1 évre 6 pengő.
kpénztári csekkszámla: 43,916.

spök temetése.

A gyászszertartás.

gyászistentisztelet délután 4 órakor a XC.
éneklésével kezdődött. Ének után Harsányi
eres imádkozott, majd a Városi Dalárda a
lál" kezdetű gyászéneket adta elő. —

Bikessy Heinbucher

József

1820

lásd

Havasföldrkvt.

68. l.

MOB 1975.

Havas R. M. föld-

rajzi könyvtár Bp.

1893. 68. l.

művelt nyelvére lefordították s a szabadságnak ezidőben mindenütt megszaporodott hívei egész sereg verset írtak hozzá. Az egyik legnagyobb itáliai könyvtárnak, az Ambrosianának díszudvarában a világ legnagyobb szellemei között ezért fog állni Petőfi szobra és ezért lehet megtalálni verseit izlandi paplakok könyvtárában és japáni faházak gyékényén ; ezért szerepelteti a jeles bulgár költő *Pantheon*jában Villon, Byron és Botiov mellett.

A szabadság másik nagy magyar apostola, Kossuth hasztalan lett volna az a kivételes tehetségű szónok, aki idegen nyelveken is zavartalanul tudott hódítani, csábítani, meggyőzni s különösen angolszász hallgatóságait néhány szavával ügye mellé állítani, — ha nem érezte volna mindenki, hogy ő most »Európa lelkiismerete« és hogy lelkiismeretlenség, önmagunk megtagadása volna nem engedni varázsának.

A magyar embernek ebben az egyre erősödő vonásában is van kulturális elem. Szabadságvágya nem az önfenntartási ösztön megnyilvánulása csupán. A magyar szellemi élet annyira át meg át van szőve a *haza* problémájával, mint az egészen ifjú népeké, de ha közelebb férkőzünk hozzá, azt látjuk, hogy irodalma mégsem szokványos »közösségi irodalom« és épen a közösség és a szabadon bontakozó egyéniség összebékéltetése, a nemzet gyakori lelkiismeretvizsgálata, a többi nemzetekhez való viszonyának rendezését célzó gondolatok és termékek — mindez *művészi* feladatokat is ad a közélet és magánélet közt hánykódó és vívódó magyar írónak. Nincs olyan kemény csiszolókő a művészi hajlamú közösség számára, mint sorsának kemény ridegsége.

A XX. század elején s különösen a világháborús propaganda következtében a hagyományos magyar arckép vonásai élesebbek lettek s elévültnek hatottak. Amit a török háborúk kora, a romantika és a liberalizmus vonzóan rokonszenvesnek tartott, az a most beköszöntött új idők hidegebb fényében korszerűtlennek, néha enyhén komikusnak látszott. Különösen a politika beavatkozása mázolta át ellenszenvesre a régi arckép meleg színeit, durvította el férfias és mégis lágy vonásait. Minden erénynek megvan a visszája és azt, amiért a típusos magyar ötven évvel ezelőtt még elismerést aratott, most hibává torzították ellenségei. A magyar ember — úr és paraszt — nemes büszkeségére, amely a spanyol büszkeséggel tart távoli rokonságot, ráfogták, hogy az az »elnyomó« attitűdje s mivel a rágalom hamisjátékosai-

26. l.: A Magyar és Horváth országi Legnevezetesebb Nemzeti Öltözetek Hazai Gyüjteménie. (Bécs. 1816) c. könyvből. Magy. Tört. Képcsarnok metszetgyüjteménye.

RUTÉNEK, SZLOVÁKOK, SZEPESI SZÁSZOK, ROMÁNOK

Színezett rézkarcok Bikkessy-Heinbucher József rajzai után, a XIX. század elejéről

Bikkessy Heinbucher József

MULATÓ MAGYAROK

Rézmetszet. Anthonie Ernst Burckhard von Birckenstein könyvének egy képéről (Varannó vára)

CIGÁNYOK

Színezett rézkarc.
Bikkessy-Heinbucher József ? rajza után, a XIX. század elejéről

? — Cigányok. A *Magyar és Horváth országi Leg nevezetesebb Nemzeti Öltözetek Házai Gyüjteménie* (Bécs, 1816) c. könyvből. U. ott.

Hankiss 32. l.

nyirettyűjű, vén cigánynak képzeli magát, aki a végső kétségbeesés szörnyű rapszódiáit játssza, hogy az utolsó pillanatban mégis elhallgattassák, mert hiszen nem lehet lemondani arról a reményről, hogy »lesz még egyszer ünnep a világon«. S közben mennyi más bordal, édes és keserű s a sok pohárból mennyi bölcseség és mennyi hangulat száll föl mindenki számára, aki nem elégszik meg útszéli igazságokkal.

Az élet teljes egység a művészi érzékű nép kezében. Munkája és mulatsága, hétköznapja és vasárnapja szorosan összefügg. *Kultúra* kell, hogy áthassa nemcsak az ember ismereteit, magatartását, iparát, kereskedelmét, jogrendszerét és egészségét, hanem életstílusát is : ezt az ősi, de sokszor szem elől vesztett igazságot, amelyet elfelejt ma az uniformizálódó fehér ember, a magyar ember ösztönszerűen érzi és őrzi — talán a többi emberiség számára is.

S ebben föl is fedtük a magyar jellegzetes külföldi arcképének hátterét. Ez a portré azért jellegzetesebb sok más nép — köztük nagy népek — arcképénél, mert a magyarral veleszületik a »szép élet« filozófiája, — az, hogy másoknak érdemes látványt

Bikkessy-Heinbucher

l.

Haberlandt

60.l.

Haberlandt, A.:
Volkskunde des
Burgenlandes
Österreichische
Kunsttopographie
Wien, 1935. 60.l.

1419.

elli)

ián:

1477-ben + Velencében 1576-ban.

. egy ruhával letakart kövön,
', de távozni akaró Adonist
rel takarja és Adonis, kinek
ú bot van, baljával négy
t földön díszedény kever. A hát-
szőlővel telt puzdrás és íj[illegible]
ji alszik. Az égbolt felhős és
ol fogatán.
i 49 : 47·5 cm.
gyűjteményből.

Bikkesy 1820

Alföldi gulyás,
Hurben c. Kepe
repr.

Györffyhür 39. l.

MOB. 1976.

unk bizonyitani nem áll más módunkban,
g vizsgálni x velünk a XI. században
xxxxgxx. emlékanyagát. xMxgxkxkkxxxxxxxxx
orban észak Olaszország /Lombardia / xxx.
zdasági, földrajzi kapcsolatainknál fg
nzekvensen jelentkezik a fenti csoport
olasz müvészetben. Ugyan ez áll az olasz
re. Délnémet-/bajor/ ország müvészi
képen tisztázva hazánkkal. Mivel azonban
l kell számolnunk az eddig ismert anyag
óképen nem vezet eredményre ha a bizánci
ortünkkal. Mégis itt találni a legközelebb
ín azonos kiinduló pontra mutat, xxxx
ami érthető, hiszen a motivum bizánci
fémmüvességbe.

Bikessy 1820
Eöme

Kun ferfi gubában
fensi rajza után

Repr
Györffyszűr
78, l.

zsir-bödönök, disznóölő-kések, húsvágó-gépek

ÜGYELJEN A KERESZTNÉVRE!

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS HARANGÖNTŐ MESTERE

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelési és haranglábgyára

Budapest, VI., Petneházy-u. 78.

(VI., Frangepán-u. mellett)

SAJÁT HÁZ!
Telefon: 291-3-53

KITÜNTETVE: Párisi világkiállításon díszoklevéllel, 8 nagy arany- és 1 ezüstéremmel, több állami díszoklevéllel

Mielőtt harangot rendelnének, forduljanak teljes bizalommal a régi és megbízható céghez!!!

SZÁMTALAN ELISMERŐ LEVÉL!

Előnyös fizetési feltételek!
Költségvetés és kiszállás díjtalan!

yházkerület könyvnyomda-vállalata. 1938—1231.

Gyermekjáték-huszár falovon, viaszfejjel, posztóruhával a XIX. század elejéről. Ernst Lajos gyüjteményében.

Magyar nemes és felesége a XIX. század elején. Bikkessy-Heinbucher József 1816-ban megjelent művéből. A katonás jellegű divat tovább élt a XIX. század első negyedében.

Gerevich – Gerthon
A magyar történelem
képeskönyve. Bp. 1935.

Bikkessy Heimbucher J.

Viseleskéjsch Repr.

Gerevich Tibor – Genthon

István: A magyar tör-
ténelem képeskönyve.
Bpest 1935. 196. l.
198. l.

53

53 hét 1955. XII. HÓ DECEMBER 31 nap

Bikkessy, Joseph

Heinbucher von

l.

Fav. Kompt. Evk

II. 192. l.

Bp. 1.932

eist den Kampf und die Vernichtung bringt. „Spiritualité“ bedeutet das
rische Element im Menschen, die Idee, die fortschreitende Kultur, den Auf-

e technische Ausführung der Plastik ist sorgfältig, zart, subtil, ohne Über-
g, ohne Übersteigerung, ohne genialische Flüchtigkeit, aber auch ohne zu
Eingehen in kleinliches Detail. So ist diese Plastik auch technisch das, was
bolisch bedeutet: Unterordnung der Materie unter den Geist ...

— * —

gyürűt, úgy, hogy a karika fele szabadon kiemelkedjék.

— Na, — mondá, — azt csinálja meg valamelyikük, hogy aláhajolva, az aranykarikát a nyelve hegyén emeli ki a lisztből.

Gyurgyik megvetőleg intett a kezével:

— Nem vagyok én pojácza.

A kántor ajánlkozott rá. Egy meghiusult és egy ébredező szerelem hajtotta, minden nagy tettek rendes rugója. Észrevette ugyanis, hogy a komorna és a rézöntő legény értik egymást, kezök az egymásében pihent volt az asztal alatt s neki csak szórakozottan felelgetett. Ez a körülmény elementáris erővel hajlította át érdeklődését a gömbölyű özvegy felé, kiről azt mesélte Klebe úr az utazás alatt, hogy csinos tőkéje van összegyűjtve, mert a gólya, úgymond, a legjövedelmezőbb háziállat; egy párszor kenyér-galacsinnal dobta meg, mire az szeretetreméltón fenyegetőzött: «Tudom, ki az a kujon», s mikor az iményt a nagy összefeleselés zavara és izgalmai közt vakmerő elhatározással megnyomkodta a lábát, Wilnerné felszisszent, majd ránézett és rápirított: «Akar valamit? Szóljon nyiltan.»

A kántor azóta elhallgatott, elszontyolodva simogatta koromfekete szakállát s lopva vetett rá bűnbánó pillantásokat, midőn ime most beállott egy fényes alkalom, megfelelni neki, hogy mit akar; az ég küldte le a rézöntő fejébe az ötletet, a kántor ki fogja nyelvével emelni a jegygyürűt (Isten erőt ad neki ahhoz) s aztán hirtelen kicseréli a maga gyürűjével és így szól: «Ezt akartam.» Micsoda gyönyörű jelenet lesz ez! Sirni fog a meghatottságtól minden ember.

Hát jól van, a rézöntő, miután Gyurgyik nem akart vállalkozni, odabocsátotta a kántort. A legnagyobb érdeklődéssel csüggött rajta mindenki. Ő volt a pillanat hőse. A Gyurgyik-lányok felálltak egy ládára, hogy a körülállók fejei fölött odalássanak, még az öregasszonyok is becsoszogtak a konyhából a nagy látványossághoz.

Most aztán nekifohászkodott a kántor, bozontos fekete szemöldjei felszaladtak a homlokára, lehajtotta fejét a lisztestál felé, egyre lejebb-lejebb, végre mikor már olyan közel ért hozzá, hogy a lisztporszemek mozogni kezdtek a lehelletétől, kinyújtotta a nyelvét (hatalmas vörös nyelve volt, mint egy komondor kutyáé), felkunkorítván a hegyénél, a mint már megérintené vele a gyürűt, minden sziv lázasan dobogott a döntő szempillanatban, midőn a selyma rézöntő villámhirtelen rátette nagy tenyerét a tarkójára és megnyomta úgy, hogy a feje behuppant a lisztbe, az aranykarika pedig leesett a nyelvéről s éles csörrenéssel a tál alját érinté. A kántor dühösen emelte fel arczát, prüszkölve, köpködve rázta meg magát, hát uramfia, a fekete szakálla, bajusza, szemöldöke, meg a haja csupa liszt volt. De támadt is olyan nevetés, hogy játszva elnyomta a kivülről behangzó malomzakatolást. Még a szép kis Rozáli is olyan szivből, olyan édesdeden nevetett, hogy Fabriciusnak úgy látszott, mintha vidám napfény ragyogná be a szobát, holott csak a sötét, titokzatos erdő nézett be mogorván éjjeli pofájával az ablakon.

— Paraszt tempó! — hörögte a kántor. — Ezt megkeserüli.

Szétnézett és meglátván a mestergerendán a malom kalácsot sütő vasát, lerántotta azt onnan (bár alig birta) s elkezdett vele hadonázni, míg csak Gyurgyik ki nem csavarta a kezéből.

— Hiszen csak tréfa volt, atyámfia, nem kellett volna neki felülni. Inkább én haragudhatnám, hogy olyan bolond nagy szakállt hordasz, a melyik minden lisztemet fölszedi.

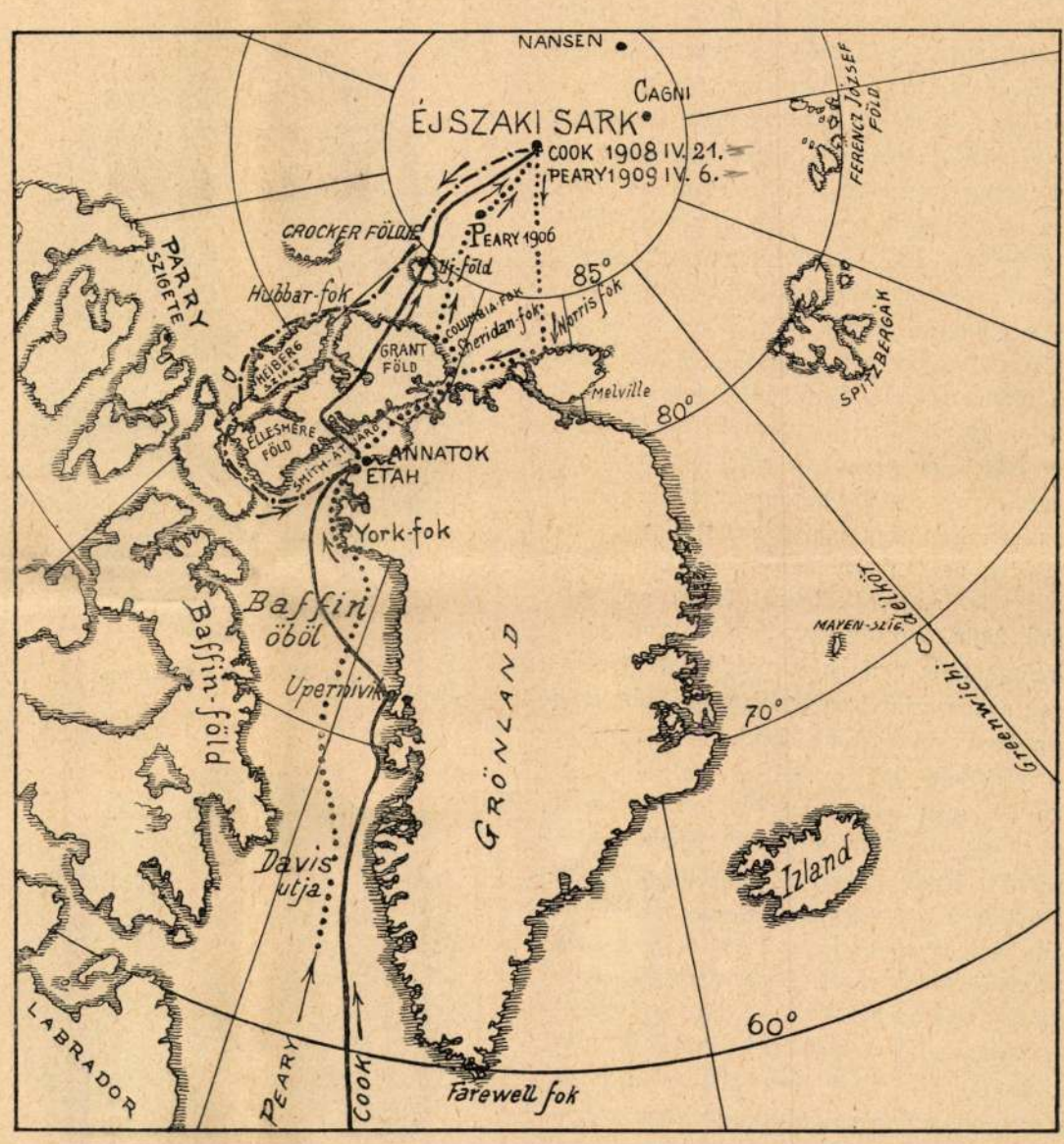

—— Cook útja a sarkhoz. —·—·— Cook visszatérő útja. · · · · Peary útja.

COOK ÉS PEARY ÚTJA.

— De 'iszen jó szakáll az, — jegyezte meg a korponai kereskedő. — Olyan koromfekete, hogy a fekete városban már azért is megválasztják ő kelmét.

— Ugyan ne okoskodjék, Safranyik, — kérlelte Wilnerné is, — inkább énekeljen valami szépet.

De talán mindez nem használt volna, ha a rézöntő azzal nem veszi elejét egy összetűzésnek, hogy a «Kunst» után kiszaladt a szobából. A mi egyébként nevezetes eredményeket hozott a köznek, mert künn az őröltetők közt egy öreg juhászt fedezett fel, a ki unaloműzésre magával hozta a dudáját is. No csak az kellett a rézöntőnek: «Hophó, százéves öregapám, épen magát keresem.» Nekiesett, megölelte, összecsókolta kétoldalról, csak úgy dőlt belőle a borgőz, de nem okozott az undort a juhásznál, ellenkezőleg, csiklandozta, birizgálta a fantáziáját.

— Fogja csak a dudát és hozza kend utánam, bizony, jó helyre vezetem.

A juhász a fejét vakarta.

— Azt magam is látom, de meg kell várnom a fiamat, a ki talyigával jön értem, itt nem hagyhatom a zsákomat csak úgy a Dóczyné ládájában.*

S magyarázatképen a garatnál sürgő molnárlegények felé kacsintott.

— Ejh, hát beviszem én a zsákot a szobába, a hol mindig szeme előtt lesz.

S ezzel fölkapott egy másfélkilás lisztes-zsákot a vállára olyan könnyedén, mintha pelyva lenne.

— Hm, derék anya volt, a ki szoptatta, — dünnyögte a juhász s hagyta magát előre tuszkoltatni a szobába.

Ott kitörő örömmel fogadták. Gyurgyik úr felkiáltott: «Szeret engem az Isten, dudát küldött.» Nem bánta ezt most senki. Ki az asztallal, ki a székekkel! A rézöntő letámasztotta a zsákot a kemenczéhez, aztán maga is hozzálátott a butorzat kihordásához. Egy-két szempillanat alatt kihordták a sok lim-lomot. (Egy-két őröltető menyecskét kell helyette behozni.) A duda megszólalt, a rézöntő legény kiugrott a szoba közepére s eljárta a Podzabucskit, hogy Szvatopluk király udvarában se tánczolták szebben. De még ebben se fáradt ki s mikor bevégezte, nosza derékon csípte, a kit legközelebb ért, Gyurgyik Magdalénkát, csak mégis többet ér a csárdás, és rakta szép lassan, daliásan, meg-megütögetve hangos kurjantásokkal a csizmaszárát. A kántor se rest most, ki akarja köszörülni a csorbát s Wilnernét viszi tánczba. Az asszony húzódozott egy kicsit, hogy sokat evett, hogy ennek következtében két kapocs leszakadt a ruhaderekáról, de aztán mégis csak kötélnek állt; nem tagadhatja meg, úgymond, mert Safranyik őt emlékezteti valakire a gyermekkorából. (Safranyik kiváncsi volt s az est további folyamában addig zaklatta, míg apránkint kivallotta, hogy egy kedves állatra emlékezteti őt Safranyik. Az állatra is kiváncsi volt s megint elölről kezdvén a faggatást, kisült, hogy báró Fechtignek volt egy fekete lova valamikor, arra emlékezteti Safranyik Wilnernét.)

Mire azonban megindult a tánczba, mint egy nehéz gálya, már akkor ott mártogatta Rozálit is Fabriczius, a frisset fújta azóta a juhász. Hol elereszteté, hol elfogta a tánczosnéját, már ha lehetett, mert az pillangó módjára akkor siklott ki útjából incselkedőn, mikor épen át akarná fonni a karjával. Kipegtek-kopogtak

* Dóczyné ládája alatt azt érti a nép, hogy valami hanyagul veszendőbe, minden elővigyázat nélkül csak úgy oda van csapva, mint a Csáky szalmája.

a nagy csizmák, mégse volt ügyetlen a forgatósban, leesett a kis piros keszkenő a hófehér nyakáról, mégse volt fedetlen, mert a kioldott hajfonatok sziszegve takargatták. A piros keszkenőt összetiporták a kántor meg a rézöntő, a nagy csizmák feltörték a piskótalábacskát, de azért nem nyafogott. Talán észre se vette volna, ha Gyurgyik uram nem csinál hamarjában galyibát. Megkivánván ő is a testmozgást, beszaladt a Bálint gyerekért a betegágyas szobába s elhozván azt a pólyáiban, széles jókedvében elkezdett vele tánczolni. A két nagyanya utána rohant, kérlelgette, hogy hagyja békén a gyereket, ne kergesse ki belőle azt a csöpp lelket, de Gyurgyik már meg volt vadulva és csak rezegtette a kis magzatját: «Utczu hop, utczu hop, így mulat a két Gyurgyik.» A két öreg asszony belekapaszkodott, hogy elvegyék tőle, az egyik balról fogta, a másik jobbról fogta, ő pedig csak irgett-forgott, mint az ördögmotolla s a belekapaszkodott boszorkányok azonszerint forogtanak vele. Soha még ember ilyen parádét nem látott.

Az általános jókedv szinte bugyborékolt. Quendel is megpillantott az ablaknál egy kandi parasztmenyecskét (az őröltetők közül), szép alabastrom fogai voltak, a mint bevigyorgott s gyönyörű fekete szemei. Csipőre tett kézzel riszálta magát odakünn, a duda szerint. Hát nem kiszaladt érte a vén imposztor és aprózva lejtett be vele a párok közé. Látván mintaképét duhajkodni a korponai kereskedő, miután úgyse volt kivel beszélgetnie, mert az órás, mintha otthon volna (a mint hogy otthon is van a kománál), felmászott a kemencze tetejére és elszundikált ott, a kis Eszterke előtt hajlott meg s vitte tánczba.

Mindenki benne úszott a forgatagban, csak a komorna árult petrezselymet, a mi szemmelláthatólag bosszantotta s a miben tényleg nem ismerhető fel semmi osztó igazság, mert a komorna, leszámítva kevés szeplőit, takaros, formás teremtés volt. Ugyancsak minden foglalkozás nélkül őgyelgett ott s taszigáltatott ideoda a szűk szobában Klebe úr.

A korponai kereskedő kedvet akart neki csinálni s egyet perdítvén pehelykönnyű tánczosnőjén, kinek ropogós szoknyái harangalakra szélesedve, hűs szelet támasztottak, odaszólt:

— No, mi lesz már, Klebe úr? Ihajla! Csuhajla! Ide közénk, Klebe úr! Tánczosné is van még raktáron.

S a komornára mutatott.

Az megvetőleg bigyesztette el különben piros ajkait, melyeket váltig harapdált, mint tüzes paripa a zabláját. Klebe úr hasonlóképen megbotránkozva utasitá rendre:

— Mit gondol? Az én állásomban? Ilyen helyen? Hisz csak az kellene még!

— Ejh, ugyan, mikor Lőcse szenátora is tánczol.

— Az mind lehetséges, — felelte Klebe úr, a fejét kevélyen fölemelve, — mert akármit csinál is a szenátor, Lőcse város azért ott lesz azon a helyen, a hol áll, de mi lenne a Molitoriszból, ha alkalmazottjai megfeledkeznének arról a komoly, méltóságteljes viseletről, melylyel az intézménynek tartoznak?

Ez a hangos párbeszéd semmit se faragott le a Klebe úr önérzetéből és Molitorisz-kultuszából, de alkalmas volt eszébe juttatni a rézöntőnek az elhanyagolt komornát; dicséretére legyen mondva, mindjárt elbocsátotta Magdalénkát és a komornához sietett.

— Itt vagyok, ragyogok, — kiáltá eléje lejtve.

— No, én pedig nem vagyok itt, — felelte a komorna durczásan s mutatóújjának a körmét foga közé mélyesztvén (olyan apró hófehér fogazata volt, mint a rizskása), újjait félivben rántotta el onnan kifelé, a mi azt jelenti az alsóbb néprétegek nyelvén, hogy majd ha fagy, hó lesz nagy, — vagyis kosarat adott neki.

— Menjen csak vissza a zöld szilvájához!

Világos, hogy a leány sértettnek érezte magát az asztalnál észlelt bizalmasságok után, de olyan kivánatosnak tűnt fel haragjában (az arczát elborító pirosság elnyelte a szeplőit), hogy a rézöntő legény úgyszólván megtántorodott a kosártól, mint a taglóval homlokba vágott tulok, keserűségében átnyalábolta a dudás liszteszsákját s azzal kezdett topogni, forogni, akár egy tánczosnéval; illegette, billegette, hol fölemelte, hol aláeresztette, mintha mártogatná, hip-hop, hip-hop, miközben egyre puhult s finom fehér porfelhőt támasztott köröskörül.

Bosszantotta ez Fabriciust, de részeg emberrel mit kezdjen, inkább kiállott a sorból s a kályha körüli patkához vezette Rozálit, ott ültek le egymás mellé.

— Nem fáradt még el? — kérdezé Rozálitól.

— Én még nem, csak a lábam fáj.

— Hisz akkor mégis elfáradt.

— Nem, mert a láb is más, a lélek is más. A lábamat csak a csizma törte fel, de a lelkem még áhítozná a tánczot.

Csakugyan látszott rajta, hogy jól mulatott, mutatta az a bizonyos hevület az arczon, de mégse fáradtság, bágyasztó mámor a szemeken, de mégse álmosság; a tavasz első édességeinek a megkóstolása.

— Akarja, hogy még tánczoljunk? — kérdé Fabriczius, miután elmélázva hallgattak.

— Akarom, hogy tánczoljon, — felelte Rozáli. — Én már mondtam, hogy a lábam fáj.

— Azaz el akar innen távolítani.

— Örömet akarnék okozni Magdalénkának. Ő nem tánczol most.

— Azt hiszi, örülne neki?

— Csak úgy gondolom.

— No, majd megforgatom később, ha azt a sok sületlenséget abbahagyják.

Azt ugyan várhatta volna, inkább csak folytatták. A vándorórás föltápászkodott szundikálásából s hogy ő is lendítsen valamit, rendre eloltogatta simlédéres sapkájával a *tatarokat** a szanaszét elhelyezett mécsesekben, egyszeribe sötétség borult a szobára s hangzott az őstréfa: «Szabad a csók!»

Sikongás támadt, meg hahota. Fabriczius észrevette a közeli szoknyasuhogásról, hogy Rozália odább húzódott, erről meggyőződni elindítá lassan a kezét a sötétben arra felé, a hol ült, s ime, egyszerre csak két kifeszített kezecskét talált, mely mint egy kétágú villa szegződött egy esetleges merénylet ellen. Fabriczius elkapta az egyik kezét s hirtelen belekapcsolta a magáéba, bármennyire próbálta azt elrántani.

— Hop, megfogtam, — suttogta. — Rajtakaptam, hogy mit gondolt, mit föltételezett felőlem. Azt gondolta, hogy meg fogom csókolni.

— Bocsássa el a kezemet!... De hisz eltöri.

— Nem láttam még én eltört leányokat. Vallja meg előbb, hogy azt gondolta. Hiszen azért feszítette ki a karjait ellenembe.

— Hát megvallom.

— Ezt megint nem érdemlem meg, — kezdé Fabriczius szemrehányón.

— Már megint megsértettem, ugy-e?

— A mi azt illeti, hát igen, mert...

— Ugyan ne legyen gyerek... (Különös volt, ő a gyerek figyelmezteti a szenátor urat, hogy ne legyen gyerek és ez most a szenátor úrnak nem derogált, de jól esett.)

— Mert szemtelennek és tiszteletlennek tartott, — érvelt az ifjú.

— Bolondság, bolondság, a miket beszél, — rázta fejét Rozáli és a nagy disputában ott felejtette kezét a Fabriciusében. — Hiszen ha mindent úgy firtatnánk, mi miért van, akkor inkább maga sértett meg engem.

— Szeretném tudni, mivel?

— Megmondom, de előbb várjuk meg, míg újra kigyúlnak a mécsek.

A tisztelendő úr és Klebe úr buzgólkodtak ebben, sikerült is nekik végre világosságot teremteni.

* *Tatar*-nak hivják a rendes kanóczbélt pótló mindenféle rongyot, melyet ilyen czélra sodornak össze.

József Nádor főparancsnok.

Beauharnais Eugén franczia fővezér.

Báró Alvinczy József tábornagy.

AZ 1809-IKI INSZURREKCZIÓ FŐSZEREPLŐI.

Császári és királyi magyar gyalogosok. Magyar főúr és főúri hölgy. Császári és királyi magyar lovasok.

Rozáli azonban még mindig elfelejtette a kezét visszavonni.

— Hát most már megmondom. Azzal sértett meg, hogy nem volt szándékában engem megcsókolni. Mért nem volt szándékában? Bizonyosan azért, hogy nem talált elég csinosnak? (Homlokát összeránczolta, hogy mord legyen, vérpiros ajkait elbigyesztette.) Haragszom, szenátor úr. Meg vagyok sértve, szenátor úr.

S olyan bűbájos grimace-ra ferdítette el arczát, orrocskáját, hogy a szenátor szive repesett az elragadtatástól.

(Folytatása következik.)

AZ INSZURREKCZIÓ SZÁZADIK ÉVFORDULÓJA.

Győrben emlékünnepre készülnek; megemlékeznek az 1809-iki nemesi inszurrekczióról és a száz év előtt vivott ütközetről. Az utolsó nemesi felkelés Napoleon világot verő serege ellen nem állta meg a sarat; nem volt tüzérségük, gyenge volt a gyalogságuk és egyáltalában gyakorlatlanok, roszúl fegyverkezettek, készületlenek voltak; bizony nem csoda, ha Eugen alkirálynak huzamosan ellenállani nem tudtak. Az asperni diadalmas ütközet után János főherczegnek és a magyar nemességnek lett volna feladata Napoleon seregének nagyrészét dél és kelet felé elvonni és így Károly főherczeggel szemben gyengébbé tenni. Még ijesztőnek is kellett, hogy t. i. Napoleont az egész fölkelő Magyarország tartalékban lévő félelmes erejével fenyegesse. A győri ütközettel ez a tartalék egyszerre tönkrement, Napoleon diadalörömmel, bár többszörösen nagyítva, jelentette futárával lapjainak, hogy Eugen alkirály «70 ezernyi kitünő magyar sereget» vert tönkre, míg az osztrák udvar és hadvezérlet igaztalanul szidta a magyar «Lumpenadelt», keserűséggel érezvén, hogy Napoleon a döntő csatára most már minden erejét összegyűjtheti, mint a hogy Wagramnál meg is történt.

Az 1809-iki háború a magyar nemesi közvélemény előtt nem volt népszerűtlen; a nemesség, a melylyel elhitették, hogy Napoleon, ha győz, minden kiváltságot eltöröl, szivesen vett részt a hatóságok által most az egyszer megengedett lelkesülésben. Pesten előadták az udvar jelenlétében Verseghynek hazafias cantateját «*A magyarok hivségé*»-t (zenéje Pacha Gáspártól) és már előző esztendőben maga Károly főherczeg Pesten adta ki röpiratát az újra szervezendő magyar inszurrekczióról. Csakhogy az ő tragikomikuma is az volt, hogy terveit a gyámoltalan abszolutizmus (Absolutismus gemildert durch Schlamperei) majd csak sehogy se valósította meg. 1809 tél utóján és tavaszán folyt Pesten a szervezés és a toborzás. Bihari is muzsikál az ujongóknak; Scholl Miklós az Eszterházy regiment karmestere, ekkor szerkeszti meg — meglehet, hogy ép a Bihari játéka után — a mai formájú Rákóczi-indulót, a melyet pár év múlva Decret lovaggal együtt Bécsben ki is ad; ámbár akkor nem a mai igen gyors, hanem csak verbunkos tempóban játszották. Csermák Antal is akkor irja meg több részből álló lelkesítő zenéjét a magyar nemesi felkeléshez.

Pálóczi Horváth Ádám énekes könyvében valóságos nótás impresszióit adja a hozzá hírül érkezett háborús eseményeknek. Mikor az asperni diadalmas ütközetről hirt veszen, ujjongva gúnyolja Napoleont és irja meg évekkel később el is terjedt nótáját.

Mars! siess hazámba vissza vert seregem,
Ez a magyar klima nekem nem, nem egem
— — — — — — — — —
Nincsen annyi fegyveresem, mint betegem,
Java, java táborom elvesztegetém,
Egy néhány jó vezéremet eltemetém.

Eddig nevem hangja vala: hódoltató,
Karom, kardom a szárazon mindenható.
Magam valék országokat osztogató,
Hadimester, Alpeseken útmutató
S ím, ma mi fordulat esett jobb sorsomon?
Szégyen erős, győzhetetlen táboromon?

Mit se tehet a magyarnak sem az erő,
Se biztatás, még engemet nem ismer ő;
Ha nagy haddal fenyegetem, fegyvert ragad,
Ha jó barátot mutatok, bé nem fogad!

A győri ütközet előtt még Győr városában kéziratban gyönyörködtek a népszerű versekben; az ütközet után már csak keserűn jajdul fel s nem csak egy ízben.

Magyar nemes inszurgens lovas. Magyar nemes inszurgens gyalogság. Inszurgens, kit az ország állított.

KOSZTÜMÖK AZ INSZURREKCZIÓ IDEJÉBŐL.

UTCZASAROK, Ó-ANGOL STILBEN ÉPÍTVE.

Lám eleget emberkedtünk
De ha Isten nincs mellettünk
Hogy Győr alatt elszéledtünk
A sok ellen mit tehettünk.

Az udvar és hadsereg részéről özönnel érkező szemrehányás őt is csak úgy felháborítja, mint Kisfaludy Sándort. Horváth Ádám így szólt:

Eddig nevem jó vitéz,
Jó lovas nemzet volt.

Most pedig az ellenség
Fel se vesz és kinevet,
Drága zsoldos seregünk
Minket okoz, fenyeget.
Uj vagyok én, régibb ő,
Gyakoroltabb lehetett;
De mi haszna, ha vakot
Világtalan vezetett.
No! de hát sem orvoslás,
Sem oltalom nincsen-e?
Te állj bosszút érettünk,
Te magyarok istene!
Tudod: hogy ez őseink
Véres áru birtoka,
És hogy ez most megcsorbult,
Nem a magyar az oka.

A franczia festők a győri ütközetet nagy csataképben, a többi csete-patékat kisebb-nagyobb rézmetszetekben is megörökítették. Nekünk a vezéremberekről szintén vagy festményeink vagy rézmetszeteink vannak (a lithographia még akkor gyermekkorát élte); viselet képeink közül nevezetesek a Bikkessy őrnagy által készített szinezett rézmetszetek, a melyekből bemutatjuk az inszurgens gyalogságot, inszurgens lovasságot, tiszteket, magyar nemesek csoportképét.

Dr. Fabó Bertalan.

TEGYÜNK MI IS ÚGY!

Chester, szeptember hó.

Azt is mondhatnám czím gyanánt hogy: «Klasszikus falak között». Két oknál fogva klasszikusak. Először azért, mert hiszen nyugati Anglia egyik büszkesége, Chester városa («Rare old Chester» mint a régi népénekek nevezik) nem egyéb, mint a diadalmas római légiók «castrum»-a, úgy hogy az ilyen nevek: «Julius Caesar tornya», «Augusztus bástyája» stb. csak úgy röpködnek itt a levegőben, még ha az utczán valami ökölnyi gyerekhez fordul is az ember egy kis utbaigazitásért. Másodszor azonban klasszikusak a chesteri falak a szépségüknél, eredetiségüknél fogva; noha a legérdekesebb városrészek nem az úgynevezett klasszikus korból erednek, hanem a középkorból, de épen ez oknál fogva még érdekesebbek, *mert nemzetiek.*

Ezekben már nincs ott sehol a római boltív, a melynek büszke nyugalmu hajlása mintha a római birodalom mindent átölelő hatalmáról beszélne. A Chester főszépségét tevő építményekben a *diadalmasan nemzeti, angolszász stílus*, a miben egyetlen egy elem, egyetlen egy atom sincs a rómaiból, szinte hirdeti, szinte harsogja a világnak: «Mindenhatóságról beszéltek a római boltívek? Ide nézzetek; szétromboltuk, pozdorjává törtük minden bolthajtását, mert idegen járom jelvénye volt; idegen igáé nemzeti életünkön, műveltségünkön, izlésünkön. Lehetett fejlettebb, mint a mienk, de nem a mi lelkünkből sarjadt ki, nem is válhatott hát lelkünk igazi részévé. A római boltívek elomlottak, de a mi angolszász nemzeti épitkezésünk él; mert ezen a földön csak annak van létjoga, annak van jövője és győzedelmes fejlődési ere[illegible] *a mi a nemzeti élet alapjaiból sarjadt ki.*»

Mi az oka, hogy Chester falai ennyire tudnak hozzánk szólani?

Mert ezek a falak igazán erősségei, fenntartói ennek a városnak. Hogy miért? Legjobban megmagyarázza ezt, ha elnézzük ezt a várost nyáron, az angol közönség szünidőző ideje alatt. A chesteri szállók, kiadó lakások mind le vannak foglalva; az utczákon hosszú sorban várnak néha az automobilok, míg a sarki rendőr ujra inteni fog, hogy a kocsiforgalom megindulhat, Akárcsak Londonban lennénk. Mindennek láttára akaratlanul is az a kérdés támadt fel a nézőben: mi hát az ereje ennek a városnak, a mivel igy ide tudja vonzani a látogatókat? Ömlik a pénz a városba, akár az aranyfolyam. Pedig lám, történni bizony csakugyan kevés történik az álmos, régi városban. Szinháza, hangversenye nincs; lóversenyei igaz, híresek, de hát ez csak egy-két napon át van az évben s azon az egy-két napon kívül a híres chesteri versenypálya, a Roodee, a hogy egy ősrégi szóval nevezik, olyan elhagyatott, hogy a mint a várfalakon sétálva letekintünk rá, azt is hihetnénk, hogy ez nem a modern «flyer»-ek diadalainak szinhelye, hanem még talán a római nagyurak quadrigáinak régi versenypályája és hogy a fű azóta verte föl, mióta azoknak a mennydörgő robogása elhalt.

A mi Chesternek évenként a látogatók szinte szünetlenül özönlő nyári hadát biztosítja, az egyetlen egy olyan körülmény, a mit tőlük eltanulni, utánozni, meghonosítani más városban, más országban, például nálunk, Magyarországon is végtelenül könnyű lenne — ha olyan roppant nehéz nem volna. Ez képtelenségnek hangzik, de úgy van.

Mert lám, hogy Chester városának gazdag jövedelme van a lakóházaiból, tisztán mint látnivalókból, annak fele jó szerencse, fele érdem a mai lakók javára írva. A jó szerencse belőle az, hogy a XV. és XVI. századból kitünő jó karban maradt meg sok tisztán ó-angol stílű ház, majdnem minden utczában.

Stilusuk oly jellemzetes, hogy láttukra egyszerre mintha visszalépnénk a szörnyeteg III Richard, a nemes VII. Henrik, az alacsony, lelketlen VIII. Henrik és a csodás, hatalmas, egyben-másban minden más asszonyi léleknél rejtelmesebb lelkű Erzsébet korába. Néhány ilyen ó-angol ház, a maga előrenyúló emeletes részével. mely szinte egy egész szobával áll kijebb néha a földszintnél; — vályogból és kavicsból vert falaival, melyeknek csodás ellenállásu, kőkemény anyaga tölgyfagerendák közé van döngölve, — ólomkarikás vagy ólomfoglalatu apró koczkás ablakaival, tölgyfa burkolatú szobáival olyan ékesszólóan beszél a multról, hogy szinte azt várjuk, hogy homályos kapuboltjaikból ne modern emberek lépjenek ki, hanem Erzsébet királyné kortársai: Verulami Bacon, fekete bársony zekéjére boruló drága Honiton csipkegallérjával; — Spencer Edmund, a graczióz poéta, a «Fairy Queen» költője kék köpenyben, kék tollas fövegben, mindig csak kékben, hogy még ezzel is a királyné kedvencz szinét tükrözze vissza, mint a patak a sugárzó mennyországét, a melyről tudja ugyan,

AZ «ISTENI GONDVISELÉS» HÁZA.

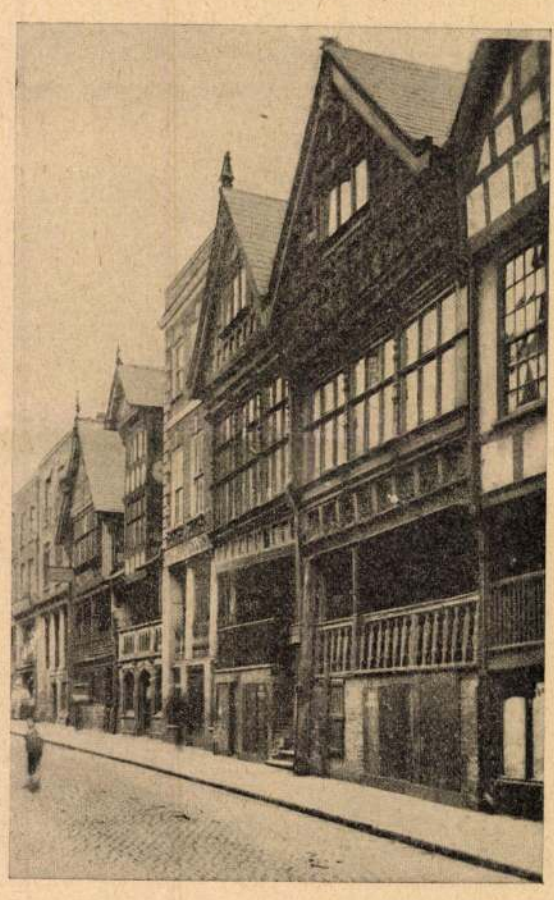

RÉGI HÁZ A XVI. SZÁZADBÓL.

CHESTERI KÉPEK.

Bikkessy Heinbucher

mérnökkari hadnagy
volt 1790-ben

lásd

Heinbucher alatt
is.

Eperjesy 1929

87. l.

1790.
A törökoktól elfoglalt
Czettin vár alapraza
és helyreállítási terve

A horvátországi Woi-
nich melletti katonai
tábor térképe

mint mérnökkari
hadnagy készítette-

Eperjesy K.: A bécsi Hadilevéltár
m. vonatt. térképeinek jegyzéke.
Szeged, 1929.

Heinbucher

kartogr. 1790

(laid Bikkesy Heinbucher)

l. Eperjesy 1929.

87. l.

88. l.

Heinbucher de

Bikessy-ner

irva

közé hasonló az ágyúhoz, melynek pályáján röpíti a robbanó anyagot közeli célok felé nagy hatással. — *Aknazár.* A-nak egymás mellé helyezése révén jön létre (földben, szoros utakon, szárazon és vizen), hogy az ellenség közeledését megakadályozzák. Ha kiterjedt területen alkalmazzák őket, *aknamezők* keletkeznek. A szárazföldön *harckocsi* (tank) *csapdáinak* is nevezik. — *Aknazsomp.* A függőleges legmélyebb része. A bányában feltörő talajvizet gyűjti össze.

Aknasugatag (Ocna Sugatag). Kk., Már. m., R. Sótelepei már 1902 óta művelés alatt vannak. Termel évi 240000 q-t.

Aknaszlatina (Ocna Slatina). Nk., Már. m., Cs. Hatalmas sótelepek. (Régi termel. évi 480000 q.)

Akne. Régebben minden olyan bőrkiütésre vonatkoztatták az elnevezést, mely a faggyúmirigyek betegségéből származott, ma már egyedüli képviselője az acne vulgaris. Legtöbbször 16—18 éves korban lép fel az arcon, mellen, háton és vállon s kezdeti jellegzetes tünete a komedo („mitesser"), ez a barnás feketés, tűszúrásnyi szemölcs, mely a tágult faggyúmirigy kivezető nyílását zárja el. Oka a faggyúmirigyek fokozott működése. Kezelése elsősorban a bőr fokozott tisztántartása, a faggyúmirigy működésének csökkentése különböző kenőcsökkel, ezenkívül kedvező, bizonyos étrend betartása is.

Akó. Régi űrmérték. 1 magyar A. = 32 pint = 54·3 l.

Akonitin. Alkaloida, a sisakvirág (Aconitum Napellus) mérge. Gyógyszerül használatos.

Aktinométer. A Nap sugárzásának a Föld felületegységére érkező hőenergiájának mérésére szolgáló műszer.

Aktinomikózis (*sugárgombabetegség*). Főképen szarvasmarha élősdi betegsége, mely legtöbbször az állkapcs v. a nyelv hosszan növekvő megvastagodásában v. a bőr és a bőr alatt fejlődő daganatokban és hosszú gennyedésekben nyilvánul. Okozója villszerűen elágazódó fonalakból álló hasadó gomba. Alkalmasint takarmányból, főleg árpatokászokról kerül a nyálkahártya vagy a bőr sérüléseibe. Embernél, továbbá lónál és sertésnél is előfordul. Operálással és jóddal gyógyítják.

Aktion (Actium). Földnyelv Akarnaniában az ambrakiai (Artai) öböl bejáratának D-i partján. Itt győzte le Octavianus Kr. e. 31. triumvirtársát, Antoniust és Kleopatra egyiptomi királynőt.

Aktív (lat.), tevékeny, cselekvő.

Aktíva, l. *Aktív vagyon.*

Aktív bankügyletek, l. *Bankügyletek.*

Aktivitás (lat.), cselekvésre való képesség. Ellentéte: passzivitás.

Aktivizmus. A művészet öncélú felfogásával szembehelyezkedő irányzat, mely a művészi termelet társadalmi, szociális hatású *tett*-nek, cselekvő (aktív) világszemlélet kifejezőjének hirdeti. Nálunk az A. az irodalomban a *Kassák* Lajos folyóiratai (Ma, Tett, Dokumentum) körül csoportosult fiatal írókkal jutott szóhoz. (V. ö. *Dadaizmus, Futurizmus.*)

Aktív vagyon (*cselekvő vagyon*). Azoknak a jószágoknak, követeléseknek és jogoknak

Bikkery

l.

Dunántuli Szemle

1941. 207 l.

Vegyes

Acsády

Ignácz

Bethlen Gábor és udvara

l. „Magyar történeti életrajzok"

alatt

Bikkesi Heinbucher József

rézm.

l.

Drescher rézm.

61. l.

Drescher P.: A rézmetszettel diszitett könyv. Bp. 1937.

61. l.

~~Csontvár, emberi~~ VII. 243

Bikkesy József

l.

Szépmüvèszet

1943. 232. l.

Bestalan Vilmos

A m. grafika 150 évi.

B

Bikkessy Heinbrucher

Kosztümképeinek

egy része repr.

Farkas Z.: Painting.

A Companion to

Hungarian Studies

Budapest 1943.

Erzsébet u.19

megvéa

Bikkessy Heinbucher
József

A magyarság nép-
rajza. I. k. Bp. 1941
XLII/XLVII. tábla
LII. t. 370. l.

Bátky-Györffy-
Viski:

A hivatal

Bikessy-Heinbucher József
(mülödött 1820 K.)

Csikós. „nach der Natur gezeichnet von Heinbucher edler von Bikessy 1820"-gouache, 307 × 411 mm. Ltn.: 1955-5329.

Magyar rajz és akvarell. A XIX. és a XX. század. A Zat. bev. Delmacher Anna. Bp. 1959

23.

Bikessy-Heinbucher József

rajza nyomán készült Karl Beyer
színes rézmetszete: „Turotz Vár megyei
Havasi Juhász" címmel, 1816. 1816. 24. sz.
reprodukció.

Rózsa György és Spira György: Negyven-
nyolc a kortársak szemével, Bpest 1973.
5758.

Bikessy-Heinbucher József

rajza nyomán készült Karl Beyer színezett rézmetszete „Bujdokló Tzigányfamilia" címmel, 1816. 29. sz. reprodukció.

Rózsa György és Spiro György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest, 1973.

5751

Bikessy-Heinbucher József

rajza nyomán készült Karl Beyer

színezett rézmetszete „Báts Vármegyei

Parasztok" címmel. 37. sz. reprodukció.

Rózsa György és Spira György: Negyven-

nyolc a kortársak szemével. Budapest,

1973. 5751

BIKKESY- HEINBUCHER JÓZSEF, grafikus

"Vollständige Sammlung..." Wien, 1820. Egy részmetszet utal Caplovič könyvében az eddig képes forrásokban nem szereplő gabonatermelésre is. A Veszprém megyei parasztasszonyok fehér házivászon munkaruhájukban kezükben sarlóval és kévével a földekről jönnek. 30.old. 58.jegyz

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESSY-HEINBUCHER JÓZSEF, grafikus

A szlovákokat sokrétü gazdasági tevékenységük közepette ábrázolták a müvészek. Kininger, Bikkessy-Caplović és Valério sorozatain látható egyes viseletformák az északi és déli területek szlovákságának különböző gazdasági helyzetére utalnak. 33.old

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESSY-HEINBUCGER JÓZSEF, grafikus

A hazánkban élő német nemzetiség csoportjaiból csupán a szászokról maradt fenn az osztály,-és vagyoni tagózó dást hiven tükröző ábrázolás-sorozat.A németség másik te rületileg zárt tömbje,a szepesi cipszerek csupán Bikkess Caplovic müvében jelennek meg. 34.old.

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i viseletsoroza tok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old.

FOLIA HISTORICA, l. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESSY-HEINBURGER JÓZSEF, grafikus

Caplovic-Bikkessy sorozatban a rutének egy lappal szerepelnek. Erdély lakosait mellőzik, az egyetlen román viseletkép Herkules-fürdő környékéről a népi szövés-fonás technikáját bemutató zsánerjelenet. -30.old. 65.jegyz. 12.kép. Fekete repr.

GENDERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old.

FOLIA HISTORICA. l. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESY- HEIMBUCHER JÓZSEF, grafikus

"Pannonies Bewohner in ihren volkstümlichen Trachten..." Wien,1820.-Rajzai nyomán bécsi grafikusok nyomán került részlemezre.-A technikai megoldás az utólagos kézi szinezés ,a feliratok elosztása Kininger sorozatának hatását idézi.ez azonban nem lépi túl a kor közös stilusigazodásának mértékét. 29.old.

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A.M.N.M.évkönyve, Bp. 1972

BIKKESY-HEINBUCHER JÓZSEF, grafikus

"Vollständige Sammlung..."Wien,1820.-A csikós később a romantikus művészetben gyakran heroizált alakja Caplovičnál is fontos helyet kap.Háziipari termékből előállított ruházatuk még a régi formákat őrzi.Mindkét idevonatkozó ábrázolás erős és ügyes ménidomitóként mutatja be őket.- 30.old. 57.jegyz. 11.kép.

CENNERNÓ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viselet sorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA. 1. A.M.N.M.évkönyve, Bp. 1972

BIKKESY-HEINBUCHER JÓZSEF, grafikus

"Vollständige Sammlung..."Wuen,1820,.A csikós később a romantikus művészetben gyakran heroizált alakja Caplovicnál is fontos helyet kap.Háziipari termékből előállitott ruházatuk még régi formákat őriz.Mindkét idevonatkozó ábrázolás erős és ügyes ménidomitóként mutatja be őket. V V 30.old. 57.jegyz. 11.kép. Fekete repr.

GENNRICH WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viselet sorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA. l. A.M.N.M.évkönyve, Bp. 1972

BIKKESY-HEINBURGER JÓZSEF, grafikus

Caplovic-Bikkesy sorozatban a ruténnek egy lappal szerepelnek. Erdély lakosait mellőzik. Az egyetlen román viseletkép Herkules-fürdő környékéről a népi szövés-fonás technikáját bemutató zsánerjeleneten. Egy rézmetszeten a Tisza melletti svábokkal találkozunk. 30.old. 64-65. jegyz. 12 kép.

HEINRICH WILHELMB-GIZELLA: 18.-19.sz.-i grafikus viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESY-HEINBUCHER JÓZSEF, grafikus

Caplovic-Bikkesy sorozatában a határőrvidék asszonyainak szinpompás viselete továbbra is megtartja korábbi kiváltságos helyét. A szerzők nem elégednek meg ennyivel, hanem bemutatják a határőr-katona egyszerü egyenruházatát is. 30.old. 59-60. jegyz

ÖRENBERNÉ WILHELMB-GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESSY-HEINBURGER JÓZSEF, grafikus

A Caplovic Bikkessy és Jaschke sorozat Caplovic szövegével ,művészi alakitásban különböző sorozat tartalmilag kiegészitiegymást.E két album legnagyobb érdeme,a mindennapi élet és a mindennapok körülményeinek bemutatására irányuló törekvés a földrajzi teljesség mellett.
31.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viselet-sorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESSY HEINBUCGER JÓZSEF, grafikus

A 19.sz.elején jelentkező gazdasági-társadalmi differenciálódás a magyar parasztság körében a viseletsorozatok lapjain is nyomonkövethető./Bikkessy-Caplovic/. A múlt század későbbi éveinek művészi érdeklődése is inkább a gazdag parasztok díszesebb viselete felé fordult./Valério,Kollarz/. 34.old.

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA. 1. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESSY HEINBUCHER JÓZSEF grafikus

A magyarok kiemelkedő helyet foglalnak el a sorozatok ban. Társadalmi-politikai vezető szerepük bizonyos sorozatokban/Toppeltinus, Bikkessy-Čaplović, Valério, Kollarz, Marsigli variansok/a nemesség hagyományos nemzeti öltözetü képviselőinek bemutatásával külön hangsulyt p kap. 34.old

JENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESY-HEINBUCHER JÓZSEF, grafikus

"PANNONIES BEWOHNER in ihren volksthümlichen Trachten.. Wien 1820.-A képek tematikus válogatásában is részes Caplovic.Bikkesy müszaki-tiszt rajzai nyomán bécsi grafikusok közremüködésével kerültek rézlemezre.Čaplovič utmutatásai nyomán váltak a müvészetkedvelő,beosztása folytan utazgató tiszt rajzai a népélet valósághü bemutatásává. 29.old. 53.jegyz.

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESY-HEINBUCHER JÓZSEF, grafikus

"Vollständige Sammlung..."Čaplovič könyvét illusztrálta Čaplovič leirta az É-Kárpátok magashegyi juhászatát,sajt készitését mutatta be,majd a lapokon,a háziszőttes vászon nal és a hegyekben termő különböző gyógyfüvekkel folytato tott kersekedés ,a drótozás és fakitermelés,a felső Magy magyrországi nemesfém bányák szlovák munkásainak is külön lapot szentelt sorozatában. 29.old. 54-55.jegyz

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESY-HEINBURGER JÓZSEF, grafikus

A Caplovic-Bikkesy sorozatban a horvátok közül a Kőszeg és Moson környékiek is szerepelnek. A Száva partján legelő pásztorok subából font köpenye olyan, mint Kininger-nél. Caplovič érdeklődése a mostoha természeti körülmények közt élő népek és gazdasági tevékenységük iránt magyarázza a tengerparton ösvérével árút fuvarozó horvát paraszt szerepeltetését. 30.old. 61-63.jegyz

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESSY-HEINBURGER JÓZSEF, grafikus

A 19.sz.első felében az osztrák és a németnyelvü iroda lom érdeklődéssel fordult a magyar puszta felé.A rideg marhatartás nyugaton szokatlan formái,a pásztorok élet körülményei érdekelték őket.Bikkessy és Jaschke grafikái közt is fontos helye van a pásztoroknak.A"szabad"pásztorélet dicséretével még a 19.sz.közepén is találkozun a hazai irodalomban. 31.old. 72.jegyz.

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKKESSY -HEINBUCHER JÓZSEF, grafikus

A viseletsorozatok részben a társadalmi fejlődés adott helyzetét rögzitő hazai osztály-és nemzetiségi ábrázolásokra vonatkoznak.A viseletformák fényt vetnek a gazdasági helyzetre,magasabb osztályok öltözetének utánzása pedig társadalmi törekvéseknek adott hangot.Ezeket leghüebben a helyszinen készitett rajzok mutathatják be. Ilyen volt a Bikkessy-Caplović album is. 33.old

GENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A M.N.M. évkönyve, Bp. 1972

BIKKESY-HEINBUCHER JÓZSEF, grafikus

"Vollständige Sammlung.."Caplivic könyvét illusztrálta. Az Alföld és a Dunántúl magyar lakosságának főfoglalkozásaként az állattenyésztést,mutatja be.A magyar gulyás ruházata már a 19.sz.elején végbement valtozast mutatja. Suba helyett szürt,süveg helyett széleskarimájú kalapot visel.A csikós később aromantikus müvészetben gyakran he ~~xxxxxxxxxxxxx~~heroizált alakja Čaplovičnál is fontos helyekap - 29.old. 56.jegyz

CENNERNÉ-WILHELMB GIZELLA: 16.-19.sz.-i grafikus viseletsorozatok Közép-Európa nemzetiségi életének és társadalmi helyzetének képes forrásai 23.old

FOLIA HISTORICA, 1. A M.N.M.Évkönyve, Bp. 1972

BIKESSY-HEIMBUCHER József mérnök

Háromszéki felvételei 18. sz. vége

FODOR Ferenc: A magyar térképirás.
Bp. 1952-1954. 1-3. kötet 124.

von BIKKESY

EDLER VON BIKKESY, HEINBUCHER, JOSEPH, festő

Kisfaludy Károly képgyüjteményének hitelesitett hagyatéki jegyzékéből:
36.sz.-"Napoleon képe Heinbuchertől". Kikiáltási ára 70 Ft.-b./"Napoleon"/. Megvette Grimmné 27.02 Ft-ért. Heinbucher, Joseph Edler von Bikkesy közismert sorozatában szerplő Napoleon lap feltehető eredetije. 173.old

VAYERNÉ, ZIBOLEN ÁGNES: Kisfaludy Károly képgyüjteménye 161.old.

A PETŐFI Irodalmi Múzeum Évkönyve. 8. 1969-70. Pest

EDLER VON BIKKESY,HEINBUCHER,JOSEPH,festő

Kisfaludy Károly képgyüjteményének hitelesitett hagyatéki jegyzékéből:
39.sz.-"Landschaft marhákkal Heinbuchertől Orig."
Kikiáltási ára 60 Ft.-b./"Landschaft"/.Megvette Porkoláb 40 Ft-ért. Heinbuchertől. 174.old.

VAYERNÉ,ZIBOLEN ÁGNES: Kisfaludy Károly képgyüjteménye 161.old.

A PETŐFI Irodalmi Múzeum Évkönyve, 8. 1969-70.-Pest.

HEINBUCHER, JOSEPH, EDLER VON BIKKESY, festő

Kisfaludy Károly képgyüjteményének hitelesitett hagyatéki jegyzékéből:
36.sz.-"Napoleon képe Heinbuchertől".Kikiáltási ára 70 Ft.b./"Napoleon"/ Megvette Grimmné 27.02 Ft-ért. Heunbucher,Joseph,Edler von Bikkesy közismert sorozatában szereplő Napoleón lap feltehető eredetije. 173.old.

VAYERNÉ, ZIBOLEN ÁGNES: Kisfaludy Károly képgyüjteménye 161.old.

A PETŐFI Irodalmi Múzeum Évkönyve. 8. 1969-70. Pest

Bikkesy = Heinbucher József, [grafikus]

Dr. Keleczényi Sábor: Napóleon Katonái — Magyarország ról 1551–1554

Élet és Tudomány, Bp. 1979. XII. 7.

XXXIV/49

MDK

Bikkessy Heimbucher József
/1816-1820 körül/ mérnökkari tiszt

viselet-képei

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. B[p]. 1960.
11.1.

MDK

Joseph Bikeszy, graf.

Magyar népviseletek. Két szinezett rézmetszet.

v.Ernst Muz. VI. müvészeti auk. Kiáll.1847 okt.12-19.

Kat. 7.old.

Biktasy - Heinbucher Károly, grafikus MDK

Szinezett rézmetszete 1876-ból a Liszt Ferenc Múzeumban. Fekete szpr. 319 old

Csatkai Endre: Vándorkereskedők és vándoriparosok a régi Sopronban és a megyében.313.o.

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XVII.1963.

Biktesy-Heinbucher Károly, grafikus

NDK

Szinezett rézkarca 1816-ból a Liszt Ferenc Múzeumban. Felzete rgn. 31 fold

Csatkai Endre: Vándorkereskedők és vándoriparosok a régi Sopronban és a megyében.313.o.

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XVII.1963.

BIKKESSY-HEINBUCHER József rajzoló M.N.K.

/XIX.sz. első fele/

Szepességi legény és leány.1816.
Turóci szlovák leány és olajkár. 1816.

/ Rajza után készült rézmetszet :A Magyar és Horváth O
Országi leg nevezetesebb Nemzeti öltözetek Hazai Gyüj-
teménie.....Bétsben 1816"c. mü 29,68.lapja.

utóbbi Carl Beyer metszete.

repr.

Cennérné "ilhelmb Gizella:Magyarország történetének
képeskönyve 896-1849. B p. 1962. 238,239.l.

B IKESSY -HEINBUCHER József,rajzoló M.D.K.

/ XIX.sz. első fele/

Szlovák parasztok a Kárpátokból. rajza után készült rézmetszet "A Magyar és Horváth Országi leg nevezetesebb Nemzeti Öltözetek H azai Gyüjteménye.... étsben,1816.

repró

Cennerné Wilhelmb Gizella:Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. Bp. 1962. 236.l.

BIKKESSY-HEINBUCHER József rajzoló M.D.K.

/ XIX.sz. első fele/

Száva melléki horvátok.

Szluini határőr és délszláv leányok.

/Carl Beyer kézzel szinezett rézmetszete rajza után " A Magyar és Horváth Országi leg nevezetesebb Nemzeti Öltözetek Hazai Gyüjteménye..... Bétsben, 1816."c. mü 42, 50.lapja

repr.

Cennerné Wilhelmb Gizella: Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. Bp. 1962. 240,241.l.

BIKESS

Bikkesy Steinbücher József

Ladmérnök. Rajza: Gyógynövényeket áruló olajkár, a 18. sz. végéről

Fekete-fehér repr. 6. szám.

Művészi magyar grafikaedények. Dp. 1964.

Bikkesy-Heimbucher József M.D.K.

Verbunkos dudás /Szinezett rézmetszet/ 1816.

repr.

Teresztury-Vécsey-Falvy: A magyar zenetörténet képeskönyve Bp. 1960. 160.1.

Bikessy-Heimbucher József M.[illegible].K.

Népies magyar tánc. /szinezett rézmetszet/ 1816.

repr.

eresztury-Vécsey-Falvy: A magyar zenetörténet képes-
könyve Bp. 1960. 159.1.

EDLER VON BIKKESY,HEINBUCHER,JOSEPH,festő

Kisfaludy Károly képtárának sokfélesége esetlegességre utal,hiszen a magyar Alconiere Tivadar/Kohn Hermann, Heinbucher és Heinrich Bonifác képeinek megvásárlásánál elsősorban az alkotók magyarsága,vagy a müvek tárgya érdekelte,nem pedig müvészi stilusuk. 178.old.

VAYERNÉ,ZIBOLEN ÁGNES: Kisfaludy Károly képgyüjteménye 161.old.

A PETŐFI Irodalmi Múzeum Évkönyve, 8. 1969-70. Pest.

MDK

Bikkessy-Heinbucher József festő.

Szepességi nemesek öltözete, szin. rézkarc.
Egy leányzó és egy legény a Szepességről. Szin. rézk.

Kont György Céh XXIX. (mův.-graf.) aukc. - 1916. IX. 29 - X. 2.
A Gyűjtő. V. évf. 5 sz. - 63. l.

M. D. R.

BIKKESI HEINBUCHER József

a XIX. sz. elején élt Bécsben. Merkák-
kari liszt volt.

Magyarországi és horvátországi
legnevezetesebb nemzeti öltözetek ha-
zai gyüjteménye. (1816.) (73 kosztün-
lap.)

Drescher P. Bibl. Társ. 8. kiáll. 61. l.

Bikkesy György

Magyar Grafika

Magyar Nemzet
1950.VI.é.233.sz.
Széch.Kvt

Végvári Lajos

Bikkessy György festő

kiállítás Nemzeti VI. 1950 okt. 6. 5 l.
Végvári L.: kiállítási grafika

Termékeny föld,
„rabszolga" jobbágyok, ízes ételek

Napóleon katonái-Magyarországról

A múlt századra virradóan — a XIX. század fordulóján — két éles szemű és tág látókörű, Európát járt magyar tette vizsgálódása tárgyává a nép életét és sorsát. Egyikük, *Tessedik Sámuel* (1742—1820) szarvasi evangélikus lelkész, az alföldi mezőgazdaság gyakorlatias fejlesztője egyebek között így írt: „Magyarország természet szerént igen jó, termékeny, gazdag és áldott föld", de „mindennapi tapasztalás, hogy az ő jósága, termékenysége, gazdagsága és áldása a lakosoktól nem fordíttatik illendőképpen haszonra". Másikuk, *Berzeviczy Gergely* (1763—1822) pedig eképpen jellemezte a jogfosztott jobbágyot: „egyszerűen barma, jósága másnak", akinek eszébe sem jut gazdálkodását fejleszteni, mert kényszerűen úgy okoskodik, hogy „ha semmim sincs, nem vehet el tőlem senki semmit".

E két — meglehetősen komor színezetű — képet igen jól egészítik ki azok az egykorú *francia levelek*, amelyeket nemrég dolgozott fel egy *osztrák* kutató, *Rotraut Hofmeister*. E leveleket *Napóleon katonái* írták, akik közül az idő tájt sokan megfordultak hazánkban. A franciák ellen létrehozott európai koalícióban ugyanis a bécsi *Habsburgok* birodalma többször fegyveresen került szembe Napóleonnal. Olykor alkalmi sikereket is elért, s így több-kevesebb ideig — amíg a Napóleon diktálta békekötés ideje el nem jött — a Habsburg-birodalomhoz tartozó Magyarországra is jutottak francia *foglyok*. Amikor pedig Ausztria az angoloktól szervezett koalícióba újra belépett, a francia csapatok az osztrák vereségek és Bécs eleste után *magyar földre léptek*. Ekkor került sor a magyar nemesség utolsó hadrakelésére, *inszurrekciójára*.

Az ország több mint hétmillió lakosából akkor csak minden *huszonegyedik* lélek volt nemes, és ez a nagyjában 1/20 rész tartotta a kezében a föld 16/20 részét, miközben nem fizetett semmi adót; az adóteher azokat sújtotta, akiknek csak a 4/20 rész jutott. Az adómentes nemes a katonáskodástól is elszokott.

A francia hadakat *Beauharnais Jenő* olasz alkirály irányította, s június 14-én szétszórta a képzetlen és rosszul vezetett magyar sereget. A tízezer gyalogosból és kilencezer lovasból álló nemesi had egy része a csatatéren maradt, más része pedig úgy *elszaladt*, hogy meg sem állt Budáig vagy hazáig. Igaz, akadtak néhányan, akik a Pozsony környéki harcokban is tovább küzdöttek.

Kész „klisével" jöttek

Napóleonnak mindenesetre *csalódást* okoztak — bár nem azzal, hogy magukat „megverették". A nagy hadvezér ugyanis nem egyszerű sakkjátszmának tekintette a csatáit: figyelme jóval túlterjedt azon, hogy egy-egy ütközetet káprázatosan irányítson. Jól megnézte, *kikkel* kerülnek szembe, s milyen földre lépnek a katonái, és arról is gondoskodott, hogy hadai jól ismerjék az ellenfelet.

Az azelőtt Bécsben szolgáló követeinek és ügynökeinek jelentéseiből — amelyek rendre a félfeudális középkori berendezkedésről, az elégedetlenségről és a németgyűlöletről szóltak — arra következtetett, hogy ő a forradalom eszméinek hirdetésével és a szabadság ígéretével mindezt jól felhasználhatja politikai céljainak elérésére. Egyrészt tehát *kiáltványt* intézett a magyarokhoz, hogy szakadjanak el a Habsburg-dinasztiától, másrészt meg a katonáit is igyekezett *tájékoztatni* arról, melyek azok a sajátos „magyar vonások", amelyek révén a magyarok közelébe férkőzhetnek.

A szóban forgó levelekből szinte egyértelműen kiviláglik, hogy katonái a következő eligazítást kapták: 1. *Magyarország termékeny földjén nagyok a társadalmi ellentétek;* 2. *a jobbágyság rabszolgasorban él;* 3. *a magyaroknak a büszkeség a legjellemzőbb vonásuk.*

A katonák ezzel a kész klisével érkeztek magyar földre, s beszámolóik rendező elvét is ez adta. Ám ismereteiket sokrétűen gazdagította *műveltségük*, a *hely*, ahol megfordultak, az *időtartam*, amelyet itt töltöttek, az *évszak*, amely itt érte őket — és főként az, hogy mint *hadifoglyok*, avagy *mint győztes katonák* gyűjtötték-e a benyomásaikat.

A magyar táj

Bár e szempontoknak leginkább a táj leírásában lehetett megkülönböztető szerepük, a leírások mégis ebben a *legegységesebbek*. Nem valószínű, hogy a földrajzi tájékozottság dolgában a még mostanság is közismerten gyenge átlagfrancia akkoriban „okosabb" volt. Inkább arra gondolhatunk, hogy kellőképpen tájékoztatták a katonákat. Ezért tudták *megkülönböztetni* világosan Ausztriától Magyarországot, mint ahogyan megkülönböztették *Itáliát* is. És amit mindannyian ecsetelnek: az a *termőföldnek* és látványnak egyaránt *szép* táj, a gazdagság és bőség megannyi jele. Többen e'ragadtatva írják, hogy *Győr* környéke milyen termékeny: gyönyörű szőlők, gabona- és dohányföldek mindenfelé, rengeteg a lábasjószág, a háziszárnyas...

De nemcsak a mezőgazdaság bőségét, hanem az erre épülő *ipar* gazdagságát is többen említik. Észreveszik például, hogy milyen gazdagok a nyugat-dunántúli *molnárok*, akiknek a háza — belső berendezésükkel együtt — a kastélyokhoz hasonlatos. Persze voltak, akik fogolyként messzebb, sivárabb tájra kerültek. A hajdani *Pétervárad* (Petrovaradin, Jugoszlávia) és *Temesvár* (Timişoara, Románia) mocsaras vidéke a pestistől és a maláriától való félelemnek bennük csak rossz emlékét hagyta. Bár akadt, aki Temesvár környékéről azt írta,

hogy a „legbájosabb" része a Habsburgok birodalmának. Ellenben egy svadronparancsnok 1809-ben csupán néhány órát tudott eltölteni a *fertődi Esterházy-kastélyban*, mert azt a környék mocsaraiból odarajzó szúnyogok miatt lakhatatlannak találta.

Falvak, városok

A települések minősítésében már jóval *nagyobb* eltéréseket találunk — vidékenként is, meg egyénenként is: nyilván attól függően, hogy ki hogyan volt elszállásolva. Egy ezredes — aki csak a Dunántúl nyugati részén járt — rendezett és tiszta falvakról számolt be, míg az a másik, aki mint föntebb idéztük, oly lelkesen írt Temesvár vidékéről, hosszú fogsága során úgy látta, hogy a falvak ütöttek-kopottak, piszkosak, és lakóik sem valami dolgos emberek.

A *városok* polgári lakosaikkal egyetemben már *jobb* benyomást keltettek, bár volt, aki *Pozsonyt* tulajdonképpen egy nagy falunak, míg más — véle ellentétben — szép városnak találta. Különösen lelkes szavakkal írt róla egy *festő:* el sem képzelhetünk szebb és érdekesebb látványt, mint e városkát a szép szigetekkel tarkított Duna mentén. *Pápán* feltűntek neki a mutatós és gazdag üzletek, *Körmend* érdekességét pedig abban jeleníti meg, hogy javarészt fából épült. Lelkes szavakat olvashatunk tőle *Pest-Budáról:* szép épületek, templomok, üzletházak, laktanyák sorakoznak ott, van kórháza, a Dunán — amelyen hajóhíd nyúlik el — eleven a hajóforgalom. Különösen a *kiscelli kastélyból* nyílik szép kilátás: felséges tablója ez a folyók öntözte s gazdag szőlőkkel borított hegyek lezárta síkságnak.

Ha különbözőképp látták is a tájakat, városokat, falvakat, a leírások egy dologban egységesek: a francia katonáknak is igencsak ízlettek a fűszerezett *magyar ételek*, a töltött csirke, a mézzel és lekvárral tálalt sült galamb. És persze a bor! Különösen a *tokajit* emlegetik lelkesen...

A lakosság

Az éles *társadalmi különbség* szintén feltűnt nekik. Egy káplár 1805-ben azt írja, hogy soha ilyen szolganépet nem látott: a parasztok rabszolgák, akiknek semmijük sincs, mert minden az uraságé, még a többnyire fehér, durva anyagból készült ruháikat is tőle kapják. Ha valaki netán csizmát akar vásárolni, annak adót kell fizetnie. És ebből az állapotból — jelzi — nincs kiút. A paraszt számára még az sem jelenthet megoldást, ha *katonának* megy. A káplárságig vagy legföljebb az őrmesterségig viheti, s ha leszerel, utána folytatni kényszerül régi, nyomorúságos életét. (Így Napóleonnak a káplárja, aki — mint a szólásmondásból tudjuk — „tarsolyában hordta a marsallbotot"!)

Amúgy a magyar embert *általában rokonszenvesnek* találják. Mint az iménti káplár, legtöbbjük a ruházkodásra figyelt föl. Tetszett nekik, hogy a férfiak a huszárokéhoz hasonló öltözetben járnak. Rövid, bő csizma rajtuk — ilyet hordanak egyébként a rövid szoknyás *nők* is —, valamint nadrág, többnyire kék színű kis mellény, hegyes kalap sok tarka szalaggal. Mindez tetszett nekik, de különösen a *bajusz*. Úgy vélik: az fejezi ki igazán a magyar ember büszkeségét.

Elismerően írnak a magyarról mint *katonáról* is: büszke, lóra és harcra termett nép ez. Különösen a magyar *huszárság* kiváló, bár látszik rajtuk, hogy az osztrákok oldalán *nem szívesen* harcolnak. (Egyébként egy *von Bismarck* nevű tábornok is említi, hogy a magyar huszárok 1805-ben mily *egykedvűen* nézték a tiroliak elkeseredett harcát.)

E magatartást a magyarok büszkeségével magyarázták, amelyben nemcsak lélektani, hanem politikai indítékokra is felfigyeltek, s mintegy azonosították azt a nemzeti szellemmel, a hazaszeretettel. Ebből eredeztették a magyarságnak Béccsel való szembehelyezkedését ugyanúgy, mint az Ausztria harca iránti csekély lelkesedést, valamint az osztrákokat sújtó vereségek iránti közömbösséget is.

Kénytelenek voltak azonban megállapítani, hogy ez a büszkeség velük, *a franciákkal szemben is* ellenállásra sarkallja a magyarokat. Például *Broglie*, Győr-Sopron megye intendánsa, vagyis hadbiztosa nagy tisztelettel említi, hogy 1809-ben mennyi méltóságot, büszkeséget és határozottságot tanúsított *Sopron* polgársága, s hogy a városi tanács mily gerincesnek, mértéktartónak mutatkozott.

Az ellenállás okát egyébként nem abban látták, hogy a magyarok eleve ellenséges magatartást tanúsítottak volna velük szemben — hiszen azok sokszor „barátaiknak" nevezték a franciákat, s például Pozsony közelében a magyar parasztok közös úrnapi körmenetben vettek részt a franciákkal —, hanem abban, hogy a kiáltványok áradata, amelyeket még a francia fogságból hazatért magyar katonák is terjesztettek, *szinte semmi hatást sem* ért el. Ezeket alig olvasták, sőt el sem akarták fogadni, s ha netán rájuk erőszakolták, hát eltépték vagy *eldobták*. Ha eleinte mutattak is némi érdeklődést a francia segítség iránt, amely az osztrákoktól való elszakadást tette volna lehetővé, Napóleon ígéreteit kezdettől fogva *bizalmatlansággal* fogadták. Aztán minden lelkesedést lehűtött az a hír, hogy Napóleon Beauharnais Jenő herceget akarja a magyarok nyakába ültetni. Tehát ő is épp úgy el akarja venni a szabadságukat, mint az osztrák.

A francia *elkobzások* sem szültek jó vért: volt, ahol fegyverrel álltak ellen a parasztok. A följegyzések írói tehát végső fokon azt a következtetést vonták le, hogy *a magyarok semmi mást nem akarnak, mint a hazájukat megvédeni.*

A műveltség

Ha az ideérkezők észre vették is a társadalom elmaradottságát, annál feltűnőbb, hogy leveleikben újra meg újra visszatérnek a magyarok nagy fokú képzettségére. A fentebb említett Broglie marsall Győr lakosairól szólva például ezt állapítja meg: a szellemi műveltség — a „culture intellectuelle" — olyan magas színvonalú körükben, hogy bármely más hasonló európai városnak fölötte állnak, beleértve még a francia városokat is. E véleményt nyilván az befolyásolta, hogy a magyarok jól értették a *latin* nyelvet. Erre a latinul tudó francia katonák ismételten visszatérnek, sőt egyikük még azt a túlzó kijelentést is megkockáztatta, hogy ebben az országban — le egészen a disznópásztorig — „mindenkivel tudott latinul beszélni". A derék francia nyilván erősen *túlzott*, s a megjegyzés kiegészítéseként hozzá kell tennünk, hogy ez a benyomásuk a képzettebb emberekkel való érintkezés során alakulhatott ki, hiszen csak ilyenekkel érthettek szót.

Befejezésül hadd említsem még meg, hogy a magyar táj gazdagságáról szóló lelkes írásokat olvasva önkéntelenül is felidéződik az emberben *Müller Ignác* őrnagy hadmérnöknek e leveleknél alig néhány évtizeddel korábban, 1767-ben megjelent hatalmas *Magyarország-térképe*, amelyet bizonyára a francia tisztek is használtak. S a térkép szélén megörökített „eszményi" magyar vidék alkalmas arra is, hogy a levélírók ennek alapján számoljanak be a tájról, amelyen jártak.

Dr. Kelecsényi Gábor

Bikkesy-Heinbucher József mérnökkari tiszt magyarországi állomáshelyein nagy buzgalommal, de a kor ízlésének megfelelően idealizálva — tehát előre készített gondolkodási „sablon" alapján — rajzolta le az elébe kerülő érdekes és változatos viseleteket. Rajzait 1816-ban és 1820-ban adták ki Bécsben. Közülük mutatunk be néhányat:

1. Pest megyei paraszt és szolgáló;
2. nemesek a városból;
3. szolga és szolgálóleány a Balaton mellett;
4. hadrakelt nemes;
5. császári és királyi magyar lovaskatonák

(D. Erdőkürti Zsuzsa reprodukciói)

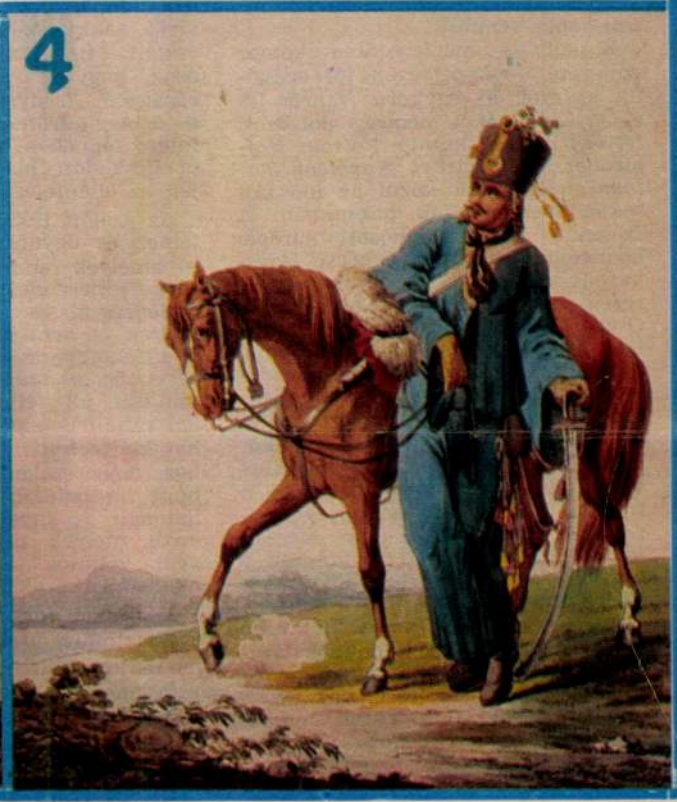

BIKKESSY-HEINBUCHER József

SINKÓ Katalin: Az Alföld és az alföldi pásztorok felfedezése a külföldi és a hazai képzőművészetben. = Etnographia, 100. évf. 1/4.sz. 1989 125.p. skk.

BIKESSY HEINBUCHER JÓZSEF (? – Graz, 1833)

Rajzoló, mérnökkari tiszt, akinek életéről meglehetősen keveset tudunk. Valószínűleg pozsonyi származású volt s a bécsi katonai mérnökakadémián tanult, ahol szabadkézi rajzot is oktattak. 1790-ben a török háborúk alatt Horvátországban készít térképeket és katonai felvételi rajzokat (Eperjessy 1929, 87–88), s ugyanitt Ogulinban van, mikor 1791-ben a család Bikessy névvel nemességet kap. Ettől kezdve szerepel Bikessy Heinbucher néven. A katonai Schematismusok 1800–1820 között említik s tudjuk, hogy 1822–23-ban Bécsben lakott, majd később átment Grácba s 1824-ben a Szt. Anna Akadémián portrékat állított ki (Markov 1955, 29–31).

Az MNG-ban őrzött, talán neki tulajdonítható rajzán (Vágtató csikós) kívül csak az 1816–20 között kiadott magyar és horvátországi népviseleteket ábrázoló, nagyhatású metszetalbumát ismerjük, amelynek nagyobb része saját helyszíni rajzai után készült, másutt előképek után dolgozott. (Például a cigánymuzsikusoknál Stock rézkarcait – lásd Kat. 38–43 – komponálta egybe.) Az album rajzait német nyelvű képaláírásokkal a bécsi Nationalbibliothek Kézirattára őrzi (Cod. Min. 1.) A metszetsorozat füzetekben, 6 laponként jelent meg Bécsben, s Pesten a Nemzeti Múzeumban is voltak példányok, itt lehetett előfizetni is.

Bikessy művét elsősorban néprajzi szempontból dolgozták fel (Markov 1955; Kresz 1956) s bár a viseletalbum korának jelentős művészi teljesítménye is volt, művészettörténeti feldolgozása még várat magára.

52 Nagyszombat-vidéki asszonyok 60. TÁBLA

színezett rézmetszet, 25,2 x 19,1 cm
Felirata: Nagy Szombath vidéki Asszonyok / Weiber aus der Gegend von Tyrnau. (Középen lent a sorozatszám:) 16.
MNM TKcs, ltsz. 59.231.

A metszet két hasonló öltözetet viselő Nagyszombat-vidéki szlovák asszonyt ábrázol, s bár a beállítás elsősorban a viseletet akarja elölről és hátulról is jól láttatni, az ügyes elrendezéssel sikerült zsánerszerű hatást elérnie és a tetszetősen megfestett tájképbe szervesen beillesztenie. A lap Bikessy viseletalbumának 16. lapjaként jelent meg. Mivel az albumnak különböző kiadásai ill. címlapjai ismeretesek s köröttük sok a félreértés, alább adjuk leírásukat.

Címlap a sorozat indulásakor: A magyar és Horváth országi Leg nevezetesebb Nemzeti Öltözetek'hazai gyűjteménie. [!] A' Természet után rajzolta Egy Tiszt a' Cs. K. Ingén. Karból, ki adta Timlich Károly, Bétsben, 1816. Cappi Úr mesterményi bóltjában a' Kohlmarkton. / Vaterländische vollständige Sammlung der merkwürdigsten National Costume des Königreichs Ungarn und Croatien nach der Natur historisch gezeichnet von einem K. K. Ingenieur-Offizier, herausgegeben von Carl Timlich. Wien, 1816. In der Cappischen Kunsthandlung am Kohlmarkt. (Rézmetszetű címlap, s utána 78 metszet, de a rajzoló Bikessy itt nem nevezi meg magát.)

Címlap 1819-ből: Vollständige Sammlung der merkwürdigsten noch dermahlen bestehenden National-Costume von Ungarn und Croatien in 78. [a szám utólag tussal beírva] Blättern gezeichnet vom K. K. Ingenieur-Obristlieut. Heinbucher von Bikessy.

Művészet Magyarországon 1780–1830
MTA MKCS – MNG Gy. 1980.

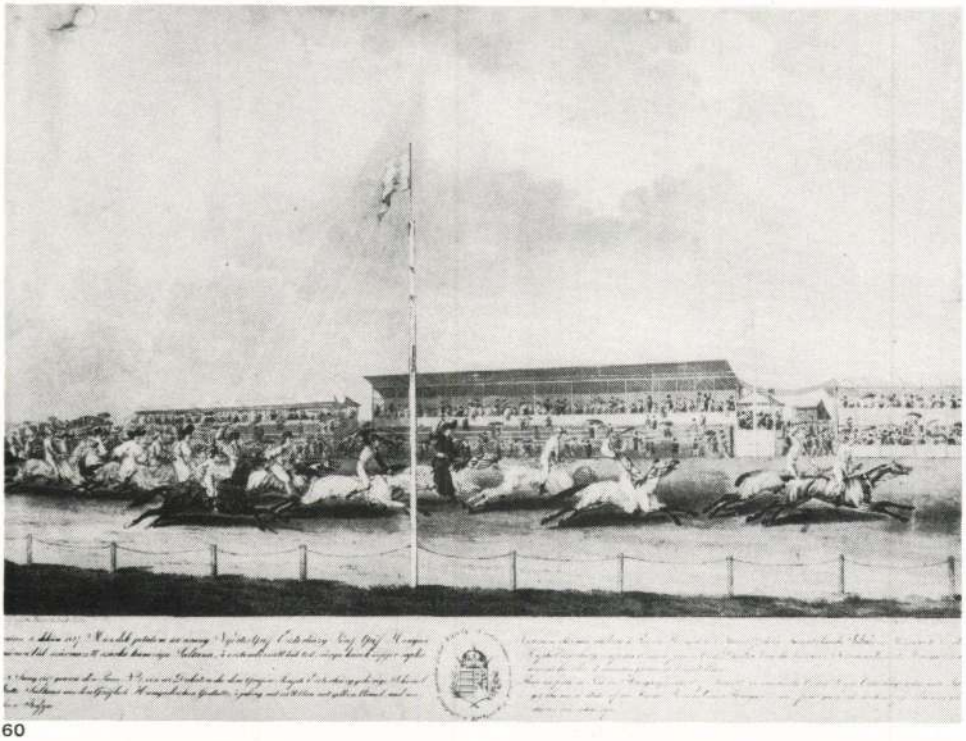

60

56

BIKESSY HEINBUCHER JÓZSEF (? – Graz, 1833)

Rajzoló, mérnökkari tiszt, akinek életéről meglehetősen keveset tudunk. Valószínűleg pozsonyi származású volt s a bécsi katonai mérnökakadémián tanult, ahol szabadkézi rajzot is oktattak. 1790-ben a török háborúk alatt Horvátországban készít térképeket és katonai felvételi rajzokat (Eperjessy 1929, 87–88), s ugyanitt Ogulinban van, mikor 1791-ben a család Bikessy névvel nemességet kap. Ettől kezdve szerepel Bikessy Heinbucher néven. A katonai Schematismusok 1800–1820 között említik s tudjuk, hogy 1822–23-ban Bécsben lakott, majd később átment Grácba s 1824-ben a Szt. Anna Akadémián portrékat állított ki (Markov 1955, 29–31).

Az MNG-ban őrzött, talán neki tulajdonítható rajzán (Vágtató csikós) kívül csak az 1816–20 között kiadott magyar és horvátországi népviseleteket ábrázoló, nagyhatású metszetalbumát ismerjük, amelynek nagyobb része saját helyszíni rajzai után készült, másutt előképek után dolgozott. (Például a cigánymuzsikusoknál Stock rézkarcait – lásd Kat. 38–43 – komponálta egybe.) Az album rajzait német nyelvű képaláírásokkal a bécsi Nationalbibliothek Kézirattára őrzi (Cod. Min. 1.) A metszetsorozat füzetekben, 6 laponként jelent meg Bécsben, s Pesten a Nemzeti Múzeumban is voltak példányok, itt lehetett előfizetni is.

Bikessy művét elsősorban néprajzi szempontból dolgozták fel (Markov 1955; Kresz 1956) s bár a viseletalbum korának jelentős művészi teljesítménye is volt, művészettörténeti feldolgozása még várat magára.

52 Nagyszombat-vidéki asszonyok 60. TÁBLA

színezett rézmetszet, 25,2 x 19,1 cm
Felirata: Nagy Szombath vidéki Asszonyok / Weiber aus der Gegend von Tyrnau. (Középen lent a sorozatszám.) 16.
MNM TKcs, ltsz. 59.231.

A metszet két hasonló öltözetet viselő Nagyszombat-vidéki szlovák asszonyt ábrázol, s bár a beállítás elsősorban a viseletet akarja előlről és hátulról is jól láttatni, az ügyes elrendezéssel sikerült zsánerszerű hatást elérnie és a tetszetősen megfestett tájképbe szervesen beillesztenie. A lap Bikessy viseletalbumának 16. lapjaként jelent meg. Mivel az albumnak különböző kiadásai ill. címlapjai ismeretesek s köröttük sok a félreértés, alább adjuk leírásukat.

Címlap a sorozat indulásakor: A magyar és Horváth országi Leg nevezetesebb Nemzeti Öltözetek'hazai gyűjteménie. [!] A' Természet után rajzolta Egy Tiszt a' Cs. K. Ingén. Karból, ki adta Timlich Károly, Bétsben, 1816. Cappi Úr mesterményi bóltjában a' Kohlmarkton. / Vaterländische vollständige Sammlung der merkwürdigsten National Costume des Königreichs Ungarn und Croatien nach der Natur historisch gezeichnet von einem K. K. Ingenieur-Offizier, herausgegeben von Carl Timlich. Wien, 1816. In der Cappischen Kunsthandlung am Kohlmarkt. (Rézmetszetű címlap, s utána 78 metszet, de a rajzoló Bikessy itt nem nevezi meg magát.)

Címlap 1819-ből: Vollständige Sammlung der merkwürdigsten noch dermahlen bestehenden National-Costume von Ungarn und Croatien in 78. [a szám utólag tussal beírva] Blättern gezeichnet vom K. K. Ingenieur-Obristlieut. Heinbucher von Bikessy.

Művészet Magyarországon 1780–1830
MTA MKCS – MNG Gy. 1980.

Mit mehreren richtigen Zeichnungs-Correctionen neu herausgegeben von Carl Timlich Kupferstecher. 1819. Wien in Comission bei P. Cappi & Diabelli am Graben N° 1133. (Rézmetszetű címlap Bikessy megnevezésével, s ezt egy másik rézmetszet követi, amelyen az előfizetők neveit sorolják fel. Ez a kiadás lehet az, amelyről Bikessy a következő kiadás előszavában beszámol, hogy Timlich, a kiadó 66 lap után a sorozatot lezárni kívánta s így készíthetett címlapot; ezért van javítás a metszetek számában.)

Az 1820-as, szöveges kiadás nyomtatott címlapja: Pannoniens Bewohner in ihren volkstümlichen Trachten auf 78Gemählden dargestellt, Nebst ethnographischer Erklärung. Verfasst und herausgegeben von Joseph Heinbucher Edlen v. Bikessy K. K. Obristlieuntnant in der Armee, vormals im Geine-Corps. Wien 1820. (78 metszet a sorozat elé illesztett bevezetővel és képmagyarázatokkal, amely – a sorozat történetére vonatkozó, Bikessy által írt részek kivételével – Csaplovics János munkája, bár nevét a bevezető nem tűnteti föl.)

A sorozat első 13 lapját Blaschke János és Ponheimer Kilian, a többit – így a kiállított 4 lapot is BEYER, Karl metszette, aki talán azonos azzal a Charles Beyerrel, eredeti nevén Carl Traugottal (Meissen, 1792 – ?), aki Drezdában tanult s az 1820-as évektől Párizsban működött.

A feliratok metszője Timlich, Karl (1–66), illetve Jung, Joseph (67–78) volt.

Irod: Markov 1955, 64, 84. kép.

53 Egy magyar verbunkos dudás

60. TÁBLA

színezett rézmetszet, 25,9 x 18,9 cm.
Felirata: Egy Magyar Verbunkos-Dudás. – Ein ungarischer Werbungs-Dudasch. (Sorozatszám) 18.
MNM TKcs, ltsz. 59.264.

A sematikus tájháttér előtt az előtérben játszó szűrös dudás muzsikájára borospohárral a kezében két huszár egy jobbágylegénnyel táncol, akinek fejében a huszárcsákó s oldalán a felkötött kard jelzi, hogy katonának szegődik. Bikessy viselet-sorozatának 18. lapja az együttes egyik legsikerültebb kompozíciója, mert rajzolója az előtér dudás figuráját a háttér táncoló alakjaival szerves kompozícióba foglalta s a különböző mozdulatú figurák ritmusával néhány alakból mozgalmas zsánerképet komponált.

Csaplovics magyarázata szerint a metszet Eszterházy regiment-beli verbuválást ábrázol, így feltehetően Nyugat-Dunántúl a jelenet színtere. A szintén Karl Beyer (lásd Kat. 52) által metszett lap az egykorú és mai közönségnek egyúttal a korszak jellegzetes magyar muzsikáját, a verbunkost is felidézheti.

Irod: Kresz 1956, 125, 21. tábla.

54 Felső Magyarországi Szénás paraszt 10. TÁBLA

színezett rézmetszet, 26,2 x 19,3 cm
Felirata: Felső Magyarországi Szénás paraszt / Ein Heubauer aus Oberungarn (Sorozatszám) 43.
MNM TKcs, ltsz. T 4996.

Szénátgyűjtő parasztok, vászonruhás férfi favillával és egyszerű viseletű lány gereblyével állnak az előtérben, a hátteret pedig szénásszekeret rakó figurák töltik ki. A sorozat 43, szintén Karl Beyer (lásd Kat. 52) által metszett lapján alakjait idealizálás nélkül ábrázolja, s a díszes, ünneplő öltözet helyett az egyszerű, munkában hordott viseletben rajzolta meg. Hogy a metszet leányfigurája mégis kissé finomkodó karakterű lett, azt inkább a beállítás szentimentalizmusa adja. Bár a metszeten az előtér és háttér alakjai nincsenek közvetlen kapcsolatban egymással, a kompozíció itt is a zsánerkép felé mutat.

Irod: Markov 1955, 65, 93. kép; Kresz 1956, 125, 15. tábla.

55 Turotz Vár Megyei Havasi Juhász 60. TÁBLA

színezett rézmetszet, 27 x 18,3 cm
Jelezve: Heinbucher Edler Bikessy pinxit — Carl Beyer sculpsit
Felirata: Ein Schäffer auf den Hordenschlag aus der Turotzer Comitat. / Turotz Vár Megyei Havasi Juhász. (Sorozatszám) 67.
MNM TKcs, ltsz. 59.314.

Az előtér zöld mezejében, lábánál juhászkutyájával, posztónadrágos, kék inges szlovák pásztor furulyázik, a háttérben birkanyája legel, jobbra társa bográcsban főz. A sorozat 67-ik, ugyancsak Karl Beyer (lásd Kat. 52) által metszett lapja már abból a két utolsó füzetből való, ahol Bikessy kilépett a névtelenségből s a metszeteket nevével jelezte.

Vállalkozása egészének sikerét a kedvező közönségfogadtatáson túl az is jelzi, hogy ez volt az első olyan nagyobbszabású képzőművészeti vállalkozás a reformkor előtti Magyarországon, amelyet folyamatos sajtókritikai érdeklődés kísért. A pest-budai Gemeinnützige Blätter egy-egy 6 lapos füzet megjelenésekor részletesen foglalkozott az új lapokkal, e turóci pásztornál például kiemelve az ábrázolás pontosságán és gondos kidolgozásán túl, a jelenet festőiségét s a pásztor figura kissé túlzó kicsinosítását.

Irod: Markov 1955, 66, 98. kép.

relmespár, az iszogató módosgazda, az anya gyermekével, a koldulóbarát és társaik. A képbe holland zsánerképek eléggé távoli visszhangja is behallatszik, inkább a háttér halvány faluképében, mint az alakok elrendezésében. A kép darabos, néhol kifejezetten ügyetlen, azt azonban mégis jelzi, hogy a közönség igénye ekkor, a népies dalok divatja idején már oly erős volt, hogy a rajzoló mesterségbeli korlátai ellenére belefogott a korai népi zsánerkép elkészítésébe.

PETRICH ANDRÁS (Életrajzát lásd Kat. 16)

57 Magyarországi népviseletek 60. TÁBLA

vízfestmény, toll, 30,5 x 31,7 cm.
Felirata a felső sor alatt: Kaschau, a középső sornál: Szegedin, az alsó sorban: Füred den 9 July 1837.
MTA Kézirattár – K 380/69 (Az egykori Kisfaludy Társaság gyűjteményéből).

A jelzetlen rajz az egykori Kisfaludy Társaság hiteles Petrich rajzai közt maradt fenn, s stílusa is megegyezik Petrich generális jelzett műveivel. A rajz különböző tájegységek nem egyidőben készült viseleteit három sorban rendezve egyetlen lapon vonultatja fel. A felső sor kassai-, a középső sor (a jobb oldali két figura kivételével) szegedi, míg az alsó sor (a jobb szélen ábrázolt két csoport kivételével) balatonfüredi (1837) népi típusokat mutat be minden bizonnyal Petrich eredeti vázlatai alapján. A középső és az alsó sor jobb szélének viseletcsoportjai azonban J. Paget: Hungary and Transylvania (London, 1839) című művének három, délerdélyi román viseleteket ábrázoló kompozícióját másolják (második kiadás, II. köt. 47, 131, 134). Petrich András ritkán, inkább csak tájképei előterében ábrázolt népi figurákat, lehetséges, hogy ezeket is hasonló céllal gyűjtötte össze.

Irod: Schoen 1922, 53, 59; Salamon 1941, 83.

58 Színházi közönség 1813-ban 60. TÁBLA

vízfestmény, toll, 32,8 x 28,7 cm
Felirata: Jupiters-Triumph/1813
MTA Kézirattár – K 380/77 (Az egykori Kisfaludy Társaság gyűjteményéből)

53

52

55

70

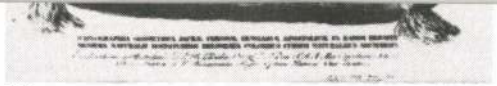

68

Felső Magyarországi Szé- | Ein Heubauer aus Oberun-
nás Paraszt. | garn.
43.

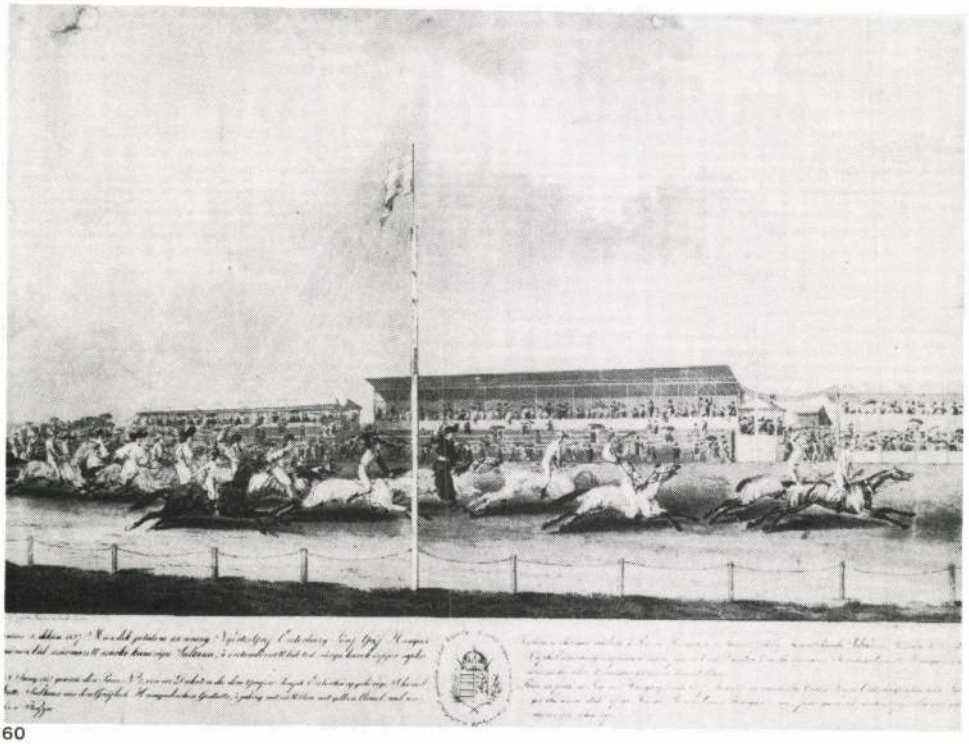

60

56

Bákkfalvi, MDK

művészetét
néhány jól megmunkált lap képviseli XX H.L. graf.
gyüjteményében.

Dr.Kremmer Dezső:Herányszky Lajos könyvtára.II.
Könyvtári Szemle.1915. ápr.-aug. 111-119.l.

MDK

Bikfalvy Zadák Adél, festö

Mályvák. Vizf.

A Magy. Akv.- és Pasztellf. Egy. X .kiáll. 1923 nov.
Nemz. Szal. Kat.

MDK

B.Bikfalvy Zadák A.

Crisanthemok, vf.

NAPR 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj.
4. 1.

B.Bikfalvy Zadák A.

Fehér anemonák, vf.

M.Szal. kiáll. 1927. jun. 8. 1.

BIKESSY H. József rajzoló

CSERBÁK Amdrás - GÁBORJÁN Alice: XVIII. századi magyarországi parasztábrázolások és viselettörténeti tanulságaik. - Etnographia, 101.évf.1.sz. 1991 57, 59.p.

Bikkesi Heinbucher J.

Bikkesi Heinbucher sikeres viselet
gyűjteménye 1819-től a alók.

Szabolcsi Hedvig: Művészet Magyarországon . . .
Művészet, 1980. június – 18. lap.

BIKKESSY László

1884.

157. ápr. 27.	1884-ben vásárlandó képek
160. ápr. 5.	Bikkessy László 10 képet hagyományoz a nemzeti múzeumnak

105.

M. ÉA. 1991. 1-2.

Verő Mária 812
Vertel Beatrix 2376
Vető Béla 1689
Vető János 2132
Vezér Erzsébet 1360, 2241
Vida, Georghe 1367
Vida Győző 2377
Vida Mária 165, 554
Vidor Emil 1414
Vidor Ferenc 1586
Vidovszky Béla 2378
Viga Gyula 1141
Vigh Tamás 1905, 2379
Viorelli, Giancarlo 844
Villangó István 1314
Vilt Tibor 2380
Vincze Balázs 2381
Vincze Lajos 2382
Vini, Sebastiano 221/3.

Bikessy László

ceruzarajza vízfestékkel. 19. sz. reprodukció „Telkes jobbágygazdák".

Rózsa György és Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Bikkal Károly

mesterfelvételi kérelmét az alábbi munka adattára nem tárgyalja, mivel a tárgyalt korszak végén, valójában nem építőmesterként, hanem már csak vállalkozóként lépett fel.

Kondrik Dénes: Építőmesterség és mesterfelvétel a XIX. században. Pesti mesterek és mesterjelöltek. Építés- Építészettudomány. 1971 /III/. 4.sz.379-410. l.

388.l.

Bikessy Heimbucher József (XIX. sz. eleje)

20. Velencei részlet 1844.

p. akv. 98 x 114 mm

Ltsz. F. 56. 95

XIX. sz. városlépet és útirajzol MNG 1976

BÍKFALVI Róza

M. D. K.

Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagj
1928

Réti: Nagybánya... Bp. 1954 330. c.

Magyar kisasszony, festette Bikfalvi Kóréh Zsigmond.

Ld.: Művészet VII. 1908. 242-243.

Bikfalvi Koré.Sámuel.Betümetsző és öntő,könyvnyomtató.

XVIII.száz.

Magy.Hirmondó.Bécs.1793.III.szak.
III.22. 386-387. l.

Benczur Gyula festő

Pásztortűr, 1928. 4 sz.
88-90 l.
Dr. Décsei Géza: Szüle Péter

Bikfalvi Koré Zsigmond. festö és rajzoló.

XVIII. száz.

Magy. Hirmondó. Bécs. 1793. III. szak. III. 22. 386-387. l.

Benczur Gyula festő (1844-1920)

Pesti Hirlap. 1885. VII. aug. 22. 1-2 o.

Both Menyhért: A nemzetközi munkiállítás

Földi János érdeklődik Bikfalvi K. Zsigmond festő után Kazinczytól.

Ld.:Művészet 1908.242-243.

Bécs. 1790 körül itt tartozkodik Bikfalvi Kóréh Zsigmond festő.

Ld.:Müvészet VII.1908.242-243.

Pest. 1790 végén ide költözött Bikfalvi Kóréh Zsigmond festő.

Ld.:Müvészet VII.1908.242-243.

Bécs.

Magy.Hirmondó.1793.

III.szak.III.22.386-387.l.

Bikfakvi KORÉ Zsigmond festö és rajzoló,KORÉ Sámuel betümetszö és könyvnyomtató.Öntö.

Bruck Lajos festő (1846-1910)

Pesti Hirlap. 1885. VII. c. máj. 10.
9-11o.

Radó Antal: Festészetünk a
kiállitáson

Nagyenyed: Bikfalvi Kóréh Zsigmond festő itt tanult.

Ld.: Müvészet VII. 1908. 242-243.

Háromszékszabad.Bikfalvi Kóréh Zsigmond szülőhelye.

Ld.:Müvészet VII.1908.242-243.

Bik

Bikfalvi Koréh Sigmund festőművész.

XVIII. nd. második fele.

Tud. gyűjt.

1828., IV., 3-45.

Hadik András generális arcképe, készítette Bikfalvi Kóréh Zsigmond.

Ld.: Müvészet VII. 1908. 242-243.

Horváth Ádám arcképe. Készitette Bikfalvi Kóréh Zsigmond.

Ld.: Müvészet VII. 1908. 242-243.

Illenőrzésül
Továbbításával

Tört. Képes. graf. kiáll. 1907

MŰVÉSZEK, RAJZOLÓK ÉS KIADÓK NÉVSORA.

Ach. Joan ab—, 27, 30, 31.
Aginelli Nicolaus, 32.
Alessandri Fr. 112.
Angerer C. & Göschl, 110.
Aperger Andreas, 49.
Artaria & Comp., 70—72, 80, 81.
Azelt, 2.
B., 17.
Baltzer (Balzer) Johann, 62.
Barabás Miklós, 82—85, 93, 94, 105—113, 116—119.
Battoni Pompeo, 75, 79.
Bauer J. N., 98, 99.
Beham Bartel, 20.
Berger v., 10.
Bernini Giovanni Lorenzo, 1.
Bertoldo di Giovanni, 14.
Beyer Karl, 89—91, 97—103.
Bikfalvi, 71.
Bikkessy. Heinbucher — József, 89—91, 97—103.
Binder, 77.
Bloem A., 54.
Bodenehr Gabriel, 63, 70.
Bouttats Gaspar, 38, 39, 60.
Brand Wilhelm, 67.
Brenner Adam, 64.
Canzi Ágoston, 118.
C. N. S. 11.
Conti, 77.
Corneli Lambertus, 27.
Crediz, 70.
Cserna Károly, 119.
Custos Dominikus, 12, 27, 31, 33, 34.
Ç (C. V.), 43.
Czetter Sámuel, 74.
Daffinger Moritz Michael, 106.
Dauthage, 105, 117.
Deák-Ébner Lajos, 83.
Decker Al., 114.
Derzsi falképek festője. 3.
Dilbaum Sámuel, 37.
Döbrentei István, 100.
Dyck Anthonie van, 45.
Ebner. L. Deák-Ébner.
Ehrenreich Sándor Ádám, 10, 19, 36, 75.
Eimmar (Eimart) Georg Christoph ifj., 60.
Einsle Anton, 92.
Emich Gusztáv, 84.
Ender Johann, 87.
Engel & Mandello, 113.
Engelbrecht Martinus, 65.
Eybl Franz, 92—95, 105, 109, 110, 112, 113, 115.
Felsecker Johann Jonathan örökösei, 57.
Fernandeus Filippus, 41.
Le Ferre, 72.

Fischer Joseph, 94.
Flerdt J. D., 51.
Franck Johannes, 50.
Fredo Bartolo után, 7.
Fürst Paulus, 51.
Galle Cornelius, ifj., 45.
Gatti, 27.
Geistinger, 88, 89.
Gerasch Franz, 97, 98, 104.
Gerhart Henrik, 115, 117.
G. K., 36.
Göschl. L. Angerer C. & Göschl.
Graves. L. Hodgson & Graves.
Green V. & R., 65.
Grimm Rudolf, 84.
Grund. L. Rohn és Grund.
Grünes F. v., 84.
H., 27.
Haid J. Gottfried, 71, 72, 75.
Halász István, 116.
Haller J., 96., 111.
Háry Gyula, 64.
Hasenburgk Johann, 9, 10, 11, 16.
Haske, 111.
Heinbucher. L. Bikkessy.
Heiss E. C., 50.
Henricpetri Ádám, 21.
Hess (Hung.), 74.
Hickel Joseph, 80.
Hillebrand, 96.
Hipschman (Hipschmann) Sigmund Gabriel, 53.
Hochenleiter Lukas, 76.
Hodgson & Graves, 87.
Houfnagel Georg, 31—33, 35,38—43.
Höchle L., 86, 87.
Höfelich Johann, 84, 94, 110, 113.
— — özvegye, 114.
Huszka József, 3, 4.
I. A., 25.
Jaquemars, 24.
J (?) L (?), 55.
J. M. J. (Wittenbergi mester), 18.
Jode Pieter de ifj., 42, 48.
J. P., 54.
Kaiser Eduard, 114.
Katzler Vincenz, 115.
Kellerhoven Moritz, 87.
Kilian Lukas, 30, 31, 45, 52.
Kilian Philipp, 82.
Kininger Georg Vincenz, 94.
Kisfaludy Károly, 96.
Klupffel (Klüpfel) Johann Conrad, 11, 12.
Kohn T. H., 8, 92.
Kolozsvári rof. kollegium, 85, 109.
Kopni Jakob, 59.
Kotzka. Félegyházi fi —, 77.
Krafft Péter, 87.
Kriehuber József, 87, 94, 112, 113.
Kupeczky János, 61.
Kühnel Pál, 95.
Lafrerius Antonius, 23.
Landerer Lajos, 96.
Lautensack Adolf, 33.
— Hans Sebald, 20.
Lawrence Sir Thomas P. R. A. 87.
Lazius, 21.
Légrády testvérek, 115, 117.
Leonart Jan Fredrik, 54.
Leopold J. C., 57.
Lerch Johann Martin, 61.
Levachez Charles François Gabriel, 89.
Leykum A., 92—95, 105, 109, 110, 113, 115.
Lieder Franz, 94.
L. K., 8.
Lud M. Q., 32.
Lochom Michel van, 45.
Luyken Caspar, 62.
Lütgendorf Ferdinánd báró, 96.
Mahlknecht Karl, 110.
Mair Alexander, 35.
Maksai falképek festője, 3.
Mandello. L. Engel & Mandello.

Richter Fülöp Antal, 6, 12.
Ridinger Johann Elias, 61.
— J. L., 67.
Rohn A., 83, 109, 110.
Rohn és Grund, 73, 85, 111, 120.
Rolland, 72.
Rossi Giacomo de, 68,
— Giovanni Giacomo, 58.
Rota Martinus, 20, 22, 26.
Rösch. L. Reiflenstein & —.
Rugendas Christian, 65, 66.
— Georg Philipp, 65—67.
— Jeremias Gottlob, 40, 44, 53.
— Johann Lorenz, 67, 75.
Ruste Martinus, 36.
Rye Egidius van der, 39, 40.
Sadeler Aegidius, 26, 28, 38.
— Marcus, 28,
Sandrart Jakob, 45.
Schaffer Joseph, 70.
— Peter, 70.
Schedel Hartmann dr., 13.
Schedy, 36.
Schenk P., 62.
Schiavonetti Luigi, 87.
Schmid, 95.
Schmidt Georg Friedrich 76.
Schmitner Franz Leopold, 80.
Schmutzer Andreas, 12.
— Josef, 12.
Schnitzer Lukas, 41.
Schönberg Johann, 89.
Schöfft Ágoston, 82.
Schroth András, 95.
Schütz Karl, 76.
Sdunder, 75.
Sompel P. van, 42.
Somssich. Sárdi — Lázár, 74.
Soutmann Pieter Claesz, 9, 42.
Spiegel F., 49.
Stadler Johann Jakob, 84.
Steen Frans van der, 51.
Stephani (Steevens) Pieter, 58.
Stevensz Pieter, 58.
Stoufs Joseph, 114.
Strohmeyer C., 120.
Suijderhoef Jonas, 9.
Szamosi Elek, 116.
Szathmáry Károly, 85.
Testi E., 112.
Tischler Antal, 74.
Toqué (Tocqué) Jean Louis, 76
Trattnern J. T., 75.
Tyroler, 119.
Tzetter. Orosházi fi —, 77.
Unger William, 112.
Vereby Soma, 115—117.
Vernet Charles, 72.
— Horace, 89.
Vischer Nicolaus, 58.
Vitéz. Zadányi — József, 2.
Vliet Jan Joris (Georg) van der, 44
Vogel Bernard, 61:
Wagner József, 92, 95.
Walzel A. F., 84, 85, 93, 109—111, 117—119.
Weide Wilhelm, 19.
Weigel Christoph, 54, 62, 63, 68.
— Hans, 20.
Weikert G., 71.
Weiss Dávid, 8, 94.
Weixelgärtner Eduárd, 96.
Werner F. B., 47, 57.
Widemann Elias, 48.
Wierix Hieronymus, 16.
Wit Frederik de, 9.
Wittenbergi mester. L. J. M. J.
Wolf, 63.
Wolgemut Michael (?), 13.
Wolhueter Sigismund, 20
Zadányi Vitéz József. L. Vitéz.
Zeller, 71.
Zenoi Domenico, 23.
Zindten Mathias, 24.

Mansfeld (Mannsfeld) Johann Ernst, 73, 80.
— Johann Georg, 96.
Marastoni József, 85, 116, 120.
Márk, 71.
Mechel Christoph de, 65, 76.
Meissens Cornelius, 50, 51.
— Johannes, 45.
Merian Caspar, 71.
Mészöly Géza, 114, 115.
Meytens Martin van, 72.
Mezőtelegdi falképek festője, 1.
Michalek Ludwig, 119.
M. J., 31.
Moncornet Balthazar, 18.
Mult A. O., 31.
Nádasdy Ferenc gróf («Mausoleum»), 1—13, 16, 18, 22, 36, 42.
— Ferenc gróf «Mausoleum»-a után, 5—10, 13, 16.
Nelli Niccolo, 23.
Német mester a XVI. századból, 16, 18, 20.
— — 1547-ből, 20.
Neumann L. T., 105, 113, 114.
Névtelenek. Érem (XVI. sz.), 14, 15. Fametszet (XV. sz.) 4, (XVI. sz.) 19, 25. Festmény (XVI. sz. első fele) 1, (XVI. sz.) 15, (XVII. sz.) 13, 17, 19. Játékkártya (XV. sz. vége) 13, 14. Kőnyomat (XIX. sz.) 88, 99. Rajz (XVI. sz.) 21, 33, (1597) 28, (XVIII. sz.) 66. Rézkarc (XVI. sz.) 19, 22, 24, 25, 29, 32, (1593) 33, 34, (1597) 35, (XVII. sz.) 32, 35—37, 39—43, 49, 50, 51, 59, 60, 62, 63, 67, (1663) 52, (1684) 60, (1687) 59, (XVIII. sz.) 5—10, 13, 64, 65, 67—70, 72—74, 78, 79, 91, (XVIII—XIX. sz.) 87, 88, (XIX. sz.) 76, 88. Rézmetszet (XVI. sz.) 19, 21, 23, 24, 31, 34, (XVI—XVII. sz.) 26, (XVII. sz.) 12, 18, 24—27, 29, 30, 38, 39, 41, 43, 46, 48, 49, 51, 52—56, (XVIII. sz.) 11, 61, 63, (XIX. sz.) 5, 81. Tusrajz (XVII. sz.) 41, 45, 47. Vízfestmény (XVIII. sz.) 80, 92, (XIX. sz.) 63, 76, 106—108.
Nilson Johann Esaias, 70.
Nunzer E., 57.
Olasz mester (éremkészítő) a XV. századból, 14.
Olasz rézkarc a XVI. századból, 23.
— — a XVII. századból, 31.
— rézmetszet a XVII. századból, 56.
Oporinus, 21.
Orlandi Giovanni, 35.
Pap Henrik, 116.
Pas Crisp. de, 32.
Pataki J., 112.
Paterno F., 111.
Pauli Antonius de, 27.
Pechwill Charles, 79.
Peeters J., 39, 60.
Perlaszka Domokos, 92.
Petrich András, 78.
Pfeffel Johann Andreas, 67.
Pfeiffel J. A., 72.
Phillips George Henry, 87.
Picart Bernhard, 8.
Pichler Ferdinand, 73.
— Johann Peter, 71, 80.
Plasse (Plaas, Plaes) David van der, 58.
Pollák Testvérek, 115, 116, 118, 120.
Priami J., 71.
Prinzhofer August, 105, 113.
Rahl Karl, 87.
Rauh János B., 84, 105, 112.
Reidel Jo. Zacharias, 50.
Reiffenstein & Rösch, 111, 112, 116, 117, 119.
Rembrandt van Ryn után, 30, 44.
Révész Imre, 83.
Richter A. G., 90.

3/.

Bikfalvi Korék Zsigmond,festőm.-graf. MDK

Kedvet kap drámák fordítására, fordítja Kotzebue-t .Megjelent Kotzebue után: Nemes hazugság /Béc: 1792./ Fordít classzból is /lásd.Szinnyei Magyar Irók VI.k. 1005-6.hasáb/. -Mint festőről elöször Földi János emlékezik 1791.jun.4. Szatmárról keltezett levelében.

Bayer József: Bikfalvi Korék Zsigmond, Művészet. 1908. 242-243.l.

M.D.K.

Bikfalvi Koréh Zsigmond, festő

... csak egy fény kép másolat van róla. 1788-89-ben Pesten tartózkodott, művészi ambíción kívül nyelvekkel fogfalkozott, kitűnően mestanult németül és olasszul és jártas volt az irodalomban. Sokat fordít tőlig Kotzebue drámáit, de fordít olaszból is és a Vasárnapi Ujság egyik 1857-évi száma szerint saját művét is előadták. Pesten készít nákány portrét magaszaugu katonákról, melyek sokszor-a kor szokása szerint-

Dr. M.Kiss Pál: Bikfalvi Koréh Zsigmond /1761-1793/ ./.

Müvész ettörténeti Értestiő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

96. old.

M.D.K.

Bikfalvi Koréh Zsigmond, festő

...csak a metsző neve alatt jelentek meg, vag maradtak fenn. Rajzi tanulmányai mer folytatására megfolyamodik egy bécsi ösztöndíjat, melyet az 1780-as évek végén el is nyer. Ott festette meg Hadik Andras és Laudon Jedeon tábornokok arcképeit, a kor izlésének megfelelően gazdag ornamentális és szimbolikus keretrajzzal. Ott készítette Pálóczi Horvath Adám arcképét is (olajban), amelyen a dús keretezést még./.

Dr. M.Kiss Pál: Bikfalvi Koréh Zsigmond /1761-1793/

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

97. old.

M.D.K.

Bikfalvi Koréh Zsigmond, festő

... szabadkőműves szimbolumokkal is - zsufoltan bár, de művészi elrendezéssel diszítette. Ezt a képet, melyet kérmetszetben elküldtek Karinczynak Regiocre, a legnagyobb lelhesedést váltotta ki belőle, s a portrára tett megjegyzései oly mértékben tanuskodnak Karinczy éleslátásáról és tévedhetetlen birálatáról, hogy levelének idevonatkozó részéből még a kép szinezéséről és fogdmeg lehet alkotni. Lap jelentőszerű

Dr. M.Kiss Pál: Bikfalvi Koréh Zsigmond /1761-1793/ ./.

Művész ettörténeti Értestiő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

98. old.

M.D.K.

Bikfalvi Koréh Zsigmond, festő

... és egyetlen eredetiben megmaradt képe Patari Sámuel protomedikusról, a későbbi jeles kolozsvári orvosról, még sinitén Bécsben festett képe, mely elettelje architejezésével, pompásan eltalált jellemabrázolásával és a kerek finom kidolgozásával - ami a korabeli művészetnél gyakran elnagyolt maradt - Koréh jelentős helyet biztosít magának a XVIII. század végén kibontakozó erdélyi magyar festeszet úttörői közöt. Halál hírát a Magyar Hirmondó 1783-ban egyik kiradásában közli.

Dr. M.Kiss Pál: Bikfalvi Koréh Zsigmond /1761-1793/

Művészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

98. old.

Bikfalvi Koréh Zsigmond, testő M.D.K.

... Szerző a művésznek következő képeit közli:
- Horia ci Closca archépe
- Br. Landon Gedeon archépe
- Pálóczi Horváth Adám archépe (1791)
- Hadik András tabornok archépe
- Patakí Sámuel protomedikus archépe

Dr. M.Kiss Pál: Bikfalvi Koréh Zsigmond /1761-1793/

Művész ettörténeti Értestiő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

95-99. old.

1/.
Bikfalvi Koréh Zsigmond, festöm.-graf. MDK

Azok közé a magyar művészek közé tartozik, kik irodalmunkban is nevet szereztek.
Bikfalván, Háromszékben született 1761-ben.
1771-ben apja beadta a nagyenyedi kollegiumba.
T. Gyüjtö 1828. IV. 42. l.: "Szép tehetsége még gyermekkorában kitetszett és különös hajlandóságot érezvén a rajzoláshoz, festegetett".

Bayer József: Bikfalvi Koréh Zsigmond,
Művészet. 1908. 242-243. l.

2/.Bikfalvi Keréh Zsigmond,festőm.-graf. MDK

Iskolái bevégzése után " a német klasszicis rende
Tanitójává leve". Majd bucsut mondott az enyedi
iskolának Bécsbe ment. Ez valószinüleg 179c körül
történhetett, s ez év végén Pestej találjuk, hol
a magyar szinészet kötül buzgolkodik.

Bayer József: Bikfalvi Keréh Zsigmond,
Müvészet. 1908. 242-243.l.

megjön

Bikfalvi Koréh Zsig-
mond
festő

lárd Koréh Zs.

MDK

Bikfalvy Irén

Csendélet, of.

Tulipánok, kazein

Csendélet, "

Pécsi Képzőművész és Műbar. Társ.kiáll. 1937. máj.

MDK

Bikfalvy Irén

Tanulmányfej, of.

Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. 1934. évi kiáll.
Pécs. 1934. okt.-nov. 13.l.

MDK

Bikfalvy Irén

Barnaruhás nő, of.

Rózsacsokor, of.

Interieur, of.

Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. 1934. évi kiáll. Pécs. 1934. okt.-nov.

13.1.

MDK

Bikfalvy Irén

Öreg néni, of.

Csendélet, kazein

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. 23.kiáll. 1938.k jun.

MDK

Bikfalvy Irén

A Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. művésztagjai 1938.

Bikfalvy Irén, festő MDK

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936. nov.

Bikfalvy Irén [illegible]

[illegible]

Öreg anyóka, of.
Csendélet, "
Sz.E. urnő arck. of.

Pécsi Képzőmüv. és Műbarátok Társ. Kiáll. 1935. jun. 27. l.

MDK

Bikfalvy Irén festő, Pécs

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1938.jun.

MDK

Bikfalvy Irén festő, Pécs

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

Bikfalvy Irén pécsi festő

a Társaság tagja

Pécsi Képzm. és Mübar.Társ.23.kiáll.1938.jun.

MDK

Bikfalvi Kóré, irta-
Márk metszette. 1789.

Gróf Hadik András, Erdély, később Galicia és Lodoméria kormányzója. Mgh. 179c. Kettös példány.

Metszetek. -Tört. Képes. gróf. Kiáll. 1907. 69-72.l.

MDK

Bikfalvi Kóré, irta-
Márk metszette.

Gróf Hadik András, Erdély, később Galicia és Lodoméria kormányzója. Megh. 1790. Kettős példány.

Metszetek.-Tört. Képes. graf.kiáll. 1907. 69-72.l.

5/. MDK

Bikfalvi Kóréh Zsigmond, festőm.- graf.

Még két képét ismerjük Kóréh-nak.
Hadik András generális arcképe.
A másik" Magyar kisasszony" -/nemzeti köntösben/.
Mindkettőt közölte rézmetszetben a Magyar Hirmondó 1793-ban.

Bayer József: Bikfalvi Kóréh Zsigmond.
Művészet. 1908. 242-243.l.

MDK

4

/. Bikfalvi Koréh Zsigmond, festőm.-graf. MDK

Horváth Ádámot festette le.. Rézbe is lett metszve. De az ornamentika akkor fontosabb lehetett mint maga a képmásá. A képröl magáról ir Kainczy Horváth Ádámnak:" ... bátorkodom állitmb, h. ez /a metszet/ tökéletesen hasonlit Kóré Zsigmond festéséhez".

Bayer József: Bikfalvi Koréh Zsigmond, Müvészet. 1908. 242-243.1.

Bikfalvi Korék Zsigmond, festőm.- graf.

De pályája gyors véget ért. 1793 márc.9.-én Bécs egyik közkórházában meghalt. A bécsi Magyar Hirmondó igy parentálta el az idegenben elhunyt magyar müvészt: A rajzolásnak és ábrázatfestésnek szép mesterségét annyira vitte vala már a meghalt, h. amihez eddig idegenek által juthatott Erdély *

Bayer József: Bikfalvi Korék Zsigmond. Müvészet. 1908. 242-243.l.

*azt ezentul hazafinak kezéből nyerhette volna"

M.D.K.

Bikfalvi Koréh Zsigmond, festő

(1761-1793)

Életrajzi adatai mindmáig hiányosak: 1828-ban ír róla először a Tudományos Gyűjteményben G.R.T.S. cláírással jelzett író, azóta legfeljebb Karinczy levelezésében fordul elő a neve, valamint az Erdélyi Helikon 1843-as évfolyamában (Bíró Béla cikkében). A lexikonon néhány rövidsoros megemlékezése is a hiányos és sokszor téves adatokat vette át egymástól. ./.

Dr. M.Kiss Pál: Bikfalvi Koréh Zsigmond /1761-1793/

Müvészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

95. old.

M.D.K.

Bikfalvi Koreh Zsigmond, festő

...Bikfalván született Háromszék megyében szerely reformatus szülőktől. Atyja egy „katona-álló" lát alkalmával „bévonta magát Oláhországba" de sok bujdosás után visszatérve beállt a szerely hadseregbe. Fiát 1771-ben az enyedi kollégium-ba adta, akol rajzi készségén hívül minden egyét tárgyban is kitünt. Első ismert pasztell-képét 1787-ben készitette s erre az 1784-évi erdélyi parasztfelkelés vezetőit: Horiát és Closcát ábrázolja

./.

Dr. M.Kiss Pál: Bikfalvi Koréh Zsigmond /1761-1793/

Müvész ettörténeti Értestiő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

95. old.

M.D.K.

Bikfalvi Koréh Zsigmond, festő

... Ez a kép az 1848-49 szabadságharc idején eltűnt, de 1900-ban újra előkerült: szerző mindkét fej reprodukcióját közli. (Az egyik sérült). A kezdő festő gyakorlatlanságát, viszont jellemábrázoló erejét bizonyítják és batorságát, amivel a Habsburgok által elítélt parasztvezéreket merte lerajzolni, három évvel hivégzésük után. Az eredeti kép a Román Akadémia kiállítosán 1935-ben szerepelt. Ma a nagyenyedi könyvtárban

Dr. M.Kiss Pál: Bikfalvi Koréh Zsigmond /1761-1793/ ./.

Müvészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

95-96. old.

Bikfalvai Korék Zsigmond M.D.U.

Jestő

1761–1793. Kámo rézmetszetek kéni tur. Bérben tanult.

Gáldi L.: Siebenbürgen im Aufbau der ungarischen Kultur. Bp-Leipzig 1943, 71.

Heinrich Julius Bruno

(1881–1943) Heinrich Julius Bruno Schumacher

Heinrich Julius Bruno Schumacher

M. D. K.

Bikfalvi Koréh Zsigmond,
erdélyi Jestő ismetsző (1761–1793)

M. Kiss Pál: Boér Márton.

Művért. 1957. VI. é. f. 2–3. sz.

200. l.

megirva

Bikfalvy Hella

iparmuvész Bpest

1922. máj. Stockholmi m. kiállítás
9 textilmű

Iparmuvészeti kiállítás Bp. 1930.
3. l.

Bibkfalvy Hella

iparmüvész

Iparmüvészeti Társulat kiállitása - Iparmüvészeti Muzeumban - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Pesti Hirlap
1929.VII.14.

M.D.K.

Bikfalvy Judit

A szinházak megnyitására az uj bemutatókhoz készit diszleteket munkatársaival együtt a Szinházak Központi Mütermében.
Fényképét hozza a lap munka közben.

"Vasárnaptól - Vasárnapig" c. rovat
Film Szinház Muzsika, Bp. 1967, aug. 18.
XI. évf. 33. sz. 22. lap

Bikfalvy Helén

gombok és ruhadiszek, horgolt

Györgyi K: A keleti viselet iparművészete. Magy. Iparművészet. 1921, 35-38 l.

M.D.K.

Bikáli /?/ János,fazekasm.

Veszprémi fazekas legénytársaság korsója.Veszprém, 1770. 17.kép.154.o.Fekete repr.Függelék,22.~~124~~ 194.o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkorsók. 149.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.4.1965.Veszprém.Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága.Veszprém

M.D.K.

Bikáli /?/ János, fazekasm.

Céhkorsót készitett. Veszprém, 1770./Függelék, 22/. 186.o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkorsók. 139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 4. 1965. Veszprém. Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém

téssel felszerelt és pecséttel lezárt sértetlen boritékban elhelyezett
ánlataikat közvetlenül vagy pósta utján a kitüzött nap d. e
órájáig Ujszentanna község elöljáróságához annyival inkább
vekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem
gnak vétetni.

Az ajánlatban vagy az ajánlati költségvetésekben a vállalati
gösszeg és az egységárak nemcsak számokkal, hanem betükkel
kiirandók.

Ha az ajánlattevő bejegyzett cég, tartozik a cég bejegyzési
vonatát és a hiteles cimpéldányt is mellékelni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt és az

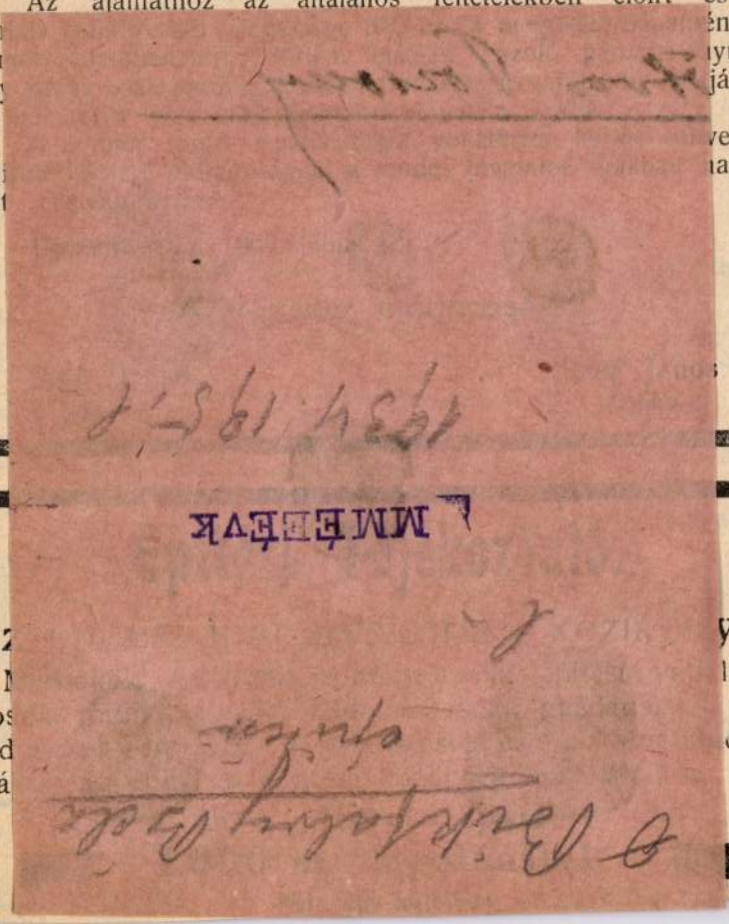

latok esetében előnyben lehetőleg azon ajánlatok fognak részesittetni, amel
nél kifejezetten és kötelezőleg megjelöltetik, hogy az egyes munkanemek
helyi iparosok által fognak eszközöltetni.

Azon pályázók, kik a dohányjövedékkel eddig üzleti összeköt
ben nem állottak, tartoznak képesitésüket bizonyitani, továbbá szállitói ké
ségüket és megbizhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyla
igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

E feltételektől eltérő, vagy elkésett, vagy táviratilag tett, tov
letétjegy nélkül érkező, vagy letétjegy helyett készpénzzel, vagy más érté
kel terhelt ajánlatok, valamint alternativ és pótajánlatok figyelmen
hagyatnak.

A beérkező ajánlatok között a m. kir. pénzügyministerium az
lott árakra való tekintet nélkül szabadon választ

Az ajánlatok felett a döntés **1909. évi szeptember hó 1**
meg fog történni, mely időpontig pályázók ajánlataikkal kötelezettsé
maradnak.

Előméret-költségvetés az itteni segédhivatalnál ivenként 20 fill
áron szerezhető be, vagy pedig levélben utánvétel mellett megrendel

Budapest, 1909. évi julius hó 5-én.

M. kir. dohányjövedéki központi igazgat

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Hirdetések és előfizetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

IV. kerület, Régi posta-utca 3. sz.

Kováts Béla

kocsiraktára

Budapest, V. Nádor-u. 39.

(Kuria mellett.)

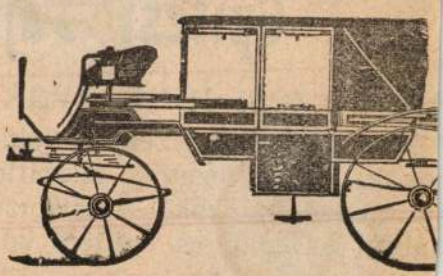

Kocsik becseréltetnek vagy megvétetnek, átalakitások, j
tások jutányos árban elfogadtatnak.

AUTOMOBILOK FÉNYEZÉSE ÉS KÁRPITOZÁ

Bikfalvi Csiga-vár

Háromszék

l. Gaali I. 307. l.

Bikfalvi Falka Samu rézmetszőművész. XIX. sd.

Tud. gyűjt.

1834., I., 92-98.

Horvát István: Boldogasszony Vexprémvölgyi görög apácza-monostor alapító oklevele...

Bikfalvi Falka Sámuel, rajzoló és metsző

XVIII. száz.

Magy. Hirmondó. Bécs. 1795. VIII. szak. X. 20
544. l.

-"- 1796. X. szak. VIII. 9.
188. l.

-"- 1799. XVI. szak. XII.
31 843. l.

Bogdán Jakab, festő

(1660 körül – 1724)

Revue de Hongrie, 1911.

IV. année, VII. tome, 472–473. l.

Uj adományok a Szépművészeti Muzeumnak.

MDK

Bikfalvi Falka Sámuel

betümetsző

Erdélyi születésű. Bécsben tanul. 1800 ban

Budán már stereotypi táblákkal nyom.

Kiváló betümetsző. Ábra ösnyomás másolat.

alatta: Bikfalvi Falka Sám. Erd. Magy. mett.

egész lapba (Stereotypus öntötte Budán

1800 ban. (Elétrajza: Dobrentei Erdélyi Muz. 1816 évf.)

Firtinger K. Adatok a lazai betüöntés történetéhez

Grafikai Szemle 1894 évf 9 z 146-147.

Ce-D-1

BIKFALVI FALKA Sámuel rézmetsző

Lásd: Falka

Genthon-Németh-Végvári-Z ádor:Magyar müvészet 1800-1945.
Bp. 1962. 23. e

BIKFALVI Falka Sámuel

FODOR Ferenc: A magyar térképirás.
Bp., 1952-1954. 1-3. kötet

181,308.

mDK.

Bikfalvi Falka Sámuel

nyomdász betűmetsző

a budai egyet nyomda „főtisztjének"

nekrologja az 1827 évi Tud. Gyűjtemény-

ből: Idézet „ő ezen szép mesterségét

Bécsben tanulta stb.

Firtinger Károly: Bikfalvi Falka Sámuel.

Grafikai Szemle 1899 évf. 3 sz. 36 l.

MDK

Bikfalvi Falka Sámuel
betüöntő

1796-tól ő vezette a budai Egyetemi nyomda öntődéjét. Sokoldalú tehetség, betűtvésett, betűtöntött, stereotipált és rézbe metszett

Scheiber E. Magyar betüöntők
Grafikai Szemle 1939 évf 1 sz 4 l

MDK

Bikfalvi Falka Sámuel

Kner Imre: A régi magyar betütermelés önállóságáról. Magyar Grafika 1928. 3-4. sz.

Bikfalvi Falka Sámuel
kéményseprő

M.D.K.

Ladi és más nevezetes történetek szerkesztőinek mecénási tevékenysége segítette Falkát.

Rózsa György: Cretter Sámuel
M.M.M. Évkönyve 1952. 100 l.

mdk

Bikfalvy Falka Sámuel

egy olomlapra véste a gellértlegyi csillag-
vizsgáló történetén (latin szöveg) kívül az ob-
szervatorium rajzát is.

Bertalan Vilmos: A Kiscelli Muzeum 26. l
Bp. 1962

Hinweis

Bibliothek Fachschaft Germanistik

Leihfristen:
Bücher: 4 Wochen
Zeitschriften: 1 Woche

Bikfalvi Falka Sámuel, tipográfus.

Megemlítve.

Rényi Péter: Ötszáz esztendő M.S.

Népszabadság, Bn 1973. jun. 3.

bikfalvi Fálka Sámuel, [grafikus ?]

„Cornides Dániel egyetemi tanár archépes ex librizét ... metszette vézbe."

P. Brestyánszky Ilona: Egy feléledt grafikai műfaj: az ex libris 358–360.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1971. június XXI/6.

Bikkfalvi Falka Sámuel, tipográfus

Megemlítve.

Norvegistvám: A szép magyar könyv

2.

ESTI HIRLAP Bp. 1974. jún. 10.

[illegible]

Bikfalvi Falka
Sámuel

lásd

Falka Sámuel

Szelencze-gyűjtemény az esztergomi

múzeumban VIII. 60.

-y, pesti ötvös müve, 1843. Ötvösművek

;i református egyházak pesti ötvösmüvei.
IV-1936, 176,193 l - Kováts J.István:
. 1942, 439 l.

MDK

Bikfalvy Irén, festőművész. Pécs

Pécsi Képzőművész. és Műbarátok Társ. kiáll.
Pécs, 1936. jun. 10 l.

ti toronnyal, a szentély előtt kupo-

MDK

Bikfalvy Irén

Pista bácsi, olaj
Eső után, olaj

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll. Pécs,
1936. jun. 14 l.

ház, földszintes, 6 ablakos, bolthaj-
en.

MDK

Bikfalvy Irén

Csendélet, olaj

Verőfény a város felett, olaj

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. kiáll.

Pécs, 1936. jun. 14 l.

Bikali fatorony

(Kolozsvm)

teovrapia repr.

Jászbunzévk

1938-43. 136 l.

Bikali rk. templom

BIKAL. (Baranya.)

Haromy. Felirat: AD HONOREM SPIRITUS SANKTI A.D. 1475.

Gerecze, 1906, 1291,

BIKAL

Templom

Grandpierre Edith: Könyvismertetés. MN, X–1934, 26.l.

BIKAL. /Baranya/

R. k. plet. templom. 1754.

Gerecze, 1906, 129.

Bikali R. templom

BIKLA.

Nagyságos

Dr. S z e n t i v á n y i G y u l a Urnak

az Orsz. Természetvédelmi Tanács tagja

B u d a p e s t IX.

Hőgyes Endre-utca 10.

Bikfalvai ref. templomeröd

gótikus.

a templom részletes alapraja

az erőd és benne a templom vázlatos alapraja

négyemeletes homlokzati tornyainak alapraja és keresztmetszetei

a fedélszerkezet alapraja és mérései.

Szószék korona fehérata

Ezüst és ónedények

Debreczeni László 1937

10 — 16. l.

Templomaink

Bikafalva

BIKAFALVA református temploma 1720 után épült. 1334-ben azonban már volt temploma, hisz papja, Péter ekkor 1 régi bánálist fizetett a pápai tizedjegyzék szerint. Ekkor de Luce néven hozza az említett dokumentum. 1477-ben Bykafalva néven hozza egy okirat, de az udvarhelyi ferencesek Domus Históriája szerint Szt Lukácsfalva néven is szerepelt, ami egyezik a pápai tizedjegyzékben szereplő megnevezéssel. A XIV. századi Szt Lukács-templom azonban nagyon rég elpusztulhatott, mert semmi korjelző emlék nem maradt belőle. A középkorban, a reformáció után is, Bikafalva Boldogasszonyfalva fillája volt. Az 1717. évi küküllővári zsinat határozata éppen ezért kötelezte a bikafalviakat arra, hogy segédkezzenek a felsőboldogasszonyi templom építésénél, és ezért ellenzik 1718-ban, hogy különváljék és az egyházi vagyont megosszák. Csak annyit biztosítottak számukra, hogy a felsőboldogfalvi mester átjárjon hozzuk prédikálni. 1721-ben megkapják a hozzájárulást, hogy maguknak kis templomot és iskolát építsenek, de továbbra is harmadrészben részesek az anyaegyház terheiben. 1793-ban anyaegyház lesz. (L.F.)

HARGITA NÉPE 93.11.27

1993. február 27., szombat. Az évből eltelt 57 nap, hátra van még 308. A Nap kel 6,57-kor, nyugszik 18,00-kor.

ISTEN ÉLTESSE ÁKOS, holnap ELEMÉR, hétfőn pedig ALBIN nevű olvasóinkat és mindazokat, akik ezeken a napokon születtek.

● *Ma SALAMON ERNŐ költő, újságíró halálának 50. évfordulója*

● *Vasárnap KALEVALA NAPJA. a finn nép ünnepe. Elias Lönnrot néprajztudós 1835. február 28-án tette közzé az első Kalevala-kötethez írt előszavát. Az eposz jelentős hatással volt a finn kultúrára és a világirodalomra egyaránt.*

● *Március 1 (hétfő) A NUKLEÁRIS FEGYVEREK ELLENI HARC NEMZETKÖZI NAPJA*

MŰSORAJÁNLATUNK

ROMÁN TELEVIZIÓ

9.00 Jó reggelt! 10.00 Híradó 10,10 Zenés-táncos vetélkedő gyermekeknek 11.00 Folytatásos film gyermekeknek: Black Beauty kalandjai — 6. rész 11,30 Hagyományok 12.00 Alfa és ómega 13,00 Zeneóra 14.00 Bukarest — Kisinyov duplex-adás 19.00 Rajzfilm 19,15 Tv-enciklopédia. Az emberiség története — Harc a túlélésért — Amerikai őrodisszea 20.00 Híradó 20.35 [illegible] 20.45

használják, még a szemükbe szemre káros, égési sebet okoz, ne a kínai cukortól féltsük. Nem a szemre való, más betegszájra terjedve. ne legyen egy száj-, fül-, gyűrűsujj fertőzés

SUPER CHANNEL : 18.00 Koncert 19.00 Videodivat 23.00 Hírek 0,30 Mogazin.

PRO 7 : 8.00 Nyersbőr 14.45 Sztárok és állataik 16.40 Ezer dallam 23,20 A halálosztó.

RTL PLUS : 11.00 A hatmillió dolláros család 14.55 Titkos énem 15.20 Rendőrségi beszámoló 0.45 Dzsungelbörtön (szexfilm).

SAT 1 : 10.25 Skippy, a kenguru 14.20 Zorro 24.00 Három bőrnadrág St. Tropezben (erotikus).

Vasárnap

SUPER CHANNEL : 17.30 „Fekete"-sorozat 20.00 Európa-magazin 20.30 Videodivat 21,00 Theresa nővér szigete.

PRO 7 : 17.40 A bátor lovag kardja 21.15 Kiválóak kamarája (krimi) 23.25 Cherry 2000 (sci-fi).

RTL PLUS : 11.05 Családlatos nő 17.45 A clevelandi indiánok 20.00 Playboy Late Night 0.30 Szerelmes percek.

A MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ MAGYAR NYELVŰ MŰSORA

Foto G. R.

agy Béláné: Kilátás a Balatonra
yar és Lengyel képzőművésznők kiállításáról

Bikfalvy Irén

Művészet 1936. 3-4. sz. 72 l.

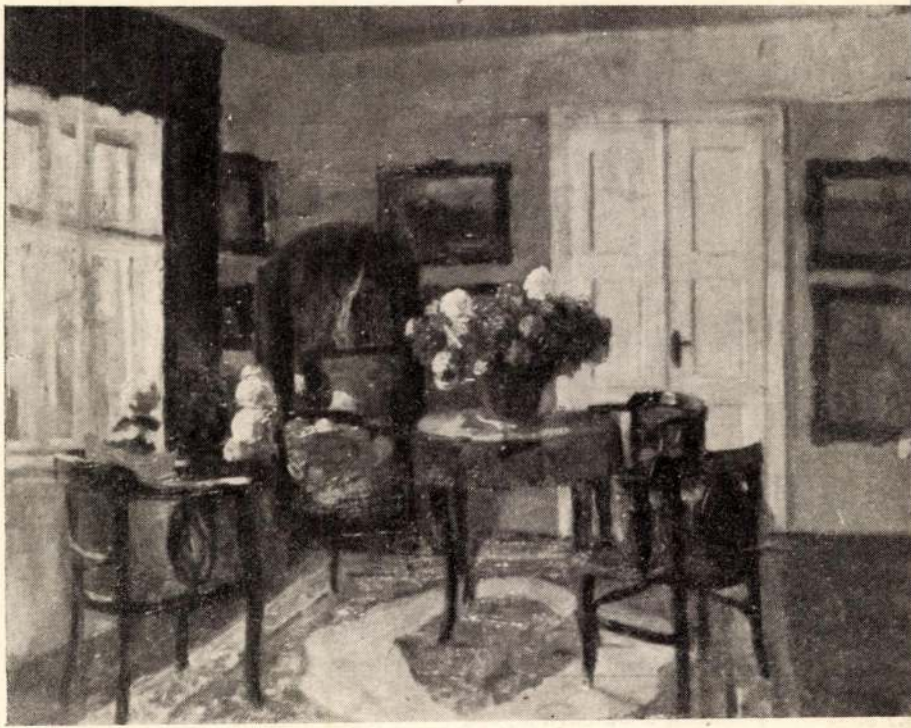

Bikfalvy Irén: Enteriőr

vegyes

C. 37

3 Kön. 8r

Wurmbrand,

Gundaker Graf v.

Ergebnisse der Pfahlbau-Untersuchungen.

I.

(Separatabdruck aus Nr. 12 der Mittheilungen der anthropologischen Gesellschaft in Wien.)

1 – 27. 11

tovább - Bikfalvy Irén

~~festő Pécs II. Kap-~~
~~lár utca 11/13.~~

~~Bakabás István~~
festő ~~Marosvásárhely, Ma-~~
~~lach Imre u. 1.~~

~~Barsony Gyöngyi~~
~~Nobán, Pécs, Zombori u. 9~~

~~Benczé Gyula~~
festő, ~~Marosvásárhely, Toos P.~~
~~u. 19~~

~~Bertók Dezső~~
festő, ~~Szalanta~~

~~Bikefi (Mertlich) István~~
festő, ~~Pécs, Király u. 42.~~

~~Bikfalvy Irén~~
festő, ~~Pécs~~, Ráth-u 33

a Pécsi Képzőm. ~~és~~ üvesek Mü-
barátok Társaságának
művésztagjai 1942-ben

megírva

Bikfalvy Irén

Pécsi kiáll. 1936. jun.

tavaszi kiáll.

Csendélet, olajf.

Verőfény a város felett, olajf

Pista bácsi, olajf

Esőután, olajf.

BUDAPEST
1942
M.
16.-8
Ad 741 Ad

Bikfalvi Imre

festő

Pécsi kiáll. 1935 dec.

Őszi kiáll.

Havas Pécs, olaj

A vókányi hegyek

szeptemberben, olaj.

BIKÁDI György festő restaurátor
91 5.6

MNG

Új Művészet

Új Művészet

Magyar Hírlap 34. évf. 301. sz.
2001. dec. 24. 9. l.

Bikácsi Daniella

Tájak az idő és a tér perspektívájában

(MH) A Vigadó Galériában vízkeresztig, azaz január 6-áig tekinthető meg az a sok-sok kortárs művészt felvonultató kiállítás, mely többek között már hosszú címével is magára vonja a figyelmet: Belső táj – Új tájak az idő és tér perspektívájában. Néhány név a kiállító művészek közül: Baranyai Levente, Bikácsi Daniella, Darázs József, Rácmolnár Sándor és Zöld Anikó.

1570

Botrány és hallgatás

„Amikor jöttek a zsidókért, én nem voltam zsidó, így hát nem tehettem semmit, amikor jöttek a homoszexuálisokért, én nem voltam homoszexuális, így hát nem tehettem semmit, mikor jöttek a cigányokért, én nem voltam cigány, nem tehettem semmit, amikor értem jöttek, már nem maradt senki, aki tehetett volna valamit."

Ez a néhány sor szerepel mottóként a Műcsarnok *Az elhallgatott Holocaust* című kiállításához kapcsolódó film- és videoprogram ismertetőjében. Az idézet az egész kiállítás mottója is lehetne, hiszen a szervezők és rendezők szándéka megértetni a látogatókkal, hogy a különféle csoportok ugyanannak az intoleranciának estek áldozatul, ekként történhetett meg, hogy a holokausztnak a zsidók mellett romák, vallási, politikai és szexuális kisebbségek, testi és szellemi fogyatékosok is áldozatul estek. Így a sor végtelenül folytatható, bárkire, bármikor sor kerülhet. A közöny, az éppen-nem-érintettek passzivitása már csak emiatt is elfogadhatatlan. „A holokauszt itt Magyarországon *minket*, magyarokat érintett (bűnösöket, áldozatokat, passzívakat és Igazakat), és nem *őket*" – ez az az üzenet, amire a Műcsarnok kiállítása rá kívánja döbbenteni a látogatókat.

A belépéskor választani kell, a többséghez vagy a kisebbséghez tartozunk-e, balra vagy jobbra indulunk. A termeket mindkét útvonalon végigjárhatjuk, és át-átléphetünk egyik útról a másikra, kisebbségből többség, többségből kisebbség válhat belőlük egy pillanat alatt. A választás azonban nehéz, talán lehetetlen. Mert mihez képest vagyunk többség vagy kisebbség? Egy heteroszexuális, fehér, fogyatéknélküli keresztény a holokauszt alatt többség volt, de éppen kereszténysége és bőrszíne miatt kisebbség Szudánban vagy Ázsiában. Az első kérdés máris adott, ahogyan az egész rendezvényen érzékelhető a pedagógiai szándék, a felhívás az interaktív részvételre és együttműködésre. A kiállítás anyaga és elrendezése, a megszólítás állásfoglalásra késztet, azaz személyessé teszi az eseményeket. A zsidó hagyomány szerint minden ünnepet úgy kell megélni, mintha *velünk* történt volna meg. Talán ez a gondolat nem hatott a szervezőkre, de a párhuzam itt és most nagyon eleven. Az egész projektet végigkíséri a személyes átélés igénye. Ezt szolgálja például a fényképkészítés. A gyorsfotó elkészítésekor nem saját fényképünket, hanem másét kapjuk meg, az arcok, a személyek és a szerepek behelyettesíthetők. A kísérőprogramként szereplő filmek egyike (*Akinek a szeme kék)* is ezt a gondolatot fejti ki a film eszközeivel. A film azt a híres-hírhedtté vált pszichológiai kísérletet eleveníti fel, amely során a kísérleti csoport kékszemű, majd barnaszemű résztvevőit bélyegezték alacsonyabb rendűnek. Előítéletek születése, a csoportok egymáshoz való viszonya a kiállítás egyik témája.

A kiállítás természetesen nem törekszik arra, hogy új történeti dimenziókba helyezze a Soát, vagy tudományos eredményeket mutasson fel. Használja a történészek, társadalomtudósok, pszichológusok eredményeit és a problémákat csoportosítja, szembesít velük, ahogy ennek már meg kellett volna történnie a társadalomban, ha az elmúlt kommunista időszak, és az elmúlt évtized nem az elfojtást, az áthárítást erősítette volna. A problémákat műalkotásokon, és a kontextus révén műalkotássá váló dokumentumokon keresztül mutatja be. Egy síkba kerül a zsidók lakhatásáról rendelkező hirdetmény és a modern szárnyas-oltár, a zsidóigazolvány és a festmény, a koncentrációs táborokat feltűntető térkép és az olyan performanszok, mint a két síremlék, az Intoleranza caffé; a konszolidált és szalonképes intolerancia keserű-groteszk manifesztációja. De hová soroljuk *Magda Watts* babáit, azokat a különös, százéves arcú, a zsidó élet szegmenseit bemutató bábukat, melyekhez hasonlókat a 14 éves Magda készített őreinek, megmentve maga és mások életét? A babák egyszerre kordokumentumok és műalkotások, annak jelei, hogy az emberi alkotóerő, az emberi méltóság minden körülmények között képes dacolni az embertelenséggel. Ha létezhet bármi pozitív kicsengés ebben a narratívában, akkor azt éppen ezek a megkínzott arcú bábuk képviselik.

Peremiczky Szilvia

(Az írás teljes terjedelemben a Szombat májusi számában olvasható)

BIKÁCSI Daniella

Május 6.-án és 20.-án csütörtökön

Festészetet kedvelők köre

A MAZSIKE ÉS A BÁLINT HÁZ KÖZÖS PROGRAMJA

Május 6. csütörtök 16. óra

Ismerkedés a festészettel. Gyakorlati kurzus 9. foglakozás: Véletlen formák. Romvári Márton festőművész sorozata

Kiindulásnak vegyük fel a „pollock-i attitűdöt", azaz fröcsköljük, csurgassuk a festéket véletlenszerűen! Majd az így kialakult felületen – száradás után – néhány tetszés szerinti területet fedjünk le, takarjunk le - ugyancsak sík felületek segítségével. Ezután újra fröcsköljünk és csurgassunk! Így ismételjük a műveletet addig, amíg jónak látjuk; amíg ki nem alakul a képszerű kompozíció. A cél valamiféle tetszetős, izgalmas végeredmény létrehozása. Az idő szűkössége miatt vizes bázisú, azaz gyorsan száradó festéket használunk!

Találkozunk a Nyitott Műteremben a Disz tér 4-5. sz. alatt a Budai Várban.

Részvételi díj: 600.- Ft. műtermi anyagokkal együtt.

Május 20. csütörtök 16. óra

Műterem látogatás Bikácsi Daniela festőművésznél.

Bikácsi Daniela (1943) képei az elmúlt évtizedben nagyjából kétféle dologról „szólnak", két olyan dologról, amelyben hagyományosan egymás ellentétét látjuk: egyrészt a természeti tájról, amely élő világ ugyan, de nála ember és állat nélküli, másrészt a művi, ember alkotta térről, de emberi, állati élettől megfosztva, halott épületekről, pontosabban épületelemekről, tetőkről, kutakról, lépcsőkről. Az arány a kettő között az utóbbi felé tolódik, s ahol ezek az építmények és formák véget érnek, ott csupán látszatra kezdődik a természet; valójában a semmibe, a halott ürességbe fut le róluk tekintetünk.

Bikácsi Daniela képeinek mindig van figuratív értelmezési lehetősége, de ugyanakkor a kép talányos háttere, készítésének módszere, vagy az eredmény textúrája a tájból elvont foltrendszert, az építményből absztrakt geometriai alakzatot formál

Talán éppen ez is a lényegük: miközben élet és halál, természet és műviség között keresik az illékony nyugalmat, az európai festészet két nagy doktrinális véglete között álmodnak meg maguknak valamiféle virtuális teret. (Takács Ferenc nyomán)

A legújabb vagy csak készülő képek mellett vajon kitől kaphatjuk a legautentikusabb magyarázatot mástól, mint magától a művésztől!

Találkozunk a VIII. ker. Százados út 3. sz. előtt. *Részvételi díj*: 400.- Ft.

A festészet minden régi és új kedvelőjét szeretettel várjuk!

Nógrádi Péter

Dátum	Találkozás/költség	Program
Május 6. csütörtök 16 óra	Nyitott Műterem, Dísz tér 4-5. a Budai Várban. Részvételi díj: 600 Ft.	Ismerkedés a festészettel. Gyakorlati kurzus 9. foglakozás: Véletlen formák. **Romvári Márton** festőművész sorozata
Május 20. csütörtök 16 óra	VIII. ker. Százados út 3. sz. előtt. Részvételi díj: 400.- Ft.	Műterem látogatás **Bikácsi Daniela** festőművésznél

BIKÁCSI Daniella festő

Munkácsy Mihály ~~fest~~díj 1994

DÍTÉSEK FELOLDÁSA

'H ABBREVATIONS

Bikácsi Daniella

A lap "Tájékozódás" c. rovatában, "Studió Galéria" cimmel emlitést tesz a müvész egyéni kiállitásáról, melyet a Studió Galériában rendeztek, ahol három hetenként más-más/művész mutatja be müveit. /fiatal/

Élet és Irodalom, Bp. 1973. ápr. 7.
XVII. évf. 14. sz. 6. lap.

Bukácsy Daniela
festő

A Stúdió Galériában szerepelt
fejjével Kovács Tamás grafikus mű-
vészet. A tárlaton pasztell képeit
állítottalá.

Kovács Gyula: Stúdió Galéria
Művészet, 1972. szeptember – 37 oldal

Bikácsi Daniéla

A Stúdió Galériában nyílt meg kiállítása, ahol öt nagyméretű pasztellképe látható.

P. Sz. J.: A finan számek művészei.

Népszabadság, 1972. aug. 9.

Bikácsi Daniela

Bikácsi Daniela és Horváth Tamás kiállításait rendezik meg Budapesten, a Stúdió Galériában (V. Bajcsy-Zsilinszky út 52) július 26-tól augusztus 19-ig.

Stúdió Galéria '72

Szovjet-Magyarország 1972/172 12 old.

Bikácsy Daniella festő

Az Egervár '73 c. kiállításon művei szerepeltek. A „Visszanéző" c. festményét a Gabonafelvásárló és Feldolgozó Váll. vásárolta meg. (emlétve).

Kalai Hírlap, 1973. V. 25.

Bi Rácsy Daniela

Endlöben

IV. Országos Akvarell Biennálé
Eger, 1974.

Bikácsi Daniella

Szombathelyen a Derkovits-ösztöndíjasok kiállításán művei reprezentálták

Budai Rózsa: Fiatal képzőművészek kiállításai.

Vas Népe, 1974. ápr. 21.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁR

Forrás

Bikácsy Daniella

1021

BIKÁCSY DANIELLA: TEKNŐCÖK

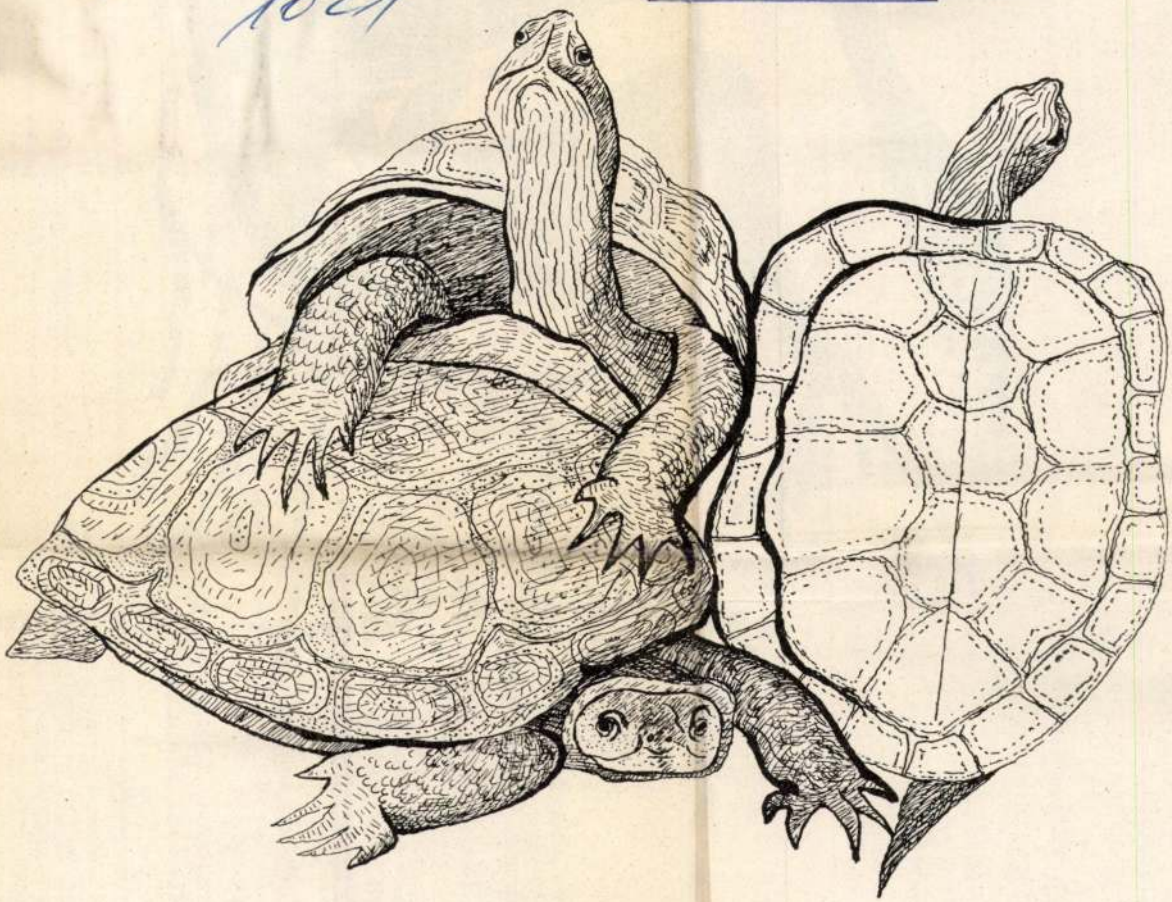

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁR
Forrás:
Bikácsy Daniella

1021

BIKÁCSY DANIELLA: NŐ MACSKÁVAL

Az elmúlt időben számos vita bontakozott ki
ferenciákon, írók, kritikusok, olvasók, pedagógu
legtöbbször az új magyar próza állt. Külföldön is
goztatott tény, hogy a magyar líra — történelm
helyet vívott ki az irodalmi műfajok között. Ug
sokszor megállapították, hogy az korábban, a társ
sága, a közönségízlés fejletlensége miatt tartalm
és anekdotikus volt. Prózánktól mindig is elsősor
maga az idő, a század testének tulajdon alakját és lenyomatát". A mai magyar kultúrpolitika és a mai magyar olvasó is jórészt csupán ezt a Shakespeare által megfogalmazott realizmust várja az írótól. Magunkról szóló novellákat és regényeket szeretnénk olvasni, igaz, pontos, valóságértelmező műveket.

Az a fiatal írónemzedék, amely a hatvanas évek derekán jelentkezett először írásaival, ma átlagosan harminc éves. Első vagy második kötetüket már kiadták, néhányan már három megjelent kötetet mondhatnak a magukénak. Túlnyomó többségük novellista; egy részük kisregényeket is írt, de terjedelmesebb regénybe egyelőre ritkán fognak. Ez helyzetükből is következik: többségük valamilyen „civil", bár az irodalomhoz közelálló munkával keresi kenyerét. Azok az elszánt szabadúszók, akik írásaikból igyekeznek megélni, kockázatos lépésre szánják magukat. Nagyobb számú publikáció esetén nehéz mindig jó műveket írni, ugyanakkor a nagyobb számú publikáció is egyenetlen jövedelmet biztosíthat. Az egyetemet végzett írók többsége nem vállalja a szabadúszás kockázatát; az alacsonyabb végzettségű írók számára a szabadúszás biztosítja értelmiségi-írói létüket. A fiatal írók társadalmi státusza, lakáshelyzete túlnyomórészt bizonytalan, vagy legalábbis az volt pályakezdésük első éveiben. Mindehhez általános háttérként járul hozzá az a tény, hogy 1957 óta a magyar társadalom a szocializmus építésében igen nagyot lépett előre. A konszolidált fejlődés nem kínál látványos ellentmondásokat, a békés építőmunka nem ad lehetőséget olyan forradalmi küzdelemre, amelyben az előző nemzedéknek, nemzedékeknek még részük volt. A konszolidáció eredményeként kitolódott a társadalmi érés ideje, vagyis a fiatal nemzedékeknek az előbbieknél lényegesen hosszabb időt kell mintegy a „hatalom árnyékában" eltölteni, míg tehetségüknek és ambíciójuknak megfelelő pozíciót is kaphatnak. A növekvő hírinfláció, a külföldi utazások gyakoribbá válása a hatvanas évek elején egybeesett az új könyvkiadási politikával, amely megismertette az olvasókat Kafka, Sartre, Camus, Golding parabolisztikus, pesszimista, egzisztencialista műveivel. De az új nemzedékek — ha csak felületesen is — megismerkedtek a beat generation, majd a hippizmus nézeteivel.

A társadalmi konszolidáció és az ifjúság természetes cselekvési vágya kompromisszumos formában ütközött meg, a fiatal írók nagy része irodalmi és világnézeti eklekti-

Bikácsi Daniela 1

mutatkozik be a Studió Galéria harmadik kiállitásán. 1967-ben szerzett tanári oklevelet a Képzőművészeti Főiskolán Bernáth Aurel növendékeként, majd két további évet művészképzősként töltött el még ott. Öt nagyméretü pasztellképpel mutatkozik be: a neoszecesszio jegyében fogant ~~neo~~ neoromantikul alkotásokkal.

Láncz Sándor: Kiállitásról kiállitásra.

Magyar Ihrlap 1972/226 6 old.

Bikácsi Daniela 2

Mind képeinek témája, ~~ezt a~~ mind szinvilága ezt a vonzódást bizonyítja: a tintakék ég előtt megjelenő lilásvörösek, a sárga előtérrel (Temető), ahol a színek viszonya megbontja a megszokott téri rendet és felcseréli az elő- és hátteret; vagy az arc és a test zöld színéhez párosuló erős lilák, sárgába váltó vörösek (Nő szokorral).

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra.

Magyar Ifiolap 1972/226 6 old.

Bikácsi Daniela 3

Hasonlóképpen jelenit az Emlékezésen, amelyen hol parttalanul, hol pedig nyalábra fogottan áradnak a lilák, vörösek és türkiszöldek. Leginkább „evilági" alkotása a Noi portré, de ennek szinei is erősen felfokozottak.

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hirlap 1972/226 6 old.

BIKÁCSI Daniella festő
91 9. 46

Új Művészet

Bikácsi Daniela képzőművész

Az István Király Múzeumban ápr. 7-én tizenegy fiatal képzőművész kiállítása nyílik meg, melyen szerepelnek munkái.

Meghívó

1974. ápr. 7.

Bikácsy Daniella [ ]

L. Kő Pál.

— : fiatal ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. jún. 14.

Bikácsi Daniella Sestő

a harmadéves Derkovits-ösztöndíjasok kiállításán szerepeltek művei: „Délután"-„Úton" c. képei (említve)

Budai Rózsa: Fiatal képzőművészek szombathelyen.

Életünk, 1974. 3. 274. old,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5.
Telefon: 133-063, 387-748, 340-726

1973 SEP 8

ESTI HÍRLAP

Bikácsi Dániela festő-

művésznő

□ BIKACSI DÁNIELA festőművész kiállítása ma este 6 órakor nyílik a Lila Iskola aulájában. (XV., Kávicsos köz 4.). A tárlat szeptember 25-ig látogatható, vasárnap kivételével naponta 12—19 óra között.

1021

Bikácsy Daniella festőművész

Szept. 20.-28 ig hazánkban első ízben rendezik meg a képzőművészeti világhetet, melynek keretében nyílik meg a művész kiállítása a Palotai Tárlaton.

Magyar Ifjúság, 1945. aug. 29.

Bikácsi Daniela

Olvasó o. temp. 100 x 120.

Stúdió '73 Ernst Múzeum

Bikácsi Daniela

Tizenegy fiatal képzőművész kiállitása nyilt meg IV.7-én Székesfehérváron, az István Király Muzeumban. Többek között kiállitott Bikácsi Daniela, Ecsedi Mari, Mayer Berta, Nagy Benedek, Pataki Ferenc, Kovács László.

Magyar Hirlap 1974/96 8.old.

Bikácsi Daniela

Képzőművész-házaspár mutatkozott be a Stúdió Galériában, Bikácsi Daniela és Kovács Tamás.
Festményei szerepeznek a kiállítá-son.

Sasonci Miklós: Fővárosi kiállítások.
Pest m. Hírlap, 1972. aug. 6.

Bikácsi Daniela, festő

● *BIKÁCSI DANIELA festőművész alkotásaiból nyilik kiállítás 15-én, pénteken délután 6 órakor a Várszínház Galériájában (I., Színház utca 3.). A tárlatot — amely március 6-ig látogatható — Bereményi Géza író nyitja meg.*

-:O Bikácsi Daniela 8.

Esti Hírlap Bp. 1982 jan. 13.

Bikádi Erzsébet festőművész

A békéscsabai Munkácsy Mihály-Teremben október tizedikén nyitják meg a művész kiállítását,-adja hirül a lap kulturális események cimü rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. okt. 5.
XVIII. évf. 4o. sz. 8. lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1969 ÁPR

IFJÚ
KOMMUNISTA

PÉCS GYULA

1021 Bikácsi Daniela

Bikácsi Daniela: SALOME

mindjárt a kezdéskor besz
Pirossal.

Először a segédmunkások
tek. Mind az öten együtt. U
nak Tóth Pista és Piros. Bukosi-
sak nélkül ültek a motoron.

— Jó reggel minden állampol-
gárnak! — köszönt nagyot nyújtózva Piros. — Azoknak is, akik ágyban töltötték az egész éjszakát.

Öreg Szabó odament Piroshoz, és halkan, hogy a többiek ne hallják, ennyit mondott neki:

— Gyere már kicsit távolabb, beszédünk lenne veled.

— Azt lehet, nagyapám! Ha módomban állna, én egész életemben csak beszélnék. Maguk még nem is tudják, hogy mi mindenről tudnék én mesélni.

A többiek munkához láttak. A két öreg és Piros lementek a partra. Öreg Szabó kezdte. Csöndesen szólalt meg.

— Mond meg nekem, édes fiam, miért teszitek ti ezt? Miért isztok minden áldott este?

Piros két kagylóval játszott.

— Befejezte, nagyapám?

— Egyelőre igen.

— Szóval most rajtam a sor. Ígérem, hogy rövid leszek. Azért iszunk, mert nekünk így tetszik. Érti, fater?! Nekünk így jó. És akinek nem tetszik, az elmehet a sóhivatalba, vagy ha nagyon

Én tisztelem, becsülöm magukat, de a magánéletembe maguk se szólhatnak bele. De ha már a filozofálásnál tartunk, merüljünk mélyebbre. A kőművesek a maguk idejében is ittak?

— Igen. Voltak olyanok is.

— Ugye, van egy olyan mondás, hogy az a jó kőműves, aki sokat tud inni?

— Van.

— Akkor most jól figyeljenek rám. Maguk maholnap nyugdíjba mennek, én meg huszonhét éves vagyok. Értik ezt? Azt is tudják, hogy nekem az égadta világon senkim sincs. Az apámnak hírét se hallottam, az anyám meg utcalány volt, örömlány. Mindössze annyit tudok róla, hogy szép volt, kapós a szakmájában. Aztán később már csak füttyenteni kellett neki. Énrólam meg annyit kell csak tudni, hogy élni akarok. Semmi mást, mint élni! A pénzem megvan hozzá. Itt két kiló nyolcvan deka az átlag. A munka utáni maszekból hozzájön még havonta három kiló. Ha többet keresek, mint a megyei elnök, akkor többet is költhetek magamra. Azt hiszem, világos?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ
(VESZPRÉM)

Bikácsi Daniella

1967 JAN 2

NAPLÓ

1121

Nyári élményeim Veszprém megyében

Főiskolások képkiállítása Veszprémben

A Magyar Képzőművészeti Főiskola néhány növendékének képeiből *„Nyári élményeim Veszprém megyében"* címmel kiállítást rendezett a Jankovics Lajos Művelődési Ház. A növendékek: Bikácsi Daniella, Sóvári Katalin, Mészáros Géza, Végh András, Lengyel Károly, Dús László, Novák András, Kéry Gy. Ádám és Kiss Attila rajzokban, képekben mondják el véleményüket a számunkra ismerős sümegi tájról.

A vallomások őszinték. *Egyikük-másikuk már-már művészi teljesítménynek is tekinthető.* A Táj, az Uszályok, a Templom, a Kalapos férfi, a Templomtér, a Vázlat, a Kastély, a Női portré, a Varró nő és a Parkrészlet megszólaltatói mesterségbeli felkészültségből is elég jó minősítést, elfogadható osztályzatot kaphatnak. *Különösen Lengyel Károly, Dus László, Sóváry Katalin és Kéry Gy. Ádám tűnik ki határozott tehetséget bizonyító alkotásokkal.*

A kiállítás a fiatalok legszembeötlőbb fogyatékosságára is felhívja a figyelmet. Ez pedig a merész, a tájban újat kereső és felfedező látásmód, az útkeresés hiánya. Tehetségen múlik, hogy a fiatalok megtanulják: a szenvedélytelen, vérszegény mondanivalójú alkotás nem hangolja érzelmekre, nem köti le a nézőt.

Kedvező szezon előtti lehetőség!

JAWA IDEAL

robogó

most OTP hitelakcióban, részletre is vásárolható!

Ára: 5.600 Ft

(73)

detések

is feladhatók a Kiadó címére
kívánt szöveggel. Hetköznap L—
A- első szó kettőnek számít.

Jókarban lévő Trabant 500-as eladó. Megtekinthető szombat, vasárnap Keszthely, Kossuth u. 66/a

Bikácsi Daniella

Bemutatott műve:

„Temető", pastell, 70 x 100 cm.

Rozványi Márta: Studió 71.

Budapest, 1971

Bikácsi Daniela, [ ]

Kiállít a Stúdió Galériában.

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. júl. 28.

Bikácsi Daniella, grafikus

A Stúdió Galériában megnyílt kiállításának ismertetése.

P. Sz. J.: A finom színek művészete

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 9.

Bizáczi Daniela

pasztellképei kiállításon szerepelnek július 26-tól a Stúdió galériában

Magyar Nemzet 1972 július 23
9. old.

Bikácsi Daniela festő

Képei Ziállitáson szerepelnek

a Fiatalok Stúdiójának Ziállitásán

/Dürer terem/

Magyar Nemzet augusztus 6
1972
6. old.

Bikácsi Daniela és Kovács Tamás festőművészek

A két müvész kiállitását julius 26.-án nyitják a Studió Galériában, -mint a lap, -kulturális eseményekkel foglalkozó rovata- közli.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. juli. 22.
XVI. évf. 3o. sz. 2. lap.

Bikàsi Daniela

Temetö, pastell 70x100 cm

Studio '71

Bikáni Daniella

szerepel az

Egervár 71 távlatok

T. A.: Ujítók, útkeresők
Egervárról

Zalai Hírlap 1971. VI. 13

Bikácsi Daniella

Tájképeire

2000 ft-os díjat kapott a
városi tanácstól az alábbi
táslatou

N.N.: Megnyílt az Egervár 71
Liáhítás Zola egerszegen

Zala. Hirlap 1971 VI. 8

Bikácsy Daniella

Emlékre

Fiatal képzőművészek kiállítása
Kecskeméten Petőfi téren Kecskemét
1970. jún 7.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

JÚLT 21

PETŐFI NÉPE

Kecskemét

A LEGJOBBAK

A TÉNY: negyvenkét tanyai iskola kisdobosai között a madaras-göbölyjárási srácok lettek az elsők, elnyerték a megyei úttörőszövetség vörös selyemzászlaját. Hangulatos ünnepség keretében Pap István megyei úttörőtitkár adta át nekik a kitüntetést és a jutalmat: háromezer forintot kapott a csapat; vezetőjüket, Müller István tanítót pedig külföldi üdüléssel ajándékozták meg.

A selyemzászlóra szalagot kötött a KISZ, a határőrség és a községi úttörőcsapat képviselője; jelen voltak az ünnepségen a járási pártbizottság és tanács küldöttei és szinte teljes számban a falu vezetői: párttitkár, tanácselnök, tsz-elnökök, orvosok, pedagógusok...

HÚSZ alsótagozatos tanulója van ennek a községtől öt kilométerre eső iskolának. Kedves műsorral szórakoztatták vendégeiket: mindenki szerepelt! A fiúk székestáncot mutattak be pörgekalaposon, bő gatyában, a lányok meg madarasias népviseletben táncoltak. Botladoztak, melléfogtak, de éppen ez a mackós ügyetlenség volt talán a leginkább szívderítő a műsorban. (Észrevettem: az egyik fiúnak alaposan ki volt bélelve papírral a kalapja, s így is csak a füle tartotta —; a lányok meg, ha ki is estek néha az ütemből, szoknyájukat már tudják libbenteni...)

A műsor után együtt ültek a fehér asztal mellett a gyerekek, a szülők és a vendégek: birkapörköltet tálaltak nekik. A birkát a tsz adta, a bort a szülők. Azután megszólalt egy harmonika is: Odor István, a járási pártbizottság munkatársa kísérte a nótákat...

A SZÜLŐK VÉLEMÉNYE: „Szeretjük ezt az iskolát. Központja ez ennek a tanyavilágnak. Örülünk a kitüntetésnek. Pista — mindenki így ismeri a tanítót — igazán közénk való: mindent megbeszélhetünk vele. Egyszer már itthagyott minket, bement a faluba tanítani, de csakhamar visszahúzta hozzánk a szíve. Itt érzi igazán jól magát!" „Gyakran összejövünk az iskolában beszélgetni, télen bálozni is." — „Jó közösség van itt együtt! Összetartunk! Minden évben együtt megyünk kirándulni. Az idén itthon maradunk, mert gyűjtjük a pénzt egy fekete-tengeri kiránduláshoz. Jövőre tervezzük..."

GONDOK?

„Csak a villannyal vannak problémák. Még 150—200 métert kellene vezetni, s akkor minden tanyát be lehetne kapcsolni. Sok helyen van már mosógép, televízió, de nem tudjuk használni. A tszközpont vezetéke elbírná még ezt a terhelést... Saját költségünkön szereznénk oszlopokat is. Csak engedélyezzék már!" — „Naponta egyszer kijöhetne erre az autóbusz is..."

Bognár András

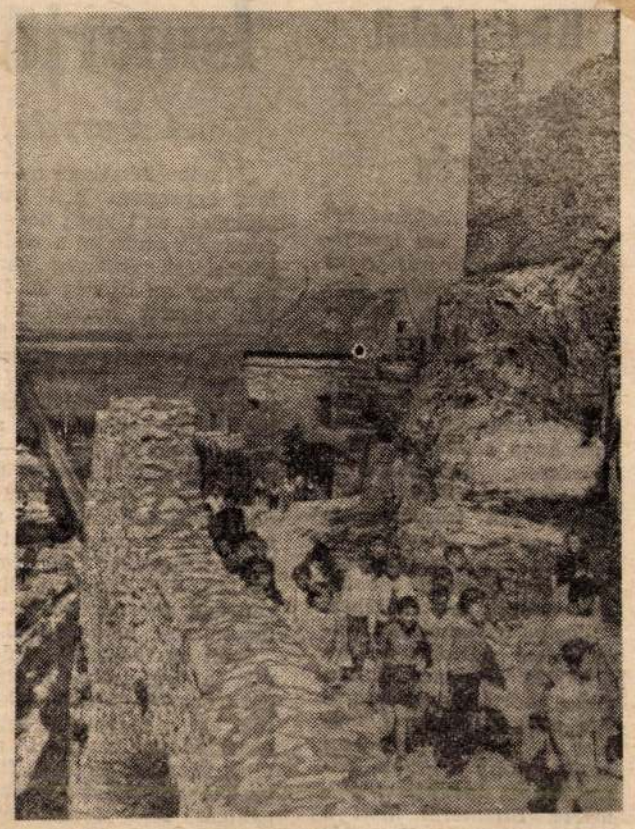

A közös kirándulás a diákok kedvenc nyári programjai közé tartozik. A kecskeméti általános iskolások egy csoportja Siklós várába látogatott el. A középkor hangulatát idéző környezet szemléletesebbé tette számukra történelmi tanulmányaikat, sok tanulságos és vidám élménnyel tértek vissza Kecskemétre.

Fiatal képzőművészek kiállítása

A Kecskeméti Katona József múzeumban vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel kiállítás nyílik azoknak a fiatal képzőművészeknek a munkáiból, akik az utóbbi években hosszabb időt töltöttek a Művészeti Alap kecskeméti alkotóházában. A tárlaton Bikácsy Daniella és Lengyel Károly festményei, Baksa Soós Krisztina, Götz János és Medve András, illetve Kovács Tamás és Révész Napsugár grafikái szerepelnek.

Az egymáshoz vezető út

Mostanában többször hallani, hogy a fiatalok különböző rétegei falun és városon egyaránt kezdik megtanulni az egymáshoz vezető utat. Nemrégiben például a televízió egyik népszerű ifjúsági műsorában, a „Halló"-ban figyelhettünk meg egy remek mondatot ezzel kapcsolatban. Azt mondta a KISZ-titkár: náluk a „fehérköpenyesek", az „irodások" és a „kékköpenyesek", a kétkeziek jól megvannak egymással, együttesen keresik a legmegfelelőbb szórakozási és tanulási lehetőségeket.

Egy másik példa: a tázlári KISZ-titkár, egy csupa ügyes, talpraesett, értelmesszemű leány elmesélte, hogy nincs különbség a paraszt fiatalok és a diákság között, legalább is nem akkora, hogy ez válaszfalat jelentene. Így sűrítette a véleményét: megtaláltuk az egymáshoz vezető utat.

Úgy gondolom, arról van szó, hogy a változó társadalomban az egyének és az egyes személyek egyaránt változnak. Ma műveltebbek, jobb modorúak, jobb fellépésűek, mint tegnap és holnap még inkább azok lesznek. A tömegkommunikációs eszközök elterjedése, a falun, városon egyaránt tapasztalható kulturális felzendülés fokozatosan átalakítja az egyéneket, az ízlést, gondolkozást, életfelfogást. Ez eredményezi azután azt, hogy a régebbi egymásra sandítás, a gyanakvás, ellenségeskedés helyett a közös ügy felismerésében egymásra találnak a fiatalok.

Természetesen nem megnyugtató még mindenütt a helyzet. Madarason például azt tapasztaltuk, hogy ott az értelmiségi és a tsz-fiatalok közt szinte semmiféle kapcsolat nincs, egymástól elszigetelten élnek, szórakoznak.

Nem szeretnénk, ha bárki is azt hihetné: erőltetni akarjuk az egymástól távoleső, különböző rétegek „összeboronálását". Nem erről van szó: természetes az, ha az egymáshoz tartozók, a közös érdeklődésűek, hasonló műveltségűek együtt akarnak lenni. Ám vannak — gyakran — nagyobb megmozdulások, közös erőfeszítést kívánó célkitűzések, melyek sikeres megvalósítása feltételezi, megkívánja az összefogást.

Éppen ezért csak örülni lehet annak, ha egyre szélesebb és egyre járhatóbb lesz a fiatalok egymáshoz vezető útja.

Varga Mihály

1021

ifjúság

PETŐFI NÉPE MELLÉKLETE

Összeállította: Baranyi Pál

PIROSSAL ALÁHÚZVA

A KISZ Bács-Kiskun megyei Végrehajtó Bizottsága nemrégiben tárgyalta a szövetkezeti iparban dolgozó fiatalok helyzetéről szóló jelentést. A ktsz-ekben dolgozó fiatalok helyzetének elemzése folytatása volt annak a differenciált rétegmunkának, amelyet a munkásfiatalok körében végez a KISZ. Az elemzés fontosságát emeli, hogy Bács-Kiskun megyében 4865 huszonhat éven aluli fiatal dolgozik a szövetkezeti iparban. Mivel a KISZ-tagok száma mindössze 790, a szervezettség igen alacsonynak mondható még akkor is, ha figyelembe vesszük, hogy a közel másfél ezer szakmunkástanuló jó része az iskolai KISZ-szervezeteknél van nyilvántartva.

A jelentés 11 gépelt oldalon elemezte a szövetkezeti fiatalok helyzetét — az ülés résztvevői közül sokan és sok részletet jelöltek meg az előttük fekvő sokszorosított lapokon. Így szedtünk össze egy csokorra való gondolatot, azokat, amelyeket a legtöbben fontosnak tartottak.

A LEGTÖBB helyen azt tapasztaltuk, hogy a kisipari szövetkezetek választott testületeiben egyetlen fiatal sincs.

Ez sokszor okoz közömbösséget, zárkózottságot. Úgy tapasztaltuk, hogy a szövetkezeti bizottságok nem mindenben helyettesítik a szakszervezeteket. A szövetkezeti demokrácia erősítésében a helyi KISZ-szervezeteknek sokkal nagyobb szerepe lenne ebben a szervezeti formában, mint az állami vállalatoknál.

GÁTOLJA a KISZ-munka végzését a KISZ-vezetés gyakori cserélődése is. Több helyen néhány havi sikertelen munka után feladják a küzdelmet a fiatalok. Közrejátszik ebben az a tény, hogy sok helyen gyenge a szövetkezeti pártszervezetek segítségnyújtása.

SOK MÉG az igényeket minimálisan sem kielégítő, egészségtelen munkahely, a régi, elavult berendezés. Általában ezeken a helyeken elmarad a szociális létesítmények fejlesztése is.

A KTSZ-BEN dolgozó fiatalok életszínvonalában megmutatkozik a megfelelő fizetés, amely általában meghaladja az állami vállalatoknál dolgozó munkásfiatalokét. A fizetés mellett természetesen sokat jelent a szülői támogatás is, valamint a ktsz-ekben adódó kötetlenebb kereseti lehetőségek.

NEHEZÍTI a KISZ-munkát az a tény, hogy kevés a szövetkezetekben a magasabb képzettségű fiatal szakember.

A taglétszám kedvezőtlen alakulásában az is szerepet játszik, hogy a megyében dolgozó 59 ktsz közül csupán 29-ben van KISZ-szervezet, vagy KISZ-csoport. A többi ktsz-ben így a lehetőség sem adódott a fiataloknak a közös tevékenységhez.

ÁLTALÁNOS jelenség, hogy a KISZ vezetői nem élnek szervezeti szabályzatban biztosított lehetőségekkel, többnyire nem is ismerik azt. A KISZ-megbízatások rendszerét csak néhány jól működő szervezet vezetősége alkalmazza (például a Kiskunfélegyházi Építőipari Szövetkezet).

A SZÖVETKEZETI fiataloknak alig van hatékony munkakapcsolatuk a művelődési házakkal, ez annál kevésbé érthető, mivel kulturális célokra jelentős összegeket utalnak át a ktsz-ek a községi kultúrközpontoknak.

BESZÉLGETÉSEINK során a ktsz-ek vezetői elégedetten nyilatkoztak az ifjúságról. Munkájuk általában jó, fegyelmezettségükkel sincs probléma. És végül két javaslat:

A GYAKORLATBAN is érvényt kell szerezni annak, hogy valamennyi, fiatalokat érintő kérdés megtárgyalásánál jelen legyen a szövetkezeti fiatalok képviselője.

A szövetkezetek vezetői gazdasági feladatok megoldásánál használják ki jobban az ifjúság tennivágyását, alkotásvágyát, az új iránti fogékonyságát. Bízzanak rájuk jelentős feladatokat, vonják be őket a vezetésbe.

A NYÁR DIVATJA

TÁBORNYITÓ

JÓCSKÁN BENNE VAGYUNK A NYÁRBAN, ÉS ELKEZDŐDÖTT MÁR AZ ÉPÍTŐTÁBOROZÁS „SZEZONJA" IS. PONTOSAN 10 400 FIATAL DOLGOZIK MAJD EZEN A NYÁRON ÉPÍTŐTÁBORAINKBAN BALÁZSPUSZTÁTÓL VASKÚTIG, ÚJBÓGTÓL BALOTASZÁLLÁSIG. GYÜMÖLCSSZEDÉS, NÖVÉNYÁPOLÁS, ZÖLDSÉGSZEDÉS VÁRJA a FIATALOKAT. ÉS PERSZE SOK-SOK SZÓRAKOZÁSI LEHETŐSÉG, JÓKEDV, VIDÁMSÁG, EGY ÚJABB NYÁR HASZNOS IDŐTÖLTÉSSEL, ÚJ BARÁTOKKAL, ISMERETSÉGEKKEL.

— Hány vidám portrét készített a fotósotok és pont engem kérdezel, aki nem mosolygok! Elfoga-

dom, ez is lehet kiválasztási szempont. Természetesen és is megyek táborozni az idén, sőt, mire ezek a sorok megjelennek, már túl is leszek az első izomlázon. (A lapátolástól — nem tudom miért — a lábaim fáradnak el először.)

Eltölthettem volna ezt az esetleg utolsó nyarat — ha nem vesznek fel a számviteli főiskolára érettségi után azonnal, dolgozni megyek — strandolva, szórakozva nap mint nap, kirándulással, de én úgy szeretnék vakációzni, mint a korábbi években, és mint a többi diák. Ehhez pedig a munka is hozzátartozik. Két hetet töltök majd Nagymaroson, vasutat építünk, illetve segítünk építeni a szakembereknek.

A munka a legfontosabb, természetesen, de a táborokban annyi minden másra jut idő, művelődésre, sportra, szórakozásra. Biztosan lesz most is ki mit tud, dalverseny, tábortűz, tánc, hallgathatjuk valamelyik fővárosi beat-zenekart, és persze sokat fürdünk majd a Dunában. Ennyi körülbelül elegendő is két hét programjául, de Nagymarosnak olyan jó híre van, hogy őszintén szólva mindannyian többre számítunk...

Valószínűleg elvisznek bennünket kirándulni Visegrádra, Esztergomba, e két helyen pedig van látnivaló.

Néhány szót őszintén a pénzről is. Jól jön, persze, hogy jól jön, de nem ezért csináljuk. Biztos vagyok benne, ha egy fillért sem fizetnének akkor is ugyanennyi jelentkező lenne, a tábor távolról sem kereseti forrás.

Hogy mégis mi a jelentősége? Számomra például az élmény. Hogy idegen srácokkal is milyen jól meg tudjuk érteni egymást, hogy percek alatt megtaláljuk a közös nyelvet. Ilyenkor egy kicsit azt is le tudom mérni — valójában ki is vagyok. Egy új környezetben kell helytállni, és nem csak a munkában de a közösen eltöltött idő minden percében.

És még valami. Azt mondják, vízparton jobban barnul az ember, ergo én leszek a legbarnább tinédzser Kecskeméten ha hazajövök.

Ennyi jó... Hát nem megéri?

B. P.

Közérdekű magánfelmérés

Egy „magánfelmérés" tanulságai címmel igen figyelemre méltó írás jelent meg a Filmkultúra legutóbbi számában. Szerzője, Ferencz Zoltán, katonai szolgálatát tölti Kalocsán, s ez a tény már önmagában is felkeltheti érdeklődésünket. Ritka eset, hogy a Magyar Filmművészek Szövetségének rendkívül igényes folyóirata olyan írásoknak is helyt adjon, amelyeknek szerzője nem tartozik a filmalkotók vagy hivatásos esztéták szűk köréhez.

Végigolvasva az írást elismeréssé változik az érdeklődés. Ferencz Zoltán széles körű és módszerében nagyon alapos felmérést végzett katonatársai között, hogy a filmművészet iránti igényeiket elemezze. Elismerés illeti a szerzőn kívül a válaszadókat is, mert a 10 legemlékezetesebb filmélményükként felsorolt mű mind értékes, valóban művészi rangot képviselő alkotás. A legtöbb szavazatot a Nagyítás, a Szegénylegények és a Ha című film kapta. Érdekesség, hogy a legjobbnak tartott 10 film között egyetlen vígjáték sem fordul elő, ami véleményünk szerint nem a katonaftatalok borús szemléletét tükrözi, hanem azt, hogy a 18—20 évesek korosztálya elsősorban a társadalom, a történelem és a személyiség kérdéseit legkritikusabban, legnyíltabban föltáró alkotásokat várja a művészettől.

Másrészt a vígjátékalkotók gyengeségéről vallanak a kalocsaiak szavazatai, hiszen a legrosszabbnak tartott 10 film között 6 vígjáték fordul elő. Nem szórakozást vár tehát elsősorban a filmkedvelő ifjúság, hanem tudatformáló műveket. Annál szomorúbb, hogy a filmforgalmazás illetékesei kevéssé veszik figyelembe ezt az igényt. Reméljük egyre kevesebb olyan esettel találkozunk a jövőben, mint a Ferencz Zoltán által említett kalocsai moziüzem vezetőé, aki az anyagi kockázattól félve kalandfilmet tűzött műsorra egy értékes magyar film helyett.

Ismerjük meg az ifjúságot

A Forrás ifjúsági számának ürügyén

„Minden kérdésről nyíltan, egyenesen kell beszélnünk, az ifjúság nehezen tudja elviselni a mellébeszélést. Szükség van rá, hogy az ifjúság körében végzett munka tudományosan megalapozott legyen, objektív reagálást jelentsen az ifjúság rétegeinek, korosztályainak igényeire, segítse elő a társadalomban lezajló — az ifjúságot közvetlenül érintő — folyamatok tudományos feltárását és a feladatok megalapozottabb kitűzését." (Részlet az MSZMP Központi Bizottsága február 18—19-i ülésen kelt határozatból.)

Mint az idézetből kitűnik, a legfelsőbb szintű pártirányítás is híven tükrözi azt a megnövekedett érdeklődést, amellyel a világ közvéleményének figyelme az ifjúsági mozgalmak felé fordul az utóbbi években. Persze a skála hihetetlenül széles a szocializmus építésére tudatosan készülő ifjúkommunistáktól a hippik garázda változatáig.

Sajnos, a magyar könyvkiadás és a folyóirat-irodalom a legutóbbi időkig alig reagált a nagyszabású folyamatra. A múlt év végén jelent meg az Ifjúságszociológia című kötet. Néhány héttel ezelőtt pedig a „Kutatási módszerek az ifjúságszociológiában". Ennek a hazai problémákra való közvetlen reagálás, a tudományos módszerek elterjesztése a célja.

Még néhány kisebb jelentőségű kiadványt és néhány folyóirat meglehetősen erőltetett vitáit nem számítva, eléggé gyér tehát az ifjúsággal foglalkozó irodalom. Éppen ezért a megye szellemi életét figyelemmel kísérőket nem kis örömmel tölti el, hogy folyóiratunk, a Forrás legutóbbi számát teljes egészében az ifjúság ügyének szentelte. Még inkább örvendetes, hogy a folyóiratban közölt írások átlagos színvonala eléri a jó országos színvonalat.

Mindezt azért bocsátottam előre, mert tapasztalatom szerint még az ifjúság nevelésével hivatásszerűen foglalkozók között is nagyon sokan vannak, akik az országos kitekintés igényét hangoztatva lebecsülik a „helyi" kiadványokat. (Mintha nem az írások színvonala, hanem kiadásuk helye döntené el, hogy milyen széles körben visszhangoznak!)

Az ellenzők másik táborában a konzervatív módon gondolkodók találhatók, akik az ifjúság vizsgálatának szükségességét egyértelműen elvetik, vagy legalábbis erősen megkérdőjelezik. Részint a különböző életkorú nemzedékek hagyományos, tehát épp ezért jelentéktelennek tartott szembenállásáról beszélnek, ami nem érdemel különösebb figyelmet. Másrészt vulgármarxista módon a társadalom mozgását csak merev osztálykeretek között tudják elképzelni, tehát a más szempontú elemzésben azonnal revizionizmust szimatolnak.

Nem lehet vitás, hogy mindkét álláspont helytelen. Az a tény, hogy a különböző nemzedékek között mindig voltak ellentétek, és ezek általában az idősebb generáció álláspontjának győzelmével simultak el, egyáltalán nem jelenti azt, hogy a tudomány és technika korának — különösképp a szocialista országokban — ugyanezt a gyakorlatot kellene követni. Hasonlóképpen helytelen az osztályszempontúság gyengülésétől félni. Sőt: a fiatalság sajátos problémái — a nyugati diákmozgalmak mutatják ezt legvilágosabban — sok esetben elvezethetnek bennünket az osztályellentétek teljesebb látásához. A társadalmi jövő elengedhetetlen feltétele tehát az ifjúság jobb megismerése, jogos igényeinek teljesítése.

Ezt a megismerést a maga eszközeivel eredményesen segítette a Forrás legutóbbi száma. Az Önvizsgálat rovat, amelyben fiatal értelmiségiek válaszoltak a szerkesztőség kérdéseire, *elsősorban őszintesége* miatt érdemel elismerést. A társadalmat figyelő, kritikára és önkritikára egyaránt bátor fiatalokat ismerhettünk meg a nyolc válaszadóban. Olyan pályakezdőket, akik épp azért, mert önmaguk tehetségében, képzettségében bíznak, a társadalomtól is többet igényelnek, szociális és erkölcsi honorálást, támogatást egyaránt. Ha egyik-másik kijelentésük vitára is ingerli az olvasót, ez inkább a pontos megfogalmazásra, alapos bizonyításra nem eléggé figyelő fiatalos előadásmódból fakad.

Igen fontosnak tartom, hogy majd mindegyik megkérdezett foglalkozik az ifjúsági szövetséggel. Felelevenítik a már lezárt vitát a KISZ élcsapat jellegéről, és még differenciáltabb, „ifjúságra szabottabb" feladatokat követelnek. Reméljük, hogy a fiatal értelmiségiek nemcsak bírálói, hanem segítői is lesznek a kommunista ifjúsági mozgalom tökéletesedő munkájának.

Az önvizsgálatokon kívül még a Hazai tükör rovatot, azon belül is Gál Farkas és Hatvani Dániel írását emelném ki. Gál olyan nem szívesen emlegetett témát mer szépítés nélkül elemezni, mint az ifjúság bűnözése. Hatvani pedig egyetlen falu — Jászszentlászló — példáján fel tudja villantani a mai falusi fiatalság egyáltalán nem ideális helyzetének legtipikusabb eseteit. Mindkét írás, mert nyílt hangú, és nem kerülgeti az úgynevezett kényes kérdéseket, cselekvésre, társadalmi összefogásra serkent. Hadd jegyezzük meg itt, hogy szívesebben olvasunk a Forrásban jó tanulmányokat, szociográfiákat, mint gyengébben sikerült szépirodalmi alkotásokat. (Sajnos, az ifjúsági számból az utóbbiak sem hiányoztak.)

Reméljük, hogy a Forrás következő számaiban sem szűnik meg állandóan napirenden tartani az ifjúság ügyét, aminthogy már az ifjúsági szám előtt is több örvendetes jelét láttuk annak, hogy a folyóirat kiváltképp pártfogolja a bátor kezdeményezést, a haladó szellemű útkeresést, a kritikai szemléletet.

Komáromi Attila
a KISZ megyei bizottságának munkatársa

Bikácsi Daniela

Részt vett a tárlaton.

Lotoria Miklós: I. Országos Román Ennivészeti Kiállítás.
Művészet, 1970. junius – 43 lap.

Bikácsi Daniella

A kaszkeméti művésztelepen dolgozik

N.N.: A kaszkeméti művésztelep télen

Petőfi Hépe 1971 I. 15

Bikácsy Daniella

Rövidmeltatás

Sz. J. Hét fiatalnimvész tarlata
Petőfi Nápe, Kecskemét 1970. jul. 16

Bikácsi Dániela

Zománc művel
szerepel az alábbi tárlatok

(bl): A Képzőművészeti Főiskola
növendékeinek kiállítása

Dolgozók Lapja 1969. VII. 1

Bikácsi Daniela

Zománcképekkel szerepel az alábbi tárlaton

Csongrády Béla: Zománcművészeti szerepszemle Salgótarjánban

Nógrád 1969 XII. 24

Bikácsi Daniela

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 MÁR
IFJÚ KOMMUNISTA

1021

Bikácsi Daniela:

FALU A VÖLGYBEN

A nyugati fantasztikus művek szerzői pesszimistán szemlélik ezt a képzeletben kibontakozó harcot. A nemrég megjelent *Riadó a világűrben* c. kötet erről győzi meg az olvasót. Lem alapmagatartása humanista, valamifajta önmagán is mosolygó, de a világ, a létezés és a gondolkodás iránt mindig csodálatot érző, a felvilágosodás korára jellemző szemléletmód.

A kötet legszebb írása a címadó elbeszélés. Lymphater, a zseniális fiatal tudós életét teszi rá, hogy előállítja laboratóriumi úton a matematikailag elképzelhető „Tökéletes Agyat". És a kemény évtizedek után felragyogó siker egyszeriben fe-

gunkat. Godard házi olvasmányaival, lemeztárával, titkos vonzalmaival, amelyek részben megegyeznek a mieinkkel. Jó nagy részben – és ez a felismerés is tárgya és célja a filmnek. Hogy tudásaink szörnyű bizonytalansága, az értelem és ismeret érvényességébe vetett minden kétely ellenére létezik egy közös nyelv, egy kultúra. Még ha törmelékei, holt emlékei között járunk is térdig – minden megvan. Ezt is jelenti Európa.

Godard mégsem a bús képű értelmiségi panaszát adja elő. Hőse nem az utolsó művész vagy az utolsó intellektuel, hanem az utolsó spion. A kém. Mintha a posztmodern művészet benne találna reprezentatív hősére. Az ügynök itt él, de máshova való, de úgy kell tennie, mintha idetartozna, de ahhoz, hogy úgy tegyen, úgy is kell éreznie. Mintha. Maszkok és látszatok közt bujkáló alak, két identitással, két világ között ingázó idegen (s akkor még nem is beszéltünk a kettős ügynökökről). A kém, akit kinn hagytak a hidegen: Lemmy Caution (Eddie Constantine-hoz hozzánőtt ez a szerep, filmről filmre jár benne, már Alphaville-be is így érkezett vagy 30 éve). Kopott, fázós, öreg spion, a falhúzás óta működik Kelet-Berlinben, mára úgy él, úgy is gondolkodik, mint egy NDK-nyugdíjas. Gyűrött, barázdált arcán egy egész keletnémet élet sorstérképe. A hideg felengedett, indulhat vissza. De megvan-e még a Nyugat? És merre van?

Az orosz katona nem érti, Don Quijote nem válaszol, egyedül a keletnémet teherautó-sofőrnek van róla valami bizonytalan elképzelése.

Az orosz katona nem érti, különben is megy a hajója. Dmitrij búcsúzik, Sosztakovics marad, Caution csalhatatlan kémérzékkel veszi a katonával ellenkező irányt. Talán Weimarban időz a leghosszabban, Freud doktor híres páciense, az apakomplexusától megszabadult Dóra kalauzolja. Szellemkíséret. A könyvtárszobában rég halott német gondolkodó történelemfilozófiáját fordítják franciára. Hegel az értelmetlenségen (esztelenségen) keresztül érvényre jutó értelemről, az ész cseléről beszél, mintha meg akarná kontrázni Spengler komor jóslatát a Nyugat alkonyáról. Marx névbetűit (M-RX) viseli az az elegáns autó, mely áthajt a sárba lökött Karl Marx strasse utcatáblán. Meghalt a király... de a gondolat nem vész el. Behatolva a tömegekbe anyagi erővé válik – idézi Cautiont, de kétségei lehetnek, inkább maga menti át viseltes aktatáskájában. Mert téli utazása végén megtalálja a Nyugatot: ott van, ahonnét elindult, Berlinben.

Godard nemcsak filmje címével, de képekkel is felidézi az 1947-es Németország nulla évet. Rossellini nem akármit cselekedett, mikor közvetlenül a háború után a németek szenvedését merte mutogatni. Európa viselte még a pokoli pusztítás nyomait, orrában az égőáldozat szagával, be nem gyógyult sebeiben az eleven gyűlölettel átkozta a Gonoszt. És nem múlt el még a dermesztő értetlenség, hogy mindez megtörténhetett. Azóta sem múlt el. Rossellini nyomán járt Lars von Trier is: nem jók és rosszak között húzva meg a határt, hanem azok közt, akik már ismerik a szenvedést, és akik még nem. Az amerikai-német fiatalember odaátról jön, mégnemországból. Nem tud és nem ért semmit: ártatlan. Meg kell merülnie, oda kell adnia magát. Föl kell robbantania a Zentropa vonatát a hídon. Ezt a tettet egy ártatlan nem veheti magára, hogy képes legyen rá, úgy kell éreznie, mint egy német, mint Werwolf-terrorista szerelme: ezen a németországi éjszakában robogó vonaton nem utaznak bűntelenek. Itt mindenki túlélő, aki maga is ölt már, vagy hagyta, vagy végignézte mások halálát. A filmben a németből lett amerikai elhárítótiszt, ügynök: Eddie Constantine.

Majd ötven évvel a második háború után Lars von Trier Európája viharokat kavart. Nevezték nácibarátnak és antiszemitának, németellenesnek és Amerika-ellenesnek. Mert nem hajlandó különbséget tenni szenvedés és szenvedés között. Mert nem vállalja az ítélkezést – senki fölött, semmilyen értelemben. Csak elmond egy elhallgatott történetet; egy emberről, egy országról, egy időről.

A felosztott Németország, benne a megosztott Berlin (micsoda ördögi ötlet!) Európa eleven szégyene volt, a fal botránykőből épült, nem lehetett megkerülni. (Mégis megkerültük, naponta vagy évente, repülőn, vasúton, földalattin és gondolatban.) Aztán ledőlt darabkáit szuvenírként árusítják a ponyván a történelem egyéb kacatjainak társaságában. Godard utolsó kémje úgy járja be a leírt, eltűntnek nyilvánított Kelet-Németországot, ahogy Wenders történetmondója bóklász a senki földjén, a hajdani Potsdamer platz helyén. Ez a két öregember tud valamit: tudnak egy történetet, és tudják, hogy szükségük van a múltra, és benne a magunk történetére. Wenders Homérosza az emberek közössége számára akarja feledésből, hazugságból, hallgatásból föltámasztani Németország és egy Berlin nevű város történetét. Godard megrendelése arra szólt, hogy csináljon egy 20 perces filmet a magányról. Vett egy kémet (lehet-e magányosabb szakma?), vett egy megszűnt országot, vett egy táblát: a magány története. Meg egy másikat: a történelem magányossága. Szegény, magányos történelem, az ember elhagyta, kiköltözött belőle.

Mert nem tudunk emlékezni és nem tudunk felejteni. Nem akarunk emlékezni a magunk történetére, és nem akarjuk elfelejteni a másikét. Így lesz a történelem bűnös tettekre következő bűnös igazságosztások története. Rémisztő az ember ítélkező dühe. Hogy meg nem kérdezné: ki vagyok én, hogy mások felett ítéljek? És föl sem éri Martin Buber kérdését: ki vagyok én, hogy megbocsássak?

Godard-tól tudjuk, hogy gyűlölte a Trabantot, „a leszűkített gondolat modelljét" látta benne. Magánemberként arról képzelgett, hogy büntetésül egy Trabantba kéne bezárni Honeckert. Filmrendezőként egy szava sincs Honeckerről és rendszeréről, de az NDK-t mutatva pár Trabant óhatatlanul képbe kerül. Csoportos szereplőként suhannak a háttérben. De van egy sztár is, vele kezd a film, hogy aztán egy emlékezetes jelenetben még egyszer visszatérjen: ennek a képnek – a szomorú téli táj, hátterében szélmalom, a bugyikék Trabantot toló Sancho Panza, s mögötte jó Rocinantéján a búsképű lovag szikár alakja – helye lesz a filmtörténetben. Magas, finom kultúra és súlyos földi sár, elégia és vad humor. Meg tán csöppnyi irigység: szerencsés pasas ez a Don Quijote. Van neki története. Egyszer régen elbeszélőre talált, és innen fogva, míg lesznek más történetek, szabadon járja Európa útjait. Meddig még?

Kopott, fázós öreg spion

Egy magyar ufó naplója

„Csak valóságos érzékelés szerint ítélek magamról, nem pedig okoskodással."
Montaigne

Az alábbi, ismeretlen eredetű naplószerű feljegyzéseket dr. Felleghy Endre professzor, neves ufológus és gabonakör-kutató bocsátotta lapunk, a Beszélő kizárólagos rendelkezésére.
Az írásokra a Magyarországon fellelt és nagy visszhangot kiváltó, felettébb rejtélyes és mindmáig magyarázat nélküli gabonakörök térképezését végző tudósteam bukkant munkája során.
A világszerte elismert és nagy szaktekintélynek örvendő Felleghy professzor ismereteire alapozott véleménye szerint egyáltalán nem zárható ki annak a lehetősége, hogy ezek a feltételezéseink szerint pontosan, napra, percre dátumozott észrevételek, rezümék egy ma is hazánk területén élő, megfigyelő feladattal megbízott, jó szándékú „idegen" feljegyzései, amelyek egy „más" bolygó eddig ismeretlen civilizációjának barátságos látogatását előkészítendő születtek, valamely nagyszabású, reprezentatív jelentésnek szolgálva alapul.
A Beszélő nem a szenzáció kedvéért ad helyt a Felleghy-team által rendelkezésére bocsátott „ufójelentéseknek", hanem annak a jól felfogott társadalmi kívánalomnak érdekében, hogy szerény eszközeivel maga is hozzájárulhasson humán és nemzeti önismeretünk fényes kincsesházának további gyarapításához.
A szerk. megjegyzése: Mindazonáltal maradéktalan tiszteletben tartva a vendégnek kijáró vendégjogot, semmilyen körülmények között nem tartaná ildomosnak pro/contra megjegyzéseket fűzni a megfogalmazott észrevételekhez.

01241107. Van már a magyarnak tengere újra! Ostobaságból.
01271435. Sokan még fizetnének is azért, hogy láthassák magukat a képernyőn. Talán velük kellene megtölteni a televíziót.
01271814. Egy anyagból bizonyosan nem lehet várat építeni. De vajon gőgből és dölyfből lehet-e?
01271002. *"...és Isten megteremtette az embert. Kimerült volt és másnapos..."*
01282351. Sokan hisznek benne, hogy az emberiség végső kataklizma nélkül kigyógyulhat önhittségéből. Ez is csak azt bizonyítja, hogy soha.
01291627. A tehetségnek a törvényszerűségeket kell felismernie, a géniusznak elég csak önmagát.
01291956. *Itt a Földön, mindenek ellenében csak az elmúlás örök.*
01301415. Ezen a télen már azon sem csodálkozhatna senki, ha Magyarországon felfelé kezdene hullani a hó.
01301741. A huszadik század végi magyar gondolat illuminációs és valóságellenes.
01302134. Testámentum: A 14. kerületben az nyerje meg a következő választásokat, aki leaszfaltoztatja a Thököly utat.
01302357. A nem politizáló ember könnyen összetéveszthető egy másik földlakóval, amelyiknek tülök nőtt a homlokán.
01310731. MDF-es hiszekegy: Magyarország fővárosa továbbra is Tirana.
02011146. Hogy Szentágothai professzor és Kéri tábornok urak mit csinálnak a parlamentben, tudható. De mit csinálnak éjszaka?
02011432. Az ostobák a csodákra spekulálnak, az okosok az ostobákra.
02011457. A nagy és stabil teória is sok kis ingatag teóriából áll.
02011926. *Verdesd szívek szárnycsapásai.*
0202813. A willendorfi Vénuszt is becézgette valaki.
02020900. Az emberek azért szeretnek utazni, mert abban reménykednek, hogy valahol sikerül ottfelejteniök addigi önmaguk.
02022041. Itt lenne az ideje, hogy Közép-Európában csak jegyre lehessen kapni gyűlöletet.
02022328. A teremtésben nincs az embernél feleslegesebb.
02022310. A törpék országában törpék az óriások is.
02030009. Ha nem lennének reményeink, boldogan élnénk az életünk.
02031023. „Jogok? Kinek van joga követelni, hogy másokat kemencébe vessenek?" (Kahane rabbi)
02031537. Ha valóban Isten teremtette volna az embert, akkor zsebet is varrt volna rá.
02031954. Minden születés egy új halál kezdete.
02040912. Ha valaki a harmadik mondat után sem vesz levegőt, biztos lehetsz benne, azt sem tudja, hogy mit beszél.
02041609. Egy angol, vízöblítéses porcelán csésze segítségével az ember minden áldott nap szembenézhet saját lényegével.
02041930. Szegény Kupa Mihályunk csak ugyanannak a templomnak a macskája maradt, amelyiknek egyben az egere is. És persze nem lett szebb a harangozója se.
02041955. A gondolat még nem tett, és a tett még nem gondolat.
02042203. Az emberek java része leginkább a tűzhely körül érzi otthon magát. Az ősök szellemei itt járnak közöttünk.
02042319. A magyar az a fajta ember, aki ha előrenéz, akkor is hátra lát.

HAJDU ISTVÁN

Színes víz

Nemzetközi akvarellkiállítás az Ernst Múzeumban

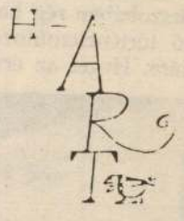

Cyranósan a kritika elé mennek a kiállítás szervezői a címmel – Színes víz –, mintha maguk is azt akarnák sugallani: az akvarell nem komoly dolog. Az önirónával töltött labdát illetlenség, sőt aljasság lenne leütni, mondjuk inkább azt – elvállalt és tudott eleganciával (s nem is hízelgően hamiskodva) –, hogy felesleges itten az angolos-humoros keveset mondás, nincsen baj az akvarellel, nem rosszabb az más technikánál, még akkor sem, ha nem éppen a legelőkelőbb, de hát sohasem is volt az.

Ne hagyjuk tehát befolyásoltatni magunkat a szerénykedő Színes víztől, mert jobb ez a tárlat valamifajta vizuális málnaszörpnél, s nemcsak azért, mert az iménti édes-ragadós jelzős szerkezet a maga képzavarával csak annyit ér, hogy éppen odacsusszanjon a már talán untig is emlegetett címhez, de jobb abban a tekintetben is, miszerint szerencsére nem a tájat vagy csendéletet kipárálló lazúrokról és puha foltokról kíván beszámolni.

Hanem hát nyilván magáról az eljárásról, s arról, mit ér az akvarell, ha a kilencvenes években készítik Közép-Európában. A választ meglehetősen egyöntetű: a vízfestés éppúgy elveszítette kanonizált szabályait, mint bármely más technika; olyannyira vegyül benne más módszer, mint amennyire elvegyítheti önmagát is a tőle sokáig idegennek tartottakban. Ami pedig a lényeget

illeti, a dolog nemességét vagy nemtelenségét, azt *Bukta Imre* fogalmazta meg kegyetlen pontossággal és mérhetetlen iróniával *Kerti infúzió* című munkája révén (mely korai mozgó installációinak őszinteségét, egyúttal ravasz humorát hozta vissza). Bukta interpretációjában a nedvdús akvarellt – tehát a művészetet magát –, avíttas ventilátor juttatja vissza a tájba, megfordítva a könnyes esztétikai processzust, melynek folyományaként valaha a látvány, a természet költözött vagy legalábbis kúszott rá a leképezés síkjára a tekintet segélyével, hogy ottan megragadjon és tanítson.

Bukta valódi realizmusával és kínosan precíz természetelv(h)űségével szemben másfajta értelmezés nyilatkozik meg a hét országból jött harmincnyolc művész munkáinak zömén. Valami sajátos összefoglaló rajzolódik ki általuk az elmúlt ötven év expresszív, mondjuk meg pontosabban, absztrakt expresszionista és informel törekvéseiről; a szó szoros értelmében oldott traktátus Pollocktól Wolson át Schnabelig akvarellben és közép-európaiasan elbeszélve. Persze olykor a leckefelmondás kötelezettsége is érződik, mint a román *Nistor Coita*, a szlovák *Mária Filova* vagy *Szentgyörgyi József* lapjain, máskor az expresszivitás és a hetvenes évek speciális, magyar regélő-, mesélőkedvének sajátos és nem sok eséllyel kecsegtető elegyével kerül szembe a néző (*Szily Géza* munkáin). Ugyancsak kiürültnek-kiszáradtnak hatnak már *El Kazovszkij* színterei, melyeken valami sokszor látott előadás szereplői várnak új mondatokra, vagy *Stefanovits Péter* nosztalgikus-bombasztikus emlékezései a vágyott múltra.

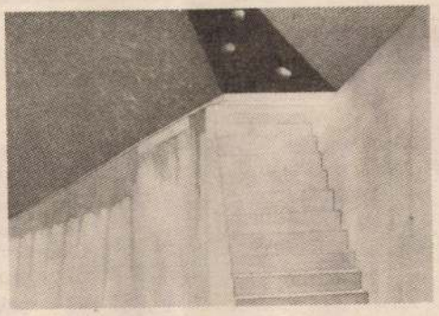

Bikácsi Daniela: Lépcső

A legjobb műveken a már klasszikussá lett hevületes attitűd – így a német *Barbel Esser*, a cseh *Anna Vancátová*, *Szirtes János* vagy az osztrák *Norbert Maringer* munkáin – autonóm értelmezést kap, ahogy sajátlag és igen meggyőzően működik egy másfajta világértelmezésben, a metafizikus helyszínfestésben *Bikácsi Daniela* is.

A tárlat – a maga archaikus-anakronisztikus vágyával, szándékával, miszerint be lehet még mutatni tiszta technikákat s azokon keresztül megmaradt műfajokat, mert léteznek még ilyesmik – tévedést, nem tudom ugyan, mennyire, de sajnálni való tévedést rögzít és tár a néző elé. Aki számára viszont egyáltalán nem kötelező, hogy az elmélet és a gyakorlat közösen megásott vermével törődjék: felhőtlenül merítkezhet a látványosan színes vízben.

Február 11-től egy hétig a Pont könyvesbolt (V., Mérleg u. 6.) 50 százalékos árkedvezménnyel árusít idegen nyelvű könyveket, idegen nyelvű útikönyveket és krimiket.

Liget Galéria – Cserepesház

Jövőgyűjtés

A Magyar Képzőművészeti Főiskola Intermedia Tanszék Jövőszemináriumának (Szcenário II.) első félévi zárókiállítása.
A Liget Galériában (XIV., Ajtósi Dürer sor 5.) és a Cserepesházban (VI., Vezér u. 28.) nyitva február 12–26-ig.
Megnyitó:
február 12-én 18 órakor.

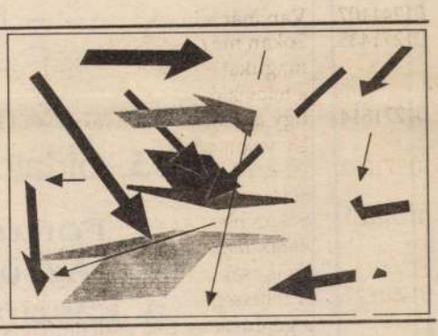

Lear király

Ács János rendezte meg Shakespeare *Lear király*át az Arany János Színházban. A bemutató február 12-én este 7-kor lesz. Előadások februárban: 18-án és 20-án. (VI., Paulay Ede u. 35.)

Rudolf Hervé **HARS VARIOS RAW MISTO** digit'art fracture kiállítása a Vasas Művészegyüttes Minigalériájában (VIII., Kőfaragó u. 12.)
Nyitva naponta 8–22 óráig.

Tea három cukorral

Ez a címe *Renan Demirkan* regényének, amely egy török bevándorló család négy generációját mutatja be. A szerző Ankarában született, gyermekkorát és iskolaéveit Németországban töltötte, és nemcsak sikeres író, hanem kitűnő színésznő is. A Goethe Intézetben február 12-én este 6-kor Dalos György és Szemes Zsuzsa beszélgetnek vele. Az esten szimultán tolmácsolás lesz.
(VI., Andrássy u. 24.)

Megjelent a februári

FORTUNA
JÁTÉKOSOK MAGAZINJA

A TARTALOMBÓL

– Jancsó 10 millió dollárért forgatna
– Totóösszeállítás: Túl a mélyponton;
Kulcsgyűjtők magánya; A szisztémák mestere
– Magyar szerencsevadászok Németországban
– Ryan's Gift, az év lova
– Németh Lehel, a szivacskirály
– A megátkozott keresztapa
– Bridzs: Bermuda Kupa; Póker: Fapofa és lőporfüst
– A 13. oldalon most is Fortuna-jegy: kész nyeremény

Fortuna – játékosok magazinja:
Az újságosoknál, a totózókban,
a kaszinókban és a biliárdszalonokban

Fortuna – játékosok magazinja
a szerencse (a)lapja

Fizessen be a szerencsére!
Ha egy évre előfizet a Fortuna magazinra, év végéig mindig esélyes:
minden hónapban 3 x 13000 forintot sorsolunk ki!
Többszörösen visszanyerheti az előfizetési díjat!
A Fortuna szerencsét kínál Önnek! Éljen vele!
Szeptemberben különdíj: szerencseút külföldre!

Új chicagói felhőkarcolók

A Műcsarnok Palme-házában (a városligeti Palme sétány 1-ben) december 11-én délelőtt 11-kor nyíló fotódokumentációs kiállítás bemutatja a Chicagóban napjainkban épült felhőkarcolókat.

Nyitva január 5-ig.

Romeo és Júlia Kaposvárott

Lukáts Andor rendezésében mutatja be a kaposvári színház Shakespeare *Romeo és Júliá*ját (a főbb szerepekben: Szakács Tibor, Börcsök Enikő, Bezerédi Zoltán, Spindler Béla, Csapó György, Molnár Piroska, Hunyadkürti György).
A december 4-i bemutató után előadások: 11-én, pénteken, 12-én, szombaton, 19-én, szombaton este 7-kor.

KEDVES BARÁTOM,
1958, – KAMASZKOROM ÓTA ÍROM GONDOLATI NAPLÓMAT LAUKADATLANUL, ÍRÓGÉPPEL, EDDIG 3700 OLDAL, SZÖRNYŰ– SÉG. MOST IRODALMÁR BARÁTOM (TIZEDÉRE RÖVIDÍTVE) KÖNYVET SZERKESZTETT BELŐLE. VAGY 60 ÁBRA IS. CÍME: „C. NAPLÓ". SAJNA, 652 Ft.
A MEGJELENÉS ALKALMÁBÓL A BALASSI KÖNYVESBOLTBAN (1023 BP. MARGIT U. 1) EGY KIS KIÁLLÍTÁSOM NYÍLIK, 92. DEC. 15., KEDD 5-KOR.
MEGNYÍTJA ESTERHÁZY PÉTER (Ő MÁR OLVASTA.)
SZERETETTEL MEGHÍVJUK:
Váli Dezső
• A BOLT NYITVA: 10–6., SZOMBATON: 10–2.
• A MARGIT UTCA A MARGIT HÍDNÁL, FÖL A RÁZSADOMBRA.

VÁLI DEZSŐ
C. NAPLÓ
1958-1992

A könyv megrendelhető az Új Mandátum könyvesbolttól (Bp. 1054 Vértanúk tere 1., vagy telefonon 131 6379).

A hely színe

Az álmok színpada mára kiürült, nincsenek kulisszák, jelmezek, sem dal, móka és kacagás.

Különös és meghatóan egyszerű terek vannak csak: sarkok, rejtélyes és szigorú lépcsők, és néha valami kiismerhetetlen eredetű fény által megszabott spáció: a megvilágosodásé. E festményeken a terek – a chiricós metafizika ellenére – gyorsan áttekinthetők, akár a színpadok (ennyi maradt, ennyit hagyott Bikácsi Daniela régről), ám a bevetülő fényektől megjelölt helyek átrétegzik a dimenziók szerkezetét. A tér elemeinek, a tárggyá lett síkoknak nincs szelleme, nincs önmagán túlmutató jelentősége: így a lépcső, mely több képen is megindítja a nézőt, nem szimbólumokkal korlátozott, nem vezet sem föl, sem le, csak fönntartja magát a hely számára, ahogy a táji részletek sem „szólnak", például, panteisztikusan. A festmények metafizikája is innen ered; a jelzés nélküli, puritán „viszonyok" csak a belsőre irányulnak, s utalni vagy értelmezni nem akarnak. A munkák nagyon is közel jutnak a tárgynélküliséghez, olyannyira, hogy a természeti vagy építészeti motívumok csak az érzéki és érzékeny, gazdag festésmódnak köszönhetően nem veszítik el végleg formájukat, s nem lesznek a stilizáláson túlbillenve absztrakttá.

Bikácsi Daniela azt mondja, új képei jelenlétének átérzését rögzítik, ehhez pontoskodva annyit tehetünk hozzá: inkább azt a nyílást jelölik, melyen át a vágyott vagy éppen félt érzés, az érzés megsejtése nyilatkozhat meg.

A jelen, a lét és önmaga fölérzése, másképpen fogalmazva: Bikácsi Daniela önmagára riadása meghatóan komoly gesztusban ölt alakot, s az üresedő térben interiorizált hely megfordítja, hogy személyessé tehesse a perspektívát.

HAJDU ISTVÁN

BIKÁCSI DANIELA kiállítása a Vigadó Galériában (V., Vigadó tér 2.), nyitva január 2-ig.

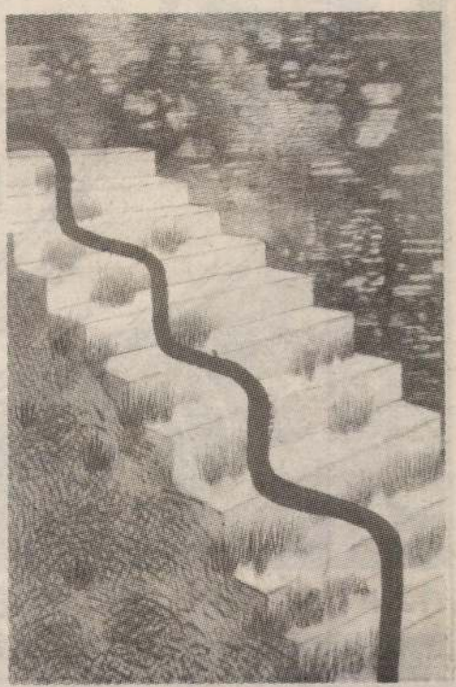

SZERENCSEJÁTÉK RT.

ÉVÉGI MEGLEPETÉS A TOTÓN!

DECEMBERBEN
MINDEN HÉTEN
VÍGASZDÍJ

A 12+1 TALÁLATOT ELÉRTEK KÖZÖTT

KÖZEL 5 MILLIÓ

FT KERÜL FELOSZTÁSRA.

HA nincs 12+1-es, EZ AZ ÖSSZEG A KÖVETKEZŐ HÉTRE, HETEKRE HALMOZÓDIK.

12+1 JÓ TIPP DECEMBERBEN TÖBBET ÉR!

KÖZEL 5 MILLIÓ

veznek, s amelyen a muzsikusok egy kéthetes angliai koncertkörút részeként lépnek föl.

A hazai föllépésekről-megkeresésekről nehéz volna hasonló listát készíteni – a magyarázatul fölsorolható okok viszont olyan terjedelmű lajstromba foglalhatóak, mint a föntiek. (Na ez az, amire kár helyszűkét vesztegetni.)

Bankó András

Tamburazene a határszélről

„Horvátország mess

De Kópháza közel – mondhatnánk mi, honi tamburaszerelmesek tenyerünket dörzsölve –, s ott a grádistyei horvátok ízes előadásában, a magával ragadó kórus és a virgonc biszernica segítségével megismerkedhetünk a dalmát tengerpart és a burgenlandi dimbek-dombok csodálatos zenéjével. Igen, itt, kis hazánkban, Soprontól pár kilométerre.

– Az úgynevezett anyaországgal már nagyon kevés a kapcsolatunk, s az is inkább szellemi – mondja beszélgetőtársam, a kópházi **Zlatne Tambure** zenekar oszlopos tagja, **ifj. Völgyi Géza.** – A grádistyei horvátok története nem ma kezdődött. Vasban, Győr-Moson-Sopronban, no meg Burgenlandban majd ötszáz éve élnek horvátok. Grádistye annyit tesz: hegyek-várak országa. Ebben a hatalmas olvasztótégelyben – ahol keveredtek az emberek, a kultúrák, a gondolatok – született meg az a zene, amit mi grádistyei horvát népzenének hívunk. Van ebben minden: dalmát, szlavón és zagorjei íz is. Voltunk már sok fesztiválon, ahol a zsűri nem tudta eldönteni, hogy mi a csoda az, amit játszunk. Pedig mindenhonnan van benne egy kicsike. Szlavónia a tambura őshazája, itt vannak a világon a legvirtuózabb tamburások, hát persze hogy rengeteget tanultunk tőlük. A tengercsobogást meg a fák zizegését legjobban a dalmát lélek képes megeleveníteni, s lírai formába önteni. De hatott zenénkre a német népzene is, főleg a polka, hiszen ötszáz éve élünk egymás mellett, volt mit ellesnünk tőlük. A kemény magyaros ritmusról már nem is beszélek – mondja nevetve Géza, amikor már nem győzi számba venni a rájuk gyako-

Idő és jelenlét

Bikácsi Daniela képei

Bikácsi Daniela festményein szemmel láthatóan nem történik semmi, csupán egy-egy táji, építészeti részlethez kerülünk közelebb, mintha egy-egy filmkockán felejtenénk a szemünket. Az ember kilép az idő linearitásából, s már nemcsak külső szemlélőként, hanem belső idejének teljes intenzitásával van jelen.

A belső időbe átlépő ember történeten kívüli, elhagyja saját konkrét terét és idejét, s új térben, új idő szerinti új történetet fedez fel. Minden tényleges képi koncentráció a történetet nem, vagy nem pusztán látvány szerinti lineáris mivoltában mutatja be, hanem párbeszédes formában átéli.

A legjobb képeken e koncentrált párbeszédnek lehetünk részesei, ha engedünk a látszólag mozdulatlan képterek belső vonzásának. Félreértés lenne üres terekről beszélni, hiszen ezek a terek metafizikusan telítettek, állandó jelenlétről tanúskodnak. A metafizikus telítettség azonban nem csupán az 1910-es években induló metafizikus festői irányzattal rokonítja e műveket, hanem Ferenczy Károly nagybányai festményeinek meditatív természetszemléletével. A vegetáció – mintha láthatatlanul átszőné a köveket és a falakat – titokzatos, eleven teret hoz létre.

Mindemellett ezek a vásznak valami furcsa, visszafojtott, ellentmondásokkal teli atmoszférát teremtenek maguk körül. Az ember nagy, pasztózus ecsetvonásokkal teli vásznat, esetleg oldott, foltokban egymásba futó akvarellt vagy talán visszafogott, monokrómba hajló színfelületeket képzel maga elé. Ám ezeket a felületeket türelmes grafikus kéz vonalkázta végig tűvékony ecsettel.

A fel-felizzó, mégis tartózkodóan kezelt színek visszafogottsága nem is annyira a kolorit árnyalataiban jelentkezik, hanem a színek egyfajta tömör, tömbszerű használatában. A színek e tömbszerű alkalmazása kétarcú. Egyrészt plasztikussá teszi a formákat, másrészt kulisszajelleget kölcsönöz nekik.

A technika szigorúsága, itt-ott karaktere is **Seurat** munkáit idézi, de látásmódja leginkább a kései **Segantini** valamelyest talán oldottabb, romantikusabb festői látásához áll közel.

Az építészeti elemekkel benépesített környezet már fegyelmezi a vonalkák szabadabb áramlását, a vegetációban még szemmel követhető finom felületi mozgást az egymáson áttűnedező színpászmák felszíni vibrálása helyettesíti.

Látszólagos nyugalom és feszített képi rend, képtérből kifutó lépcsők – amelyek érdekes módon Segantininél is megjelennek –, fehéren izzó fényfoltok, belső energiákkal telített mozdulatlanság. Robbanni készülő, vi[illegible]ar előtti csend honol, kövek [illegible]lanak, és aztán mégsem mozdul semmi. A legnagyobb méretű festményeken mintha szétcsúszott volna ez a feszült rend, képkeretté vált a fegyelem, szétrobbanó űrré tágult a kép.

Hová lett a Jelenlét?

Verba Andrea

Vigadó Galéria
Bp. V., Gyulai Pál utca.

Bikácsi Daniela

A balassagyarmati
Mikszáth Kálmán Művelődési Központ

m e g h í v j a

BIKÁCSI DANIELA

festőművész

KIÁLLÍTÁSÁRA
a

HORVÁTH ENDRE GALÉRIÁBA

2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 50. Tel./fax: 35/300-622

1998. május 8-tól június 28-ig.

Megnyitja: május 8-án 17 órakor
Takács Ferenc irodalomtörténész

A Tölgyfa Galéria (1027 Budapest II., Henger u. 2.)

tisztelettel meghívja a Magyar Vízfestők Társasága

OSZLOPOK

című kiállításának megnyitójára

1998. február 2-án, hétfőn 18 órára

A kiállítást megnyitja:

Peternák Miklós művészettörténész

A kiállítás megtekinthető 1998. február 18-ig naponta 10.00–18.00 óráig

MAGYAR VÍZFESTŐK TÁRSASÁGA

BIKÁCSI DANIELA

Kiállító művészek

Bikácsi Daniela	Légrády Viktor
Butak András	Magyar Gábor
El Kazovszkij	Mayer Berta
Erdélyi Eta	Pokorni Péter
Finta József	Polgár Csaba
Ganczaugh Miklós	Stefanovits Péter
Harmati Zsófia	Szentgyörgyi József
Kis Sándor Lajos	Szily Géza
Kovács Péter Balázs	Újházi Péter
Kováts Albert	Végh András
Vízi Tihamér	

Új Művészet
Sinkovits Péter
Budapest
Báthory u. 10.
1054

BIKÁCSI Daniella

Müv. min nagyatja

XVI. Om. Akvarell Bienvalé

Eger, 1988

ANGOL ÉS NÉMET

Kommunikatív intenzív nyelvtanfolyamok tananyaggal

angliai és németországi
tematika alapján
2 hetes, heti 4x4 óra
9.00–12.30 vagy 16.30–20.00

9.800 Ft

Helyszínek
Deák tér • Móricz Zsigmond körtér
Időpontok: jún. 15., 29., júl. 13., 27., aug. 10., szept. 7.

LONDON® Stúdió

BERLIN® Stúdió

Nemzetközi nyelvvizsga-központunkban nyáron is vizsgázhat!

Pitman és ZDaF vizsgák

június 29., július 27.

Nyelviskolák
Szakmai Egyesülete
által minősített
és ajánlott
nyelviskola

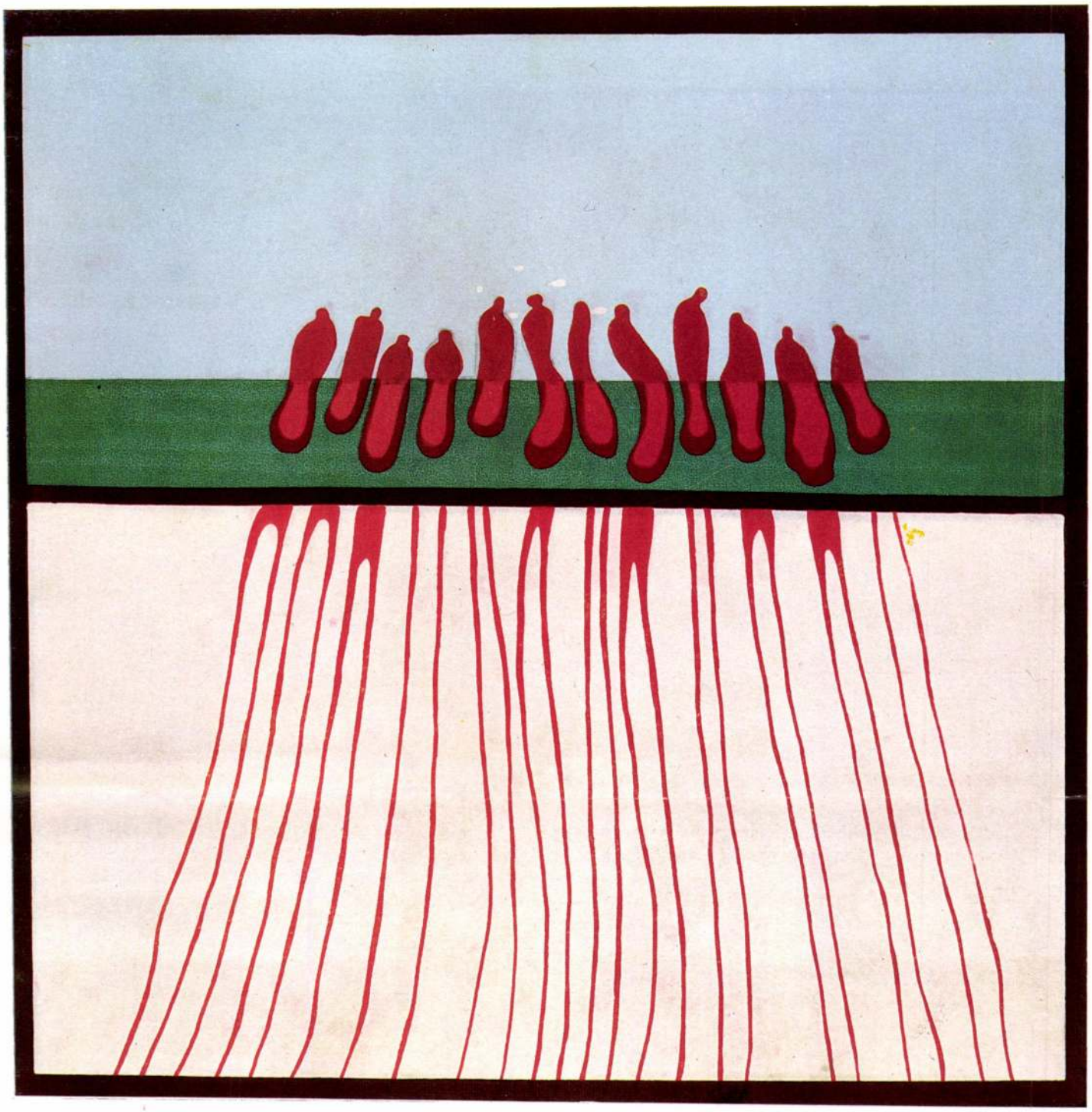

ÁTTÖRÉS – *PERCÉE*

Magyar Művészeti Lexikon
1979

BIKÁCSI DANIELA

1943-ban született Budapesten. A Képző- és Iparművészeti Gimnázium elvégzése után, 1961–64-ig az Iparművészeti Főiskola belső építész tanszakára, majd 1964–67-ig a Képzőművészeti Főiskola festő szakára járt. 1967–1969-ig a Főiskola művésztovábbképzős hallgatója volt. Mestere Bernáth Aurél volt. 1969-től vesz részt kiállításokon. Egyéni kiállításai: 1972. Stúdió Galéria (Budapest), (Kovács Tamással közösen), 1975. Újpalotai Lila-iskola (Budapest), 1977. Stúdió Galéria (Budapest), 1978. Mensch Galéria (Hamburg) (Almássy Aladárral közösen). Derkovits-ösztöndíjas volt 1971–1974-ig. Díjat nyert az 1976-os és 1978-as Egri Országos Akvarell Biennálén és 1978-ban a VIT-pályázaton. Tagja a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének.

Lakcím: 1137 Budapest, Szent István krt. 30. VI. 1.

Daniela BIKÁCSI

Née en 1943, à Budapest. Après l'achèvement de l'École Technique des Beaux-Arts elle fréquentait la section de l'architecture interne à l'École d'art décoratif (1961-64) et puis la section picturale de l'École supérieure des Beaux-Arts (1964-1967). Jusqu'à 1969 elle fréquentait les cours de l'enseignement d'art postscolaire de l'École. Son maître était Aurél BERNÁTH.
A partir de 1969 elle participe aux expositions. Expositions individuelles: 1972 Galerie « Studio » (Budapest) (Avec Tamás KOVÁCS), 1975. École violette de Újpalota (Budapest), 1977. Galerie « Studio » (Budapest), 1978. Galerie « Mensch » (Hamburg) (Avec Aladár ALMÁSSY). Elle recevait la bourse de Derkovits (1971-1974). Elle reçut des prix en 1976 et en 1978 (Biennale de l'Aquarelle Hongroise a Eger), meme en 1978 au concours de VIT. Elle est membre de l'Alliance des Artistes Hongrois.

Adresse : 1137 Budapest, Szent István krt. 30. VI. em. 1.

BIKÁCSI Daniela

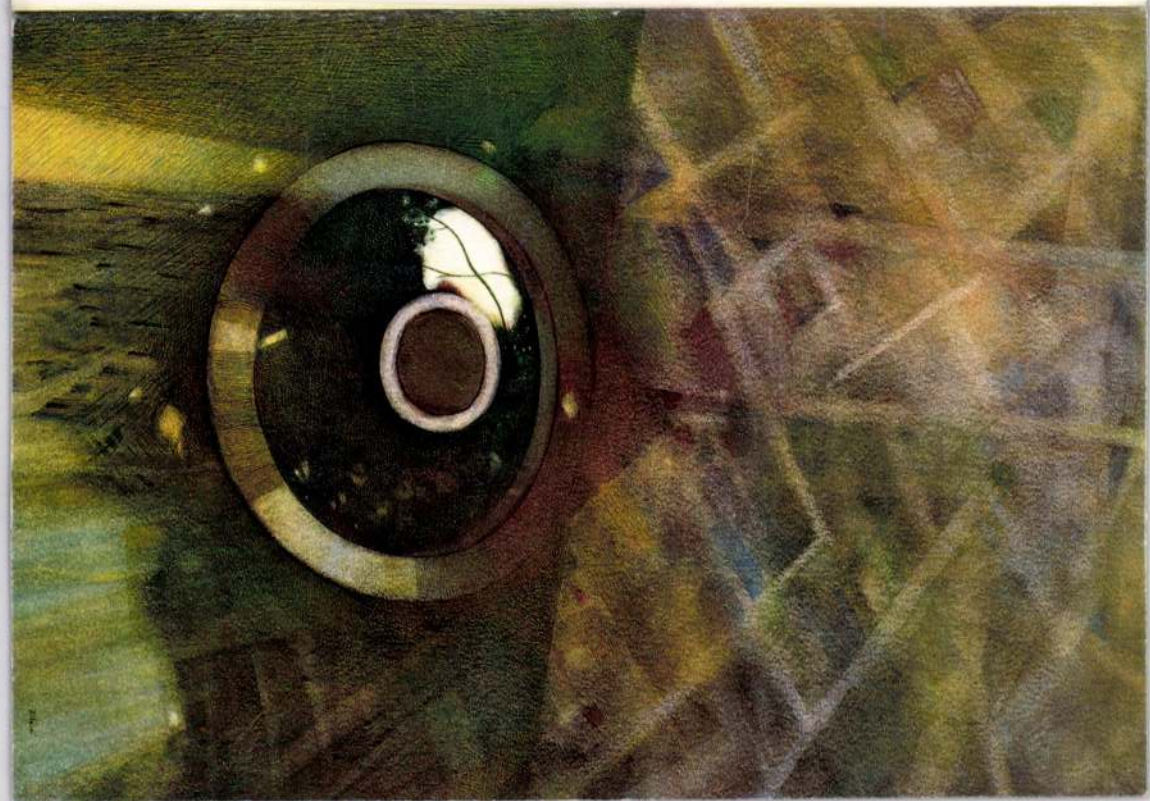

BIKÁCSI DANIELA: KÚT
akvarell, 100 x 70 cm, 1992

VIGADÓ GALÉRIA

tisztelettel meghívjuk Önt

Bikácsi Daniela

festőművész

kiállításának megnyitására
1992 december 3.-án 17 órára
a
Vigadó Galériába
(Budapest, V. Vigadó tér 2.)

Megnyitja:

Takács Ferenc

Megtekinthető: 1993 január 3.-ig,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig

BIKÁCSI DANIELA: KÚT
akvarell, 100 x 70 cm, 1992

VIGADÓ GALÉRIA

tisztelettel meghívjuk Önt

Bikácsi Daniela

festőművész

kiállításának megnyitására
1992 december 3.-án 17 órára
a
Vigadó Galériába
(Budapest, V. Vigadó tér 2.)

Megnyitja:

Takács Ferenc

Megtekinthető: 1993 január 3.-ig,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig

Bikácsi Daniela, grafikus

L: Banga Ferenc

Rózsa gy: A makói mű mín telep 7.

Nirszabadság, Bp. 1979 aug. 17.

Bibáczi Dániella

1979.tavaszán az egri akvarell biennalén dijazott müvészt kérdezett meg a szerző a kiállitásról,ilé letve a müfajról.

ÖSSZEÁLLITOTTA: Chikán Bálint: Ki miért akvarellez? MÜVÉSZET,1979.augusztus - 19.lap.

Bikácsi Daniella

A müvész mondja, hogy számára sokszor alkalmasabbnak tünik az akvarell, bizonyos fajta tartalmak megjelenitéséhez.

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MÜVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap.

Bikácsi Daniella

A müvész rendszeresen akvarellezet és önálló müveket alkotott.

Chikán Béla: Ki miért akvarellez?
MÜVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap

KIÁLLÍTOTT MŰVEK:

1. KAPU	49x36CM	AKVARELL
2. ESTI FÉNY	62x42CM	"
3. FÖLD	31x42CM	"
4. TÁJKÉP	47x35CM	"
5. KÉPZELT KAPU	66x47CM	"
6. HEGY	67x47CM	"
7. LÁTVÁNY	49x68CM	"
8. EGY VIDÁM ÁLLAT	31x47CM	"
9. BÁBU	46x69,5CM	"
10. ADY-ÜNNEPSÉG	46x63CM	"
11. KIRÁNDULÓK	62x42CM	"
12. HAJÓ-EREGETŐ	52x28,5CM	"
13. ALVÓ-DÉMONOK	64,5x43CM	"

studio galéria

FOTÓ: DÉVÉNYI ANDRÁS

FELELŐS KIADÓ: POGÁNY GÁBOR
KARTOGRÁFIAI VÁLLALAT 77-610152

BIKÁCSI DANIELA

BIKÁCSI DANIELA 1977

1943-BAN SZÜLETTEM BUDAPESTEN.
A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLÁT 1969-BEN VÉGEZTEM.
MESTEREM BERNÁTH AURÉL VOLT.
1971-TŐL 1974-IG DERKOVITS-DÍJAS VOLTAM.

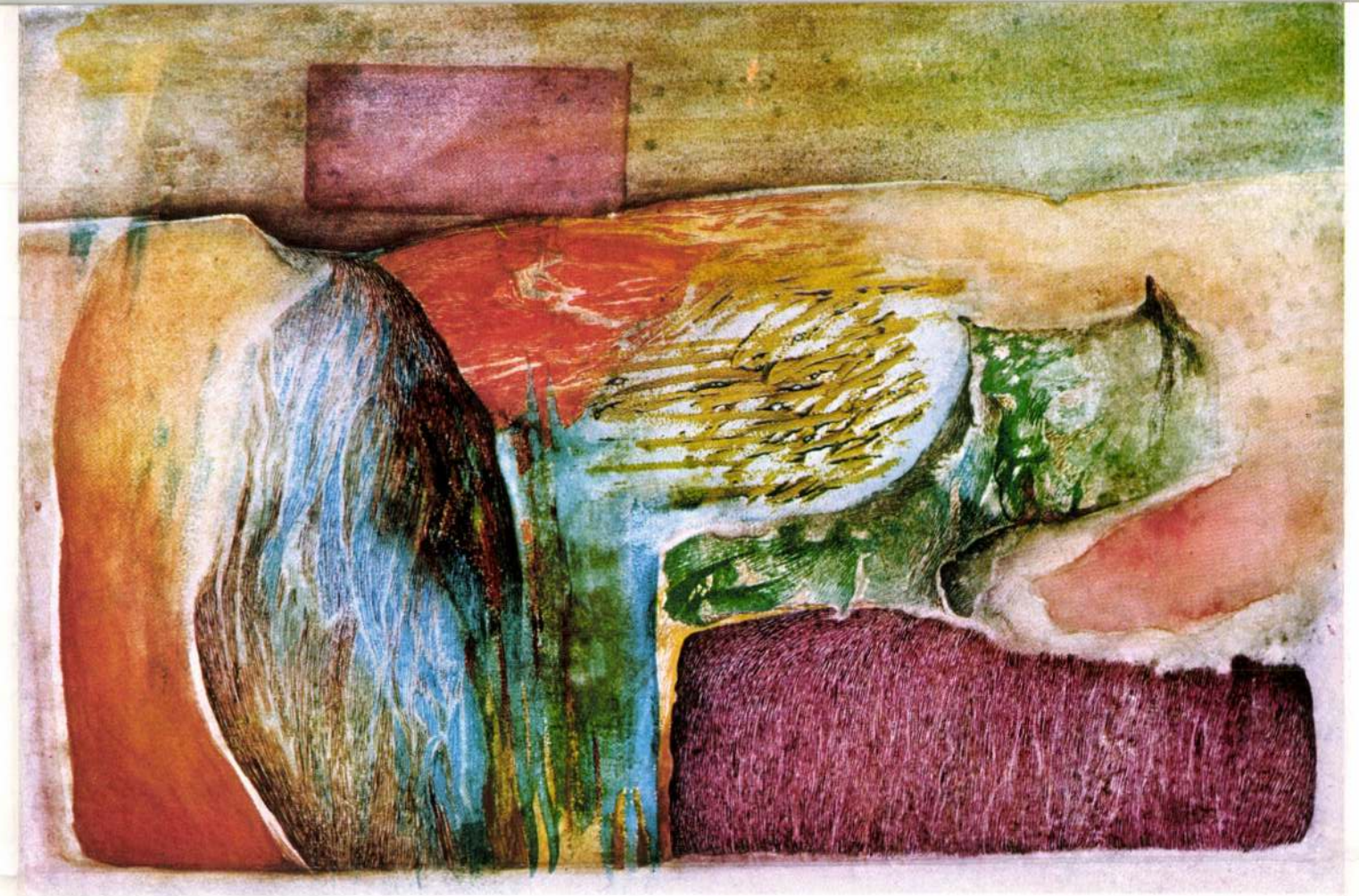

LÁTVÁNY

KAPU

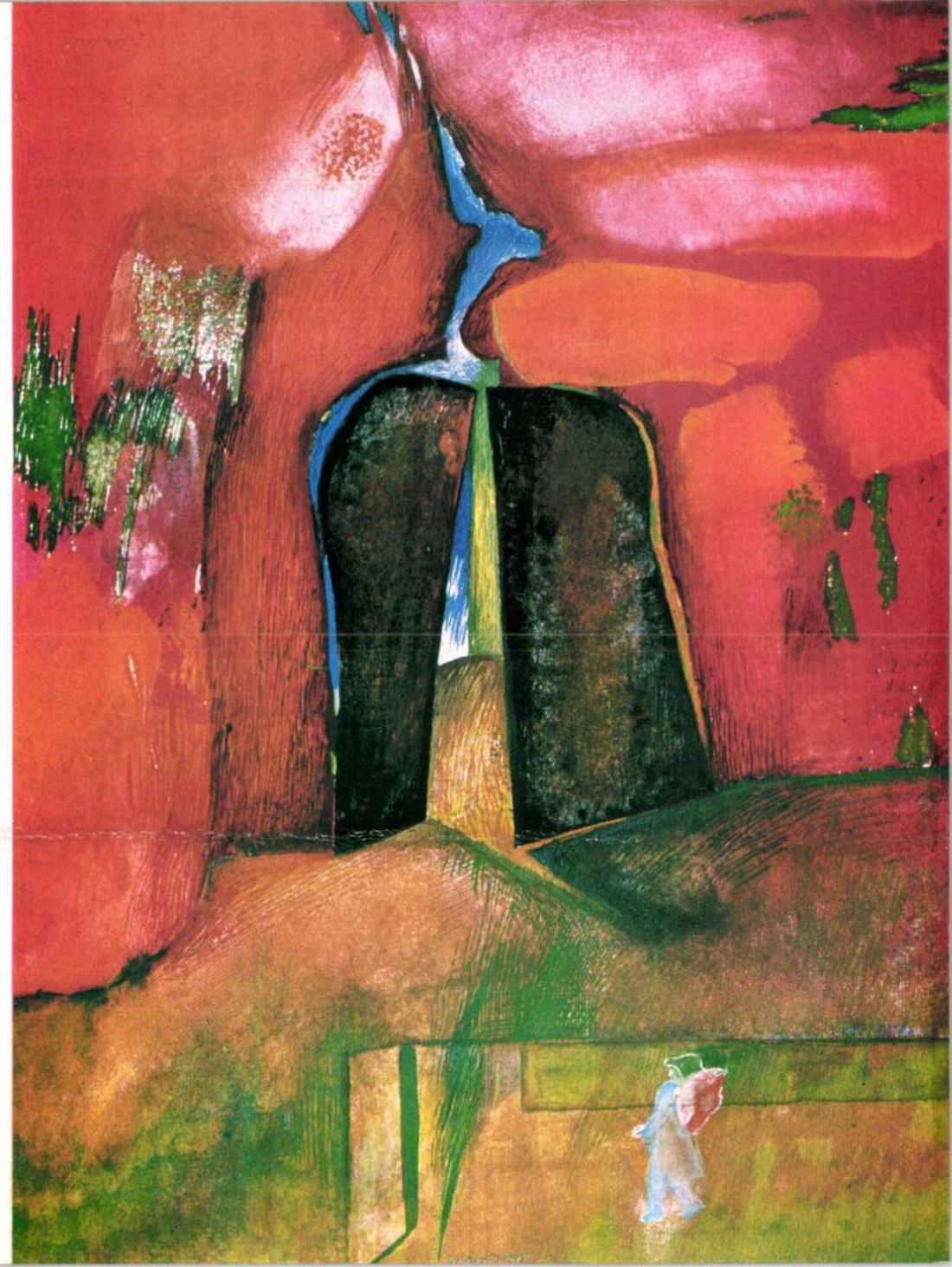

Transzparens művek transzcendens térben

A XVIII. Országos Akvarell Biennále Egerben

SZEIFERT JUDIT

Az egykori Trinitárius templom terében vagyunk, jelképesen: a művészet szent helyén. Az 1968 óta kétévente megrendezésre kerülő egri vízfestészeti kiállítások sora kezdetben csupán Észak-Magyarország akvarellművészetének seregszemléje volt, azonban az évek során valóban országos szintű rendezvénnyé nőtte ki magát. Hosszú idő után, idén először, végre (országos) jelentőségéhez mérhető, megérdemelt helyre került a kortárs vízfestészet legjelentősebb és egyetlen hazai fóruma, az *Országos Akvarell Biennále* kiállítása. Az örömbe azonban némi üröm is vegyül, hiszen a 18. században, amikor a templomot építették, a legkevésbé sem vették figyelembe a kiállítási funkcióra való alkalmasság kritériumát. Így a rendezőnek nagyon nehéz dolga van, ha ebben a reprezentatív és domináns, barokk térben kortárs műveket szeretne bemutatni.* A helyzetet tovább „súlyosbítják" a kiállítási installáció sötétbarna faerezetes bútorlapból készített paravánjai. A rendezés javára írható, hogy a művek mellett (illetve mögött) eltűnnek ezek az ormótlan „bútordarabok".

A világos, levegős és méltóságteljes templombelső adekvát helye a biennálénak, hiszen az akvarell (= vízfestés) elsősorban a transzparencia fogalmával kapcsolódik össze. Másik két, egymással összefüggő jellemzője a vízfestésnek a spontaneitás és az improvizáció. A letett formák, színek és tónusértékek hangsúlya éppen a technikában rejlő sajátosság, a frissesség miatt egyáltalán nem vagy csak kis mértékben módosítható. Éppen ezért (is) az akvarell „készségműfaj"; alkati beállítottság, adottság szükséges hozzá. Lényegében szinte lehetetlen tanulni, hiszen ahogy a zenéhez jó hallás kell, úgy az akvarellfestés is bizonyos alapvető képességet, hajlamot feltételez. A magyar művészetben gazdag hagyományai vannak az akvarellfestészet technikájának, illetve műfajának. Ezt bizonyították többek között az Akvarell Biennálékat 1994 és 2000 között kiegészítő és kísérő, a magyar akvarellfestészet múltját bemutató történeti kiállítások is.

Azonban éppen a biennálénak köszönhetően a kiírásban a vizes alapú technikák (hiszen természetesen nem csupán a hagyományos vízfestésnek, de a temperának és a gouache-nak is helyet adnak) a hagyományos képtípusok – mint a tájkép, a csendélet, az enteriőrábrázolás – mellett, az újonnan született, jellegzetesen a jelenkor által életre hívott műfajok (például dobozképek, objektek, installációk) eszközévé is váltak. A jelenlegi tárlaton ezekhez az új műfajokhoz kapcsolódik többek között *Sejben Lajos* (1957) saját készítésű, merített papírból összeállított installációja *(Február)*, *Skenderovics Lidija* (1980) rovargyűjteményszerűen, dobozba applikált, meseszerű lényei *(Pötykimörfök és Turgidulik család)*, illetve *Darázs József* (1955) öt darabból álló *Lángmetszetek vízzel festve* című képinstallációja. Átmeneti műfajt képviselnek *Barabás Márton* (1952) gouache-sal és ceruzával készített projektjei (például az *Ősz a szőlőben* című installációs terve), amelyek Egerben különösen aktuálisak, hiszen a szőlő-bor metamorfózissal foglalkoznak.

Bikácsi Daniela: Körlépcsős medence
papír, akvarell, 71x48 cm

Kovács László (1944) taglejtésekből kiinduló, halvány színeket, finom lazúrokat alkalmazó vonaljátékai *(Macskabölcső I-II.)* éppúgy a gesztusfestészet körébe tartoznak, mint *Ujházi Péter* (1940) *Kecskemét I-III.* című „trilógiájának" karikatúraszerűen megfestett vonalfigurái. Bár Ujházi egyik képén, tőle szokatlan módon, sűrűbb festékréteggel borított, homogén, háromszög alakú formák is láthatók, de az alapozatlan, fehér papíron azok is táncoló színes foltok hatását keltik.

A folt, a gesztus mellett az aprólékos festésmód, a mívesen kidolgozott alkotások is láthatók a kiállításon. Így például *Bikácsi Daniela* (1943) *Fűdombos medence*, illetve *Körlépcsős medence* című képei. *Chilf Mária* (1966) lazúrosan egymást átfedő foltokból felépített akvarelljein is a vízfestékkel felvitt, nagyvonalú gesztusok mellett fekete tollal finoman kidolgozott, aprólékos rajzi részletek gazdagítják a művet.

Éppen az akvarell már említett, improvizatív voltának köszönhetően kortárs festészetünk „rejtőzködői", akik az olajfestésben több réteggel fedik el a letett hangsúlyokat, a drámai mondanivalót, ebben a műfajban kevésbé képesek elterelni a nézők figyelmét. Mint például az idei biennále egyik fődíjasa, *Földi Péter* (1949), akinek lelke, érzékenysége néha bumfordi, karikaturisztikus álca mögé rejtve ugyan, de jelen van képein. Úgy tesz, mintha neki nem fájna, mintha őt nem érintené meg, mintha mindez csak úgy mellékesen született volna. Csak úgy megfestette. A címadással *(Hal a kútban, Fiatal állat sötétedés után, Az Útrakelő)* pedig tovább konkretizál, megnevez.

* A Biennále kiállítását H. Szilasi Ágota, a Dobó István Vármúzeum művészettörténésze rendezte.

BIKÁCSI Daniella UM 2007/10

Megpróbálja elterelni a figyelmet a lírai részletekről, a drámaiságról, a fájdalomról, de a képek elárulják, felfedik valójukat. A technika (vizes pác) szintén segít a leleplezésben, hiszen a felület nem hagyja magát meggyötörni. A merített papír szakadozott széle, rusztikus, nemez hatású felülete pedig archaizáló keretbe foglalja a képeket, s ezáltal megerősíti azok ősi, univerzális tartalmait.

Aki elmélyedt valaha *Borgó* (1950) olajfestményeiben, az már észrevehette, hogy az azokon alkalmazott életteli, tüzes, vidám színek drámai mondanivalót, a dekoratív megjelenítés mély tartalmakat hordoz, hív életre. Akvarelljeit látva ez az érzésünk tovább erősödik, hiszen itt fanyarabbak a színek, lazúrosabbak a felületek, s ezáltal sérülékenyebbek és kitárulkozóbbak a kompozíciók. Ezek a művek az ironikus címek *(Nahát New York, K.U.H. felhőtlen sétája a tatai Laposch partján Margitkával)* és a látszólag szimmetrikus felépítés ellenére feszültséget, káoszt sugallnak. Ugyanakkor a nyüzsgő részletmotívumok, figurálisnak tűnő alakzatok absztrakt képi rendszerré, letisztult renddé állnak össze. Akadnak azonban a biennálén bemutatott alkotások között valóban ironikus, sőt groteszk hangvételű művek is. Így *Benes József* (1938) űrlényszerű *Figurái* éppúgy kritikus megközelítései korunk társadalmi elszigeteltségének és környezetünk rombolásának, mint *Stefanovits Péter* (1947) *Farontók I-II.* című alkotásai.

Az idei biennálén sokkal kisebb mértékben figyelhető meg a betű, a szöveg, valamint a kalligrafikus jel megjelenése a műveken, mint a négy évvel vagy akár a két évvel ezelőtti bemutatón. Akad azonban egy-egy mű, így például *Sinkó István*

Darázs József: Lángmetszetek vízzel festve (részlet)
papír, akvarell, 70x50 cm

(1951) *Írás a víz alatt* című festménye, amelyen nagy, nyomtatott „plakátbetűk" olvashatók. Az országos rendezvény eseményeihez kapcsolódva, az elmúlt évek akvarelltörténeti kiállításainak folytatásaként, az előző biennále nagydíjasának, *Molnár Péter* (1943) festőművésznek kamaratárlata látható. Az ő művészetének az egyik legsajátosabb része éppen a szöveg, illetve a betű. Legtöbb „írott képének" alapszövege egy ír ima. Bár a fohász ritmusa és automatikusan felidézhető szövegképe elsősorban a felületképzést segíti, a tartalom sem hagyható figyelmen kívül.

Több olyan alkotása is készült és került most bemutatásra, amelyeken konkrét figurális elem nem látható, csak a betűfolyamok között képződött repedések rajzolata rejt egy-egy „olvasható" motívumot. A képeken megjelenő apró betűszövedékek egyenként megírt betűkből állnak össze, amelyeket vékony grafitceruzával, illetve vízfestékbe mártott, hegyes tollal ró a lazúros vízfestékkel alapozott papírlapra. Hozzá hasonló faktúrális hatások, finom, egymásba áttűnő felületképzés jellemzi az idei fődíjas, *Kopócsy Judit* (1947) alkotásait. A lazúrok alatt átsejlő kollázselemek (szövegtöredékek) mellett komor színek jellemzik ezeket a munkákat. Míg az *Emléktöredék* címével is a képekben rejlő archaikus tartalmakra, addig a *Félelem*, illetve az *Emberállat* című alkotásai a mélyben zajló drámákra utalnak. Hasonló felületképzésük által ebbe a sorba illeszkednek *Krajcsovics Éva* (1947) temperaképei is. A *Részletek* címet viselő festményei enteri-

Borgó: Nahát New York (2000-2001)
papír, tus, akvarell, ceruza, 100x70 cm

BIKÁCSI DANIELLA

Jótékonysági árverés a Gerbeaud-ban

(MH) A Gerbeaud-ház és a Lions Lady Victoria Club jóvoltából kalapács alá kerülnek azok a kortárs festmények, amelyek a Gerbeaud Adventi kalendáriumában szerepeltek a belvárosi karácsonyi vásár idején. A kalendáriumban, egyben a Vörösmarty téri épület ablakaiban látott művek – mások mellett Barabás Márton, Bikácsi Daniella, ef Zámbó István, Gerzson Pál, Nagy Gábor, Tóth Ernő alkotásai – ezúttal egységesen 100 ezer forintos kikiáltási áron indulnak, ami igen kedvezőnek mondható a tavalyi év végi festményárverések kortárs áraihoz képest. A jótékony célú aukciót január 25-én, 19 órakor a Gerbeaud Átrium Galériában Virág Judit vezeti.

MAGYAR HÍRLAP, 2001. JAN. 25. 6.O.

BIKÁCSI Daniella MoVi 2000/9

Simor Ágnes

Utólag

A karnevál itt véget ért már régen.
Szárnyával sűrűn kolibri nem csapkod,
emberre éhes denevér sem kapkod
hús után, mert nincs hús testen és képen,

ránk olvadt massza fed be szövetképpen,
sír a vér, de válaszként nem ad hangot
senki; és hisszük, hogy a gyomrunk korgott,
eszünk; megússzuk minden napunk épen.

Zenénk: tipegő sarkak topogása,
halk sóhaj, vagy csak tátogás talán,
zenénk: öregasszonyok csámcsogása.

Táncol a kéz homlok fehér falán,
de kacér gondolat sosem lesz társa,
s a vér, a rég halott, röhög magán.

DESZTÖNI, avagy a fonetikus végzet szaniterkávája

:/BIKÁCSI DANIELA festményei/:

Márminálunk a nemzedéki hüvelytánc csillapodtával az értelemnek kormánybiztost mutató terribilitás oddig merészkedik, hogy minap türelemgolyót kínál.

BIKÁCSI DANIELA depresszív-realista munkáit némelyek a „mélysetét patyolat modalitásain súlyzó enyészeti tüneményˮ-ként, mások a „radikális illesztőkúra képi exklamációjaˮ-ként próbálják meghatározni, ám e törtszámú állapotra és határzó korlátra utaló zebrajegyekből nem óhajtván következtetni oly magaszt lobbanására, melytől néhány középnemű kerub is megfutna, jegyzésre adjuk, miszerint skatulyázatlan naptömeget komprimáló téralakításdnak lényege a piktorális misztika formaegyenletét alkotó ösztönsérelem és feszültség, valamint a zord hajdanból átmentett pre-egzisztens érzület és kültektonika alvilági törésszöge.

Konstituált összefüggés mögé csúszó tudománnyal is csupán közelíteni lehet szűkitett terepvilágának alaptípusait (medence, véghant, lépcső, homokozó), hisz miként a bólyatelepitő ráció joggal tart a metabolikus villanyosság ijedelmes pászmáitól, BIKÁCSI DANIELA is úgy földeli barbizoni szerszámnyelét a miszteriózus tartomány felénk futó telkeibe.

Szemethy Imre

Bikácsi Daniela munkái

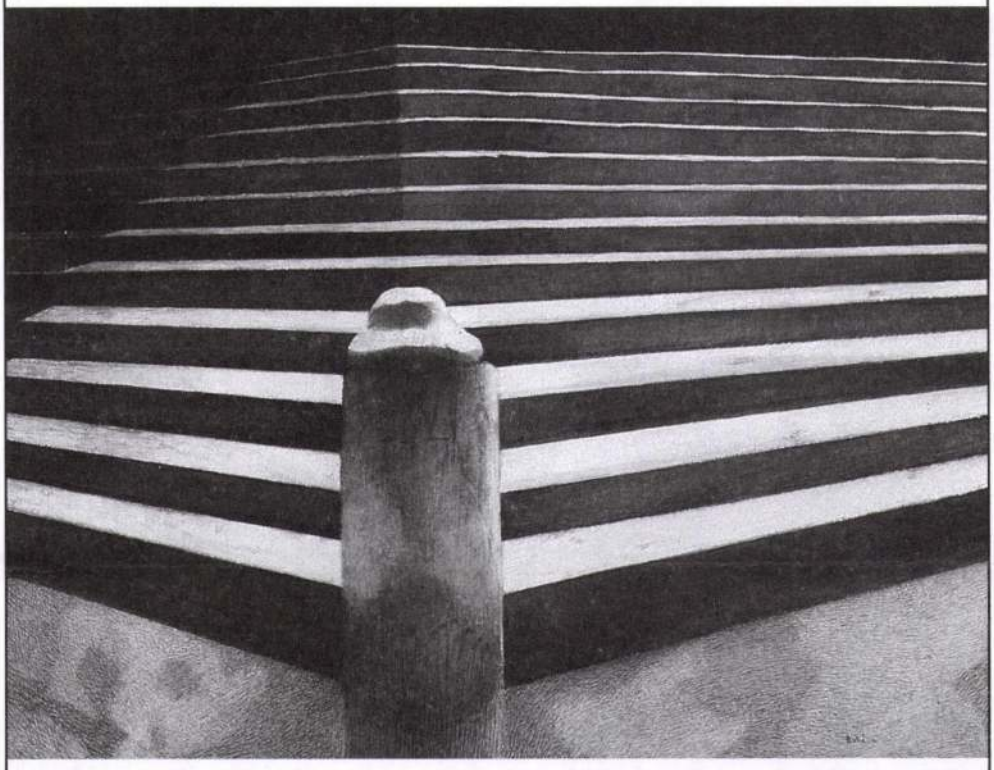

Lépcső Arezzóban

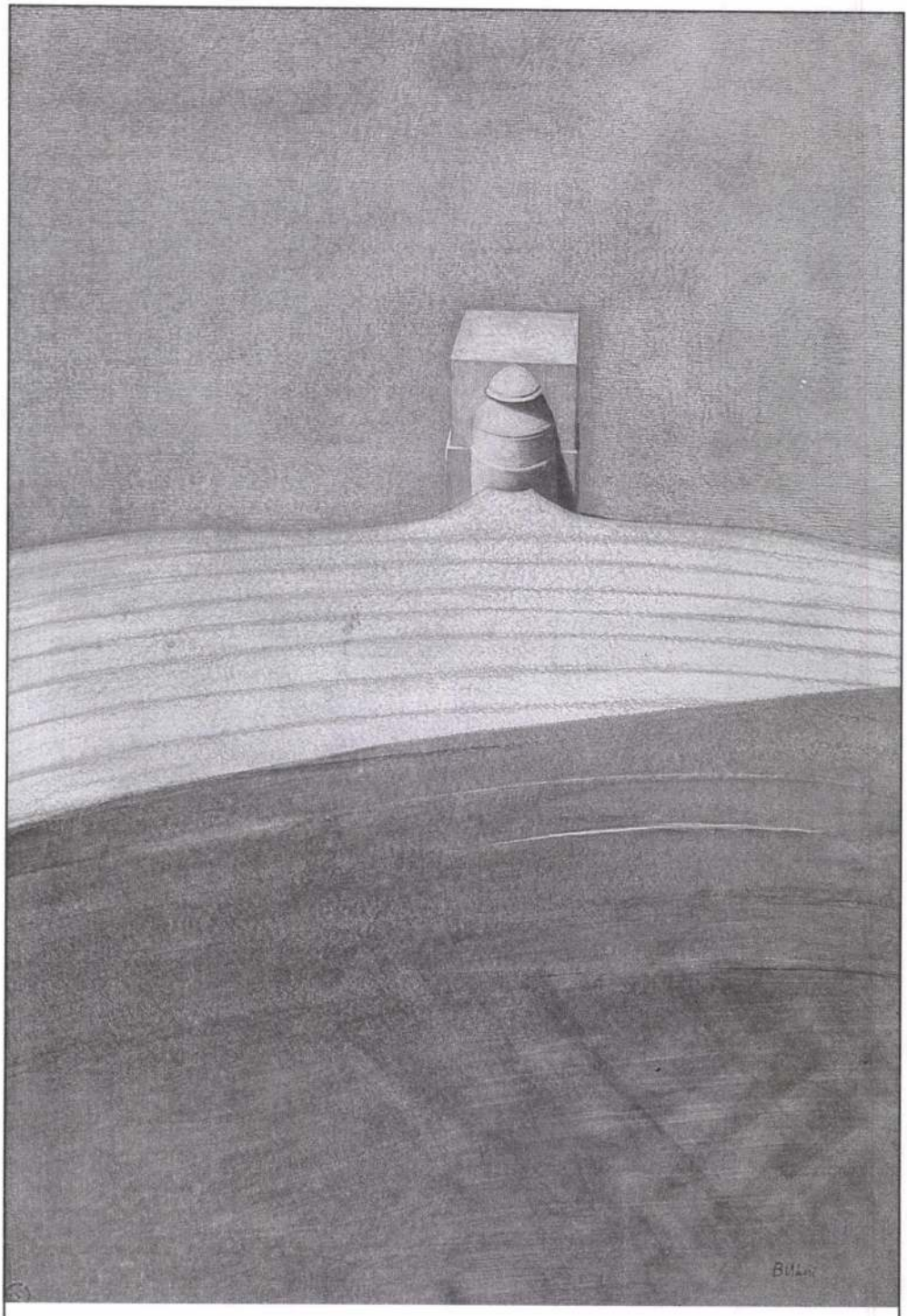

Marseille-i tér

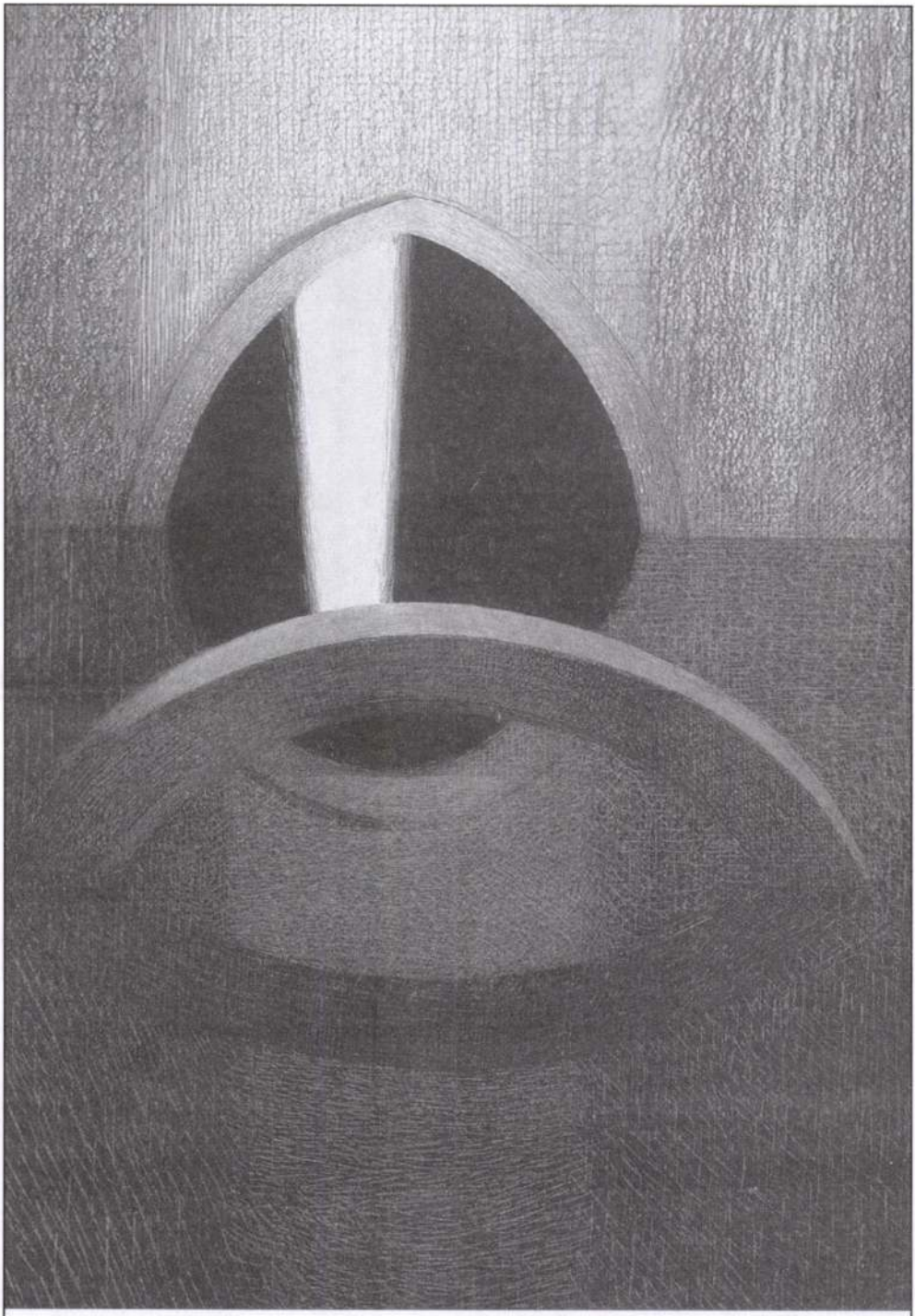

Altemplom

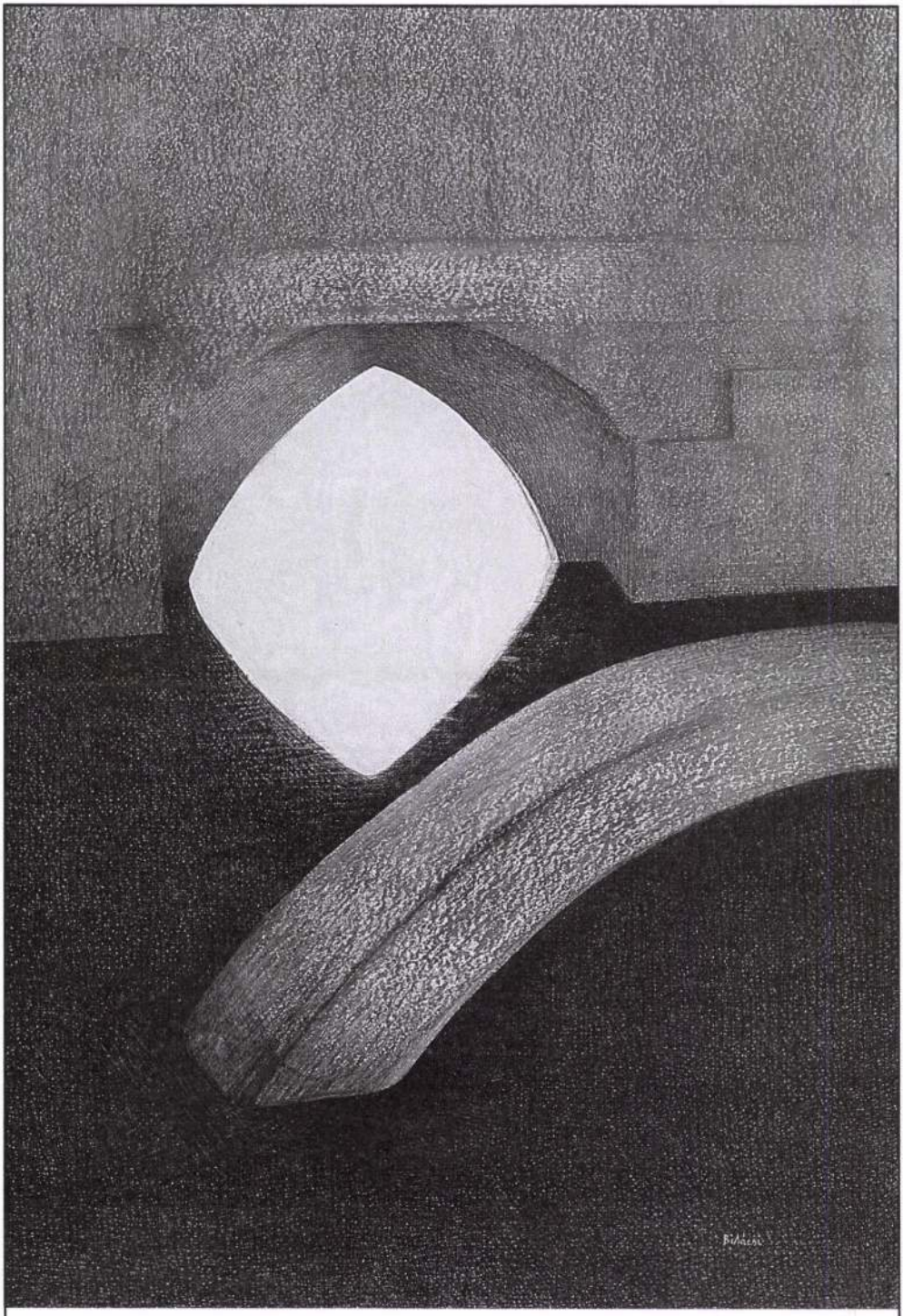

Altemplom II.

BIKÁCSI DANIELA

VIGADÓ GALÉRIA

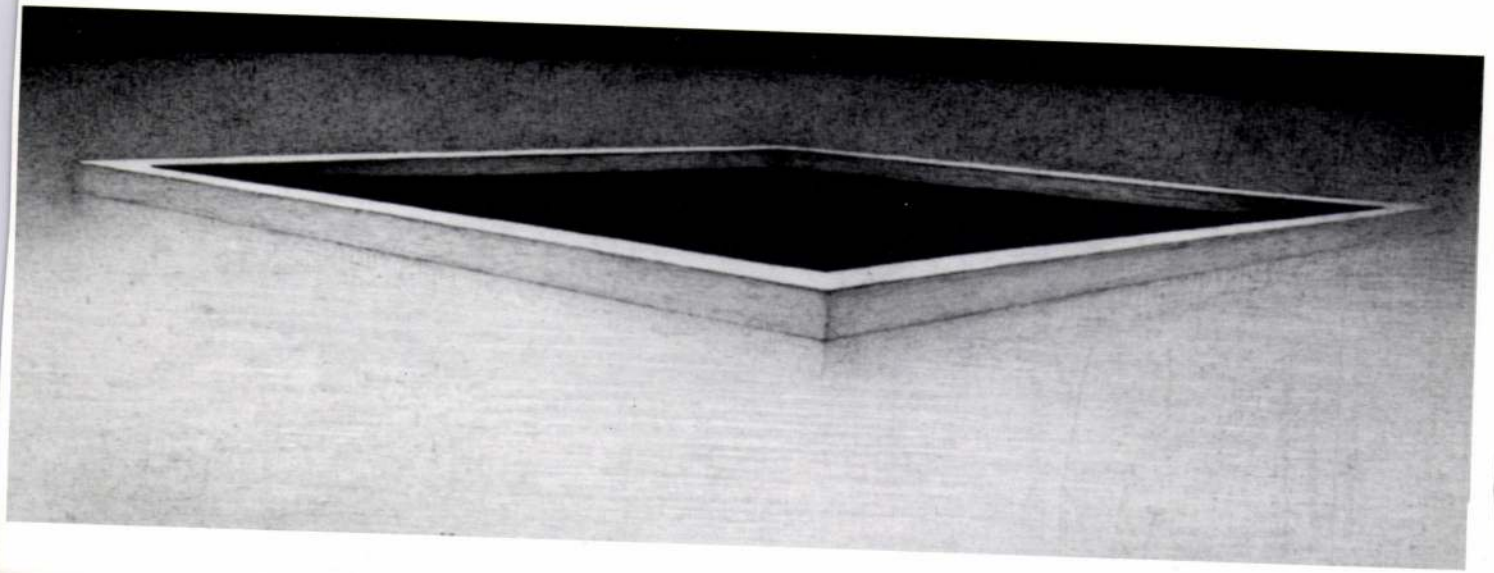

Tisztelettel meghívom Önt a Vigadó Galériába
2000 szeptember 28-án, csütörtökön 17 órára
BIKÁCSI DANIELA kiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja
KESERÜ KATALIN művészettörténész.

A kiállítás megtekinthető 2000 szeptember 28-tól október 15-ig
hétfő kivételével naponta 10-18 óra között. Budapest, V.ker. Vigadó tér 2.

VIGADÓ GALÉRIA

A kiállítás támogatói:
Magyar Alkotóművészeti Alapítvány, Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány, Magyar Alkotóművészek Országos Egyesüle

BIKÁCSI DANIELA

AZ ERNST MÚZEUM DOROTTYA GALÉRIÁJA
SZERETETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS BARÁTAIT A

TÓLIG

CÍMŰ KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJÁRA.
IDŐPONT: 2001. JANUÁR 15. HÉTFŐ DÉLUTÁN 5 ÓRA.

BEAVATÁST TART: CSÁSZÁR LÁSZLÓ SZÉPÍRÓ.

A KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK:
BAKSAI JÓZSEF, BANGA FERENC, BIKÁCSI DANIELA,
BUKTA IMRE, FÖLDI PÉTER, GAÁL JÓZSEF,
GALLUSZ GYÖNGYI, GERBER PÁL, KARÁTSON GÁBOR,
KÁRPÁTI TAMÁS, KLIMÓ KÁROLY, KONOK TAMÁS,
KOPASZ TAMÁS, KÓTAI TAMÁS, KOVÁCS PÉTER,
KŐNIG FRIGYES, LÉVAY JENŐ, MARACSKÓ GABRIELLA,
MOLNÁR PÉTER, MUZSNAY ÁKOS, OLAJOS GYÖRGY,
RÁCMOLNÁR SÁNDOR, ROSKÓ GÁBOR,
SULYOK GABRIELLA, STEFANOVITS PÉTER,
ŚWIERKIEWICZ RÓBERT,
SZURCSIK JÓZSEF, UJHÁZI PÉTER .

MEGTEKINTHETŐ: 2001. JANUÁR 16 - FEBRUÁR 11.
CÍM : 1051 BUDAPEST, DOROTTYA U. 8. TELEFON / FAX : 266-08-77
NYITVATARTÁS : HÉTFŐ - CSÜTÖRTÖK 13 - 19 ÓRA, PÉNTEK - VASÁRNAP 11 - 19 ÓRA.

A MEGHÍVÓN: UJHÁZI PÉTER – ESTE / 2000. / GOUACHE – PAPÍR, / 278x194 MM

■ Lőcsei Gabriella

„Még meg lehet szülni. És el lehet ásni”

Textilkörkép 2000

Felejtse el a szót: textil, aki a Szombathelyi Képtár magyar és nemzetközi textilbiennáléjára belép. Fonalból, szövéssel, hurkolással készült kelmét csak elvétve talál. Dróthálót, papírt, homokot, madártollat, nádat, újságkivágást, festett gyufaszálat, röntgenfilmet, füvet és szárított virágszirmot, hajtűt és biztosítótűt igen. Kutyaszőrt és férfihajat is. És nemcsak a nemrég kitalált, a szombathelyi rendezvény élénkítésére szolgáló műfajokban, a másodízben meghirdetett zászlóbiennálén és a most először összetrombitált szalagbiennálén ily meghökkentően sokféle a textil szó értelmezése, hanem a hagyományos „irályokban” is. Ínséges időkben, amikor a művésznek sem megrendelője, sem biztos támasza nincs, és gond nemcsak költséges anyagokat igénylő művének, hanem műhelyének, sőt önmagának a fenntartása is, abból „alkot”, amit a keze ügyében talál. *Olajos György* gézből, nádból, madártollból összeillesztett „tértextiljének” a címe is ez: Ínséges idők; *Pápai Lívia* Századvégi zsolozsmáját apró szeletekre vágott breviáriumból vasalta össze; *Székely Kati* Időmértéke mérőszalag-darabkákból, nyári vasúti menetrendekből készült. Ők filozófiát mellékelnek a látványos szegénységhez. Mások hivalkodva adják a világ tudtára: a meghirdetett műfaj, a textil, a hagyomány, a kézműves múlt nem kötelezi a művészt úgyszólván semmire. A biennálé témája – Idő – 2000 – szárnyakat ad. A követhetetlen szélsőségekig.

A hulladékból, gyantából, szívószálból, fogpiszkálóból, használt műanyagból összeálló „műalkotások” olykor a biennálé életre hívóit is gondolkodóba ejtik, a csodálatos kivitelezésű katalógusok beköszöntőiben (minden műfaji kategóriának jut önálló füzet, a zászlókon, a szalagokon, a tér- és falitextileken kívül a miniatűr textileknek meg az alkalmazott textilművészetnek is) el-eltűnődnek azon, hova lettek a klasszikus eljárások, és hogy a sokféle kísérletező szándék vajon a textilművészet önmagától való eltávolodását jelzi-e.

Amint a műtárgyak reprezentatív jegyzékei is jelzik, kétévente jut pénz a textilművészet magyarországi bemutatására. A díjak is záporoznak, méghozzá tekintélyes summák kíséretében. Huszonnégy kitüntetés talált gazdára, közhivatalok, baráti körök és magánalapítványok adományozzák őket – szakmai zsűrik javaslatai alapján. A hagyományos kárpitszövő technikáknál, a klaszszikus formáknál és anyagoknál maradó művészeket jutalmazzák általában. Az a művész tehát, aki túléli a textilbiennálék közti esztendőket, sőt még arra is futja erejéből, hogy igényességét megőrizve dolgozzék, nagy valószínűség szerint elnyeri méltó jutalmát (*Rónai Éva*, *Lencsés Ida*, *Solti Gizi*, *Málik Ida*, *Baráth Hajnal* például), és kimunkált túléléstechnikával vághat neki a következő két esztendőnek. Az egyes ember sorsa talán megoldódik, de hogy a hazai textilművészet sorsa jobbra fordul-e a komoly állami támogatással segített szombathelyi szemlék által...? Rendezvénymániás korunkban ugyanis „csupán” arról szokás megfeledkezni, hogy a leglátványosabb bemutatkozásnak is csak akkor van valódi sikere, ha a prezentáció tárgya gondtalanabbul él és gazdagabban virágzik a nagy mustra után, mint előtte bármikor. Ha a nyugati határszélen kétévente megtartott textilbiennálé hatására sem árasztják el megrendelésekkel e művészeti ág legjobbjait, ha nem tudatosulnak az iparpolitika, a belés külkereskedelem szintjén is a magyar kézművesség, iparművészet égető gondjai, ha a művészek ugyanúgy magukra maradnak, mint a „biennálétlan” köznapokon, ha iparágak tűnnek el nyomtalanul, nem ér többet ez a külsőségeiben és szándékában valóban tetszetős kiállítás, csak amekkora hasznot a Szombathelyi Képtárnak hajt.

A millenniumi év tiszteletére is (meg mivel divatba jött, és pénzt is lehet hozzá szerezni) szinte egymást érik a textilkiállítások. Még frissen él a szombathelyi biennálé ambivalens élménye az emberben, amikor újabb kárpittárlatra invitál a meghívó, ezúttal Budapesten. Az Iparművészeti Múzeum kortárs textilesek úgynevezett úti kárpitjaiból rendezett kiállítást. Nagyjából ugyanannak az alkotócsoportnak a munkái láthatók itt is, mint Szombathelyen, csak néhány festő, grafikus csatlakozott hozzájuk, *Bikácsi Daniéla*, *Orosz István*, *Schéner Mihály* például. Kis magyar útikárpittörténetet is kap bevezetőül a tárlatlátogató az Árpád-kortól a XVIII. századig, mielőtt a műfajnak „az elkövetkező évezredekre vonatkozó létjogosultságát” jelző kortárs művekkel találkozna.

A műfaj legfőbb kívánalmának a könnyű szállíthatóságot tekintik (nyomott selymek, festett puplinok és brokátok, roncsolt ponyvák lengedeznek az Iparművészeti Múzeum hófehér falai közt) meg a témaválasztást: ki mit vinne magával hosszú útjaira. *Kecseti Gabriella* nemezből készült keresztutat, *Hager Ritta* a magyarok nagyasszonyát, kézzel festve, Orosz István *Mikes Kelemen* Törökországi leveleit, *Kókay Krisztina* a koronázási palástot formázó irodalmi idézetgyűjteményt az Ómagyar Mária-siralomtól Márai Sándor-sorokig. Házioltár gyanánt, könyv helyett. „Textilidegen” technikákkal megmunkált kelmék – valami pótlására –: mi ez, ha nem a kiállítás témájának *mesterkéltségére* való utalás? A szemet gyönyörködtető, szívet melengető művek meg azt jelzik, nincs az a mondvacsinált tematika, életidegen alapeszme, amely ne teremtene jó alkalmat a művészeknek az ihletett alkotásra.

Ennek a letörhetetlen és következetes akaratnak megrendítő és reménykeltően szép példája a Magyar Kárpitművészek Egyesületének históriája. A honfoglalás 1100. évfordulóján 46 kárpitművész összefogott, hogy a millecentenárium tiszteletére, erejüket és együttműködési készségüket is tanúsítva, közös művet alkossanak. Kárpit határok nélkül című, tíz négyzetméternél is nagyobb munkájuk egy XVIII. századi térkép alapján jeleníti meg, hogyan nézhetett ki a honfoglalás kori Kárpát-medence és környéke. A mű híre Európa-szerte visszhangot keltett, a magyar gobelin tanult művészei pedig – a közös munka sikerén felbuzdulva – egyesületbe tömörültek, és a hagyományos szövéstechnika életben tartására, továbbvitelére szövetkeztek. Pusztulásra ítélt szövőszékeiket megmentették, majd a magyar állam ezredik születésnapjára szánt monumentális alkotás tervezésébe fogtak. Millenniumi kárpitjuknak megrendelője, támogatója is lett: az esztergomi Keresztény Múzeum és a Magyar Millennium Kormánybiztos Hivatala. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma pedig abban segédkezett, hogy műhelyt létesíthessenek a budai várban. Többéves huzavona után áll végre a három óriás szövőszék, reggeltől estig felváltva dolgoznak rajta, hogy karácsonyra elkészüljön az új mű, a tizennyolc négyzetméternél is nagyobb Szent István-kárpit, harminckét művész közös alkotása. Kedden és csütörtökön délután két és hat óra között bárki megtekintheti, hogyan szövik első királyunk intelmeit, az uralkodói pár arcképét, ahogyan a koronázási palást ránk örökítette, valamint Szent István életének történetét a krónikák iniciáléi alapján. A középpontban a vizsolyi templom Madonnájának mása, keze ügyében a Szent Korona. Aranyszállal szövik majd.

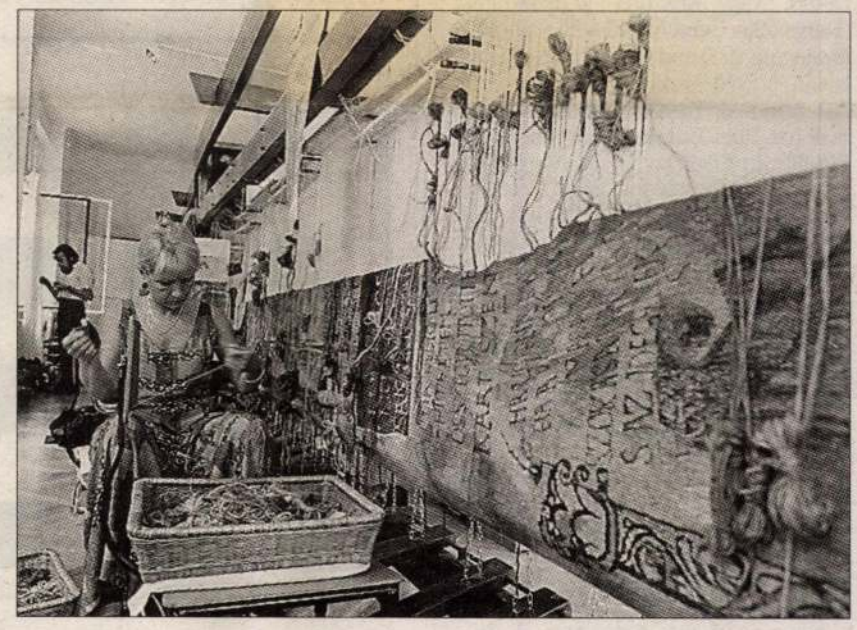

Óriás szövőszékeken készül a Várban a tizennyolc négyzetméteres millenniumi kárpit Fotó: Nagy Zoltán

A műhely előterében kamarakiállítás, szemelvénygyűjtemény az utóbbi pár év kellően nem méltányolt hazai gobelinművészetéből. A fő helyen az Iparművészeti Múzeum raktárából előhozott Kárpit határok nélkül. (Oda is viszik vissza, pedig talán az Országházban volna a helye, ahogyan bemutatása után első lelkesedésében a parlament kulturális bizottsága is javasolta. Akkor a házelnök, *Gál Zoltán* elutasította e felvetést...) Az első bemutatót az egyesületi tagok egyéni tárlatai követik. Közben kárpitmúzeumról álmodnak a csoportba gyűlt gobelinművészek, könyvet szerkesztenek a magyar kárpitművészetről (a Balassi Kiadó jelenteti meg, *László Emőke*, *Jankovich Júlia* és *Pálosi Judit* írja), és szervezik a nemzetközi kárpitkiállítást, amely mintegy kétszázötven résztvevővel 2001 márciusában nyílik meg Budapesten, a Szépművészeti Múzeumban. Jelmondata *Pilinszky János* Infinitívusz című versének pár sora: „Még ki lehet nyitni. / És be lehet zárni. / Még föl lehet kötni. / És le lehet vágni. / Még meg lehet szülni. / És el lehet ásni.” A Magyar Kárpitművészek Egyesületének tagjai nem tudnak és nem is akarnak megbékélni a gondolattal, hogy modernnek mondott világunkban esetleg halálra ítéltetik az a művészet, amelyet Európa szült, és amelyben oly nagyszerűek voltak a századok során a magyarok is. És amellyel jószerint minden nemes eszme kifejezhető... Közben pedig szövik a millenniumi óriáskárpitot, Szent István intelmeivel: „Ha a hitnek pajzsát tartod, rajtad az idvesség sisakja is.”

BIKÁCSI DANIÉLA

Ászok, dámák, királyok

Royalbajnokság

■ Gerots Zoltán

Félidejéhez érkezett a tarokkjátékok bajnokságának „királyi" kategóriája, a hatvanöt bemondásos royal tarokk Piatnik magyar csapatbajnokság. (Míg a mintegy százéves múltra visszatekintő klasszikus szakág, a húszashívásos még csak a második bajnokságánál tart, addig a royalból már a tizenhatodikat rendezik meg.) A royalon belül is kétféle bajnokságot tartanak: az egyik a freebajnokság, amely tulajdonképpen egyéni verseny, a másik a royal „királykategóriája", a csapatbajnokság, ahol ún. direkt osztásokat is játszanak a csapatok párosai. Ebben olyan leosztások is szerepelnek, amelyekben a támadók megkapják a pakli 4 legerősebb lapját – mindezt a legjobb felütésben, indítási joggal. A direkt osztások célja, hogy a támadók minél közelebb kerüljenek egy-egy trófeabemondási helyzethez, ám ehhez az összes (!) kiosztott lapot be kell tudniuk licitálni. Még mielőtt a royalban nem egészen jártas tarokk-kedvelő könnyűnek találná a feladatot, hadd mutassunk be egy „átlagos" nehézségű trófeabemondást, mondjuk a Spectrumot. Ez nem más, mint egy olyan feladat, amelyben a bemondó párosnak el kell vinnie az összes ütést úgy, hogy – tovább nehezítve az amúgy sem könnyű dolgot – harmadikra a XVIII-assal, negyedikre a XIX-essel, ötödikre a XX-assal, hatodikra a XXI-essel, hetedikre a skízzel, a végére pedig 3 színes lappal kell ütnie. Mivel ezek a trófeák rendkívül nehezen játszhatóak meg, a csapatok egyre bonyolultabb, egyre „többre képes" licitrendszereket fejlesztenek ki, de így is van jó néhány trófea, amelyből még egyet sem sikerült az évek során „elejteni". A direkt osztásokat természetesen az összes páros megkapja, ezért a feltételek azonosak minden csapatot illetően. A royalpartikban a hagyományos osztás is szerepel: minden második osztás ily módon történik. Az eddig megrendezett bajnokságok közül a legtöbbet (hatot) a Szintézis csapata nyert meg, amelyben legtöbbször e sorok szerzője, Gerots Zoltán szerepelt, majd nyerési sorrendben G. Szabó Attila, Fáy Krisztina és Ablonczay Tibor következnek. Ötszörös bajnok az egri egyetem csapata dr. Szegedi Róbert, dr. Szegedi Ákos, Kiss Ferenc, Kiss Ferenc ifj. és Kiss Ferenc harmadik generációs képviselője, Kiss Ferenc ifj. ifj. összeállításában. Ez a csapat a bajnokság történetében egyedülálló módon 1994 és 1998 között minden alkalommal megnyerte a bajnokságot. Az idei bajnokságban a budapesti, illetve a fővárosban tanuló egyetemista fiatalság egy része is „rákapott" a tarokk e legnehezebb ágára, közülük egyre többen kerülnek a royal közvetlen élvonalába: Csathó Áron, Benyó Sándor, Dervadelin Gergely, Gyöngyösi Dávid, Gyulai Árpád Márton, Károly Márton, Nagy Gergely, Németh Gábor stb. Közülük is kiemelkedik az idén a Szókratész és az Aquincum csapata, mely utóbbi – tagjai között Csathó Áronnal és Nagy Gergellyel – a legjobb százalékátlagot produkálta a bajnokság első felében.

A csb állása. 1. Corvina (Oravecz László, Nagy Krisztina) 2. Szókratész (Dervadelin Gergely, Németh Gábor) 3. Aquincum, 4. Q and Q (Ripp Ágnes, Bata István) 5. Zöld Sasok (Sikora István, Lukács Attila) 6. Szigetszentmiklósi Darazsak (dr. Büki Tamás, Gyöngyösi Dávid) 7. Balfácán (Hadházy Ágnes, Nagy Ágnes Dorka) 8. Örök malom (Varga Péter, dr. Füsthy Zsolt) 9. Genézis (Rézmányi Zsolt vezetésével) 10. Aranyfácán (dr. Gyeskó Antal, Bánáti Károly) stb. (A bajnokság legmagasabb osztályában szereplő csapatok évi 52 mérkőzésüket tetszés szerinti időpontokban játsszák le, ezért van, aki az átlagosnál többet, van, aki az átlagosnál kevesebbet játszott, például a tavalyi bajnok Kispest. Az állás ezért még jócskán megváltozhat.)

A freebajnokság állása. 1. Gerots Zoltán (Bp.) 2. Csathó Áron (Bp.) Nagy Gergely (Bp.) 4. Oravecz László (Bp.) 5. Rézmányi Zsolt (Bp.) 6. dr. Büki Tamás (Bp.) 7. Gyöngyösi Dávid (Bp.) 8. Nagy Krisztina (Bp.) 9. Károly Márton (Szombathely) 10. Gyulai Árpád Márton (Bp.) 11. Selmeczi András (Bp.) 12. Busz János (Zamárdi) 13. Paulina András (Bp.) 14. Varga Péter (Bp.) 15. dr. Gyeskó Antal (Bp.) 16. Berczelly Tibor (Bp.) Rák Mari (Bp.) 18. Benyó Sándor (Debrecen), Vancsik Ivett (Pécs) 20. Hadházy Ágnes (Bp.), Nagy Ágnes Dorka (Bp.), dr. Székely Géza (Alsógöd) stb.

Trófealista. 120: Gerots Zoltán, 109: Oravecz László, 72: Varga Péter, 70: Keszei László, 60: dr. Berey Szilárd, 55: dr. Székely Géza, 54: dr. Füsthy Zsolt, 54: Csathó Áron, 53: Herédi András, 52: dr. Szegedi Róbert, 30: Paulina András, 30: Dervadelin Gergely, 25: G. Szabó Attila, 25: Nagy Gergely, 22: Bata István, 20: Sikora István, 19: Heim Tamás, 19: Ripp

Ezen a héten is játékra hívjuk a kedves olvasókat. Sőt még nyerni is lehet hétről hétre, amennyiben beküldik címünkre a két rejtvény helyes megfejtését. A címzésnél kérjük feltüntetni a **„JÁTÉK"** jeligét. Ezen a héten a nyereményt a VOLÁNBUSZ ajánlotta fel: egy olvasó Budapest–Bécs–Budapest retúrjegyet nyerhet.

Június 24-i számunk nyertesei: Polgár Zoltán, Vecsés, Nagy Károly, Szeged.

Beküldési cím:
Magyar Nemzet Magazin
1450 Budapest 9., Postafiók 74.
Beküldési határidő:
2000. július 15.

Számoljunk!

Három alapműveleti jel – összeadás, kivonás, szorzás – és a megadott számok beírásával végezze el a számolást! Csak **5, 6, 7, 8** számjegyek szerepelhetnek, és segítségül azt is eláruljuk, hogy minden sorban minden szám szerepel, csak más sorrendben!

							=29
	■		■		■		■
							=64
	■		■		■	x	■
							=27
	■		■		■		■
7							=45
=21	■	=39	■	=39	■	=85	■

Betűjáték

Az ábrában a betűk egy része több példányban is megtalálható, néhányuk azonban csak egyszer fordul elő. Ezeket a „páratlan" betűket helyes sorrendben összeolvasva egy kártyajáték nevét kapják megfejtésül.

B	I	U	F	H	L	C
S	V	G	D	T	N	U
E	C	Ó	H	M	I	O
A	T	J	S	A	R	H
M	F	U	K	N	T	F
N	P	O	V	D	Z	J
Z	L	D	M	B	G	C

NYÁRI UTAZÁSHOZ
eurolines pass
a felfedezés szabadsága
BÉRLET EURÓPÁBA
21 ORSZÁG 48 VÁROSÁBA

VOLÁNBUSZ
EUROLINES
VOLÁNBUSZ Nemzetközi pénztár,
Budapest, Erzsébet téri autóbuszállomás ☎ 317-2562
EURÓPAI EXPRESSZ KAPCSOLAT

Kvízjáték

Minden héten felteszünk 12 kérdést, a megfejtéseket viszont összesítve, a helyes válaszok betűjelének feltüntetésével havonta egyszer várjuk. Kérjük, júliusi megfejtéseiket levelezőlapon küldjék be augusztus 5-ig. A helyes megfejtést beküldők között negyedéves Magyar Nemzet-előfizetést sorsolunk ki.

1. Ki az a honvéd tábornok, aki 1849-ben rövid ideig hadügyminiszter és a komáromi vár parancsnoka volt?
   a) Damjanich János
   b) Klapka György
   c) Görgey Artúr
2. Híres község Magyarországon, itt van egy nevezetes cseppkőbarlang főbejárata. Mi a község neve?
   a) Jósfavő
   b) Aggtelek
   c) Sárvíz
3. Ki az a magyar származású angol karmester, aki számos nagy zenekar élén dirigált, 1990-től a salzburgi fesztivál zenei igazgatója?
   a) Ormándy Jenő
   b) Solti György
   c) Fischer Iván
4. Hol van a Kárpát-medence legmagasabb hegye?
   a) Erdélyben
   b) Felvidéken
   c) Kárpátalján
5. Ki volt a merev vázú, kormányozható léghajó magyar feltalálója?
   a) Asbóth Oszkár
   b) Endresz György
   c) Schwarz Dávid
6. Magyarország nyerte az első asztalitenisz-világbajnokságot. Hol és mikor volt ez?
   a) Berlin, 1924
   b) Párizs, 1926
   c) London, 1926
7. Hol van a Kárpát-medence legmagasabb hegye?
   a) Erdélyben
   b) Felvidéken
   c) Kárpátalján
8. Az alábbi folyók közül melyik nem Erdélyben ered?
   a) Maros
   b) Olt
   c) Tisza
9. A Nyugat című folyóirat főszerkesztője volt, lánya halálos ágyánál lett öngyilkos. Ki volt ő?
   a) Osvát Ernő
   b) Babits Mihály
   c) Ignotus
10. Hol van II. Rákóczi Ferenc sírja?
    a) Rodostó
    b) Kassa
    c) Sárospatak
11. Ki az a magyar származású angol karmester, aki számos nagy zenekar élén dirigált, 1990-től a salzburgi fesztivál zenei igazgatója?
    a) Ormándy Jenő
    b) Solti György
    c) Fischer Iván
12. Hol van a Kárpát-medence legmagasabb hegye?
    a) Erdélyben
    b) Felvidéken
    c) Kárpátalján

BIKÁCSI Daniella

kiáll.Bp.,Vigadó Galéria, 1993

ism. VERBA Andrea: Idő és jelenlét. = Magyar Narancs, 1993. május 20. 41.

to conserve baryon number. (2) They must fail to preserve charge conjugation, C, and the composition of charge conjugation with parity, CP. (If either of these symmetries are preserved, equal numbers of baryons and antibaryons will be produced.) (3) They must result in departures from thermal equilibrium. (This is because particles and antiparticles have equal masses, so in thermal equilibrium they will occur in equal numbers.) Nonequilibrium phenomena could be produced naturally by the existence of a massive particle whose decay lifetime is greater than the expansion time, t_E, at the time when the temperature of the universe drops below the mass of the particle (so that production of the particle is essentially shut off). Remarkably, the "grand unified" theories of the strong, electromagnetic, and weak interactions currently predict all three of these properties and thus may provide an explanation of the matter-antimatter asymmetry in our universe.

We pick up our account of the history of the early universe at time $\tau = 1$ second, when the density is $\rho \approx 5 \times 10^5$ g cm^{-3}, and the temperature is $T \approx 10^{10}$ K. Although these conditions are extreme by ordinary standards, we are now in a low enough energy and density regime to be able to make solid predictions. At this time the matter in the universe consists almost entirely of neutrinos, photons, electrons, positrons, neutrons, and protons in thermal equilibrium; the temperature is low enough that the equilibrium abundance of the more massive elementary particles is negligible. By about this stage, the interactions of the neutrinos have become sufficiently weak that they decouple from the rest of the matter. For the remainder of the history of universe, they merely passively get redshifted to lower energy. Since a redshifted thermal spectrum ($\omega \rightarrow \omega/a$) is simply a thermal spectrum at a lower temperature ($T \rightarrow T/a$), the present universe should be filled with a blackbody distribution of neutrinos at temperature $T \approx 2$ K. However, the detection of these neutrinos would be a task very far beyond presently available sensitivities.

As the universe continues to cool

BIKÁCSI Daniella

M. Vízfestők Társasága Kiáll. Bp. Tálgyfa 6, 1998

ÚjMűv. 1998/6. 33.

r 740

ézet és Múzeum 95,

77
ia 188, 324
825
önyvtár 465

Bikácsy Daniella festőművész

A kulturális eseményeket ismertető rovat felsorolja az ország különböző kiállító termeiben rendezett tárlatokat és a kiállító művészek nevét:
Illés Árpád, Swierkiewicz Róbert, Hegyi György, Kő Pál, Bikácsy Daniella, Csabai Kálmán, Moldován István, Somogyi-Soma László, Nagy Gabriella.
Bikácsy Daniella festőművész kiállitását szeptember 8.-án nyitják meg a Palotai Tárlaton.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 6. XIX. évf. 36. sz. 8. lap.

BIHÁGSI DANIELA

75-8 fnyv 14 3651

PALOTAI TÁRLAT

A KIÁLLÍTÁS NYITVA:

1975. SZEPTEMBER 8-TÓL 25-IG.

MEGTEKINTHETŐ: NAPONTA 12–19 ÓRÁIG

VASÁRNAP SZÜNNAP

MEGKÖZELÍTHETŐ:

A 173-AS AUTÓBUSZ (MUNKAIDŐBEN A KELETITŐL),
A 73-AS AUTÓBUSZ A BOSNYÁK TÉRRŐL,
A 69-ES VILLAMOS A KIS FÖLDALATTI MEXIKÓI ÚTI VÉGÁLLOMÁSÁTÓL

A XV. KER. TANÁCS VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGA,

A HAZAFIAS NÉPFRONT XV. KER. BIZOTTSÁGA,

A FIATAL KÉPZŐMŰVÉSZEK STÚDIÓJA ÉS A MŰCSARNOK

SZERETETTEL MEGHÍVJA 1975. SZEPTEMBER 8-ÁN 18 ÓRAKOR

BIKÁCSI DANIELA

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁRA

A KIÁLLÍTÁS HELYE:

BUDAPEST, XV. KER. KAVICSOS KÖZ 4. (LILA) ISKOLA AULÁJÁBAN

MEGTEKINTHETŐ: 1977. VI. 8 – 25.
HÉTKÖZNAP 9,30–18 ÓRÁIG
SZOMBATON 9–14 ÓRÁIG

A STÚDIÓ GALÉRIA MEGHÍVJA ÖNT

BIKÁCSI DANIELA

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1977. JÚNIUS 8-ÁN
SZERDÁN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRÁRA

MEGNYITJA:

GROSS ARNOLD

STÚDIÓ GALÉRIA
BUDAPEST, V. BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 52.

BIRKÁCSI DANIELA

Felelős kiadó: Pogány Gábor 77,228 — Képcsarnok V. nyomda

studio galéria

MEGHÍVÓ

Bizácsi Daniella

Díjat nyert az Egervár/70 c.
kiállításon

Megnyílt az Egervár/70 kiállítás
Zalaszántúlap, Zalaegerszeg 1970. máj.
26.

Bikácsi Daniela

Két ember olaj 100x100

István Király Múzeum
Közleményei Istv. Kir. Múz.
1974. ápr-máj.

BIKÁCSI DANIELA

Képzelt, sehol sem látható szép tájban képzelt kapu. Átléphetsz boltive alatt, a fáradtság azonban feleslegesnek tünik, egyrészt mert nincs keritás a kapu két oldalán, másrészt mert ut sincs, amely továbbvezet. Oly szép e táj, hogy már nem is a "való égi mása", hanem inkább helyettesitője. Éppen e behelyettesités miatt tipikusan hetvenes évekbeli azonban a mü. Hiszen nagyjából a festőnő pályakezdése idején -1969-ben végzett Bernáth Aurél növendékeként -kezdődtek azok a társadalmi változások, amelyek a képzőművészetben is uj hangot eredményeztek. A hetvenes években indulók jelentős része számára nem az expressziv fogalmazásmód, hanem a meditásció, a részletek elemzése, a nosztalgizáló életérzés vált természetessé; a valóság elemzése helyett az álmok faggatása, a minél mivesebb felület kialakitása a fontos. Lirai, szenzibilis, vérbeli kolorista - olajfestményei, akvarelljei, krétarajzai alapján ezek a jelzők illenek szürrealisztikus látomásait megfogalmazó B.D.-ra is. Meleg szinei, finom felületei elvarázsolt tájakat, különös, szelid, tétován helyüket kereső lényeket hivnak életre. Körülhatárolhatatlan térben mozog "Az eltévedt álarcos", embertestü, állatfejü figurák jelennek meg a "Köszöntőn", jelképesnek érezzük a sejtelmes hangulatu "Jelenetet".

Vonzó a szép felület, a gondosság — néha azonban édeskésnek tűnik az idill. Ha már nem félelmetesek, legalább egy kicsit csintalannak, csúnyácskának látszanának az *Alvó démonok*, nem éreznénk úgy: festőjük mintha örülne annak, hogy a képzelt kapuhoz nem vezetnek utak — ergo: nem is érdemes fáradságos, veszélyeket, mindenesetre izgalmas élményeket rejtő útra indulni. *(Képünkön a Kapu című festmény)*

pei

4.o.

27. ábra

x) „Jelzett turista út; erdei tornapálya" (28. ábra)

28. ábra

y) „Sípálya" (29. ábra)

29. ábra

Pullai Árpád s. k.,
közlekedési miniszter

Dr. Horváth István s. k.,
belügyminiszter

A közlekedési miniszter 3/1984. (I. 29.) KM számú rendelete

a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 23/1975. (XII. 31.) KPM számú rendelet módosításáról

Az ipari miniszterrel és a belügyminiszterrel egyetértésben a következőket rendelem el:

1. §

A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 23/1975. (XII. 31.) KPM számú rendelet (a továbbiakban: R.) 38. §-a a következő (9) bekezdéssel egészül ki:

„(9) Motoros járműre pótféklámpát (pótféklámpákat) felszerelni nem szabad. A rendelet hatálybalépése előtt felszerelt pótféklámpákat 1984. december 31. napjáig le kell szerelni."

láttatja az embert, s ezzel érzékeltet

Bikácsi Dániela

Kert p. pastell 100x80
Iák —"— 100x65

István Király Múzeum
Közleményei Istv.-Kir. Múz.
1974. ápr.-máj.

Bikácsi Daniela

Alvó olaj 90 x 100
Szfinx —"— 80 x 120

István Király Múzeum
Közleményei Istv.-Kir. Múz.
1974. ápr-máj.

Bikácsy Daniella

rajza Nő macskával

Forrás 1974-3-85

Bikácsy Daniella

rajza: Alvó gyerek

Forrás 1974-3-68

Bikácsy Daniella

Teknöcök

Forrás 1974-3-91

Bikácsi Daniella, Jestő

L.: Kő Pál

—: A hét végi ... 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. szept. 13.

Bikácsi Daniela, festő"

□ BIKÁCSI DÁNIELA festőművész kiállítása ma este 6 órakor nyílik a Lila Iskola aulájában. (XV., Kavicsos köz 4.). A tárlat szeptember 25-ig látogatható, vasárnap kivételével naponta 12—19 óra között.

– : a Bikácsi Daniela ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. szept. 8.

Bikácsy Daniella

a XV. ker.-i Lila iskolában a közel-jövőben egyéni kiállításon mutatkozik majd be a művész.

Esti Hírlap, 1974. jún. 14.

BIKÁCSI Daniella

kiáll. Bp.,Vigadó Galéria, 1992

ism. HAJDU István: A hely szine. = Beszélő, 1992. dec.12. 47. ill.

BIKÁCSI Daniella

kiáll. Bp.,Vigadó G.,1992

ism. KÓTAI József: Kőszilánkok, önarcképek és akvarellek. = Magyar Nemzet. 1992.dec.11.11.p.

Bikácsi Daniela

A Képzőművészet c. rovatban, "Szárnykészitők" cimmel Vadas József három kiállitást ismertet:
Schéner Mihály a Frankel Leó Művelődési Házban, Kő Pál a Helikon Galériában és Bikácsi Daniela az ujpalotai Lila Iskola előcsarnokában mutatta be alkotásait.
A három művész munkájáról szóló részletes leirás, -Vadas József kritikája- Schéner Mihály nevénél található.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. október 4.
XIX. évf. 4o. sz. 12. lap.

Bikácsi Daniella festőművésznő.

Bikácsi Daniella: Állat a magasban, akvarell, 44×64,5 cm, 1978

Művészet, Budapest, 1979. évf. 10. sz.

Bibáczi Dániel, festőművész

Az 1941-ben létrehozott makói Maros menti művésztelep háromhetes munkájában ez évben a művész is részt vett.

Tandi Lajos: Művésztelepek folyóink mentén.
Délmagyarország, 1941. aug. 13.

Bikácsi Daniela

A mostani stúdió nevezetekben számoszan támaszkodnak a szecesszióra, építik be a munkájukba a preraffaelisták, a Gödöllői Iskola eredményeit neoszecessziós csoportról mégse beszélhetünk.

Pogány Gábor: Fiatalok a Mücsarnokban.

Müvészet, 1977. május - 5. oldal.

Bikácsi Daniela, festő

Egerben, az V. országos akvarellbiennálén szerepelnek a művész művei:

F. Ludányi Gabriella: V. országos akvarellbiennálé Egerben.

Népújság (Heves), 1976. aug. 27.

Bikácsi Dániela, festő

□ BIKÁCSI DÁNIELA festőművész munkáiból nyílik kiállítás június 8-án, szerdán délután fél 6-kor a Bajcsy-Zsilinszky úti Stúdió Galériában. Megnyitja: Gross Arnold.

□ – : Bikácsi Dániela 2

Esti Hírlap, Bp. 1977. jún. 6.

BIKÁCSI DANIELA festő
Budapest, 1943

Iparművészeti tanulmányok után iratkozott be a Képzőművészeti Főiskolára, ahol 1969-ben kapott diplomát Bernáth Aurél osztályán. 1970 óta jelentkezik munkáival a közönség előtt; önálló kiállítása 1972-ben volt a Studió Galériában. 1971-74-ben Derkovits-ösztöndíjban részesült.- Expresszív-lírai hangoltságu pasztellképeiben szelid iróniával vall a lélek és a külvilág eseményeiről.

Művés Életrajzok

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

19 IFJÚ
KOMMUNISTA

Bikácsi Daniela

1021

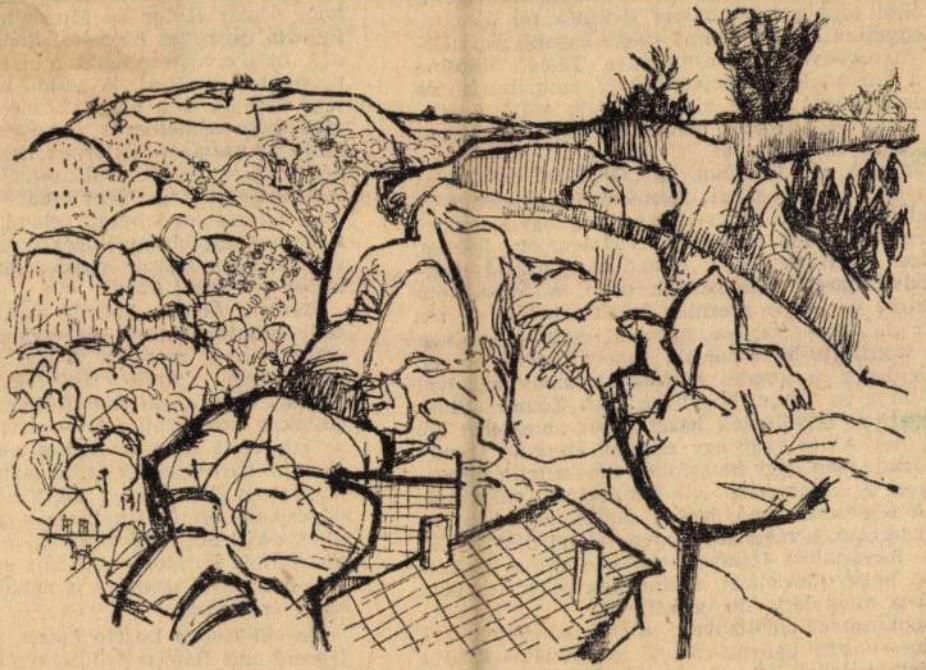

Bikácsi Daniela rajza

lanul mellőzöttek, ismeretlenek voltak művei a legutóbbi időkig, mostanában fedezték fel újra.

„Kegyetlen éjszaka" című kötete legjobb novelláinak, kisregényeinek gyűjteménye. Témáit elsősorban a forradalom problematikája szolgáltatja, de találunk művei között az orsz falu vallásosságának, elmaradottságának bemutatásától, állattörténetekig különféle írásokat.

Ő az első, aki 1918-ban, az *„Október"* című kisregényben szépirodalmi formában megjeleníti a forradalom moszkvai eseményeit az egyes emberekben lejátszódó viharokkal egyetemben. Főhőse, az eszer Iván Petrjajev, elszántan, igazáról meggyőződve harcol a munkások ellen. A forradalom győzelme és szinte gyermek barátja halála — aki a forradalmárok soraiban harcolva esett el — olyan lelki konfliktusba sodorják, amelyet nem bír el. A felelősség, a tévedés konzekvenciáinak súlyával nem bírja az életet, öngyilkos lesz. Tömör stílusa filmszerűen felvillantott harci képei, amelyeket hol Iván, hol Akim vagy egy alkalmi szereplő szemével láttat, igen nagy hatásfokon érzékeltetik az események és a harcolók lelkiállapotának váltakozását. A fegyveres összetűzések naturalizmushoz közelítő leírása, a megriadt tömeg valami újat várása és a forradalom igazságának felismerése mutatja az író belső küzdelmét, amint kételyeket legyűrve maga is megtalálja hol a helye.

Többi művei oldottabbak, népies hangvételükkel, sajátos, vonzó hangulatukkal, valóságlátásukkal a szovjet irodalom jelentős értékei közé tartoznak.

Ballagi Ágnes

nyíltan sem át
hogy ő már Hit
fajvédő eszmék
nak útja elvéth
vetségéhez veze
tegő vezetők és
zású vagy néme
nálta az országo
ból kevesen voltak antifasiszták; olyant pedig, aki szövetségesként a Szovjetuniót elfogadta, szinte csak mutatóban lehetett találni. Ez utóbbiak közül a legmarkánsabb egyéniség Bajcsy-Zsilinszky Endre volt. Útkereséseivel, ingadozásaival együtt, kiemelkedett kortársai közül.

Életútja Áchim András meggyilkolásától, a szegedi ellenforradalmi szervezkedésen, a vitézi cím elnyerésén át vezetett. A „szentisváni birodalom" eszméjének ájtatos tisztelője, kimondhatatlanul büszke, hogy anyai ősei Bulcsu vezér mögött lovagoltak a honfoglaláskor — íme gondolatvilága. Ez az ízig-vérig magyar nemes először eljut a nép, a magyar parasztság istenítő magasztalásáig, majd a határozott ellenállásig, sőt, a kommunistákkal való kapcsolatteremtés elhatározásáig — és életének feláldozásáig. Sorsa, gondolatai, s életfelfogása elszakíthatatlan korától — példája és harcai számunkra, mai magyarok számára is nélkülözhetetlen útmutatásul szolgálhat.

Dernői Kocsis László kötete, az első nagyobb lélegzetű mű Bajcsy-Zsilinszkyről. A szerző célkitűzése: „főleg a fiatalabb nemzedék számára bemutatni Bajcsy-Zsilinszkyt, az 1945-tel lezárult magyar

Budapest V. Petőfi Sándor u. ...
Telefon: 188-296, 188-307

Bikácsi Daniella

IFJÚ
KOMMUNISTA

1002 - 9

... bora
galamoszemük pillantson ránk is
akik szépségüket énekeljük.

1021

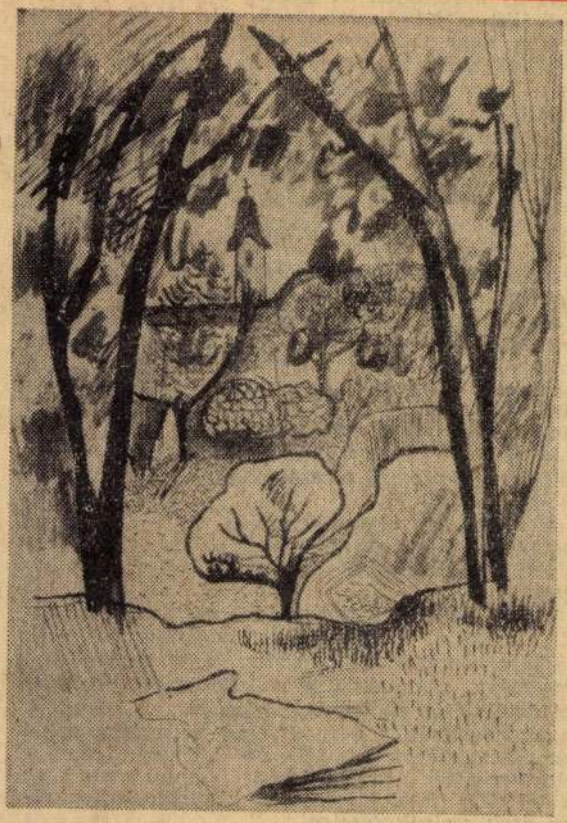

BIKÁCSI DANIELA RAJZA

galommal való j
velési évad külsz
s az olvasómoz
változtatás font
hangsúlyozása.

Az új művelőd
mot állít a KIS
lünk a Nagy Ok
évfordulójának

sor a Kommunista Kiáltvány, az 1848-as magyar forradalom és szabadságharc 120. évfordulójának, a Kommunisták Magyarországi Pártja és a kommunista ifjúsági mozgalom megalakulása félévszázados évfordulójának megünneplésére. A Forradalmi Ifjúsági Napokra és a Szófiai Világifjúsági Találkozóra való készülés és az évfordulók megünneplése *nagyszerű lehetőséget ad az olvasómozgalom továbbfejlesztésére és szocialista eszmeiségű programjának kialakítására.*

Az ifjúsági olvasómozgalom továbbfejlesztésének feltételei kedvezőek. A közművelődési és szakszervezeti könyvtárakban a KISZ-szervezetek segítségével *kialakulóban vannak az olvasási kultúra fejlesztésének és az irodalmi nevelésnek új formái, módszerei. Feladatunk, hogy a KISZ előtt álló eszmei, politikai célkitűzések valóraváltását a korszerű olvasómozgalom szervezésével is elősegítsük.*

Az ifjúsági olvasómozgalom fellendítése az alábbi feladatok együttes megvalósítását kívánja a KISZ-szervezetektől és a népművelési intézményektől:

1. Napjainkban a könyv több csatornán keresztül juthat el az olvasóhoz. Legfontosabb ezek közül *a könyvtár.* A könyvtár, mint művelődési intézmény, nemcsak a könyvkölcsönzés manuális feladatát látja el, hanem biztosítja a könyvtári tagok nevelését is a rendszeres, pedagógiailag jól átgondolt könyvajánlással és könyvtári rendezvénysorozattal. Ezért fontos számunkra, hogy *minél több fiatal látogassa a könyvtárakat, és éljen azok szolgáltatásaival.*

A József Attila olvasómozgalom megszűnése óta nincsenek olyan ösztönző módszerek, amelyek a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

B Bikácsi Daniella

IFJÚ
KOMMUNISTA
1987 — 9

1021

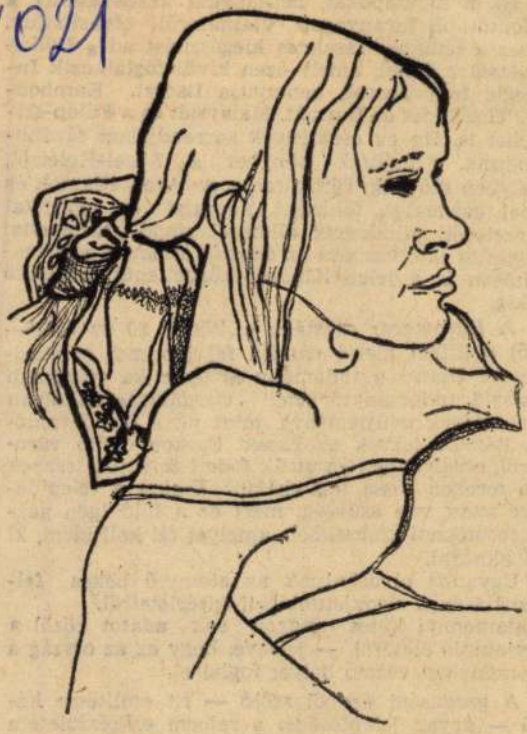

BIKÁCSI DANIELA RAJZA

nyai. Néhány ut
lóvá teszi.

Ha a napil
legfontosabb hí
Ehhez a témáh
let-Ázsia c. köt
donézia fejlődé
zsát, Thaiföldet és Burmát,
geteket is. Ha az események sorrendjében továbbhaladunk, találunk könyvet a Közel-Keletről, amelyben szó esik Törökország, az Arab államok és Izrael gazdasági, földrajzi, néprajzi és politikai helyzetéről. Mindegyik államról rövid történelmi áttekintés is olvasható az ókortól az angol gyarmatosításon át a jelen háborút közvetlenül megelőző időkig.

A *Háromezer esemény* c. könyv 20 év (1945—1965) politikai életét vázolja fel időrendi sorrendben. Az Utazás a tudomány és technika világában — rövid tudománytörténeti vizsgálódás és olyan érdekességek gyűjteménye, mint pl. a Szovjetunióban készülő tervek az Északi Sarkon épülő városokról, amelyekben az utcák fedett folyosók lesznek és a tereken rózsa fog virítani. Ezekre a településekre azért van szükség, mert ez a föld igen gazdag természeti kincsekben, amelyet fel kell tárni, ki kell aknázni.

Ugyanitt olvashatunk az atomerő békés felhasználásának Szovjetunióbeli kísérleteiről.

Valamennyi kötet nagyon sok adatot közöl a Szovjetunió életéről — jelezve, hogy ez az ország a tudományban vezető helyet foglal el.

A gazdasági életről szóló — itt említésre kerülő — anyag jelentőségét a reform előkészületein kívül a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója is növeli. Magyar—szovjet gazdasági kapcsolatok címen ismerteti a két ország közötti megállapodásokat, kereskedelmet. A szerzők szem-

Bekálsi Daniella

festő

M.D.F.

A „Kupongó"-t, a „Harc" és a „Szárny teknőssel" c. művet állította ki.

Barbás György: Első bemutatkozás.
Művészet, 1969. junius – 42 lap.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Bikácsi Daniela festőművész

Kiállít az egri VI. országos akvarellbiennálén.

(cikket l. „Martyn Ferenc festő és szobrász művész" címszó alatt)

F. Ludányi Gabriella cikkre „Egy kiállítás képei" címmel

Heves megye 1978. XII

Bilán Daniella

Művészi hitvallásom tökéletesen megegyezik Rilke „Duinói elégiák" című versciklusából a Kilencedik elégiával.

Hogy mégis érthetőbb legyen, idézem Nemes Nagy Ágnes Rilkéről szóló tanulmányának egy részletét:

„Létek megszámlálhatatlan sokasága sarjad szívemből" – mondja, oly hasonlóan más költői megfogalmazásokhoz, csak ezt ő – alig merem elsuttogni – szó szerint érti. Feladatunk – írja egy levelében – hogy a világot „láthatatlanná (tudattartalommá) tegyük, de oly erővel, hogy az bennünk mintegy újra feltámadjon, s gondolat-rezgéseinkkel új rezgésszámokat dobjon ki az univerzumba".

Még egyszerűbben szólva, úgy gondolom a művészet feladata a „névtelennel való kézfogás".

Bilán Daniela

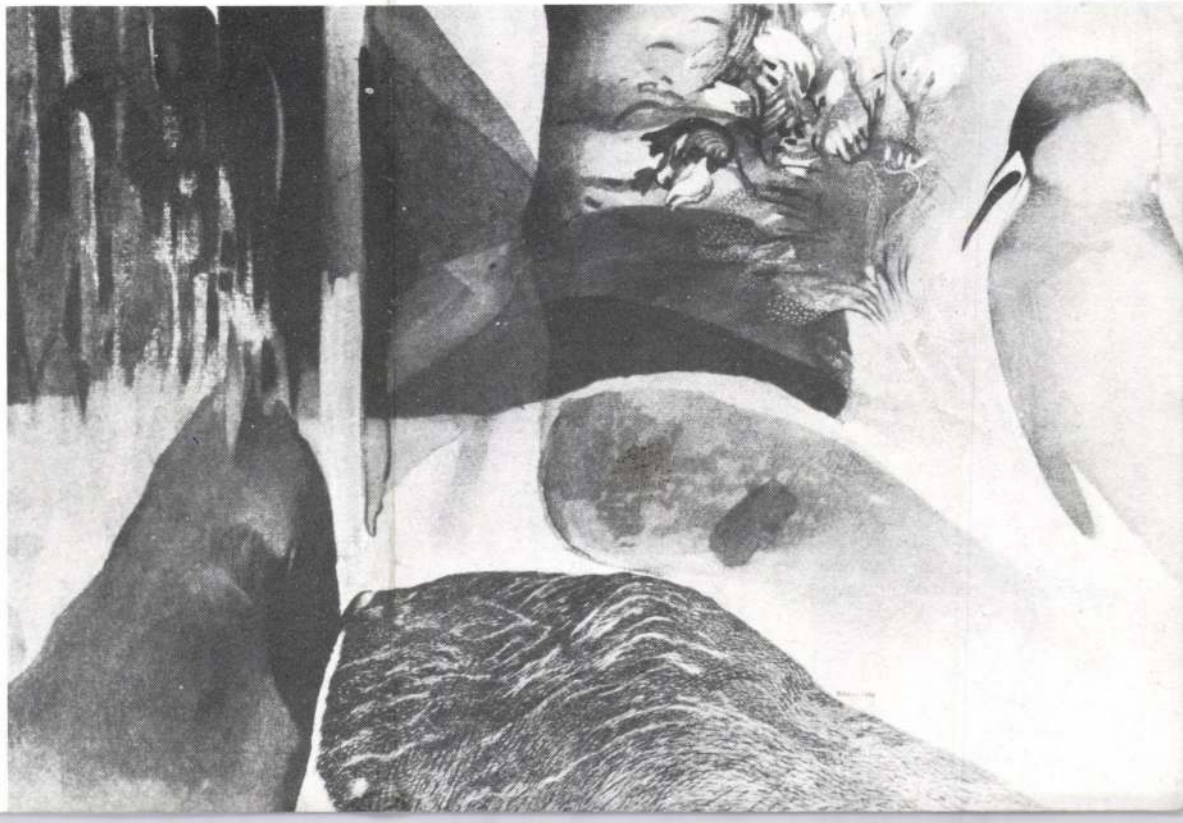

Egészen közel

Művészi hitvallás?
Természetelvű festő vagyok.
Képeim tárgyiasságukban felismerhetőek, átszőve lírai megfogalmazással. Jó lenne ha a bátor és tiszta művészi alázat szeretetet, igazságot és hitet adhatna kusza világunkban az embereknek a jóság és tisztesség irányába.

Brankovics Éva

Önarckép

OSZLOPOK

SZOMBATHELY 16. 8. 02 AL-V/105
MAGYARORSZÁG ≈062 FORINT

BIKÁCSI DANIELA · BUTAK ANDRÁS · EL KAZOVSZKIJ · ERDÉLYI ETA · GANCZAUGH MIKLÓS · KOVÁCS PÉTER BALÁZS · KUCHTA KLÁRA · LÉGRÁDY VIKTOR · MAYER BERTA · M.NOVÁK ANDRÁS · NAGY GÁBOR · OLÁH TAMÁS · POKORNI PÉTER · POLGÁR CSABA · STEFANOVITS PÉTER · SZILY GÉZA · UJHÁZI PÉTER · VÉGH ANDRÁS · VÍZI TIHAMÉR

Tímár Árpád
Budapest
Tárogató út 60.
1021

OSZLOPOK

A Szombathelyi Képtár tisztelettel meghívja Önt

A Magyar Vízfestők Társasága

OSZLOPOK III.

című

kiállításának megnyitójára

2002. augusztus 23-án, pénteken 16 órára

A kiállítást megnyitja:

MEZEI OTTÓ

művészettörténész

A kiállítás megtekinthető 2002. augusztus 24. – szeptember 29. között

A kiállítás létrejöttét támogatták:

Nemzeti Kulturális Alapprogram

Szombathely Megyei Jogú Város

SZOMBATHELYI KÉPTÁR
KUNSTHALLE SZOMBATHELY

Szombathely, Rákóczi F. u. 12.
Tel.: 94/508 800, Fax: 94/314 096
E-mail: szkeptar@elender.hu
www.elender.hu/~szkeptar

mazza (kivéve az 1952-es évet, ... lyet Rákosi a végére hagyott, s már nem tudott megírni), s az újabb emigrációba kényszerüléssel fejeződik be. Ezt követi most, további két kötetben, a tulajdonképpeni első rész, melyben gyermekkorától kezdve ifjúságáról, első világháborús éveiről, az 1918–19-es forradalmakban játszott szerepéről és bécsi, moszkvai, majd a Kommunista Internacionálé-ban folytatott tevékenységéről, hazai illegális munkájáról, végül letartóztatásáról és első tárgyalásáról számol be a szerző. S ezzel előttünk van a teljes hazamentett kézirat, minthogy a börtönben töltött 15 év története a jelek szerint megíratlanul maradt, börtönéletébe csak a második rész első lapjain ad némi betekintést.

A Rákosi-memoárok megjelenésének e hiányok és a később tárgyalandó egyoldalúságok ellenére is komoly jelentősége van, hiszen egy nemzetközileg is élvonalbeli kommunista vezető, Magyarország egykori diktátora adja itt elő – nagy áttekintés, rengeteg információ és tapasztalat birtokában – saját verzióját az ország (és a világ) huszadik századi történetéről s benne önnön sorsáról és szerepéről. Vajon mi késztette a félreállított, kényszerlakhelyre internált, betegeskedő Rákosit élete végén erre a hatalmas erőfeszítésre, a négy vaskos kötetet kitevő több ezer kéziratoldal megírására? Általa írt elő- vagy utószó hiányában is feltételezhetjük, hogy egyrészt nem bírta a semmittevést, állandó aktivitáshoz szokott természete valami komoly tevékenységet követelt, másrészt – főként – a szégyenletes kudarc és bukás után így kereste az önigazolást egész életére és tevékenységére vonatkozóan.

1958 februárjában a Fekete-tenger közelében lévő Krasznodarban kezdett hozzá az íráshoz a szülőfalujáról, Adáról szóló fejezettel, szinte napra ugyanakkor, amikor Budapesten megkezdődött a titkosan zajló Nagy Imre-per. Nyilván a kádári „egyensúly” kedvéért alig korábban, január végén döntött úgy az MSZMP Központi Bizottsága, hogy Rákosi immár nem csupán öt évre, hanem „meghatározatlan ideig” nem térhet vissza Magyarországra. A kiadvány alapos szerkesztői előszavából, de a már létező életrajzokból is tudjuk, hogy folyamatosan ostromolta a szovjet és magyar szerveket, hogy az íráshoz szükséges forrásmunkákat, könyveket, újságokat és dokumentumokat kaphasson. Ebben családja is segítségére volt, s végül egész jó kézikönyvtárat sikerült összeszednie. Komolyan vette tehát a maga elé tűzött feladatot, csaknem három évig dolgozott az 1925-ig terjedő fejezeteken, a lehető tárgyi pontosságra törekedett – a kézirat tele van pontosításra, adatkiegészítésre felszólító zárójelekkel –, de végül is nem tagadhatta meg magát: írás közben is pártkatona maradt, s ahogy haladt előre az időben, egyre kevésbé tudott a kellő távolságtartással, mintegy hátradőlve, elfogulatlanul vagy éppen önkritikusan visszatekinteni élete eseménydús évtizedeire. Ami, valljuk meg, még az övénél sokkal jobb erkölcsi helyzetben is keveseknek sikerül. Ő pedig ez időben sem volt szabad ember, hiszen egyrészt tudhatta, hogy amit ír, a szovjet és magyar pártvezetők kezébe kerül, másrészt írásával nemcsak politikai múltját, hanem fel nem adott jövőjét, a hazatérés lehetőségét is védelmezte.

Nagy Judit Borbála munkája

A *Visszaemlékezések* e részének olvasása mégis kellemes meglepetést okozott. Nemcsak komoly teljesítmény, hanem színvonalas munka, határozottan *jól*, többnyire jó magyarsággal, sok helyütt igazán színesen megírva. Egészében élvezetes és tanulságos olvasmány, jó néhány különösen érdekes részlettel, amilyenek például a falujáról és későbbi lakóhelyeiről készített „szociográfiák”, a szegedi diákévek és Babits Mihály tanáregyéniségének leírása, a Galilei Kör és a Keleti Akadémia, a világháborús élmények, az orosz fogság és a hazatérés, a háborúvég itthoni légköre, a forradalmi napok izgalmai, az ausztriai internálás megpróbáltatásai, a Moszkvába és onnan szerte Európába tett illegális és kalandos utazások.

Mi okozza tehát a meglepetést? Rákosi, noha igen tájékozott és éles eszű, sőt okos ember hírében állott, s ennek az 1945–47-es koalíciós időszakban meg is felelt, későbbi diktatórikus egyeduralma idején – egyfelől önhittségtől, másfelől rettegéstől hajtva – rácáfolni látszott erre a hírnevére. Primitív zsarnokként viselkedett, eltűrte személyi kultuszának kirívó ízléstelenségeit, az írókkal-művészekkel és más értelmiségiekkel folytatott küzdelmében műveletlen bürokrataként szerepelt, bukásában pedig már szánalmasan kisszerű volt. Memoárjaiban sokkal jobb képet kapunk róla, különösen tanulóéveiről. Beszámol olvasmányairól, költőket és írókat idéz adekvát módon, kiderül, hogy diákként és önképzőköri titkárként figyelemmel kísérte a modern magyar irodalom kibontakozását a szegedi reálgimnáziumban, ahol még latint is tanult Babits Mihálytól. Egyszóval jóval műveltebbnek mutatkozik, mint annak idején politikusként, amikor ügyelt rá, hogy a néphez hasonlítson, annak egyszerű nyelvén beszéljen. Kiderül az is, hogy jó megfigyelő, ezernyi részlettel írja le utazásait, a legtöbb helyszínt, ahol megfordult vagy lakott, diáktársait és tanárait s a legtöbb embert, akire visszaemlékezik.

Rákosi híres volt a memóriájáról, amelyet szívesen és hatásosan fitogtatott, amikor politikusi kiszállásain többnyire felismerte, akivel valaha találkozott, s emlékezett arra is, amit akkor hallott. Ez a tulajdonsága itt félelmetes mértékben érvényesül neveknél, dátumoknál, olvasmányoknál egyaránt. Ezek jelentős részéhez ugyanis, különösen a száműzetés körülményei között, nem vehetett igénybe semmiféle forrásmunkát vagy lexikont, kivált olyan esetben, amikor ezek személyes életéhez kötődtek. Ezt éppen azok a kisebb tévedések vagy pontatlanságok bizonyítják a legjobban, amelyeket a nevek, címek vagy időpontok leírásánál elkövet, vagy a zárójelek, amelyekben kiegészítés vagy pontosítás szükségességét jelzi. Néhol túlzásba is viszi a részletezést – talán fantáziájára is támaszkodva, talán a minél nagyobb hitelesség látszatát keltve –, de egészében véve a munka szerkezete világos, építkezése arányos, illetve tudatosan emel ki vagy nagyít fel fontos vagy általa fontosnak tartott epizódokat.

Itt merül fel a *történelmi hitelesség* kérdése a memoár egészével, illetve egyes részeivel kapcsolatban. A most megjelent első rész esetében összehasonlíthatatlanul jobb a helyzet, mint az 1940 utáni második résznél, amelynek vajmi kevés köze van a valósághoz. Mintha két Rákosi lenne, s fiatalkori önmagáról írva néha az öreg is ki tudna lépni önmagából.

... végigvonul. Minden lehető alkalommal gyalázza és rágalmazza a magyar és a nemzetközi szociáldemokráciát. Azt állítja például, hogy a szociáldemokrata vezetők – Károlyi Mihállyal egyetemben – már 1918 végén a KMP erőszakos letörésére készültek. Súlyosan és ismételten nehezményezi az 1919-es pártegyesítést, amely feloldotta a kommunista pártot a sokkal nagyobb SZDP-ben. Ebben és a szociáldemokrata árulásban látja a Tanácsköztársaság bukásának fő okát. Ugyanilyen méltánytalanul ír az osztrák szocdemekről is, akik a bukás után – nehéz bel- és külpolitikai helyzetben – befogadták és őrizve védték, s nem adták ki Magyarországnak a népbiztosokat. Rákosi még öregkorában sem enyhítette megvetését a Két és feles Internacionálé, az ausztromarxisták vagy a német baloldali szociáldemokraták irányában. De nem módosította véleményét az ún. szovjet pártellenzék Sztálin által meggyilkoltatott vezetőiről sem, holott például Zinovjevvel annak idején szoros kapcsolatban állt. Ők is „árulóvá” váltak, miután rákerültek a „lejtőre” – ez az a bűvös szó, amivel a bolsevik logika szerint meg lehet magyarázni az egykori harcostársak kiirtandó ellenséggé történt elfajulását.

Szerencsére mégsem ragaszkodik minden esetben a sematikus sztálinista ábrázolásmódhoz, néhány igen érdekes, színes portrét is fest jelentős kortársairól, mindenekelőtt Kun Béláról és Leninről, de Landler Jenőről, Bohumir Smeralról, Marcel Cachinről, Paul Lévíről, Alpári Gyuláról és a fiatal József Attiláról is. (Sztálint, jellemző módon, éppen csak megemlíti néhányszor, minden értékítélet nélkül.) Leninről az imádat hangján beszél, de sok jellemző, korfestő részlettel, minthogy elég sokszor került a közelébe. Lelkesen idézi jellegzetesen „bolsevik”, fensőbbséges véleményeit, leírja például, hogy Lenin megállította őt a Kreml folyosóján, s megdicsérte egy Otto Bauert támadó cikkéért. „Lenin a legnagyobb megvetés hangján beszélt Otto Bauerről (a felszólalásában azt mondta, hogy az ilyen menseviekeket főbe kell lőni, falhoz kell állítani stb.).” Rákosi maga is követi a nagy példát, s hasonló szellemben nyilatkozik pl. Károlyi Mihályról, Jászi Oszkárról, Ágoston Péterről, Rónai Zoltánról és másokról. Szabó Ervint több elismeréssel emlegeti, de nem bocsátja meg szindikalizmusát s annak negatív hatását a forradalmi fiatalságra. E nemzedékből a dogmatizmusban rokon Alpári Gyulát tartja a legtöbbre, s nevezi legjobb barátjának.

Kun Béláról, aki 1918 végétől a letartóztatásáig kétségkívül legfontosabb emberi és politikai kapcsolata volt, jót és rosszat vegyesen ír. El... lag sem talál kivetnivalót abban, hogy még ezt a nagyon progresszív társaságot is „pártosabbá” próbálta tenni a szocialista tagok frakcióba tömörítésével. Önnön forradalmári tudatosságát és elhivatottságát, ha mértéktartóan is, de igyekszik kissé előrehozni a hadifogság és az 1918 eleji hazatérés idejére. A szerkesztők azonban joggal hívják fel a figyelmet arra, hogy itthon nem öntudatos kommunistaként viselkedett, kivárt, sőt visszatért a katonai szolgálatba, s csak a Kun Béláékkal való novemberi találkozás döntötte el politikai pályaválasztását.

Ebben a találkozásban persze sok szükségszerűség volt. A rámenősen ambiciózus, de fegyelmezett, kételkedésre nem hajlamos Rákosi és „a cél szentesíti az eszközt” elvét gyakorló kommunista mozgalom szinte egymásnak voltak teremtve. Cinizmussal párosuló fanatizmusa pedig mindvégig megóvta attól, hogy az eretnekség bűnébe essen. A magyar kommün bukása és a bécsi internálásból való szabadulása után visszaemlékezése szerint a nemzetközi kommunista mozgalom kemény és fáradhatatlan mindenese lett, mint önmagát nevezi, „a Komintern követe”, aki folyamatosan, hosszabb-rövidebb megbízatásokkal száguldozott szerte Európában, hogy leválassza a szociáldemokráciáról, önálló életre segítse, egységesítse vagy megfegyelmezze a fiatal kommunista pártokat. Sok egykori kommunista vezető és számos történész viszont a kommunista pártok rémét, minden önálló törekvés fojtogatóját, a legdogmatikusabb elemek támogatóját látta, illetve látja benne pályájának ebben a szakaszában.

Rákosi számára a morálisan legnehezebb feladat az 1925. őszi lebukás és a rendőrségi vizsgálat leírása lehetett. Egyrészt be kell számolnia az elemi konspirációs hibákról, amelyek több mint száz letartóztatáshoz vezettek, másrészt, ha szépítve is, el kell ismernie, hogy – kommunistához méltatlanul – vallomást tett illegális tevékenységéről, amiért a moszkvai vezetés fegyelmi vizsgálatot indított ellene. A másfél évtizedes fogság azonban hőssé avatta: ennek és az egyidejűleg lezajlott moszkvai tisztogatásoknak köszönhetjük, hogy két évtizeddel később – noha Leninnel ellentétben Sztálin nem kedvelte – végül is őt kaptuk Moszkvából Magyarország kiszemelt diktátorának. Emlékezéseinek most megjelent első része, melyet a gondos szerkesztők kronológiai táblázattal és bőséges, ha nem is mindig a legújabb szakirodalomra támaszkodó jegyzetanyaggal is elláttak, azt bizonyítja: nem a képességeken és a felkészültségen múlt, hogy a szerző oly tragikus szerepet játszott az ország és a térség háború utáni történetében.

RADNÓTI SÁNDOR: **Megnyitó**

„Vagy vedd példának a kicsiny füszálat”

Induljunk el a kályhától. Valamikor, a XX. századi művészet kezdeteinél Kandinszkij egy profetikusnak bizonyuló viszonyfogalmat alkotott. Azt mondta, hogy a modern képzőművészet két lehetősége a nagy realisztika és a nagy absztrakció. A történet valóban leírható e kétpólusú mozgástérben. Még mindig leírható így.

Aki körültekint ezen a kiállításon, az első pillantásra észleli, hogy mind Bikácsi Danielának, a festőnek, mind Gálhidy Péternek, a szobrásznak erőteljes művészi szándéka valamiféle absztrakció, redukció. De azt az utat, amelyet a művészettörténet valaha bejárt, ők nem akarják újra megtenni. Mondrian radikális elvonatkoztatásairól csak az tudja, hogy rejlik mögötte egy természeti kép, nevezetesen a fa lombkoronája, aki kifejlődésében ismeri azt a festészetet. Bikácsinak, Gálhidynak azonban fontos, hogy a redukció reális kiindulópontja szintén első pillantásra észlelhető legyen. A szobrásznál látható, hogy a sás, a fűszál természeti képe foglalkoztatja, a festőnél a víz, a homok, a levegő és – nála is – a fű.

Úgy látszik, hogy a redukcióban visszatér a natúra. De miféle természetábrázolás ez? Megint csak azonnal látható, hogy ember nélküli természet. Valaha tájat ábrázoltak ember nélkül, és hosszú utat kellett bejárni, amíg háttérből, mitológiai tájból stb. fő problémává vált. S persze mindenki tudja, hogy a természet mint táj az ember konstrukciója. Az olyan önmagában formátlan, mert állandó változásban lévő természeti dolgok, mint a víz, a homok, a levegő és a fű, a tájban nyernek formát.

De itt nincs táj. Ez a szobrászatban magától értetődő. Láttam ugyan már tájat, természeti tereptárgyakat ábrázoló plasztikát, s ha tetszik, a land art is felfogható egyfajta talált szobrászatnak, ám az első kivételes, a második pedig elkülönült műfajjá vált. A festészet hagyományait tekintve viszont meglepő, hogy Bikácsi Daniela a természetet nem tájban ábrázolja – elvonatkoztat a tájtól. S mivel a szemünket a tradíció iskolázza, gyanítom, az is az oka első meghökkenésünknek, hogy tájként szeretnénk rekonstruálni képeit.

Ez nem megy. Ehelyett mindig valami hangsúlyozottan ember alkotta, nem természeti tárgyban fogja fel vagy abba meríti a natúrát. A homok, a fű, a víz, a levegő problémáját nem az impresszionista strandfestők módjára, e négy találkozási pontján idézi fel, hanem a senki földjén, magányos – és mindig szögletes! – homokozókban, medencékben, tározókban, sehová se vezető lépcsők előtt vagy a fűvel benőtt koporsóformában. Ezek az igénytelen, szegényes emberi képződmények adnak formát a formátlanul fodrozódó, pergő, hajladozó, szélfútta természetnek, s így válnak a képek meditációs objektumokká.

A szobrászatnak a formátlan formába öntésére persze brutálisabb eszközei vannak. Itt áll előttünk a minden szellőnek kitett, tömegben ringó, hajladozó fű egyetlen szála óriásira nagyítva, súlyos mozdíthatatlanságban, vasból megformálva. Ez ötlet, de termékeny és továbbfejleszthető. Méghozzá két irányba: az egyik itt látható a kiállításon, ahogyan a törhető, visszahajlítható fűszál érdekes formákat vesz föl, olykor közelítve az arab kalligráfia formáihoz. A másik természetesen a plasztika kihelyezése a természetbe; láttam például Gálhidy Péter mappájában egy nádasban ringó „fűszálszállító” csónakot.

Két művész, különböző nemzedékek tagjai, azelőtt nem ismerték egymást. Helyénvaló tehát megemlíteni a kurátor, Péterfy Melinda nevét, aki észrevette érintkezési pontjaikat, a közös problémát, a távoli hasonlóságot.

S hogy miben rejlik ez? Ahogy mindkét művész a természet legmozgékonyabb, legváltozékonyabb dolgait súlyos mozdulatlanságra ítéli, azzal a mulandóságról, az elfolyásról, a lepergésről, az elszáradásról beszél nekünk. Ahogy a magyar költészet legszebb verszáró sorainak egyike is:

vagy vedd példának a piciny füszálat:
miért nő a fü, hogyha majd leszárad?
miért szárad le, hogyha újra nő?

(Fű. Bikácsi Daniella és Gálhidy Péter kiállítása. Vadnai Galéria, 2002. június 13–július 27.)

nyéken, [illegible]
tízszereződnek ott az árak, az [illegible]
kivitelre szánt magyar gyártmányú pikacsus pulcsikat gyorsan váltsuk [illegible] az Elkobzott Fegyverek és Kábítószerek Országos Raktára stb.), s akkor megszü- [illegible] sorbe kötött gyűjteményével.

E csapat lenne büszkeségünk, a társadalmi konszenzus válogatottja, s megoldhatnánk kis pénzből.

Nagy Judit Borbála munkája (részlet)

BÁRON GYÖRGY: **Film**

A képíró könyve

Dőljünk hátra, kényelmesen. Nem azért, mintha megérdemelnénk, hanem azért, mert megtehetjük: a munka elvégeztetett. Nem mi végeztük el, hanem Szabó Gábor, helyettünk és nekünk, filmeseknek, mozibolondoknak, profiknak és műkedvelőknek. Leírta, mi fán terem a film. Egyszerűen, világosan, hogy értsük.

Tudjuk most már, hátradőlhetünk hát, bodor pipafüstöt eregetve a tévé kék fényébe.

Szabó Gábor nem elméletet vetett papírra, mint Balázs, Hevesy, Kracauer, később Bazin, bölcs tudósok, majd köpönyegük mögé búvva vámszedők és sarlatánok, utóbbiak jó sokan; ám nem is amolyan technikai katalógust fabrikált össze, amelyből szintén akad néhány a világban, nálunk is megjelent egy-két színvonalas és hasznos, a HSC, azaz az Operatőrök Társasága adta ki az egyiket, tekintélyes, komoly céh, *Film- és tévéalkotók kézikönyve* rémes cím alatt, a másikat meg nemrég a Korona Kiadó, annak *Film- és médiafogalmak kisszótára* a közönségvonzó címe.

Filmes könyvespolcunk mindkét oldalán tengernyi kötet sorakozik tehát, komoly elméletek az egyiken, technikai segédkönyvek, lexikonok, szótárak a másikon, nem billeg a polc, szépen kiegyensúlyozzák egymást, csak épp a közepén tátongott eddig egy nagy fekete lyuk. Nem tudtuk, mit tennénk oda, csak azt, hogy valami nagyon hiányzik. Egy könyv, amiből a hozzánk hasonló képírástudatlan is megérti, milyen mélységélességet mikor használ az operatőr, mi a tengely törvénye, mik a nézésirányok, mi a maszter és a muszter, mire használhatók az egyes gépmozgások és plánok, szóval, amiből megismerhetjük a mozgókép nyelvtanát. Értelmesen, közérthetően, világos, tiszta szavakkal. Mert Szabó Gábor nemcsak fotografálni tud, hanem írni is, vagyis mindazt, amit mi, literátorok tudunk (ha tudunk); s mellesleg van neki komoly szakmája, a kinematográfia, amit világszínvonalon művel.

Hogy világosabb legyen, mi hiányzott eddig: a Színház- és Filmművészeti Egyetemen, ahol e könyv szerzőjével együtt magam is tanítok, időről időre megjelenik valaki, többnyire külföldről, megmutatnánk-e neki, milyen tankönyvből folyik itt a hírneves oktatás. Mutatnánk, de nincs mit. Csak stúdió van, kamerák, lámpák, díszlet, vágószobák, meg persze elméleti munkák és kézikönyvek – ám tankönyv filmkészítőknek, az nincs. Röstelkedtünk eddig, de mostantól más a helyzet: a kezébe nyomjuk Szabó Gábor könyvét. Meg azoknak a kezébe, akik nem értik pontosan, mi a denzitás, a gyújtótávolság, a tengely.

Az én kezembe, elsőként.

A címe, az külön tetszik. *Filmes könyv* – olyan ez, akár a Füveskönyv. Járjuk a celluloiderdőt, kezünkben a kötettel, és feltárulnak titkai. Barátunk lesz minden lakója, mert csak az a barátunk, akinek tudjuk a nevét.

Ha mozikirándulásra indulunk, legyen mindig a kezünk ügyében Szabó Gábor *barátságos filmkönyve.*

(Elhangzott május 29-én a Kiscelli Múzeumban, Szabó Gábor Filmeskönyvének bemutatóján.)

BIKÁCSI Daniella festő

kiáll. Bp.,Vigadó G.,1992

ism. KÓTAI József: Kőszilánkok, önarcképek és akvarellek. = Magyar Nemzet. 1992.dec.11.11.p.

1. Die kunstwissenschaftliche Aufgabe, die mit MIDAS
soll, sollte vor Übernahme des Verfahrens genau
den, denn ein Verfahren läßt sich nur optimal e
klar ist, was mit ihm erreicht werden soll. Die
detailliert ein Objektbestand wissenschaftlich be
soll, muß beantwortet sein, bevor MIDAS in Er
wird.

2. Eine Übernahme von MIDAS ist nur sinnvoll, wenn
daß wenigstens ein Wissenschaftler kontinuierlich
ten und seine Erfahrung anderen Mitarbeitern ve
bevor er sich einer anderen Aufgabe zuwendet.

3. Ein Verfahren der EDV-gestützten Katalogisierung
die Bearbeitung eines Objektbestandes erst dann
wenn auf maschinell nutzbare Daten (Datenbanken)
werden kann. Solange dies nicht der Fall ist, bl
aufwand für die wissenschaftliche Bestandsbearbei
Einsatz von Computern unverändert.

BIKACSI DANIELA

BIKÁCSI DANIELA

Vigadó Galéria Budapest V., Vigadó tér 2.
1992. december 3. - 1993. január 2.

A hely színe

Az álmok színpada mára kiürült, nincsenek kulisszák, jelmezek, sem dal, móka és kacagás.
Különös és meghatóan egyszerű terek vannak csak: sarkok, rejtélyes és szigorú lépcsők, és néha valami kiismerhetetlen eredetű fény által megszabott spáció: a megvilágosodásé. E festményeken a terek - a chiricós metafizika ellenére -gyorsan áttekinthetők, akár a színpadok (ennyi maradt, ennyit hagyott Bikácsi Daniela régről), ám a bevetülő fényektől megjelölt helyek átrétegzik a dimenziók szerkezetét. A tér elemeinek, a tárggyá lett síkoknak nincs szelleme, nincs önmagán túlmutató jelentősége: így a lépcső, mely több képen is megindítja a nézőt, nem szimbólumokkal korlátozott, nem vezet sem föl, sem le, csak fönntartja magát a hely számára, ahogy a táji részletek sem „szólnak", például, panteisztikusan. A festmények metafizikája is innen ered; a jelzés nélküli, puritán „viszonyok" csak a belsőre irányulnak, s utalni vagy értelmezni nem akarnak. A munkák nagyon is közel jutnak a tárgynélküliséghez, olyannyira, hogy a természeti vagy építészeti motívumok csak az érzéki és érzékeny, gazdag festésmódnak köszönhetően nem veszítik el végleg formájukat, s nem lesznek a stilizáláson túlbillenve absztrakttá.
Bikácsi Daniela azt mondja, új képei jelen-létének átérzését rögzítik, ehhez pontoskodva annyit tehetünk hozzá: inkább azt a nyílást jelölik, melyen át a vágyott vagy éppen félt érzés, az érzés megsejtése nyilatkozhat meg.
A jelen, a lét és önmaga fölérzése, másképpen fogalmazva: Bikácsi Daniela önmagára riadása meghatóan komoly gesztusban ölt alakot, s az üresedő térben interiorizált hely megfordítja, hogy személyessé tehesse a perspektívát.

Hajdu István

The Colours of the Locale

The dream-stage is now empty; there are neither backdrops, nor stage costumes, nor song, cakes and ale anymore.
There are only strange and touchingly simple spaces; corners, mysterious and stern flights of stairs, and, sometimes, some space defined by a light of obscure origin: by that of illumination. Despite the overall Chirico-style „metaphysical" quality, spaces in these pictures are easy to grasp, just as those earlier stages were easy to grasp (this is all that survives, this is all that Daniela Bikácsi allows to survive from her earlier work). Still, light falls on, and marks, places in the paintings and these places, so marked, reorganize the pattern of visual dimensions in the picture. There is no „spirit" or transcendent significance of these units of space and reified planes: for instance, stairs, so touchingly effective in several of the paintings, are not hedged in by symbolism; they do not take us upstairs or downstairs, they are only keeping the place occupied, just as details of nature and landscape do not „say" anything, say, in a pantheistic manner.
The „metaphysics" of the pictures also springs from this; the unmarked, puritanical „relationships" relate only internally and they refrain from referring or interpreting. These paintings are always on the verge of loosing their object: if it were not for Daniela Bikácsi's rich, sensuous and sensitive painterly technique that keeps them on this side of the divide, motifs of nature or architecture would become totally unidentifiable as they always seem to be eager to take a final leap across stylization into nonfigurative abstraction.
Daniela Bikácsi explains that her new pictures register her intuition of her presence. To this it might be added, in a mood of oversubtle discriminations, that, more precisely, the pictures indicate the particular opening through which this intuition, whether wished for or dreaded, can manifest itself.
Presence, being and her own awareness of herself or, put differently, Daniela Bikácsi's own frightening herself into self-awareness assumes the form here of a touchingly serious gesture; also, this internalized place within space that is becoming increasingly as empty as cosmic space itself effects the reversal of this perspective whereby this perspective becomes, finally, a personal one.

István Hajdu
(Translated by Ferenc Takács)

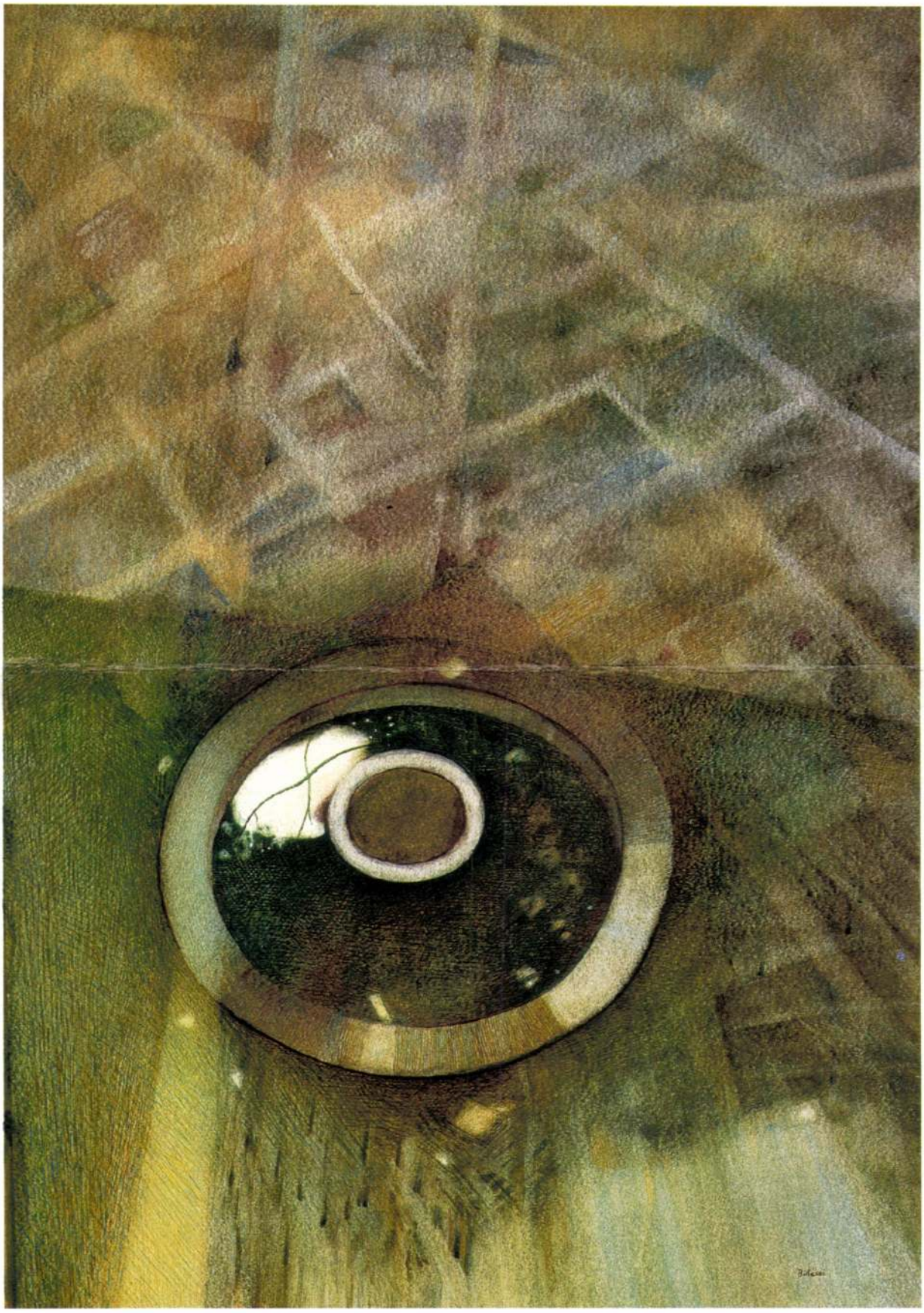

Kút / Well, *akvarell / water-colour, 100x70 cm*

Bikácsi Daniela festőművész
H- 1087 Budapest, Százados út 3-13.
Tel: (36-1) 134 34 24

1943 február 28-án született Budapesten.
1969-ben fejezte be tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán.

Egyéni kiállításai:

1969	Ferencvárosi Pincetárlat, Budapest
1972	Studió Galéria, Budapest
1975	Újpalotai Lila Iskola, Budapest
1977	Studió Galéria, Budapest
1978	Galerie Mensch, Hamburg
1978	Fészek Klub, Budapest
1981	Offenbach
1982	Várszínház Galéria, Budapest
1984	Művelődési Központ, Tamási
1986	Művelődési Központ, Kölesd
1992	Vigadó Galéria, Budapest

Csoportos kiállítások:

1978	Galerie Binoche, Párizs
1980	Kortárs Magyar Művészet, Saint-Etienne
1981	Kortárs Magyar Akvarell, Bankside Gallery, London
1982	Kultur Favoriten, Bécs Södertälje Konsthall, Svédország
1984	Kommerzialbank, Bécs
1986	Pori, Finnország, Eindhowen, Hollandia
1987	Galerie Signal, Dortmund
1990	Schwörehaus, Esslingen
1992	Nemzetközi Akvarell Kiállítás, Teglio, Miláno

Díjak:

1971-74	Derkovits Ösztöndíj
1976, 78, 90	Egri Akvarell Biennálé díjai
1986, 1990	Hatvani Tájkép Biennálé díjai
1987	Salgótarjáni Tavaszi Tárlat
1987	Szegedi Festészeti Biennálé
1988-1989	Eötvös Alapítvány Ösztöndíja

Daniela Bikácsi painter
H- 1087 Budapest, Százados út 3-13.
Tel: (36-1) 134 34 24

Born in 1943 in Budapest.
She finished her studies at the Acadamey of Fine Arts in 1969.

One man shows:

1969	Ferencvárosi Pincetárlat, Budapest
1972	Studió Gallery, Budapest
1975	Újpalotai Lila Iskola, Budapest
1977	Studió Gallery, Budapest
1978	Mensch Gallery, Hamburg
1978	Fészek Club, Budapest
1981	Offenbach
1982	Várszínház Gallery, Budapest
1984	Cultural Centre, Tamási
1986	Cultural Centre, Kölesd
1992	Vigadó Gallery, Budapest

Group exhibitions :

1978	Galerie Binoche, Paris
1980	Contemporary Hungarian Art, Saint-Etienne
1981	Contemporary Hungarian Water-colours, Bankside Gallery, London
1982	Kultur Favoriten, Vienna Södertälje Konsthall, Sweden
1984	Kommerzialbank, Vienna
1986	Pori, Finland, Eindhowen, the Nederlands
1987	Galerie Signal, Dortmund
1990	Schwörehaus, Esslingen
1992	International Workshop on Water-colours, Teglio, Milano

Prizes:

1971-74	Derkovits Scholarship
1976, 78, 90	Biennale of Water-colours, Eger
1986, 1990	Landscape Biennale, Hatvan
1987	Spring Exhibition, Salgótarján
1987	Biennale of Painting, Szeged
1988-1989	Scholarship of the Eötvös Foundation

OTP Bank Rt. – Házinyomda
Felelős vezető Hajós Lajos

OTP BANK

GALÉRIA

Meghívó

Kiállító művészek:

MAYER BERTA

ÁGH AJKELIN LAJOS

BIKÁCSI DANIELA

SZILY GÉZA

GAÁL JÓZSEF

MAGYAR GÁBOR

BALOGH GYULA

BÁLINT ÁDÁM

KOHÁN FERENC

SZABÓ ÁGNES

STEFANOVITS PÉTER

A Magyar Vízfestők Társasága
és az
OTP Bank Galéria
(Budapest V., Nádor utca 15.)
tisztelettel meghívja Önt
1995. január 12-én 17 órára

A XIV. ORSZÁGOS AKVARELL BIENALLE

(EGER 1994)

DÍJAZOTT MŰVÉSZEINEK

kiállítás megnyitására

A kiállítást megnyitja:
Bajkay Éva
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:
1995. január 12-től február 2-ig
(szombat, vasárnap, ünnepnap)
10 és 18 óra között

BIKÁCSI Daniela festő

M. Hírlap
1992. dec. 2.

Bikácsi Daniela festőművész kiállítása nyílik ma Budapesten a Vigadó Galériában. Felvételünkön a művésznő a kiállítás rendezése közben

FOTÓ: SZIGETI TAMÁS

M.D.K.

Bihari Tamás épitész

Az Orvostovábbképző Intézet, Sebészeti Tömb tervpályázaton 14000 Ft-os megvétel

Társtervező: Rajkányi Lajos- Bajnay Zsolt- Baross Árpád- Pogáts Dezső

Magyar Épitőművészet 1960/5. 2-6.l.

Bikácsi Daniella

Állat a magasban

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap

Sikacsi Daniella: Állat a magasban, akvarell, 44×64,5 cm, 1978

rész áthajtása is, de a bal oldalon feltűnő pszeudo-zseb megszünteti a harmóniát, és a reneszánsz formák metamorfózisának lehetünk tanúi.

Kecseti Gabriella nem készít a munkáihoz terveket, de nem is készít két egyforma darabot. Kapcsolata az anyaggal emocionális. Pontosan érzi, hogy a különböző hatások eléréséhez milyen anyagokat kell használnia, miként lehet a gyapjú testességét egy leheletfinom horgolással megtörni, mikor kell megváltoztatnia a színeket, melyik anyag milyen díszítést igényel. Művészetében mindazok a lehetőségek megtalálhatók, amelyek átalakíthatnák a jelmeztervezés világát is. *(Dorottya utcai Kiállítóterem, 1993. április)*

GELENCSÉR ROTHMAN ÉVA

A Portugál Ellipszis

Bikácsi Daniela kiállítása

A coimbrai (Portugália) Santa Clara kolostor romjai különös élményt nyújtanak. A környező mocsárból ideszivárgott víz elárasztotta a kolostorhoz tartozó templomot, az altemplom teteje beszakadt, a látogató homoksáncokon közlekedhet. A puszta falak, a zöldes, békalencsés víz, az altemplom és a felső hajó egybenyílása egyedülálló hatást hoz létre, bár maga a templom építészetileg nem túl jelentős. Az épület déli részét nem érte el a víz, itt van a bejárat is. Ha belépünk, földöntúli érzés fog el: az oldalsó rózsaablak, melynek faragványai teljesen megsemmisültek, a lenyugvó nap fényét ellipszissé képezi le. A homokban sárgán izzik a fény és arra ingerel, hogy lépjünk be a földre zuhant glóriába. Ez a Portugál Ellipszis. A fényben állva egyértelművé válik, hogy a körülöttünk lévő tér folyamatossága törést szenvedett. Vallásos érzés lesz úrrá rajtunk. Felismerjük, hogy „...a tér nem homogén. Törések és szakadások találhatók benne; olyan részeket tartalmaz, melyek minőségileg különböznek a többitől." (*Mircea Eliade: A szent és a profán*)

Bikácsi Daniela kiállításának alapélménye ez az inhomogenitás. A képeken keresztül olyan helyszíneket járhatunk be, ahol a tér megtörése tetten érhető, ahol „...nem csak a tér homogenitásában következik be törés, hanem ezen túlmenően egy abszolút valóság is megnyilatkozik, amely ellentétben áll a körülötte lévő végtelen nem-valóságával." (Eliade) A tér inhomogenitásának élménye létünk valóságával szemben egy másik valóság létére figyelmeztet. A két valóság dialógusa lehetséges. Ezt a dialógust reprodukálja Bikácsi Daniela úgy, hogy a párbeszéd egyik szereplője maga a kép, a másik a látogató. A dráma, a feszültség nem a képen van, hanem köztünk és a kép között. A művészet funkciójának legradikálisabb elképzelésével találjuk szemben magunkat: a mű egzisztenciánkban ingat meg.

Bikácsi Daniela legfrissebb műveit állította ki. Képei tematikus összefüggést mutatnak, a fenti élmény sokszori körbejárását. A *Csillagromok* 1980-ból való. Keletkezési dátuma alapján egyedülálló a kiállított művek között, melyek mind a 90-es években készültek, nagy részük 1992-ben. A kisméretű nyomat, vagy inkább vázlat, terv három, pilléreivel egymásba gabalyodó kapuívet ábrázol. A kapuk falát sűrű csillageső borítja. A kapu (ajtó, nyílások, melyeken keresztül egy másik valóság látszik) Bikácsi Daniela képeinek állandóan visszatérő motívuma, anélkül hogy irodalmias szimbólummá válna. A kapu, „...az ajtó arra utal, hogy itt megtörik a térbeli folyamatosság. A két tér között emelkedő küszöb a két létezési mód, a profán és a vallásos közötti szakadékot is jelzi. Egyszerre az a korlát, választóvonal, amely a két világot elválasztja, és az a paradox hely is, amelyen létrejöhet az átmenet a profánból a szakrális világba." (Eliade) A kapu a tér inhomogenitásának jele. Bikácsi Daniela korábban sok olyan képet festett, melyen a kapu mint tárgyi realitás is megjelent. Mostani kiállításán már csak néhány ilyen szerepel (az öt képből álló sorozat, a *Nyílások*, a már korábban említett *Csillagromok*). Pedig a kiállítás képeinek többsége szintén „kapus" kép, de maga a kapu már nem látszik. Mintha a kapu a keretet képezné és a néző a küszöbről tekintene az ábrázolás tárgyára. A kapu már nemcsak téma, hanem szituáció. A kapu az alkotás és az értelmezés kontextusa. Igazi szellemi bravúr, hogy a kontextus nemcsak a képek szemantikai környezetét jelenti, hanem valóságos térbeli környezetét is. Ez a festői program könnyen felismerhető a *Szökőkút* és a *Sírkő* című művekben. Ennek a festői programnak elvontabb, absztraktabb megnyilvánulásával találkozunk a tájképeken(!), ahol a képek a határszituáció megteremtésére korlátozódnak. Ezek a képek többnyire hegyet ábrázolnak. „...a hegy is szerepel azon képek között, amelyek az ég és föld közötti kapcsolatot ábrázolják, benne is a világ közepe testesül meg." (Eliade) A heggyel való szembesülés azt jelenti, hogy felismerjük: itt van előttünk a „kötelék ég és föld között", azaz maga a „szentély".

A korai *Csillagromok* nemcsak azért kerülhetett be a kiállítás anyagába, mert tematikusan előlegezi a legfrissebb munkákat, hanem azért is, mert kijelöli azt a helyet, ahonnan a képeket látjuk és értelmezni tudjuk.

A kiállítás címadója lehetne a *Portugál Ellipszis*, a valóságon túli világ legpuritánabb, legeszköztelenebb megfogalmazása. Már-már geometrikusan absztrakt, színhasználatában a többihez viszonyítva minimalista, ám a legmegdöbbentőbb a fényhatás. Ez a kép zavarba hoz: mit látunk? Ha nem tudjuk, hogy egy rózsaablakból beömlő fény elliptikus rajzával van dolgunk, vajon mit mondhat a kép, és mit kérdezhe-

the original surface. However, this condition is not always satisfied, as the examples below will indicate. In other words, *if* the aged look and the damaged surface of the art object contribute *positively* to its overall aesthetic appeal, then restoration ought not to take place, according to this argument.

One might ask whether there are such cases. Can the aged and/or damaged surface of a work of art possibly add more aesthetic appeal to its original condition? Literature on this issue indicates that such an increase in aesthetic value is not only possible but occasionally the case. This increase in the aesthetic appeal of an aged art object can happen in two ways. One is an increase in a rather negative sense. This is the case in which the original look of the object is so markedly different from what we have been used to that it is distasteful to our present taste. The examples are the many pieces of Greek and medieval sculpture which were formerly covered with bright colors. Such surfaces, even if easily restorable in the purist's sense, will most likely offend our present taste because they will be "a bit loud for our soberer taste."[7] Similarly, we have become accustomed to the dingy, gloomy looks of old paintings that result primarily from repeated varnishings that rot and darken, and we appreciate these paintings accordingly. Consequently, the restored versions of these paintings or comparably old paintings which were preserved remarkably well may offend our taste.

> We have got as much inured to discolored pictures as to colourless sculptures, and for the same reason, namely, that we almost never see a work in either art that still looks as it did when it was fresh. When by a miracle a painting has retained its freshness, as is the case with a Catena "Annunciation" at Capri, it offends our present taste.[8]

If restoration is justified solely on the basis of aesthetic concern, then restoration would not be desirable in these cases.

Another way in which the aged look of an art object contributes to its aesthetic appeal is

> busied himself incessantly, and repeated touch after touch without rest or intermission, he wore off insensibly every little disagreeable gloss that hung upon a figure. He also added such a beautiful brown to the shades, and mellowness to the colours, that he made every picture appear more perfect than when it came fresh from the master's pencil.[9]

Addison then reveals the identity of this old man: Time.

That the effect of time on material objects can be a source of aesthetic appeal is also recognized widely with regard to both art objects and non-art objects. Indeed, such appreciation of things which show their old age has sometimes become a kind of cult in certain cultures. The British cult of the picturesque during the latter part of the eighteenth century is a well-known example of such appreciation. So is the Japanese taste for rustic, tarnished, aged objects, sometimes referred to as the appreciation of *sabi*.

Both the British picturesque thinkers and the Japanese writers suggest that the source of the aesthetic appeal in objects showing their antiquity is twofold. First, time and age can improve the sensuous surface of an object in various ways. The picturesque thinkers' admiration of aged objects stems from the fact that their once smooth, uniform, simple, orderly surface gets more complex, rough, and irregular with age, due to cracks, chips, soil, stain, and growth of lichens and ivy. Moreover, the overall structure of an aged object is sometimes altered by the destruction of its parts, often resulting in complex, asymmetrical, and irregular designs. Roughness, complexity, and irregularity, according to the picturesque thinkers, are more stimulating to the imagination than smoothness, symmetry, and order which create boredom and languor.

The sensuous appeal of aged objects is not limited to the appreciation of picturesque qualities, however. Sometimes, old objects exhibit smoother, softer, mellower surfaces. Weather-beaten surfaces of a building

enrich it; if overcharged, simplify it; if harsh and violent, soften it; if smooth and obscure, exhibit it," so that "whatever faults it may have are rapidly disguised" and "whatever virtue it has still shines and steals out in the mellow light."[11] Thus, whether time simplifies or complicates the surface and design of an object, one appeal of the agedness in various objects is purely sensuous; we appreciate the simplified or complicated surface and design brought about by time's workings on the object.

Another source of the aesthetic appeal of the agedness of objects is associational. We appreciate the way in which the antiquity of the object is sensuously expressed in its surface and design. We may also conjure various associations regarding the time when the object was created, and we may appreciate the way in which the object, with its aged appearance, speaks to us about the spirit of its age. Perhaps more importantly, the object may allow us to appreciate the distance between the time of its origin and the present, not as a means of comparison but for the sheer sensual volume of elapsed time.

The above discussion clearly indicates that the effects of aging on works of art do not always decrease their aesthetic appeal; moreover, they can increase aesthetic value. The aesthetic argument for restoration that we have been considering, then, would work in favor of restoration of art objects in some cases, but against restoration in other cases. It does not provide a justification for restoration which is applicable to all cases.

Of course one could maintain this aesthetic argument for restoration with all its consequences. Why not say that restoration is desirable only when doing so will be aesthetically positive? Apart from the formidable problem of determining whether or not the restored version will be aesthetically better than the pre-restoration version, there arises a puzzling problem if one holds this aesthetic consideration as the only justification for restoration.

tünk tőle? Mire redukálódik a párbeszéd? Arra, hogy a kép világosságával szemben a sötétségben állunk, arra, hogy a kép Egy-ségével szemben a sokaságban állunk, arra, hogy világunkkal átellenesen van egy radikálisan különböző világ. Szakrális tartalma vitathatatlan. Bikácsi Daniela ezt anélkül éri el, hogy konkrét, szakrális tartalmú tárgyat választana képe témájául. A *Portugál Ellipszis* festői programjának egyik lehetséges végállomását képviseli. A szakralitás megjelenítésében a határ elérését valósítja meg. Más képeken (*Sírkamra, Sírkő, Vízköpő, Altemplom I—II*) Bikácsi Daniela a kézenfekvőbb megoldást választotta a szakralitás megjelenítésére: már magának a tárgynak, témának szakrális tartalma van. Ezen túlmenően ezek a tárgyi világukban konkrétabb képek megkomponáltságukkal hívják fel magukra a figyelmet. Kiegyensúlyozottságuk, harmóniájuk nem szokványos, közhelyes geometrikus elrendezettségből, nem banális szimmetriából táplálkozik. Különös keverékei az állandónak és a pillanatszerűnek, ezt legvilágosabban a *Vízköpő* című művön figyelhetjük meg, mely azt a nagyon rövid pillanatot örökíti meg, amikor tekintetünket egy felettünk lévő tárgyra irányítjuk. Ilyenkor a megszokott térérzet hirtelen egy nagyságrendekkel nagyobb tér (az ég tere) viszonylatában esetlegessé válik, mégis egyensúlyban marad.

Bikácsi Daniela ellentétek között egyensúlyoz. Egyrészt erős absztrakció jellemzi képi világát, másrészt konkrét, már-már naturalista hűséggel viszonyul témáihoz. Akvarelleket fest, de szokatlanul nagy méretűeket, a technikából származó korlátoknak nyoma sincs művein. Képei fantasztikusan színesek, miközben nagyon takarékosan bánik a színekkel. Nagy felületeket helyez el, ám közelebbről látszik, hogy ezek a felületek igen aprólékosan cizellált, töredezettek. Szinte szerkeszti tereit, mégis, a tárgyak kifordulnak,

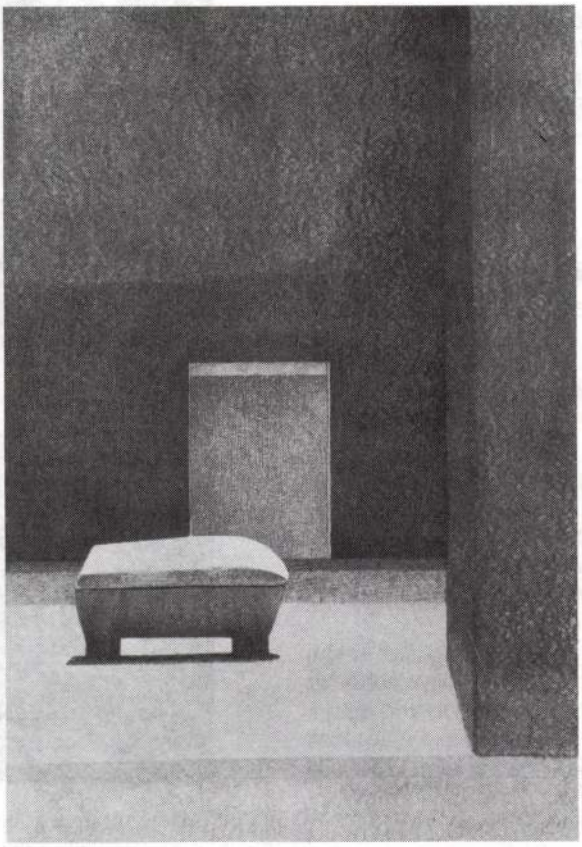

Bikácsi Daniela: Sírkamra, akvarell, 66×44 cm (Fotó Tahin Gyula)

kicsorbulnak a térből. Ezzel a nagyon különös effektussal legszembetűnőbben lépcső témájú képein találkozunk. (*Fordított lépcső, Dupla a lépcső, Kis lépcső, Rózsaszín lépcső, Lépcső*) A felsorolásból is látszik, hogy a kiállítás legerőteljesebben jelenlévő alakzatáról van szó. Maga a lépcső igen sokféle képzetet kelt, szimbolikája nagyon összetett, szakrális tartalommal telítődik, és az összképet természetesen a „kapu" motívum is színezi. A lépcső olyan alakzat, mely nemcsak azt mondja meg, hogy ki kell-e lépnünk jól megszokott profán terünkből, hanem egyértelműen azt is megmondja, hogy melyik irányba: felfelé. A képeken magányos lépcsőket látunk. Nincsen körülöttük épület, csupaszon merednek az ég felé. A legkülönösebb köztük a *Lépcső* című (jelzőtlensége nagyon beszédes). Míg hasonló témájú társainál valami fogodzót kapunk, itt szinte semmit. Csak a lépcső éleit látjuk, egyetlen lapot sem, mintha nem lehetne rálépni. Az élek sorozata egy, a képről csiga alakban kikanyarodó lépcsőt ábrázol. Frontális nézete és oldalsó nézete különböző színű és faktúrájú. A választóvonal maga a lépcső rajza. Az egész jelenés egy valószínűtlen kozmikus tér előterében áll. Ez a kozmosz már ismerős, a *Csillagromok* világát idézi fel. Ez a lépcső inkább lehetőségként hat, nem konkrét valóságként. Nemcsak lapjai nincsenek, de még el is fordul: tőlünk is és a térből is. A térből való kibújás másik, és talán merészebb megvalósítása a *Dupla lépcső.* Igazi fejtörést okoz az egymásra helyezett lépcsők látványa. A kép térvilágával

konfliktusba keveredünk. Az ok: a szakrális tér nem euklideszi tér. Törvényeink alkalmatlanok e tér bejárására. *(Vigadó Galéria, 1992. december 3—1993. január 2.)*

MOLNÁR SZABOLCS

Feldörzsölt képek

Polgár Csaba kiállítása

Ez a második alkalom, hogy *Polgár Csaba* munkáiról beszélhetek. Jól megérteni őket és fogalmazni róluk, számomra kettős utazást jelent. Megtenni egy távolságot, hogy tőlem telhetően beleilleszkedjem gondolat- és érzelemvilágába, igyekezni az ő szemével nézni, lelkéhez közeledni, hogy felfogjam, mik vezették törekvéseit.

És a másik út, hogy nem sokkal őutána, nagyjából ugyanabban az időben én is jártam Olaszországban. Ezeket az élményeimet is felidézik az itt látott művek, képzeletben újra végigjárom utamat. Ez bizonyos fokig megkönnyíti dolgomat.

Már 1988-béli kőszegi, egytermes installációs bemutatóján is megérintett bátorságával. Azt a kiállítást én „Fekete doboz"-kiállításnak neveztem. A benső Én, tudat és tudatalatti Fekete Dobozának, amely úgy működik, mint a repülőgépek fekete doboza, csak ez a doboz benső történéseinket tartalmazza. Valóban vakmerő tettnek éreztem azt a kiállítást, elfogulatlan, eredeti — és ezzel a legjobbat igyekszem mondani —, gyermekien megható törekvésnek.

A Small Galériában tavaly kiállított frottázsai Olaszországban készültek. Néhányat itt is láthatunk belőlük. Abban az időben, 1992-ben hatalmas erejű nyár volt. A Gerlóczy utca megtelt barátokkal, Margitka és Valika, a két galériás hölgy kedvesen traktálta a paradicsomlevet és a pillekönnyű sós süteményeket. Mediterrán eufória lebegett a levegőben, valamennyi vele utazott társ is hitelesítette jelenlétével az igazi érdeklődést. Akkor, ott ezek a főleg grafitszürke és terrakotta színnel feldörzsölt képek — ha nem is vidámságot, de — nagy örömet okoztak nekünk. Itália kultúrájának frissen beszívott mélységeiből és jelen koráról átmentett relikvianyomai a megnyugtató folyamatosság és biztonság érzetét keltették. Polgár Csaba mostani kiállításán újabb kalandjainak vagyunk tanúi.

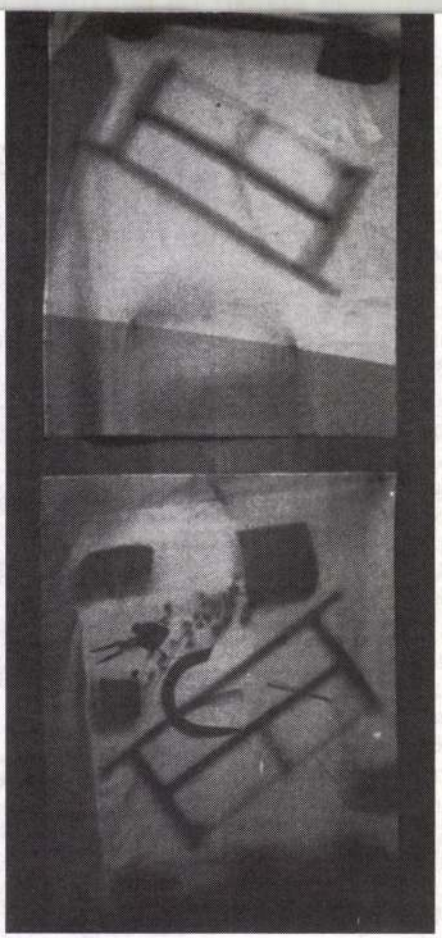

Polgár Csaba: Sarló és fűrész, 1992, fénynyomat, 2 db, egyenként 141×100 cm (Fotó Tahin Gyula)

Mint főiskolai tanár, hivatásánál fogva is, jó ismerője az anyagoknak és technikáknak. Számomra annál szimpatikusabb, hogy nagy szakmai tudás birtokában, most mégis valami egyszerű, természet adta beavatkozást alkalmaz eszközül. Az érzékenyen, de kézzel szabdalt fekete klottvászonra tárgyakat, sablonokat, indákat, tértagoló szerkezeteket rámol és kiteszi a Nap sugarainak. A bejáratnál lévő főfalon egyik első munkája látható ebből a korszakból. Ablakkeretszerű szerkezetbe kazettaformákban tájakat montázsol ösz-sze egy távolodó önalakkal. A finom szürkék mellett beszűrődő rózsaszín úgy tűnik, mintha a Nap utolsó sugarai világítanának.

Ezt a szubjektív és lírai jelenséget elhagyva azt észlelhetjük, hogy vezérmotívumként a *téglát* mint sokértelmű szimbólumtárgyat és jó metaforatémát választja. *Attalai Gábor* katalógusszövegében fel is teszi a kérdést Polgár Csabának, miért éppen a téglára esett választása? Ő így válaszol: „Leginkább azért, mert ez egy általában mindennapos környezetanyag". Majd tovább: „A téglák révén a régmúlt éppúgy felsejlik, mint a ma vagy a közelmúlt. A tégla őseredeti eszköz. Ennek okán ugyancsak kísért, akár a múltjáról, akár a jövőjéről gondolkodom".

Valóban, a téglának nagy szimbolikus ereje van. Majd elfelejtettem, Csaba juttatta eszembe: mint művet, én is használtam. Én óvtam, kis gyapjútokot hímeztem egyetlen téglának. A tégla mint forma: elvont

Kinek a mije?

(A SZÍV BŰNEI A PÉCSI KAMARÁBAN)

Benn vagyunk a vízben. Ülünk a pécsi Kamara medencét formázó nézőterén, föntről hat darab televíziókészülék lóg be játóterünkbe, szemben, a színpadon babaház, osztott terű családi nappali, csupa rózsaszínben, a kombinétól az eperfagyi árnyalatig. Itt élnek a Barbie-lányok, az amerikai kisvárosi három nővér: a zöld Lenny (Pásztor Edina), a vörös Meg (Füsti Molnár Éva) és a rózsás Babe (Fábián Anita). Tartozik még hozzájuk egy Öreg Nagyapó (kórházban), egy férj (meglőve), egy ügyvéd (Tóth András), egy unokanővér (Sólyom Katalin) és egypár szerető (Barna Béla Lajos). Benn vagyunk a vízben, és eleinte azt sem tudjuk, mit látunk: amerikai középfajú drámát (idézőjelek közt vagy anélkül), sitcomot (a szappanoperák kiterjedt családjának legszegényebb rokonát, az egy szál nappaliszoba díszletben játszódó végtelenített szériát) vagy mindezek travesztiáját.

Kamondi Zoltánt is bedobták a vízbe, amikor a Kamara igazgatója rábízta Beth Henley darabjának megrendezését. Amennyire ez az előadásból megítélhető, A SZÍV BŰNEI még csak nem is rossz. Tökéletesen érdektelen. Az egykor nagyszerű amerikai lélektani dráma iskolás utánzata, melyben a valaha sorssal és formátummal bíró hősök kétdimenziós alakmásai ágálnak, és súlyos közhelyeket zengenek Albee és Williams nyelvén.

Kamondi eredeti „kutatási területéhez", a filmhez fordult segítségért. Biotévéjáték – ez a műfajmegjelölés áll a színlapon, mert a rendező kapva kapott az értesülésen, hogy a darabból odaát is sikeres tévéjátékot forgattak annak idején, nagy sztárparádéval (Diane Keaton, Jessica Lange, Sissy Spacek és Sam Shepard maga adta a főbb személyeket). De mitől bio? Avatagabbul úgy mondanánk: tévéjáték in statu nascendi. A színpadon, a kettészelt díszletben a színészek játsszák a darabot, a medence két szélén meg dolgoznak az operatőrök, és a nézőtér fölött a képernyőkön mindjárt meg is jelenik a színpadi történések tévéképe.

A rendező teljesen szétszerelte az eredeti művet, jelenetekre, képekre, mondatokra, gesztusokra, majd más sorrendbe rakta az elemeket. Több szinten játszat egyszerre, mint a SZENTIVÁNÉJI ÁLLOMÁS-ban (a díszlettervező itt is Ferenczfy Kovács Attila). Nem feledkezett meg a televíziózáshoz kötelezően járuló reklámról sem, mely a kellő időben megszakítja az (elő)adást, „vágóképül" pedig egy katasztrófa dokumentumfelvételei láthatók a készülékeken, szökőárral súlyosbított hurrikán (talán éppen az, amelyik Meg és Doc egy régi szerelmes éjszakáján tört rá a városra). Az így szétszerelt színdarab a visszaépítés során új kontextusba kerül. A színészek pedig nehéz helyzetbe. Nekik „élesben" megy a játék a színpadon, úgy kell működniök, mintha nem tudnának a televízióról, mint ahogy nem is látják a képernyőket. Hűségesen kell reprodukálniuk az amerikai színészet – ha máshonnét nem, a hollywoodi filmekből oly jól ismert – jellegzetes eszközeit, à la Actor's Studio, azt a fajta lélektani realizmust, amihez a vakot játszó színész hetekre beköltözik a Gyengénlátók Intézetébe, a mélyépítő hős pedig alászáll a keszonba. Súlyosbító körülmény a filmvágás technikája szerint kettészelt díszlet: a televízióképen egy asztalnál ülő szereplők valójában a színpad két végében, egymásnak háttal helyezkednek el a félbevágott nappali elfűrészelt asztalának egy-egy sarkán, a képernyőn szenvedélyesen csókolózó pár, a koccintáskor összecsendülő poharak méterekre vannak egymástól – szerencsére a színpad szélén ott áll, és nem késlekedik a zajbrigád. Mindez ellenállhatatlanul mulatságos, és gonosz tréfaként leplezi le a médiavalóság álságos természetét: hogyan jön létre az az illúzió, ami a képernyőkön aztán vérvalóságnak mutatja magát.

Kamondi két dolgozatot készített a KÖZJÁTÉK-sorozatba, az egyiket Paul Klee-, a másikat Krúdy-szövegekre. A GAVALLÉR ÉS A SZÜZEK már nem is ment adásba, a Filmszemle információs vetítésén lehetett látni. Gyönyörű tárgyi és természeti környezetbe helyezve, öreg házban, érett nyári kertben, boltos borpincében, szép szőke leányok társaságában múlatja őszidejét a hajdani Gavallér. A film a képi valósággal, a hitelességgel űz csalárd játékot, újra meg újra, a legapróbb részletekig felépíti, majd szétrombolja a maga alkotta világot, megteremti, majd leleplezi a tökéletes illúziót. (A múltba merengő, rezignáltan bölcselkedő, őszi ízeket kóstolgató Gavallér szerepében FeLugossy László szinte hibátlan illúziót kelt maga is; a Krúdy-alakot csak egy csipetnyivel képzelnénk tán ruganyosabbnak, kevésbé omlatagnak és szétesőnek).

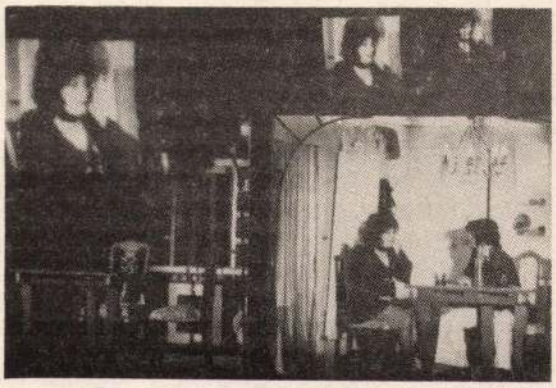

Kamondi – filmen és színházban – rendkívül tudatosan néz szembe valóságábrázolás és látszatteremtés bajos kérdéseivel. Felveszi a kesztyűt – élvezhető, nézhető művet hoz létre, és azon belül helyezi el kérdő- és idézőjeleit. A SZÍV BŰNEI-nek első felvonása csak expozíció (ennyi idő tán kell is a máshoz szokott, mást váró közönségnek, hogy rájöjjön, mire megy ki a játék). A második felvonásban azután mégis felizzik a dráma. A sematikus, zsugorított alakok egyszerre „kitelnek", másodszor, harmadszor is megismételt ostoba szövegük, üres szerephéjuk alól kitetszik ember mivoltuk. Innentől valódi tétje van a drámának, polgárpukasztó tréfából vérlázító botránnyá válik a színpadon megjelenő emberi sorsok és a képernyőn mutatott tévéjáték-sztereotípiák feloldhatatlan ellentéte.

Nevetünk, kiokosulunk és megvilágosodunk a színházban, aztán hazamegyünk, és benyomjuk a gombot.

BORI ERZSÉBET ■■■

Pécsi Nemzeti Színház Kamaraszínháza
május 26., 27-én, 19.30

A Folyamat Társaság Csepelen

Régebben a legkisebb kiállítóterem, a legeldugottabb „művház" is valamilyen „felsőbb szerv" szigorú tekintete alatt működött. Az alaposan megvizsgált, megszűrt és engedélyezett kiállítás megnyitója ennélfogva valahogy kedélytelenre és igen hivatalosra sikeredett. A képzőművészeti élet felszabadulása az állami ellenőrzés alól magával hozta a vernisszázsok légkörének megváltozását is. A többnyire feszélyezett és merev protokollmegnyitókat barátságos, közvetlen társas összejövetelek váltották fel.

A Folyamat Társaság csepeli kiállításának megnyitóját például a napokban Baló István dzsesszdobos játéka vezette be, nagyban emelve az esemény fényét és baráti hangulatát. Egy remek, frenetikus dobszóló. Visszaemlékezve a „régi, szép időkre", hozzá kellett gondolnom még a sötétkék öltönyös, bordó nyakkendős felsőbb szerv nézeteit is a dzsesszmuzsikáról – és igen jól éreztem magam. A kiállított művek a zene ellenfényében még jobban felragyogtak.

A Folyamat Társaság 1991-ben alakult olyan művészekből, akik becsülik egymást, és jól érzik magukat együtt. Ez magától értetődőnek tűnhet, ám ehhez nem társult művészeti törekvés vagy stílusirányzat szerinti összetartozás, inkább „a vizuális nyelv öntörvényű ismérveinek" megmutatására és elfogadtatására irányuló szándék, kiállításokon kívül illusztrált szakmai előadásokkal is. A névválasztás ugyancsak ide kapcsolódik: az is törekvése e társaságnak, hogy az alkotás folyamatának megmutatásán keresztül, személyes találkozásokon közelebb vigye a művészetet a nézőhöz. – Talán érdemes megjegyeznünk, hogy az eltérő irányzatokhoz tartozás nem választja el egymástól a művészeket, mint régebben, s a csoportosulások alapja nem feltétlenül a közös stílus. Irányzatok jönnek-mennek, a barátság marad. Egyébként is, csak nagyon általános kategóriák alapján lehetne a ma művészetét beskatulyázni. Majdhogynem ahány művész, annyi irányzat. S összefügghet ez is a felszabadultság érzésével: ne legyen dogma és nyűg kinek-kinek a saját művészi nyelve sem.

A tagság a szélesen értelmezett képzőművészet képviselőiből áll. Festők, szobrászok, grafikusok mellett fotós, építész, ötvös és gobelinművész is kiállít. Bikácsi Daniela szerény témát avat képe tárgyává. Egy padlóra vetülő fényfoltot, hogy aztán minden figyelmét a *formálás* köthesse le. Simsay Ildikó nagyméretű rajza, AZ IDEGEN SZÉP „az idegen" titokzatosságát sugallja, még inkább az ismeretlen félelmetességét, az idegenséggel szemben fellépő indulat eredetét. Gaál József két nagyméretű rémalakját ezúttal egzotikus totemek, bálványok és felhagyított csontvázak képéből gyúrta össze. Péter Ágnes szobrai tapintásra ingerlően érzékiek és anyagiak. TALÁLKOZÁS című műve nagyobb dimenziókat kívánna, díszére válna valamely parknak vagy köztérnek. AZ IDŐ című munka főként eredeti kompozíciójával hat. A szoborművek hagyományos felfelé törekvését kiegészíti a gravitációnak engedő lefelé terjeszkedéssel, gyökérszerű növekedéssel. Bodor Anikó egy szitanyomat három, szellemesen továbbfejlesztett változatát állította ki. Különös *posztpop* mű Nyerges Éva és Oláh Tamás munkája. Az ötvenes évek dizájnját idéző, óriásira növelt rádiókészülék előlapját tárgyi valójában jelenítik meg. Hangszóróvédő szövetével együtt a „beletűzött" New York-i anzikszkártya is meg van szőve. Félelmes kor- és miliőidéző jelenség. Sajátos színe a kiállításnak építészeti tervek jelenléte. Eleőd Ákos rajzaiból leginkább az világlik ki, hogy a tervező is a modern utáni derékszögellenes irányzat híve. Balás Eszter kisbronzai, Benedek József drót mobiljai, Bakos Ildikó játékos ARGONAUTÁK-ja és Laborcz Flóra csobogóterve teszik még a szobrászati anyagot igen gazdaggá és változatossá. A társaság kiállítása a fotográfus Tahin Gyula és Nádorfi Lajos munkáival válik komplex élménnyé.

KOVÁTS ALBERT ■■■

Csepel Galéria, május 29-ig
Bp. XXI., Szent Imre tér 3.,

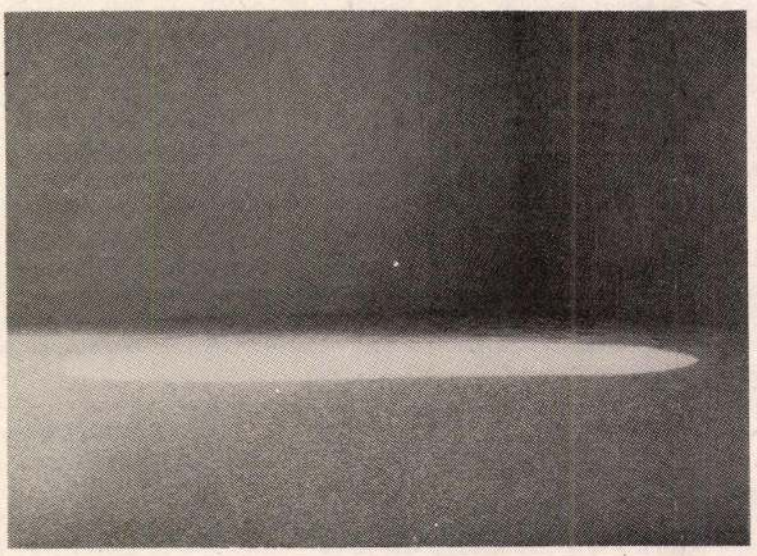

Bikácsi Daniela: PORTUGÁL ELLIPSZIS, olaj, 110x150 cm

Bikácsi Daniela itt az ábrázolás szélső területein jár, ábrázol ugyan, de olyan szerény témát, melyet pusztán ábrázolni nem lenne érdemes. Egy szobasarok, a padlón egy fénypászma ovális foltja. Itt lép előtérbe a par excellence festészet. A művész örömmel időz el a látszólag egyöntetű felületeken, a falsíkok és a padló simaságán, és apró, színes ecsetvonásokkal modellálva alakít *képet*, azaz festői eszközökkel megalkotott művészi közlést a látványból. A puritán látványjelenségből festőileg gazdag képi jelenséget. A képi mondandó summája az ellipszisforma fényfolt, amely azonban csak a festőileg megformált környezet kontrasztjában válik elevenné.

BIKÁCSI Daniella

BIKÁCSI Daniela

SALAMON Nándor? Zászlóbontás : A Magyar Vizfestők Társasága Szombathelyen. = Vasi Szemle, XLV. évf.3.sz. 1991 454.p.

A társaság alapító tagja.

M.D.K.

Bihari Tamás

Részt vett a pályázaton III díj 15000 Ft
Társtervező: Rajkányi Lajos, Szöke Zsuzsa,
Pogáts Dezsö, Streit Tibor

Pernye Edit: 240 férőhelyes csecsemőotthon tervpályázat
Magyar Építömüvészet 1964/3. 2-5 l.

Bihari Tamás építész M.D.K.

Résztvett a pályázaton, III. díj 15 000 Ft

Társtervező: Rajkányi Lajos- Szőke zsuzsa- Pogáts Dezső- Streit Tibor

138 ezer forintet kaptak a csecsemőotthon pályázat nyeretesei

Magyar Nemzet 1963. augusztus 8. 5.l.

Bihari Zoltán, építészmérnöki hallgató

„Perspektiva" címmel rendezett kiállítást a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Kara a hallgatók munkáiból. – Pompás ötletek garmadát veti be a dús fantáziával és műszaki érzékkel megáldott Bihari Zoltán, akinek itt pl., nyugati lapok mintájára – de a tervezés törvényszerűségeinek alapos ismerete nélkül elkészített ülőbútorai a laikusok számára vizuálisan élményt jelentenek, de maga az alkotó sem javasolja használatukat, mert a súlypontjuk nem jó helyre került, így csak könnyebb emberek részére használhatók.

Pálinkás László: Bartók Galéria: építészhallgatók kiállítása.

A jövő mérnöke, 1982. febr. 26.

Tíz év emlékei képekben

Nem olyan nagy szám, ha megnyitnak egy képkiállítást, mondhatja bárki, aki nincs igazán elmélyedve a képzőművészetek világában. Tény, hogy egy ilyen kulturális esemény a legritkább esetben sem kerül a bulvárújságok címlapjára. Bihari Zoltán képzőművész-rajztanár felsőzsolcai tárlatmegnyitója mellett mégsem lehet elmenni szó nélkül. Nem csak azért, mert régiónkban elég ritkán történnek hasonló események, hanem azért is, mert még ritkábban látni olyan festőt, aki nem művészi allűrök mögül lesi kiállított képeinek a meghívottakra tett hatását, hanem emberként áll a kíváncsiak és alkotásai elé. Bihari Zoltán az „Emlék-Képeim“ címet adta élete első önálló kiállításának, amelynek művészi értékéről sokat elárul, hogy Dr. Végvári Lajos művészettörténész professzor vállalta el a megnyitóbeszéd megtartásának tisztét. A professzor úr egyébként úgy véli, hogy Bihari Zoltán egy olyan alakulásban lévő, de tehetséges művész-tanár, aki még keresi kifejezési módját a látvány szétanalizálása és szintézise között. Képeiről, amelyek a valóságból indulnak, de a festő álomszerűvé teszi őket, tárgyakról való érzései néznek vissza ránk. „A képek fő értéke, hogy nagyon színesek, és hogy a festő soha nem direkt módon fejezi ki magát.“ - mondta a neves Végvári professzor, aki a kiállítás címválasztását is jónak tartotta. Bihari Zoltán az elmúlt tíz év emlék-képeit állította ki és minden emlékkép mély érzelmeket vált ki belőle a mai napig. Feltehetőleg a látogatókból is. A képeket a Felsőzsolcai Kazinczy Ferenc Általános és Zeneiskola galériájában tekinthetik meg. Higgyék el, megéri!

Dr. Végvári Lajos professzor úr és Bihari Zoltán festőművész
Fotók: Totya

A megnyitóra sok éreklődő jött el

M.A.

Duó hisztéria!
nyerő információ!
Hívja a
06-90-355-449
telefonszámot és
keresse meg a hiányzó
kupakot telefonon!
Hirdetések az ország minden részéről!
© Fülbevaló Kft. 1465 Bp. Pf. 1702. 88 Ft+áfa/perc

Ötmillión bukott el a VB-futam

Nem a németek fúrták meg a versenyt

Március elején hosszabb huzavona után napvilágot látott a hír: pénz hiányában mégsem lesz salakmotoros csapatvilágbajnoki futam Miskolcon. Ez már csak azért is érdekes, mert az eseményt valószínűleg a televízió is közvetítette volna.

A Színes Hírnököt elsősorban az érdekelte, hogy miért nem sikerült a hiányzó ötmillió forintot előteremteni. Ezért kerestük meg Daragó Istvánt, a Magyar Autó-Motorsport Szövetség salakmotoros-szakágának vezetőjét.

- Az előzetes költségkalkuláció tizenkétmillió forint volt. Ebből az összegből mintegy hétmilliónak a háttere volt biztosított. Azt tudni kell, hogy egy ilyen rendezvény költségének csak csekély része fedezhető a jegyvételből. Így a sok kisebb támogató mellett egy főszponzorra mindenképpen szükség lett volna. Ilyen főtámogatót azonban nem találtunk és kisebb cégeknek sem sikerült összeadni a hiányzó ötmillió forintot.

- Mi lehet az oka a szponzorok érdektelenségének?

- Erre a kérdésre én sem tudok egyértelmű választ adni. Mi több céggel tárgyaltunk, amelyek esetleg a rendezvény főszponzorai lehettek volna, de végül egy sem állt kötélnek. Ezt azért nem értem, mert nagy valószínűséggel a TV is közvetítette volna a futamot, így a szponzoroknak többszörösen megtérülhetett volna a befektetés, arról nem is beszélve, hogy a zsúfolt nézőtér ezeken a versenyeken szintén garantált.

A szponzorok megnyeréséhez Borsodban is két tényező szükséges. Az egyik: meg kell győzni a cégeket, hogy amibe fektetnek, az üzlet. Azonban ez sem megy személyes kapcsolatok nélkül. Ismeretség hiányában egyszerűen képtelenség ilyen nagyságrendű összeget előteremteni.

- Nem a német szövetségnek a keze van a dologban?

- Szó sincs erről. Még a nemzetközi szövetség részéről sem tapasztaltunk semmilyen hátrányos megkülönböztetést. Sőt, ők is azt szerették volna, ha Magyarországon rendezhettük volna meg a versenyt. Mikor kiderült, hogy pénzügyi gondjaink vannak, a német szervezők nyújtottak segítő kezet, így idén ott fognak a motorosok „felbőgni", nem pedig Miskolcon. **K.L.**

Az idén nem lesz salakmotoros VB futam a népkerti pályán

Fotó: Totya

A 44. Bt. felajánlja Önnek:

- precíz munkáját,
- korrekt árait,
- tíz év szavatosságot.

A 44. Bt. szakemberei vállalják:

- gázfűtés tervezését,
- gázszereléshez szükséges anyagok és készülékek beszerzését, ingyenes házhozszállítását,
- gázvezetékek és -készülékek beszerelését,
- kémények szerelését, bélelését.

Vállaljuk továbbá:

- központi fűtések, etázsfűtések tervezését és komplett kivitelezését,
- vízvezeték-hálózat szerelését, részleges, illetve teljes felújítását,
- villanyszerelési munkálatokat.

Kereskedelmi és Szolgáltató Betéti Társaság 44

Keresse képviselőnket személyesen vagy telefonon!

A 44. Betéti Társaság nevében várja szíves érdeklődésüket és megrendelésüket:

Pásztor István - ügyvezető

Cím: 3630 Putnok, Kölcsey út 4.
Tel.: 60/350-830
48/430-381

külését – a fojtott hangvételű pia- keletesen, tisztán kijatszott hangok titkolt vagy bevallott kedvenc.

Bihari Zoltán képzőművész

Emlék-képek – képes emlékezés

E-MO. '96. márc. 13

Emlék-képeim címmel Bihari Zoltán képzőművész-rajztanár alkotásaiból nyílik kiállítás március 14-én, csütörtökön délután 3 órakor Felsőzsolcán a Kazinczy Ferenc Általános Iskola galériájában.

A festmények segítségével megismerjük azokat a helyszíneket, ahol Bihari Zoltán valós vagy képzeletbeli utazásai során járt, és láthatjuk azokat az embereket, akikkel eddig találkozott, és valami miatt fontosnak tartotta, hogy a képzőművészet segítségével meséljen róluk nekünk. A tárlatot Végvári Lajos művészettörténész ajánlja az érdeklődők figyelmébe. A megnyitó műsorában közreműködik: Szalóczy Éva versmondó és Szanyi Borbála népdalénekes.

g Opel Corsát ven-
motor előnyben.
80886/3H
dízel eladó. Érdeklőd-
/386-352 telefonon.

T 19 AKCIÓ
ÉSZLET TART!
000 Ft-tól
NAULT
Y-TA
tva: 1990.
MISKOLC,
5 J. u. 53.
46/303-600

ZNALT
álkáros autót veszek
1984-estől. Telefon:
0, 06-30/310-855.
rát veszek készpénzért

3-4-6 kW-os (8 db) használt, üzemképes, hőtárolós villanykályhák eladók. Szállítás megoldható. 06-42/200-283, 06-42/200-566/474 mellék. *81111/2H*

KÖZLEMÉNYEK

SZOLGÁLTATÁS

BÓRKABÁTOK festése, béléscseréje, cipzárcseréje, javítása. Miskolc Papszer 3. Mindszenti templomnál. *80873/3K

LIGNITSZÁLLÍTÁS megrendelhető 380 Ft/q áron. Érd.: 46/357-364. *81529/1K

SALÉTROMOS, nedves házak szigetelése bontás nélkül, húszéves garanciával. 46/375-291, 36/311-245. AQUAPOL. *81531/1K

DARABOS szén azonnali szállítással eladó. 46/382-963. *81535/1K*

OKTATÁS

SZEMÉLY-VAGYONŐR szakképzés Miskolcon! 25 000 részletre. Fegyvervizsgára felkészítés 5 000. Jelentkezés: 06-46/323-991. *80698/18K*

ELVESZETT TÁRGYAK

gyári temetőben.

A gyászoló család.
81642/1K

lesz a diósgyőri temetőben.

A gyászoló család.
81641/1K

MÉLY fájdalommal tudatjuk, hogy

KOVÁCS ANDRÁS
Digép-nyugdíjas

87 éves korában elhunyt. Temetése 1996. március 14-én, 10.30-kor lesz az avasi református temetőben.

A gyászoló család.
*81658/1K

MÉLY fájdalommal tudatjuk, hogy

SZABÓ SÁNDORNÉ
sz. Johan Judit

életének 38. évében váratlanul elhunyt. Temetése 1996. március 14-én, 10 órakor lesz a görömbölyi temetőben.

A gyászoló család.
81656/1K

FÁJÓ szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

GYÜRE JÁNOSNÉ
Valika

életének 69. évében váratlanul elhunyt. Temetése 1996. március 14-én, 9.30 órakor lesz a diósgyőri temető ravatalozójából.

MÉLY megrendüléssel tudatjuk mindazokkal, akik szerették és tisztelték, hogy

ifj. FARKAS SÁNDOR

életének 33. évében váratlanul elhunyt. Temetése 1996. március 14-én, 13.30-kor lesz a lyukóvölgyi temetőben.

A gyászoló család.
81644/1K

Bihari Zoltán, a Kossuth-gimnázium tanulója.

A Nolnár Béla Ifjúsági Ház első emeletén dolgozik a képzőművészeti szakkör, melynek tagjai közé tartozik.

B.S.: Linómetszet, tusrajz, portré.

Ódi Hírlap, (Miskolc) 1974. aug. 21.

BIHARI ZOLTÁN

Tanári tárlat a Földesben

Bihari Zoltán művésztanár – a miskolci Kossuth Lajos Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola rajztanára, megyei, városi rajz szaktanácsadó – olajképeit bemutató tárlat nyílt tegnap a Földes Ferenc Gimnázium földszinti folyosóján. A kiállított tájképek, csendéletek, portrék – a tervek szerint – a téli szünetig láthatók. Fotó: Vajda János

Észak-Magyarország
1994. 12. 10.

edésekben vásárolt használt gépko-
000 km, teljes körű, egységes, írásos
egész országban és külföldön is
anezen gépkocsikhoz 12 hónap kor-
ocsikra vonatkozóval megegyező
iztosít a kereskedő.

vásárol gépkocsit, az a fentieken túlmenően,
nek: több mint 100 pontot érintő átvizsgálás
ény igazolás, az új autókra vonatkozóval azo-
pel Banktól, cserelehetőség.

OPEL

Bihari Zsóka

PALETTA

PIERRE BOULEZ francia zeneszerző és karmester hetvenötödik születésnapja tiszteletére ad koncertet holnap este fél nyolctól a Componsemble Együttes Serei Zsolt vezényletével a Francia Intézetben (I. kerület, Fő utca 17.). Műsoron Pierre Boulez, Jenei Zoltán és László Tihanyi művei.

A BARSA MŰTÁRGYKAPTÁR (III. kerület, Hajógyár utca 2/A) Naftalin és Lovagtermében Játék a kastélyban címmel Kinder Surprise kiállítás, az Emeleti Istálló és Karámban az Alkotó Szellemiség Tárgyiasítása a Tojás című kortárs képzőművészeti kiállítás látható. A Kamarateremben Terebessy L. Föld Vízkopók és Egetlengetők című tárlata előzetes telefonos bejelentkezés alapján látogatható (388-7375). A képen Terebessy L. Föld Szellemi tojószék című alkotása látható.

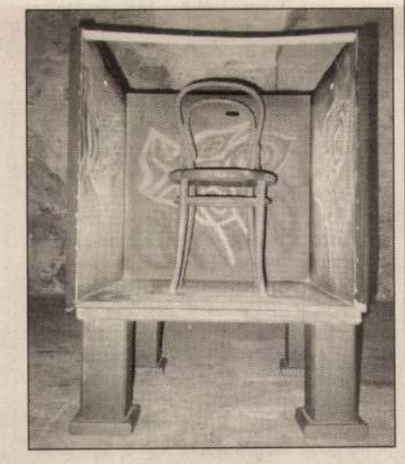

SZÍNHÁZMŰSOR

Budapest Bábszínház: A legkisebb boszorkány (10). **Budapest Bábszínház Játszó-tér:** A varázsfuvola (3). **Holdvilág Kamaraszínház:** Kígyók völgye (8). **Játékszín:** Édes bosszú (7). **Kamra:** Kabaré - elvágyódás két részben (8). **Lézerszínház:** Vangelis 3D (fél 8). **Madách Stúdió:** A fejedelem (fél 8). **Madách Kamara:** Kettős játszma (7). **Radnóti Színház:** Ványa bácsi (7). **Szkéné Színház:** Női vonal: Föld-Anya-föld (8). **Vígszínház:** A Karamazov testvérek (7). **Pesti Színház:** Tőték (7). **Zeneakadémia:** Snétberger Ferenc (gitár) hangversenye (fél 8).

Faliképek textilből, tűvel

A houstoni világkiállításra is eljutottak a magyar foltvarró munkái

Takarók, párnák, tányéralátétek, faliképek, asztalterítők különböző színű és mintázatú anyagdarabokból – ez a patchwork, magyarul foltvarrás. A Szentendrén élő Bihari Zsóka igazi mestere a műfajnak: munkáival számos hazai és külhoni tárlatra eljutott már. Még a houstoni világkiállításra is.

Bihari Zsóka maximalista a kézimunkában is FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

A páva fején aranyszállal hímzett aranykorona, fehér selyemnyakán apró szemű kék üveggyöngy, farktollain sötét gyöngyökkel körülvarrt féldrágakövek a pávaszemek. És mivel a páva csak két esetben, reggel és udvarláskor terjeszti ki farktollait legyezőszerűen, a kép címe: A páva ébredése. Fél lába még a paplan alatt van – egy régi ágynemű huzatára készítette el a madár képét *Bihari Zsóka.* A padláson találta az anyagot, akárcsak a vert csipkét. A lánya menyasszonyi ruhájának csipkéit is felhasználta, meg a hajdani szekrénycsíkcsipkéket, amelyekkel a polcokat díszítették a régiek. Plasztikus alapozás a paplanhuzatra a madáralak alá a cirmos fehér mintázat.

Olyan a patchwork, magyarul foltvarrás, mint a festészet, csak itt nem olajjal, temperával, vízfestékkel dolgozik az ember. Hanem textillel. Bihari Zsóka polcán két méter szélességben a plafonig érnek az egymásra rakott dobozok; húzza elő az egyiket, mutatja a csomagokba kötött tarka anyagokat. A jó minőségű kartonok Amerikából származnak (így árulják őket a boltban, felvágva, csoportosítva, átszalagozva), mert a magyar textilipar tönkrement, a hazai anyagok szín- és mintavilága szegényes. Az egyik csomagban pettyesek különböző árnyalatokban, a másik adag karácsonyi, a harmadik csak kékfestőből áll (ez magyar termék).

A kész munkák pedig: nagy takaró hajtogatott csillagmintákkal, kis gyermektakaró, ablakaiban pingvinek, kitömött szív apró selyemrózsával. Nem is volt még ismert Magyarországon a foltvarrás, amikor azt Bihari Zsóka már kitalálta. Készített ajándékba valakinek egy díszpárnát tizenöt éve, és olyan ötlete támadt, hogy különböző anyagdarabokból állítja össze. Aztán egy időre abbamaradt a dolog.

Valamikor, nyugdíjba menetele után Zsóka szeme megakadt a szentendrei művelődési központ jógatanfolyamát hirdető plakáton. Járt a kultúrházba jógázni, és egyik alkalommal a nyitott ajtón át asszonyokat vett észre, akik az asztaloknál nagy ügybuzgalommal hajoltak valami fölé. Csipkét vertek. Akárcsak kislánykorában, otthon Tápiószecsőn, ahol egyszer az iskolából jövet belesett egy parasztudvarba. Matyóblúzokat hímeztek az asszonyok, Zsóka is kapott egy blúzujjat, vigye haza kihímezni. Csakhogy amikor elvágta a fonalszálat, véletlenül belemetszett a selyembe is. Talán ha ez a malőr nem történik, más irányt vesz az élete – az eset évtizedekre vette el a kedvét a kézimunkázástól.

A jóga és a csipkeverés után jött a patchwork. A kivitelezéssel a legbonyolultabb technika esetén is maximum egy-két hét alatt kész van, hanem a koncepció! Több hónapba, netán évekbe kerülhet, amíg a belső kép megszületik. Itt van például a régi kedves kolléga, Somodi László festőművész-tanár triptichonja: három részre tagolt mezőben folyóelágazás – Bihari Zsóka textildarabokból szeretné megcsinálni.

A könyvekből ellesett technikákat variálja saját ízlése szerint Bihari Zsóka. Kaffa Fassett stílusa a leghíresebb: az angol úriember csíkokat, kockákat illeszt egymás mellé – az eredmény valóságos geometrikus szín- és formaorgia. Így készült Zsóka pingvines takarója, azzal a különbséggel, hogy ő a négyszögek közepébe madárfigurákat illesztett. Aztán itt a japán hajtogatott technika, amely a textilt mintegy „origamizza", ami a franciák háromdimenziós munkáit illeti: ők vattával bélelik, steppelik az anyagot. A tűzés, azaz a quiltezés nagy aprólékosságot igényel: akadnak, akiknek egy inchen (két és fél centiméteren) akár tizennégyhez is türelmük van. (A kész munka annál értékesebb, minél több quilt van egy-egy rövid szakaszon.)

Zsóka felnőtt lánya, Enikő kezdetben csodálkozott, mire való ez a sok pepecselés. Aztán, amikor családi életével kapcsolatban Zsóka túladagolta a jó tanácsokat, fölmerült benne: talán mégis jobb, ha az édesanyja kézimunkázik. Újabban pedig szöget ütött a fejébe, mennyire megnyugtatja Zsókát a foltvarrás. Lehet, hogy ő is megpróbálja.

Rados Virág

Merlin – angol nyelven is

Az előző évad sikere nyomán a Merlin Színház november 14-én újraindítja angol nyelvű sorozatát, ezúttal hat előadást láthat majd a közönség angol anyanyelvű színészekkel – tájékoztatta a színház az *MTI-t.*

A sorozat első darabja Shakespeare Szentivánéji álom című vígjátéka lesz, amelynek különös értelmezésű, csak férfiszereplőket felvonultató előadását november 14. és 19. között láthatják az érdeklődők.

Ezt Anthony Shaffer A mesterdetektív című darabja követi *Keszég László* rendezésében december 12-től 17-ig. A főszerepeket *Robin Dalglish* és *Jon Fenner* játssza majd. A mesterdetektívet magyar nyelven is bemutatják *Jordán Tamás* és *Mácsai Pál* főszereplésével.

A február 6. és 11. között színre kerülő I Love You című burleszk a fekete-fehér némafilmek világát idéző Némaszínház sorozathoz is kapcsolódik, és a Marx fivérek filmjeire jellemző humorral várja a nézőket.

Molnár Ferenc Az ördög című darabját március 13-tól hat estén keresztül játsszák angol nyelven.

Áprilisban *Gerry Mulgrew* skót rendező viszi színre Patric Marber Closer című művét.

A sorozatot az Angliában nagy sikert aratott Paper Walls című darab magyarországi bemutatója zárja május 22-től, ugyancsak hat estén át.

A színház az előadásokra nemcsak külföldieket, hanem angolul jól beszélő magyar nézőket és nyelvtanulókat is vár.

A sorozatra jegyeket vagy kedvezményes bérletet az érdeklődők a Merlin Színház jegypénztárában, az V. kerületi Gerlóczy utca 4. szám alatt vásárolhatnak.

A Szophoklész árnya című darabot mutatja be vasárnap este fél nyolckor a Merlin Színház. A darab dramaturgiai kísérlet, tizenhat szerző – kortárs és klasszikus drámaírók – műveit használták fel az új műhöz. A produkció rendezője: *Erős Judit,* a szereplők: *Parti Nóra, Huszár Zsolt, Gombás Judit* és *Zsolnai Ferenc.*

Az illeszkedés magasiskolája

A tervezőknek nehéz leckét kellett megoldaniuk: a Raiffeisen Bank a Belváros egyik legkényesebb pontján áll

Nem létezik olyan kritikai tevékenység, amely nélkülözheti a választott tárggyal kapcsolatos alapvető és tisztázott fogalmakat, kategóriákat. A szakmai közbeszédben részt vevők számára ismert zsargont, amelynek kifejezései mögött nagy horderejű, jelentős szellemi teljesítményekkel igazolt, fajsúlyos elméletek állnak. Nos, a magyar építészetkritika ezekkel a fogalmakkal – kevés kivételtől eltekintve – nem rendelkezik. Ezért aztán minden egyes kritikai írás egyszeri kísérlet. Eseti nekirugaszkodás az egyes házak megszületését előre meghatározó gondolatok megértése, az elkészült épület leírása érdekében, valamint azért, hogy a megvalósult művet szembesítse az eredeti elgondolásokkal, az egész kapcsán pedig a józan gyakorlatiasság – mélyebbre ásva pedig –, az aktuális esztétikai vagy filozófiai elméletek szempontjaival.

Egy szó. Egyetlen szó azért mégiscsak létezik. Olyan bűvszó, amelyet mindenki ismer, s noha igazi tartalma még nincs kibontva igazán, leleplező módon jellemzi a közgondolkodás egyoldalúságát, kishitűségét. Ez a szó: az ILLESZKEDÉS.

„Az új ház szépen illeszkedik a régiek közé." „A modern építészet legnagyobb hibája, hogy nehezen illeszkedik a szép régi házak sorába." Ilyen típusú kritikával (vagyis kritizáló szóval, fogalommal) illetjük többnyire az új házakat, amelyekről véleményt alkotunk. E szóhasználatban pedig egyértelműen megbújik az az általános elvárás, hogy a kortárs építészet fogadja csak el, majd igazodásával hagyja háborítatlanul a már meglévő, történeti és esztétikai értékekkel egyaránt bíró környezetét. Ez a szemlélet mindaddig érvényben lesz minálunk, amíg saját jelenünket a rendszerint magasra értékelt múlt eredményei fölé, azokkal legalábbis azonos rangra nem helyezzük. Magunkat, korunkat, kollektív és egyéni teljesítményünket nem tartjuk jobbnak, szebbnek, értékesebbnek, mint ami a múltból esetlegesen ránk maradt.

Ilyesféle alapállást mutat a Raiffeisen Bank legújabb épülete is a Belváros egyik legkényesebb pontján: a tervező,

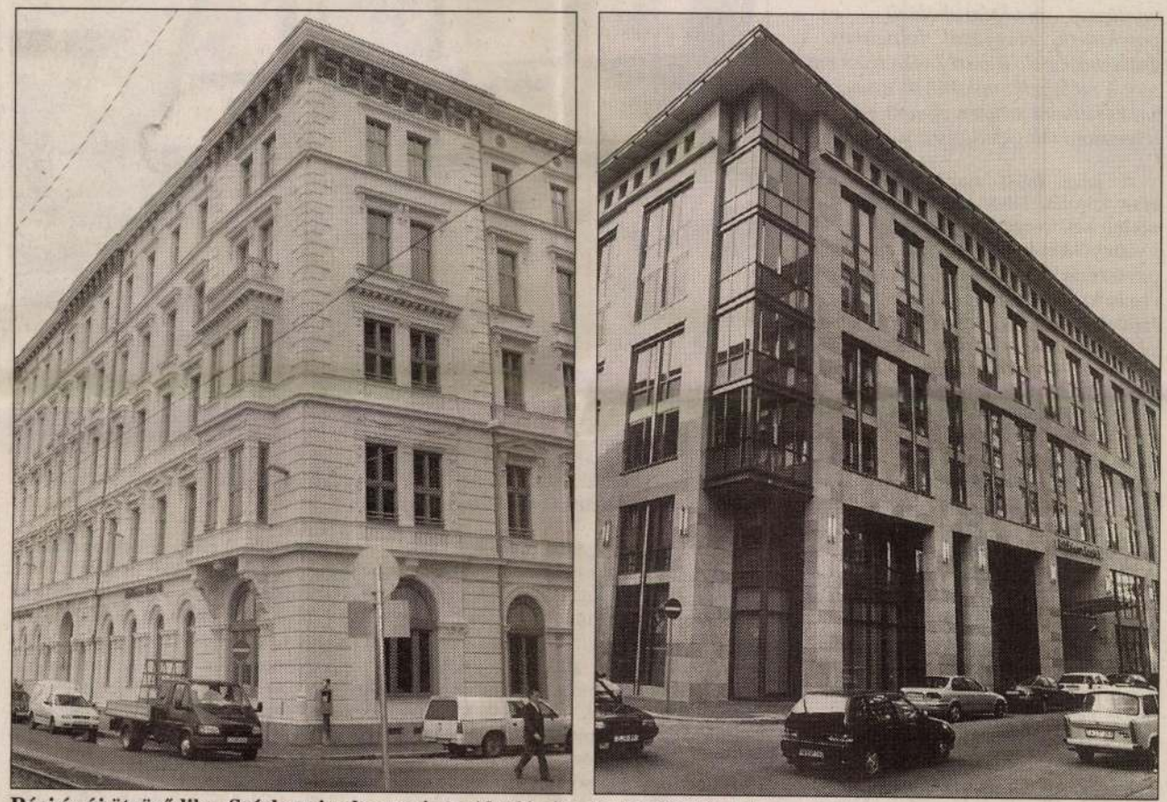

Régi és új ötvöződik a Széchenyi rakpart és az Akadémia utca közötti tömbben FOTÓK: GÁRDI BALÁZS

Erőteljesen eltérő jellegű házakról lévén szó, Guczogi feladata itt a vizuális káosz eluralkodása helyett a feszültségek megnyugtatása volt. Háza közvetlenül a nagy múltú Akadémia-palota mögött helyezkedik el, melyet korának hatalmas tekintélyű porosz építésze, August Stüler 1862–1864 között neoreneszánsz stílben alkotott. Szemben vele a száz évvel később (1966–1968 között) emelt kilencemeletes sötétszürke márványtömb, az Országos Tervhivatal egykori, Hóka László tervezte irodaháza áll. Abban a háztömbben pedig, ahová a bank új központja került, közvetlen szomszédságot [illegible] hazai modernizmus [illegible] példája: Molnár Duna-parti homlokzata miatt – az öntudatos és büszke modern építészet ünnepe volt. Bizonyítéka, hogy mai (értsd: a hatvanas évek eleji) anyagokkal, korszerű építészetesztétikával, szerkezeti rendszerrel lehet olyan épületet emelni, amely nem kénytelen historizáló formákkal vegyülni a környék eklektikus épületei közé. Negyven éve Molnár és Mühlbacher az épületszerkezet adottságaiból alakította ki a homlokzat ritmus- és arányképletét, az épületarculat-tektonika alapegységeit. Ezzel a tervezők olyan tiszta és egyszerű elemekre bontották a modern épület külső képét, amellyel az otthonosan simulhatott a XIX. század végének gazdagon díszített házai közé – modern, korlasztási lehetőségét jócskán korlátozták a műemlékvédelem korunk építészetére vonatkozó, hivatalosan is kishitű szempontjai. A bank Akadémia és Arany János utcai találkozásának modern sarokbeépítése előírásosan az épület Duna-parti, történeti tömbjéhez igazodó, illeszkedő formát kellett kapjon. Ha a régi homlokzat egy az egyben elképzelt folytatása a XXI. század hajnalán már nem valósítható is meg, azért az új ház hordozza csak a múlt építészetének néhány elemét. Valahányszor ilyesféle elvárás nehezedik a modern kor építészeire, azok szükségképp a neoklasszicizmus tagolati rendjéhez fordulnak. A modern szerkezetre aggatandó díszítés problémája legolcsób- [illegible] elen [illegible] Molnár így a hazai szocreál néhány invenciózusabb tervezőjének megoldásaiban is. Így talált egymásra modern és klasszikus, továbbá a harmincas évek francia, belga középület-architektúrájában. Nem tehetett másként Guczogi sem. Háza ezért némi birodalmias ízt kapott. A Dunához közeli tömb hagyományos emeletkiosztása, valamint a mai elvárásoknak megfelelő belső sarki tömb osztása közötti ellentmondás szintén nem kerülhetett a homlokzatra. Olyan megoldást kellett találnia, amely a ház homlokfalán elkendőzi a belső szinteltolódásokat. Az Astoriánál álló Kelet–Nyugat központ (Zalavári Lajos, 1992) vagy a körúti Generali Biztosító (Szántó Tibor–Dobozi Miklós–Baliga Kornél, 1994) épületein, a budai Medve utcában emelt CIB Bank (Bihari László–Skrabski Gyöngyi, 1995) üveggránit homlokzatán már alaposan megismerhettük ezt a megoldást: gránit- vagy márványfalak között – akárha ablakok lennének – jókora üvegsíkok feszülnek. Egy-egy ilyen felület mögött azonban több szint is meghúzódik.

Guczogi bankja mégis kiemelkedik a többi példa közül. Elfogadott, választott „stílusa" visszalépés ugyan a modern építészet akár negyven esztendeje is érvényes elveihez képest, mégis ha az illeszkedés feladatára vállalkozott, azt a problémát az említett korábbi megoldásoknál gazdagabban, kulturáltabban, kifinomultabban bontotta ki. Jó választás volt a homlokzat sárgásszürke köve, amely tónusbeli átvezetést alkot az Akadémia és a túlsó szomszéd betonszürke falai közt. A felület fénye viszont a szemközti gránitház csillogására mára ugyan megkopott, de reménybeli eleganciájára felel.

A bank belseje azonban szomorúbb képet mutat. Amit Guczogi és munkatársai nagyvonalú megoldásokban fölvezettek, a corporate identity szellemében eljáró belsőépítész lerántott a porba. Az előcsarnok üveggel fedett tágas terében feszülő híd most egy gardróbszekrény fogságába szorult, a padlót amerikai hálószobák szőnyege borítja. Ami kifeszült, logikus és sarkos volt, most kerek és gyermekien otthonos. Kint és bent nem él azonos nívón. Nem illeszkedik.

Biharnagybajomi ismeretlen mester

Pálinkáskészlet gyékényfonással
Kétlovas kocsi gyékényből

Fotó:

Bérés András: Népi díszítőművészet Hajdú-
- Bihar megjelen, Debrecen, 1955.
69.o.

Biharpüspöki templom

BIHARPÜSPÖKI

Gotikus tpl.

Henszlmann Imre: Honi műemlékeink hivatalos osztályozása. AÉ, VII–1887, 350 l.

Biharpüspöki ref. Templom

lak.

Biharpüspöki *(Episcopia-Bihorului)*, biharmegyei község. Tr. óta Romániához tartozik. A budapest—nagyváradi vasútvonal román határállomása. (1930) 4100 lak. XVI. sz.-i ref. templom; egyes részei a XIV. sz.-ból valók.

Uj idők Lex.
IV. 920. l

Karperec, ezüst agyazott románcos dísszel,
XVIII. század.

Biharpüspöki vk.

pléb. templom

képe repr.

neoromán

Kisskikl kath. Magy

942-l.

Markós János, tpl

2

Biharvemetei falképek

Szőnyi Ottó:

A biharvemetei falfestmények
Arch. Ért
1928. 234. l.

Wosinski: Tolnavármegye ösztörténete
VII. 12, 13, 16, 21, 22, 23,

grádvármegyei Tört. és Rég.
lat múzeuma, mely-
vármegye részére leendő
ám, csallány Gábor múzeumőr
thi Ferencz segédőr szakszerű
~~kezi~~ kezéssáltal ~~kézsitik~~ teszik
előkészületeket, az
ő fogamán örvendetes
ben gyarapodott. A Társu-
300 k áhamsegélyből és az
alsó telkén álló ház bérjövedel-
ás atásokat eszközöltetett több
Igy pl. a kökényzugban

Biharnagybajomi vár

Biharnagybajom, nk. Bihar vm.-ben, a sárréti j. székhelye, a püspökladány—szeghalmi vasútvonalon és a püspökladány—gyulai autobuszvonalon. A templom melletti dombon volt a B.-i vár, melyet 1514-ben a fellázadt parasztok lerombóltak. A mohácsi vész után Bajomi Ferenc ujra felépítette. (1930) 4650 lak.

Biharó *(Becherov)*, sárosmegyei község, Tr. óta Csehszlovákiához tartozik, (1930) 709 lak.

— 920

Uj idők Lex.
TV. K.

amarási kulcs, aranyozott ezüst XVIII.
sz.

MDK

Bihary, festő

Mária mennybemenete pályázaton vett részt

Pesti Hirlap, 1882, ápr. 25. 3 l.

MDK

v.Bihary István, festö

16. Kulipintyó. Aquarell.

Nemzeti Szalon. -A Balatoni Társ. IV.kiáll.
Bp.1930 szept. Kat.

MDK

Bihary István, festö

Hajóhidon. Akvarell.
Tanulmányfej. "

Nemzeti Szalon. Öszi Tárlat. 1931. szept. Kat.

MDK

vitéz Bihary István, festö

Kisgyör föutcája. Vizf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931. junius. Kat.

MDK

v. Bihary István

A N. Szalon tavaszi tárlata. Képzőművészet 1931. 42. sz. 164.l.

Bihary István

MDK

Zongorázó nő, vf.

Zugligeti tájkép II.

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 8. l.

Bihauschek Tamás, szabómester

Az 1872-es soproni naptarban szerepel, a sztrajk idején
74.old

László Ernő: A soproni szabólegények sztrájkja
1872-ben. 29.old.

Soproni Szemle, Helytört Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

M.D.K.

Bihmer Pál [később Granastói] építész

a hat egyenként 1200 p-ös díjak egyikét nyerte el a debreceni gazdasági tanintézet tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

jan. 4. sz. 6. old.

BIHON Győr

KIÁLLÍTÓTEREMBEN

Mindenki más – kép

FESTENI ÁLTALÁBAN magányos foglalatosság, hacsak a vásznat nem tekintjük beszélgetőpartnernek. A festők mégis régóta csoportokat szerveznek, hogy a hasonló kollégáknak örülhessenek, vitázhassanak szóban és képeikkel, a közös tárlatokon. Mindig akadtak optimisták – mint *Gauguin* és *van Gogh* –, akik megpróbáltak együtt, közös műteremben festeni. Többnyire nagy harag lett belőle, sőt a nevezettek esetében tragédia. Sok festőnek a társaságot gyakran csak a csoportos kiállítások jelentik. A Magyar Köztársaság Művészeti Alapja most új festő tagjainak munkáiból rendezett kiállítást a Duna Galériában. A kísérlet bevált. Feltehetően az egymás mellett szereplő alkotók többsége eddig nem is ismerte egymást, mégis van valami közös ebben a rendhagyó csoportos tárlatban, mégpedig az, hogy mindannyian tudnak festeni. Igaz, másképpen.

Bangócs Gábor figurális jeleit szinte az életnagyságig növeli, de realizmus helyett a koncept felé tapogatózik, vázlatokhoz illő rajzi virtuozitással. *Raffai* Kinga textilmunkáit is a bravúr jellemzi, de a hagyományok adta keretek között. Igen finom színekkel és jó kompozíciós érzékkel emeli képpé, amiről eddig úgy tudtuk, „csak" ruhakiegészítő. Az amerikai ötvenes évek csurgatott festészetének irányában találhatók *F. Balogh* Erzsébet műveinek előzményei. Lendületes temperaképei a keleti gesztusfestészettel ugyanúgy rokoníthatók, mint egykor a híres drip painting. Az automatikus írást festőtechnológiai mintául választó *Pollock* hatását érezni *Szabó* Pál munkáin is. Az ő torinói lepel-változatain montázsszerű elemek: vásznak és japán pecsétek is megjelennek. Szinte vérző kollázsokkal tiszteleg *Mészáros* István a balti tájak és események áldozataira gondolva. De *Radnóti* Miklós eclogája is eszünkbe jut térképe láttán.

A FÉNY FESTŐJE *Küzmös* Enikő. Pasztellképeit dicséri, hogy láttukon *Turner* tengervízióját és Egry József tájképként megfestett szabadságvágyára gondolhattam. Kiemelkedő kvalitású képekkel jelentkezik *Bihon* Győző. *Teremtés* című képpárjának forma- és színvilága *Goya* főműveit idézi, bár a szimbolikus szörnyalakok figuraként nem jelennek meg a vásznakon. *Kiss* József Lajos *Hajnal* kompozíciója – noha itt is nonfiguratív látomásról lehet beszélni – Gustav *Moreau* festette glóriák fényére emlékeztet.

ERDÉLYBŐL JÖTTEK *Nuridzsány* Éva és *Buzás* András. Konstruktív képeket festenek, szinte szentendrei a hatás. Buzás *Sorsom* című műve drámai erővel közvetíti a szülőföld elhagyásának gyötrő belső képét. Kassai Imre képei a lírai absztrakthoz tartozó munkák. Metafizikus szemlélődést és végtelenséget sugallnak a festett felület képzetes és valódi mélységei. A Művészeti Alap ízlésbeli toleranciáját bizonyítja *Bak* Péter tagsága. Az ő tájképei egy létező, ám kissé közhelyszerű látásmódot tükröznek, amelyben a festett fa fát jelent, a víz képe pedig víztükröt. Természetesen tudom, hogy ez a képlet a lehető legnépszerűbb, ezért én sem emelek vétót.

A Magyar Köztársaság Művészeti Alapja új festőtagjainak kiállítása július 21-ig látható a Duna Galériában (Bp. XIII., Pannónia u. 95.) hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

(szegő)

BIHON Győző

Kiállító művészek:

Bak Péter
Benyács Gábor
Bihon Győző
Búzás András
Fajcsákné Balogh Erzsébet
Kassai Imre
Kiss József Lajos
Kovácsné Nunciány Éva
Kúzmös Enikő
Més - záros István
Raffai Kinga
Szabó Pál

A Magyar Köztársaság Művészeti Alapja
tisztelettel meghívja Önt új tagjai
kiállításának megnyitójára

1991.június 27-én 17 órára a

Duna Galériába
(Budapest XIII.Pannónia u.95.)

A kiállítást megnyitja: Dr.Feledy Balázs
a Képzőművészeti Szakosztály igazgatója
Megtekinthető:1991.június 27-től július 21-ig,
hétfő kivételével,naponta 10-től 18 óráig.

Metro
14. oldal
2007. december 12. szerda

zenekara lép fel ma
z-zeneszerző, Krulik
ésében. METRO

Kiállítás **Szobrok és festmények**

FÜLÖP ILDIKÓ

A Bank Center Atrium Galériájában (V., Szabadság tér 7:) naponta 9 és 20 óra között január 26-ig tekinthető meg Bihon Győző festőművész, Bíró Sándor szobrászművész és Medgyessy-Kovács Gyula festőművész közös kiállítása. METRO

Bihon Győző

A KÓDEX ÁLTAL HOZOTT egyik legfontosabb és a magánépíttetőket is érintő változás, hogy minden esetben kötelező szerződésbe foglalni az építési tevékenységet. Szaló Péter, az önkormányzati minisztérium szakállamtitkára elmondta: szer-

nak külföldre különböző kúrák és egészségmegőrző programok alanyaiként – főként, hogy ezt országuk

BIJNICIC VJERA

Zágrábkörnyéki paraszthház. Szines rézkarc.

KMT 1912/13.téli kiáll.kat. 82.oldal

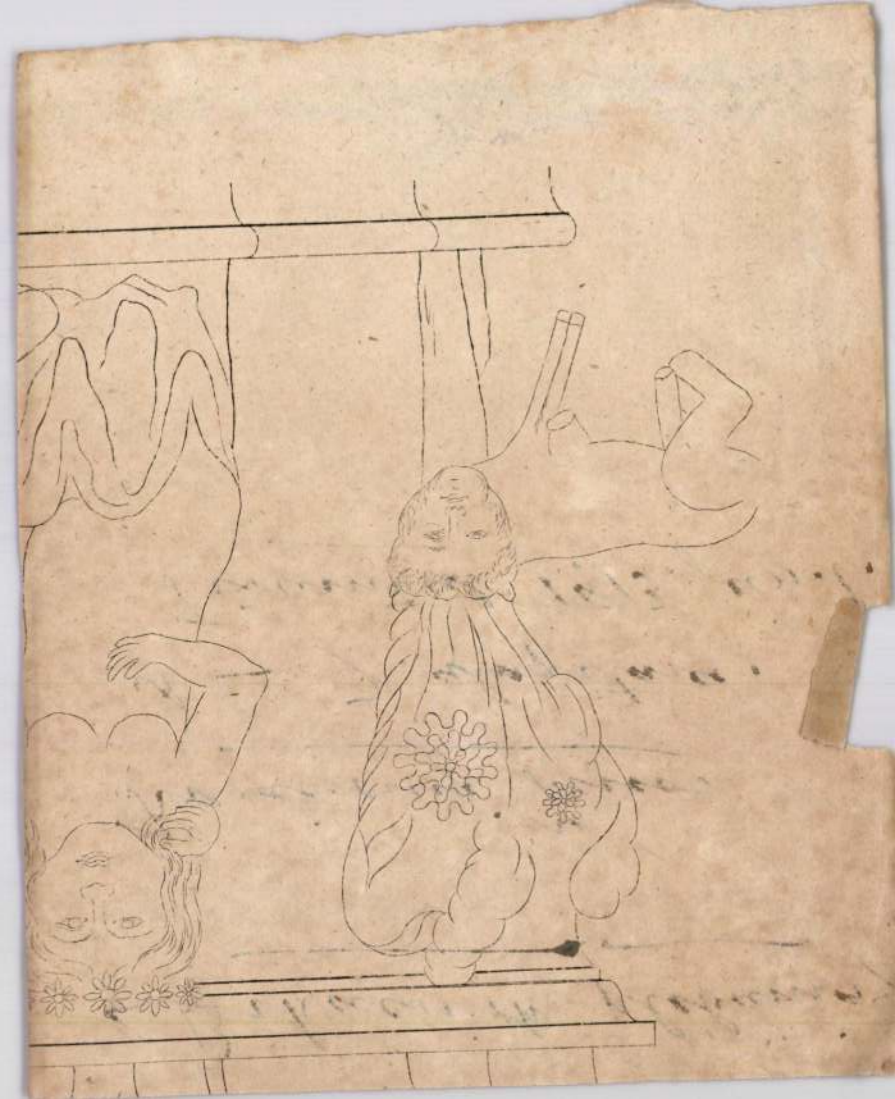

< Bikácsi rk. plébánia >

Karácsonyi János

A < > alapítása.

Tiszaistúl 1913. jún. 1.

M.D.K.

Bikádi József

46 éves vagongyári m.

949-ben a Debreceni Képzőművészeti Szabadiskola hallgatója volt

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 185.l.
A HÖVÉNZETTÖRTÉNETI DOK.KÖZPONT FORRÁSKIADVÁN AI II.
Bp. 1969.

Bikácsi Daniella, festőművész

az „Arcok és sorsok" ámnel összeállított országos gyűjtemény kiállítását Hatvanban rendezték meg.

A művész alkotása szerepelt a kiállításon.

Farkas András: Portrébiennálé Hatvanban.
Hevesi Szemle, 1980. márc. 6. old.

Bikácsi Daniela

Magyar Hírlap

1986. III. 6.

Berecz János a VIII. kerületben

Berecz János, az MSZMP Központi Bizottságának titkára szerdán a főváros VIII. kerületébe látogatott. *Gál János*, a kerületi pártbizottság első titkára és *Molnár Ferenc*, a kerületi tanács elnöke fogadta, s tájékoztatta a városrész politikai, társadalmi és gazdasági életéről. A Központi Bizottság titkára ezután megtekintette a kerületi tömbrehabilitációs munkálatokat, felkereste a Losonci téri általános iskolát, majd egy körzeti pártszervezet tevékenységéről tájékozódott. Berecz János útja innen a Százados úti művésztelepre vezetett, ahol egy festőgrafikus művészházaspár, *Bikácsi Daniela* festő és *Kovács Tamás* alkotásait. tekintette meg.

A látogatás következő állomása a Minőségi Cipőgyár volt. Itt a KB titkára üzemlátogatáson ismerkedett a gyár munkájával. Ezután a Május 1. Ruhagyárban informálódott. A KB titkárának programja a Május 1. Ruhagyárban megtartott aktíva értekezlettel zárult, időszerű politikai kérdésekről adott tájékoztatót.

„megtartom vagy elvetetem”

Bikási Daniela, Pest

L. Dienes Gábor

—: Pályázati ... Boríték 3.

Mozgó világ, Bp. 1978. különszám. IV/VII.

Bikácsi Daniela grafikus

„Hajó ezegető" akvarell 52x28,5 cm

szerepelt a,Studió 1978-as kiállitásán
-Katalógus a könyvtárban-

Bikácsi Daniela, festő

1977.VI.26.Petőfi, 11.38/KJné/
Láttuk, hallottuk

Bikácsi Daniela a Studió Galériában mutatta be munkáit. Akvarelljei sajátos technikával készültek. Első pillanatban inkább pasztell képeknek tünnek, amelyeken a rajzosság és mindenekelőtt finom, vonzó szinvilág dominál.

Lira és irónia keveredik munkáiban. Egyik sem tulságosan hangsulyozottan.

A kiállitott tizenhárom kép szinvonala nem egyenletes, de az igény valamennyiben közös.
Azt hiszem az olyan látványból kiinduló egyéniségén átszürt lirai képek a legsikerültebbek mint a Kapu, a látvány, a tájkép.
A szürreális sugallatu alvó démonok, hajóeregetők tartalomban erőtlenebbek.

A kiállitott munkák arról tanuskodnak, hogy Bikácsi Daniela figyelemre méltó egyéniség, aki képes eredetit alkotni.

Bikácsi Daniella

A makói alkotóközösség újjá-
alakításában 1974-1978-ban
részt vett a művész.

Gyetvai Ágnes: Cseppben a tenger.
...ésket, 1978. november - 3. lap.

Bikácsi Daniella, grafikus

L: Könyvi István

Bereczky L: Az elődök vonzásában

11

Népszabadság Bp. 1978 szept. 10

Bikácsy Daniella, festőművésznő.

Hatodik városa hozta létre a tájfestészet kétévenkénti bemutatóját s a harmadikat látja most vendégül a Nemzeti Galéria. – Bikácsy Daniella és Kádpatik Tamás festményei a tájnak, mint átköltött, újraélt valóságnak mesterei hatásos jelenségét teremtik meg.

Horváth Tivadar: Kiállítás a Nemzeti Galériában.
Népszava, 1979. dec. 4.

Bikácsi Daniela

Résztvett a Stidió 76 kiállitásán a Mücsarnokban.

Bikácsi Daniela akvarellje, amelynél bármely gyermekrajz-kiállításon találhatunk őszintébbet és jobbat. Az igazi nagy semmi, a közhelyek hámozott léggömbje annyival magaslik ki közülük, hogy büszkén úgy tesz, mintha megtöltekezne valamivel

Magyar Hirlap 1976/308/6

Kenessei 'Félut n

Bikácsi Daniela, grafikus

L.: Péreli Zsuzsa

Rózsa Gy: Két országos bienválé

7

Nepszabadság, Bn 1980 szept. 17.

Bikácsy Daniella, grafikus

L: Mátis K.

Goór J: Műveinfelep ... 75-89.

Forrás., Kecskemét, 1980. marc. XII/3.

Magyar Nemzet 1982. III. 6.

Kiállítás a foyer-ban

BIKÁCSI DANIELA

Művészetek, támogassuk egymást!... Alighanem e gondolat jegyében alakult ki, régen már, s külföldön gyakrabban, mint nálunk, a színházak előcsarnokában, folyosóin, dohányzójában képzőművészeti kiállítást láthat előadás előtt és a szünetekben a közönség. Arra, hogy *foyer-tárlatot* rendezhessenek benne, a Várszínház épületének helyreállító tervezői *eleve* gondoltak; más, takarékosabban létesített vagy átalakított színházak esetében sok múlik *az akaraton!*

Bikácsi Daniela képeit a *Várszínház Galériában* kifinomult színérzék jellemzi, akkor is, amikor erős kéket, zöldet, lilát, sárgát rak egymás mellé, akkor is, ha párásan olvasztja összes színeit. Érdekessége munkáinak az a szemléletmód, hogy állattípusokat lát bele emberalakokba — *Beszélgetés* című akvarelljén nem lehet biztosan tudni, kik a beszélgetők: két eszkimó-e, talpig szőrben, avagy két kisebb termetű mackó, netán két pézsmapatkány? *Várakozók* című munkáján körömcipős medve vagy malac patájú hangyász sün ül átvetett lábbal, a várakozás pózában. *Alvó démonok* című képén „a természet ölén" idillikusan, meztelenül napozó emberpárról kiderül, hogy a nő madárfejű, a férfi pávián...

Nem mesevilágba kalauzol Bikácsi Daniela. A festő nagyon vágyik felebarátai álarca *mögé* belátni — erről egy másik képsorozat tájékoztat. Nem is annyira *Az eltévedt álarcos* vall erről a vágyról, ez az őskert labirintusába tévedt figura, hanem inkább azok az alakok (a *Hívójel* vagy az *Ünnep* című képeken), „akik" hátratolták fejükön a maszkot, s így egyidejűleg, egy síkban láthatóvá válik az arcuk — ez többnyire jellegtelen, továbbá a választott álarcuk, melyről leolvasható, mint egy lélektani tesztnél, hogy miféle állathoz vonzódnak, melyiknek a vonásai mögé bújnának szívesen.

Felebarátait ironikusan figyeli tehát Bikácsi Daniela, de ezt nem agresszíven teszi, hanem érzékenyen, és a saját bátortalanságával is küszködve. Inkább grafikus, mint festői erényeket mutató *tájképei* japános hangulatúak, felhőjárásosan mozgalmasak. A vegyes technikák vegyítése azonban nem minden munkáján sikeres.

Kornis György kiállítása *a József Attila Színház előcsarnokában és emeleti karzatán* szükségszerűen széttagolódik. Összképet, ha kapunk, annak köszönhetően kapunk, hogy furcsa, lefojtott festészet ez, sötét tónusú, egybefolyó színekkel, melyek csak hosszabb odafigyelésre világosodnak ki (*Fehér gyász, Szorongás*); egy hajtincs hulláma tökéletesen hasonul egy gyertya lángjának holdudvarához...

A természeti környezetbe való beleolvasztás alighanem *festői program*. A figurák belesüppednek a háttérbe, *Körforgás* című festményének alakjai valósággal beletaposnak egymást a földbe, illetve a földből kikelve élik rövid földfeletti életüket; a nagyméretű *Bukott angyal* is zölddé válva tér a zöld anyagba vissza. *Tragédia* című grafikáján a gyászolók szinte eggyé válnak a tövislevelű tájjal, ellenben a *Gótika* n'a mintha nem kövekből, hanem zászlólobogásból és eleven testekből építkeznék!

Többnyire szürke, szürkéssárga, szürkészöld színeivel alapvetően pesszimista festészet ez. Figurái megadóan türnek. *Szent Sebestyén*-jét is csak a szelíden félrebillenő fejjel jellemzi Kornis György, az az egy nyílvessző inkább csak jelzés, és ha a kompozíciós gondolat lényegét átérezzük, talán felesleges is. Legemlékezetesebb valószínűleg az író Babel tiszteletére festett *Lovashadsereg*, mely anakronisztikusan eizensteini páncélba bújtatott lőfejeivel a jégmezők lovagjait épp úgy eszünkbe juttatja, mint a forradalmi lovashadsereg harcosainak és magának az írónak a sorsát is; titokzatosságában szuggesztív kép.

E. M.

zünk...

Az asszony vállat vont.

— Ha tudja, keresse.

Befordult a tűzhely felé, mint aki nem vesz részt a játékban tovább.

Anyám hirtelen elgyengült. Megingott elhatározásában. A múltkor is, annál a szusztnál... Gadó vagy Godó vagy hogy hívják... Aki valahonnan betelepült ide. És senki sem ismerte és mindjárt nagy hangja lett... Amikor ahhoz mentünk el, és tudtuk, hogy a kukorica alá vannak eldugva a maradék ruháink. És elkezdtük kézzel lesöpörni a magas lábakon álló szárítóból a sárga csöveket. És a suszter a háttérben fenyegetődzött, hogy ezt még nagyon megbánjuk. És én csak annál inkább lefolyattam volna, le a földre, a már megindult kukoricahegyet, amikor egyszercsak éreztem, hogy anyám feladta. Hogy leeresztett karral áll és csak néz, isten tudja, hova.

— Tessék hagyni. Majd én — mondtam, de nem szánakozva, hanem haraggal. Mert ilyet nem lehet csinálni. Vagy belekezd az ember, vagy nem. De ha már elkezdte...

Engem aztán az egész nem izgatott. „Megjön, édesapám, majd lesz nekünk meginf" — mondtam nem is egyszer, ma is emlékszem rá. De magamban az volt: „Minek annyi holmi?" Minek, ha elveszhet, hogyha az embertől csak úgy elvehetik?

Hanem kíváncsiság, az lett volna bennem. Kirámolni, mi van az ágy alatt. Kincses barlanghomály... Ezüstök, valami nagy fa alól kiásva... Egy egész üst arany, érzem, bele lehet turkálni könyékig... Akkor, negyvenöt nyarán, lehetséges volt minden.

A kukoricacsövek közül felszálló por piszkosan megült a ruhám elején. Száraz levélburkok, éles csővégek horzsolták a kezem. Mégis, valahogy jó érzés volt, ahogy omlott le az egész; egyik cső tengeri lökte a másikát... És a suszter elhallgatott már, hirtelen némult el.

De akkor anyám azt mondta:

— Le kell ülnöm.

A suszter megpenderült, kihozott egy zsámolyt.

— Tessék csak, nagyságos asszonyom.

Anyám intett.

— Hagyd abba — suttogta. Tényleg: szinte nem mozgott a szája.

Pedig én éreztem, hogy már célnál vagyunk. Már csak tíz centit kell, hogy adjon a kukorica szintje. Már csak ötöt.

kukorica alatt... „Hisz nincs mit felvennünk" — biztatgatta magát.

De amikor arra lett volna lehetőség, hogy csak be kell bújni egy ágy alá... Miért nem hagy engem?

És kellemkedni miért kellett a suszterral?

— Maga nem ismert minket. Nem ismerte jó uramat...

Így kezdte.

Miért kell bájologni egy tolvajjal?

Magamban meggyanúsítottam anyámat, azt akarta elérni, hogy az állítólag kommunista suszter „nagyságos asszonyom"-nak szólítsa!

Addigra már hallottam a földigénylő bizottság közleményeit dobolni és egyetértettem a földosztással. „A föld azé, aki megműveli!" — van ennél egyszerűbb, szuggerálóbb logika?

Újság nem járt nekünk, sajnos. Rádiónk nem volt, azt be kellett szolgáltatni annak idején.

Nekem arra lett volna nagyobb szükségem. A hírekre.

De kinek kell már az a ruhanemű, ami kukorica alá van elrejtve és dohos vagy nem is tudom, milyen szagú, mindenesetre poros, nehéz szagú, meggyalázott ruha? Kinek kell?

A más izzadságszagában járni?

Ha már egyszer hazakerültünk?

Mennyi jóakarónk támadt akkor.

A Gadó vagy Godóék szomszédasszonya: Hogy azt mondja, ő a kerítés közelében tartózkodott éppen. És már nem voltunk messze...

— Mitől?

— Hogy napfényre kerüljön az igazság! — kiáltotta egész biblikusan. De eltorzult arccal.

Volt, aki tudni vélte, hogy utolsó percben ütöttünk rajta a takarékpénztári gondnokon. Már el volt határozva, hogy másnap felpakolja szekérre a plüss székeinket és elviszi a kisúji vagy a karcagi piacra...

A magam részéről nem voltam olyan biztos benne, megéri-e az a hat szék, hogy megszűnt a tejszolgáltatás a kerítésen át, fejés után frissen, minden alkonyatkor. Mert már volt hat székünk, de nem volt asztalunk. Nem volt még ágyunk sem.

Anyám leterítette az iroda padlódeszkáira azt az SS-plédet, amit a lágerből, háton hozott haza. Vékony fekete pléd, az egyik sarkában lilás-vörös pecsét, RSHA betűkkel, és egy

Bikácsi Dani
festő m

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ

SAJTŐFIGYELŐ

LEVÉLREKLÁM

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 JUL 3

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

Kiállításelőzetesünk

1971

Holnap, július 4-én délután négykor nyitja meg Hajdú István művészeti író Bikácsi Daniela festőművész tárlatát a Tamási Galériában.

A negyvenéves művész — akinek a képzőművészeti főiskolán Bernáth Aurél volt a mestere — 1967-ben végezte el a tanulmányait, de további két évig maradt még a főiskolán művésztovábbképzős hallgatóként. 1969 óta tagja a Művészeti Alapnak, 1977 óta a Képzőművészek Szövetségének és 1971-től 1974-ig elvezte a Derkovits-ösztöndíjat.

A most Tamásiban bemutatkozó festőművész mögött hét hazai önálló kiállítás van és ennél jóval több csoportos hazai és hat külföldi kiállítás.

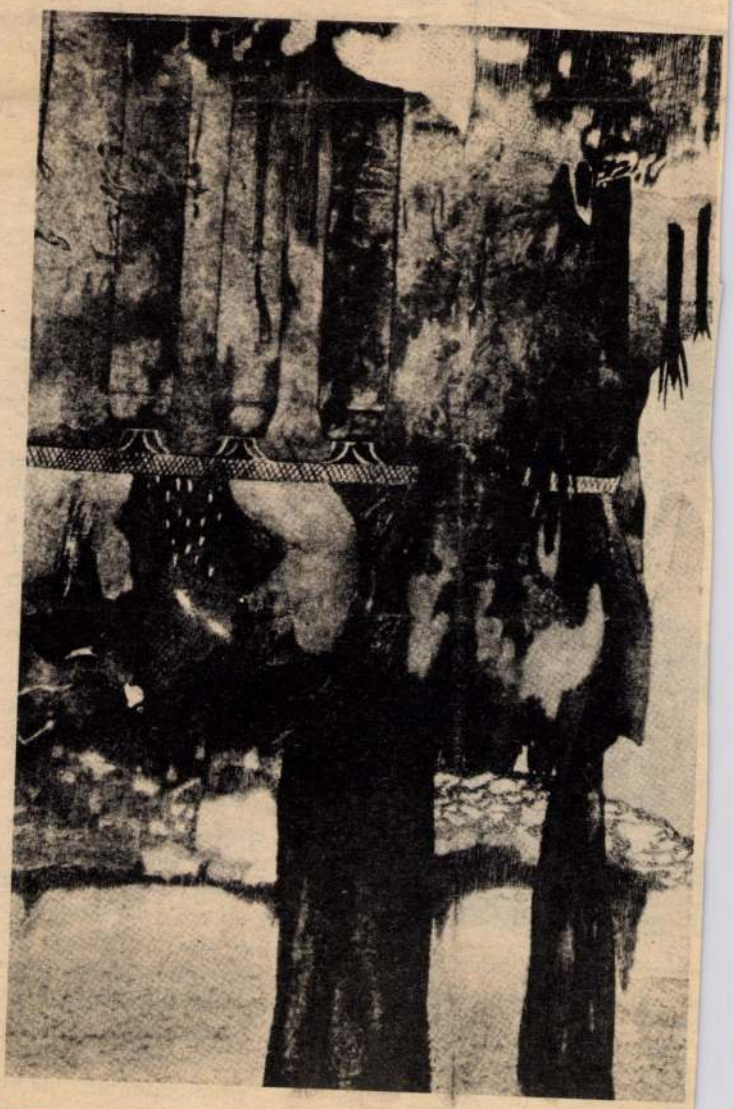

Álom

ták be a hozzájuk fűzött reményeket, ezért 1985-től kezdve másfajta előnyöket adunk majd utasainknak. Már megtettük a kezdeti lépéseket, például a nyári szezonban 7, vagy 10 napra bérletet lehet váltani a Balaton partján, a nyugdíjasok hétfőtől péntekig 20 százalékos kedvezményt kapnak stb. Az előszállításra adott kedvezményen is módosítanunk kell. Nagy eredménynek tekinthetjük majd, ha végre sikerül néhány százalékkal növelni az utasforgalmat, s nem csökken tovább az áruszállítás. Sajnos, nem emelhettük fel az export-import szállítások tarifáit. Emiatt az idei bevételünk körülbelül 400 millió forinttal lesz kisebb a tervezettnél.

— Az utasok nemcsak a magas viteldíjak miatt

sforgalom kezdetére befejező-isa és bővítése a Kelenföldi utasok biztonságát szolgáló éteres aluljáró, a tájékoztató sítása stb. Ezután a pályaud-40 ezer utas fordul meg — mint korábban, ami az uta-zően befolyásolja a vonatok dejét.

vetés pedig jelentősebb összeggel nem támogathat bennünket, hiszen egyéb fontos célokra is kevés a pénz. A munkaerőhiány szintén aggasztó méreteket ölt. 132 ezer ember dolgozik nálunk, körülbelül 12 ezerrel kevesebb a szükségesnél. Főleg a számunkra rendkívül fontos, alig gépesített munkaterületeken kevés az ember, nincs elég sarus, váltókezelő, kocsirendező. Bár rengeteg túlmunkával, a szabadnapok ledolgozásával egy hónapban megkeresik a tízezer forintot is, még sincs „túljelentkezés", mert a munka rendkívül megerőltető. Sokszor kérdezték tőlem, hogy vajon sajnáltatni akarom-e a MÁV-ot az ilyesfajta statisztikákkal. Nem, de a valóságot mindenkinek tudnia kell. Információim szerint az ország sok más vállalata is hasonlóan súlyos problémákkal küszködik. A különbség csak annyi, hogy mi nem csökkenthetjük a „termelésünket", mi nem lazíthatunk. Mi nem indíthatunk kevesebb vonatot, mert az árut, az utasokat el kell vinni, mondhatni mindenáron. Remélem az 1985-ös szabályozóváltozások könnyítenek majd a helyzetünkön. Jobban meg tudjuk majd fizetni a munkatársainkat, és így sikerül megállítani a munkaerő elvándorlását.

— Az ön kinevezése óta mindössze fél év telt el. Az új vezetéstől általában nagyszabású reformokat, gyökeres változásokat várnak. Mit tart ön a céljának, mint a MÁV vezérigazgatója?

— Munkatársaimmal együtt szeretnénk a további romlást megakadályozni és a következő években lassú javulást elindítani. De ez nemcsak a vezető személyétől függ, hiszen elődeim is sokat tettek a vasút későbbi sikeres gazdálkodásáért. Az általuk elindított változásokat, kedvező folyamatokat próbáljuk felgyorsítani. Csodákat, ugrásszerű változásokat mi sem produkálhatunk, ehhez sok milliárd forintra lenne szükség.

A balassagyarmati
Mikszáth Kálmán Művelődési Központ

m e g h í v j a

BIKÁCSI DANIELA

festőművész

KIÁLLÍTÁSÁRA
a

HORVÁTH ENDRE GALÉRIÁBA

2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 50. Tel./fax: 35/300-622

1998. május 8-tól június 28-ig.

Megnyitja: május 8-án 17 órakor
Takács Ferenc irodalomtörténész

1943. február 28-án született Budapesten.
1969-ben fejezte be tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán.

Fontosabb egyéni kiállításai:

1972	Stúdió Galéria, Budapest
1977	Stúdió Galéria, Budapest
1978	Galerie Mensch, Hamburg
1978	Fészek Klub, Budapest
1982	Várszínház Galéria, Budapest
1992	Vigadó Galéria, Budapest
1993	Erlin Galéria, Budapest
1996	MOL Galéria, Szolnok
1996	Kaposfüredi Galéria, Kaposfüred
1996	Sziget Galéria, Budapest
1997	Kempinski Galéria, Budapest

1972-től minden jelentős hazai és számos külföldi csoportos kiállításon szerepelt, többek között Párizsban, Saint-Etienne-ben, Londonban, Bécsben, Eindhowenben, Dortmundban, Milánóban, Dublinban, Amstelveenben és Geldropban.

Díjak:

1971-74	Derkovits Ösztöndíj
1976,78,90,94,98	Egri Akvarell Biennálé díjai
1986,90,94	Hatvani Tájkép Biennálé díjai
1987,93	Salgótarjáni Tavaszi Tárlat díjai
1987	Szegedi Festészeti Biennálé díja
1988-89	Eötvös Alapítvány Ösztöndíja
1993	Szolnoki Festészeti Triennálé díja
1993,97	Esztergomi Pasztell Biennálé díjai
1994	Munkácsy Díj
1996	I. Szekszárdi Festészeti Triennálé díja

Cím: H-1087 Budapest, Százados út 3-13. Tel: (36-1) 134 34 24

HORVÁTH ENDRE GALÉRIA
(Balassagyarmat, Rákóczi u. 50.)
1998. május 8 - június 26.
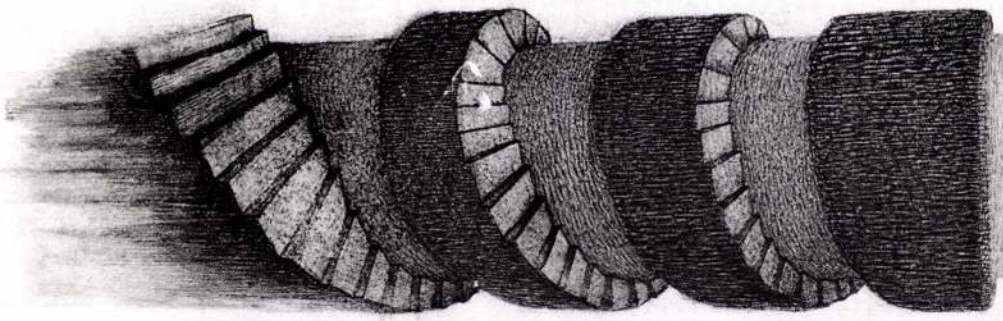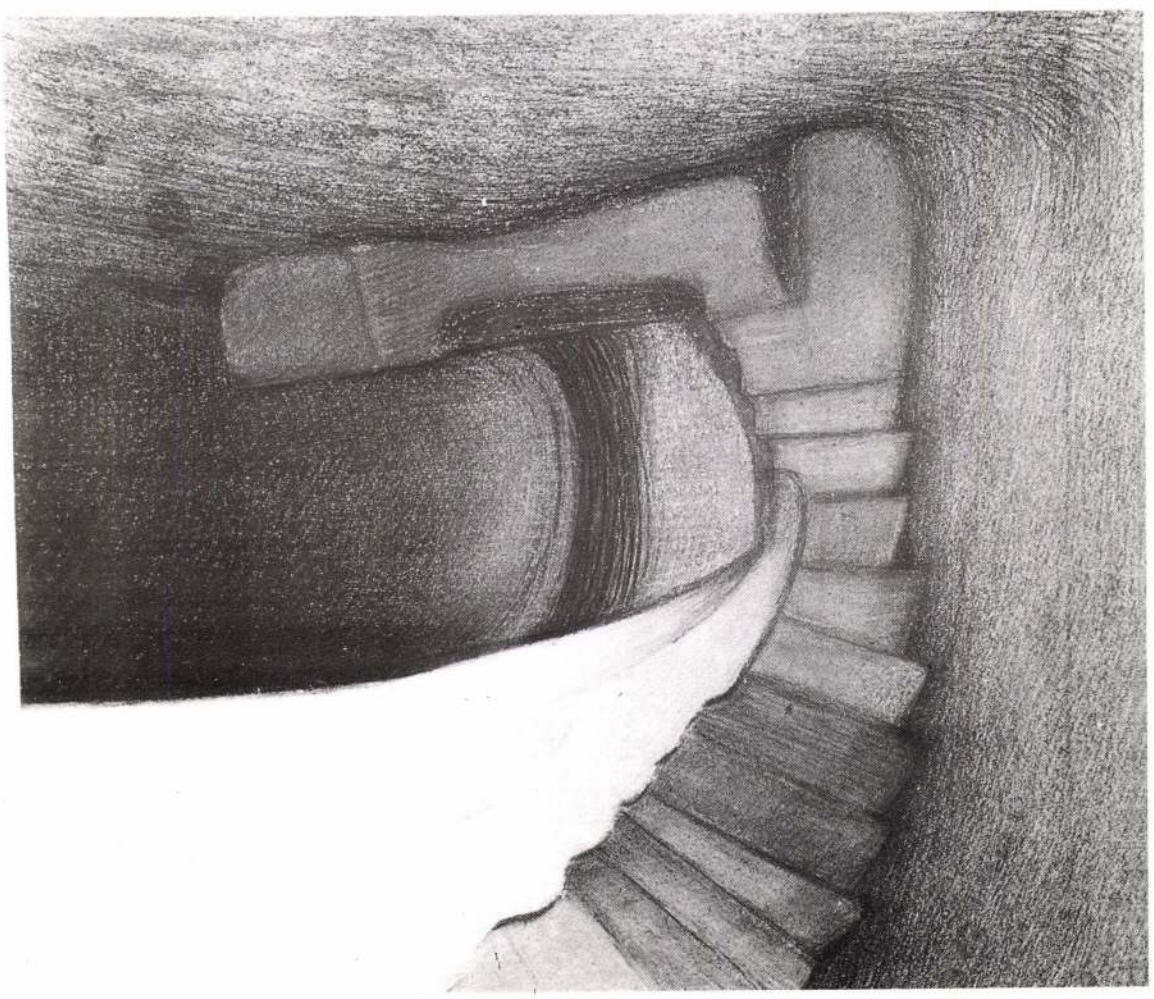
BIKÁCSI DANIELA